

STUDIU

PRIVIND DISPARITĂȚILE EXISTENTE LA NIVELUL
REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-EST

>> 2012 <<

ADR [®]
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

STUDIU

PRIVIND DISPARITĂȚILE EXISTENTE LA NIVELUL
REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-EST

2012

Cuprins

CAPITOLUL I – DISPARITĂȚI PRIVIND CAPITALUL NATURAL ȘI ANTROPIC	3
CAPITOLUL II – DISPARITĂȚI DE ORDIN DEMOGRAFIC	14
CAPITOLUL III – DISPARITĂȚI DE ORDIN ECONOMIC	29
CAPITOLUL IV – DISPARITĂȚI PRIVIND INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI	64
CAPITOLUL V – DISPARITĂȚI PRIVIND SERVICIILE PUBLICE	85
CAPITOLUL VI – DISPARITĂȚI DE ORDIN SOCIAL	98
CAPITOLUL VII – DISPARITĂȚI PRIVIND SITUAȚIA FACTORILOR DE MEDIU	103
CAPITOLUL VIII – DISPARITĂȚI URBAN-RURAL	110
CAPITOLUL IX – CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	120

CAPITOLUL I - Disparități privind capitalul natural și antropoc

Aspecte cheie

- Regiunea Nord-Est este regiunea de dezvoltare cu cea mai mare suprafață din România, ocupând un teritoriu de 36,849,83 kmp.
- Accesul în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est se poate realiza atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul căilor feroviare sau aeriene.
- Din punct de vedere al reliefului, Regiunea Nord-Est se caracterizează prin discrepanțe semnificative, în teritoriu regăsindu-se toate formele de relief.
- Cele mai importante resurse naturale din regiune sunt: materiale de construcții, gaze naturale, sare, turbă, mangan, sulfuri polimetalice, ape minerale carbogazoase, ape minerale etc. Județele din vestul regiunii dispun de o gamă mult mai variată de resurse naturale.
- Regiunea Nord-Est dispune atât de potențial în producerea de energie solară, cât și de potențial în producerea de energie eoliană și biomasă. Județele cu cel mai ridicat potențial în energia solară și biomasă sunt cele din partea de est: Vaslui, Iași, Botoșani.
- Conform sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din regiune, 11,8% din Unitățile teritorial administrative au întreprins în ultimii 5 ani acțiuni de cooperare cu parteneri din alte regiuni din țară. De asemenea, 23,5% au derulat acțiuni de cooperare transfrontalieră și 20% au derulat acțiuni de cooperare cu parteneri din alte state decât cele transfrontaliere. De asemenea, 71,7% din Unitățile teritorial administrative din regiune sunt membre ale unor asociații de dezvoltare intercomunitară și 73,5% sunt membre ale unor Grupuri de Acțiune Locală.

Localizare geografică

Regiunea Nord-Est este regiunea de dezvoltare cu cea mai mare suprafață din România, fiind **amplasată** în partea de nord-est a țării. În cadrul Uniunii Europene, Regiunea de Dezvoltare Nord-Est reprezintă una din regiunile situate la limita estică ale acesteia, alături de Regiunea Sud-Est și alte regiuni de dezvoltare din alte state.

Din punct de vedere teritorial - administrativ, Regiunea Nord-Est se învecinează la nord cu Ucraina, la est cu Republica Moldova, la sud cu Regiunea Sud-Est (județele Vrancea și Galați), iar la vest cu Regiunea Centru (județele Covasna, Harghita și Mureș) și Regiunea Nord-Vest (județele Bistrița Năsăud și Maramureș).

Regiunea de Dezvoltare Nord-Est are o **suprafață** de 36.849,83 kmp, reprezentând 15,45% din suprafața României. Județul din Regiunea Nord-Est cu cea mai mare suprafață este județul Suceava (8553,5 kmp - 23,2% din total regiune), acesta fiind urmat de județul Bacău (6620,52 kmp - 18%), județul Neamț (5896,14 kmp - 16%), județul Iași (5475,58 kmp - 14,9%), județul Vaslui (5318,4 kmp - 14,4%) și județul Botoșani (4985,69 kmp).

Regiunea Nord-Est este formată din 6 județe - Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui - care conțin la rândul lor 17 municipii, 29 orașe și 506 comune cu 2414 sate componente.

Accesul în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est se poate realiza atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin

intermediul căilor feroviare sau aeriene. Cele mai importante **rețele rutiere** care traversează regiunea sunt:

- Drumul European E85: (Lituania, Belarus, Ucraina) - Siret - Suceava - Fălticeni - Roman - Bacău - Buzău - Urziceni - București - Giurgiu - (Bulgaria, Grecia);
- Drumul European E574: Bacău - Onești - Târgu Secuiesc - Brașov - Pitești - Craiova;
- Drumul European E581: Tișița - Tecuci - Bârlad - Huși - Albița - (Republica Moldova, Ucraina);
- Drumul European E58: (Austria, Slovacia, Ucraina) - Halmeu - Baia Mare - Dej - Bistrița - Vatra Dornei - Suceava - Botoșani - Târgu Frumos - Iași - (Republica Moldova, Ucraina, Rusia);
- Drumul European E583: Săbăoani - Iași - Sculeni;
- Drumul European E576: Suceava - Vatra Dornei - Cluj-Napoca.

De asemenea, Regiunea de Dezvoltare Nord-Est este traversată de **Coridorul paneuropean IX**: Helsinki - Viborg - Sankt Petersburg - Pskov - Gomel - Kiev - Lijubașevka - Chișinău - București - Dimitrovgrad - Alexandroupolis, cu ramificațiile Sankt Petersburg-Moscova-Kiev, Kaliningrad, respectiv Klaipeda - Vilnius, Minsk, Gomel și Liubașevska - Odessa.

Principalele magistrale feroviare care asigură accesul în Regiunea Nord-Est sunt:

- Magistrala principală 500: București (nord) - Ploiești (sud) - Adjud - Pașcani - Suceava - Vicșani;
- Magistrala principală 600: Făurei - Tecuci - Bârlad - Crasna - Vaslui - Iași - Ungheni.

La acestea se adaugă aproximativ 20 magistrale feroviare secundare, care asigură conexiunea celor mai importante localități din regiune.

Organizarea administrativă a județelor din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est, în anul 2011

	Număr municipii			Număr orașe (Rang III)	Număr comune	Număr sate
	Total	Rang I	Rang II			
Regiunea Nord Est	17	2	15	29	506	2414
Bacău	3	1	2	5	85	491
Botoșani	2	0	2	5	71	333
Iași	2	1	1	3	93	418
Neamț	2	0	2	3	78	344
Suceava	5	0	5	11	98	379
Vaslui	3	0	3	2	81	449

Sursa: INS

AMPLASAREA ÎN TERITORIU A ORAȘELOR DIN REGIUNEA NORD-EST

Accesul în Regiunea Nord-Est se poate realiza și prin intermediul căilor aeriene:

- Municipiul Iași - Aeroportul Internațional Iași;
- Municipiul Bacău - Aeroportul Internațional George Enescu;
- Orașul Salcea - Aeroportul Internațional "Ștefan cel Mare".

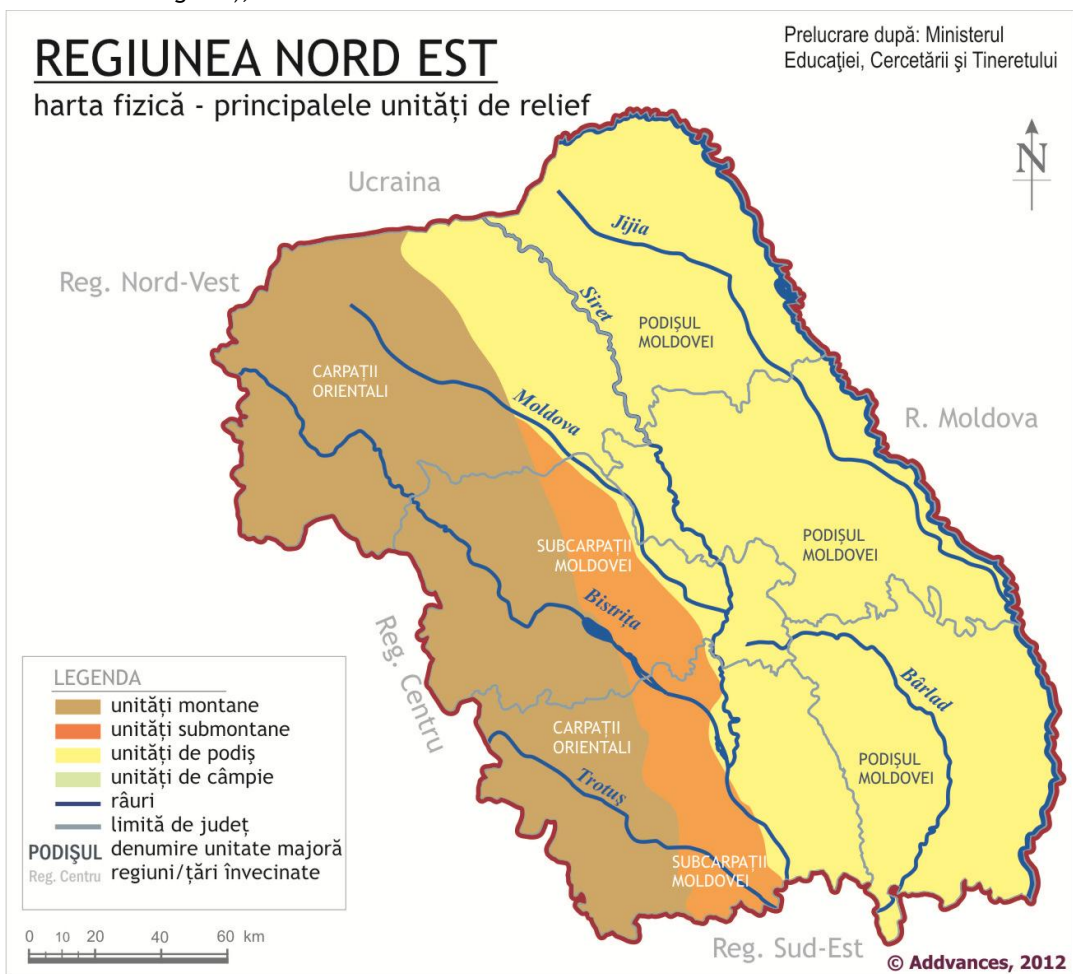
Cadrul natural

Relief

Din punct de vedere al reliefului, Regiunea Nord-Est se caracterizează prin discrepanțe semnificative, în teritoriu regăsindu-se toate formele de relief. Astfel, aproximativ 28% din suprafața regiunii este ocupată de munți (în partea de vest a regiunii), 12% de relief

subcarpatic (în partea centrală a regiunii, spre sud) și 60% de podiș (în partea de est a regiunii).

Astfel, altitudinea medie a regiunii scade treptat de la vest la est, județele Suceava, Neamț și Bacău fiind ocupate în special de munți și relief subcarpatic, iar județele Botoșani, Iași și Vaslui în întregime de podiș. În mod evident, de la această distribuție rezidă și o serie de caracteristici ale acestor județe, tipul predominant de relief din fiecare județ component influențând într-o oarecare măsură profilul socio-economic al acestora. Per ansamblu, în urma focus-grupurilor și întâlnirilor de lucru realizate în vederea elaborării acestui studiu s-a constatat percepția că zona de munte (vest) a regiunii este mai dezvoltată și prezintă un potențial economic mai ridicat decât zona de podiș (est). De altfel, profilul economic al județelor regiunii este apreciat

diferit de reprezentanții Administrațiilor Publice Locale care au răspuns la sondajul de opinie realizat în perioada iulie-august 2012. 89,5% din reprezentanții Administrațiilor Publice Locale din județele din partea de est a regiunii (Botoșani, Iași și Vaslui) consideră că “Agricultura (inclusiv piscicultura și silvicultura)” reprezintă un sector economic care ar trebui sprijinit în vederea dezvoltării economice. Reprezentanții Administrațiilor Publice Locale din partea de vest (Suceava, Neamț și Bacău) consideră în proporție ceva mai redusă (78,2%) că agricultura ar trebui să fie principalul domeniu care trebuie sprijinit. Aceștia din urmă mizează în mai mare măsură pe potențialul sectorului turistic, decât reprezentanții Administrațiilor Publice Locale din județele din partea de est a regiunii.

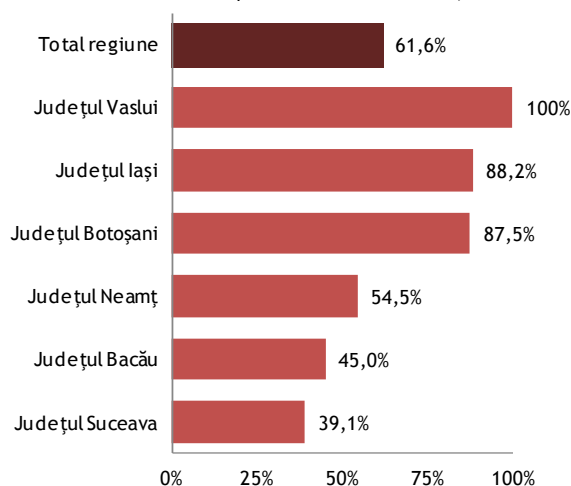
Climă

Relieful existent în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est are un impact foarte mare și asupra specificului climatic întâlnit în cele șase județe componente ale regiunii. Astfel, în partea de vest a regiunii climatul este continental moderat, cu veri răcoroase și ierni bogate în precipitații sub formă de ninsoare. În regiune există trei județe care prezintă acest specific climateric în partea de vest: Suceava, Neamț și Bacău.

În zona reliefului subcarpatic și a podișului (partea centrală și estică a regiunii) climatul este continental, cu veri călduroase și secetoase și ierni reci și de foarte multe ori fără zăpadă. Faptul că zona de est a Regiunii Nord-Est este, în general, mai afectată de secetă a fost confirmată și în cadrul focus-grupurilor realizate de unde a reieșit că, în ciuda potențialului agricol mai scăzut, județele din partea de vest a regiunii au înregistrat în acest an rezultate agricole mai bune, în principal ca urmare a efectelor mai moderate ale secetei. De altfel, în urma Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale a reieșit că cele mai multe unități teritorial-administrative care conțin zone supuse riscului de secetă sunt amplasate în județele din partea de est a regiunii. Toate Administrațiile Publice Locale din județul Vaslui care au răspuns la această întrebare au afirmat că prezintă în teritoriu zone expuse riscului de secetă. Acestea sunt urmate de respondenții din județul Iași (88,2% din UAT-uri conțin zone cu risc de secetă), județul Botoșani (87,5% din UAT-uri conțin zone cu risc de secetă),

Ponderea Unităților teritorial-administrative care conțin zone supuse riscului de secetă

- baza = 17,93% din UAT-urile din regiune (UAT-uri care au răspuns la această întrebare) -

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

județul Neamț (54,5% din UAT-uri conțin zone cu risc de secetă), județul Bacău (45% din UAT-uri conțin zone cu risc de secetă) și județul Suceava (39,1% din UAT-uri conțin zone cu risc de secetă).

Resurse naturale

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, resursele naturale reprezintă una dintre cele mai importante oportunități de dezvoltare determinate de cadrul natural.

Cele mai importante resurse naturale din regiune sunt: materiale de construcții (argile, gresii, calcare, nisipuri, gipsuri, etc.), gaze naturale, sare, turbă, mangan, sulfuri polimetalice, ape minerale carbogazoase, ape minerale sulfuroase și feruginoase, zăcământ de sulf, zăcământ de șisturi bituminoase.

Și din punct de vedere al resurselor naturale din regiune putem vorbi de disparități. Astfel, județele din vest dispun de o gamă mult mai variată de resurse naturale, în timp ce principala resursă din județele din estul regiunii sunt materialele de construcții (în speță în județele Iași și Botoșani). Lipsa resurselor naturale presupune, așa cum a reieșit și din focus-grupuri și

întâlnirile de lucru, costuri mai ridicate pentru realizarea anumitor investiții. Spre exemplu, lipsa resurselor de piatră din județul Vaslui duce la creșterea costurilor pentru reabilitarea sau extinderea infrastructurii rutiere, piatra fiind adusă din județele învecinate.

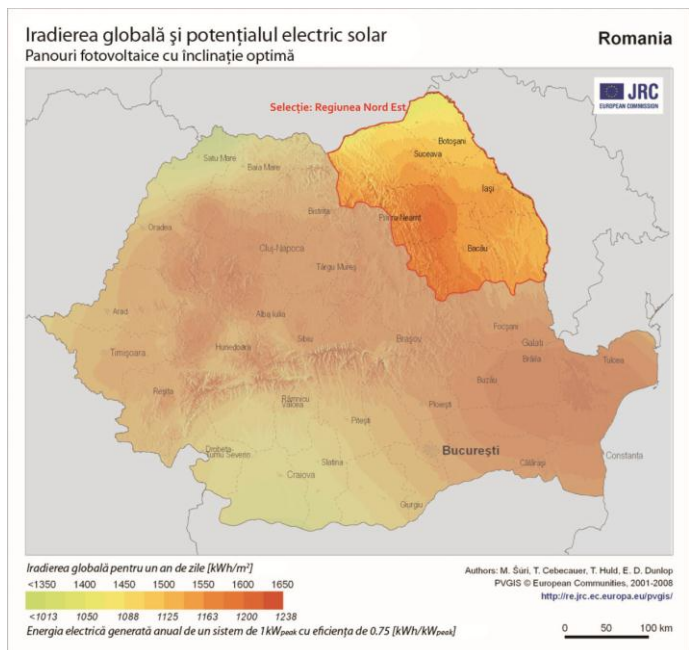
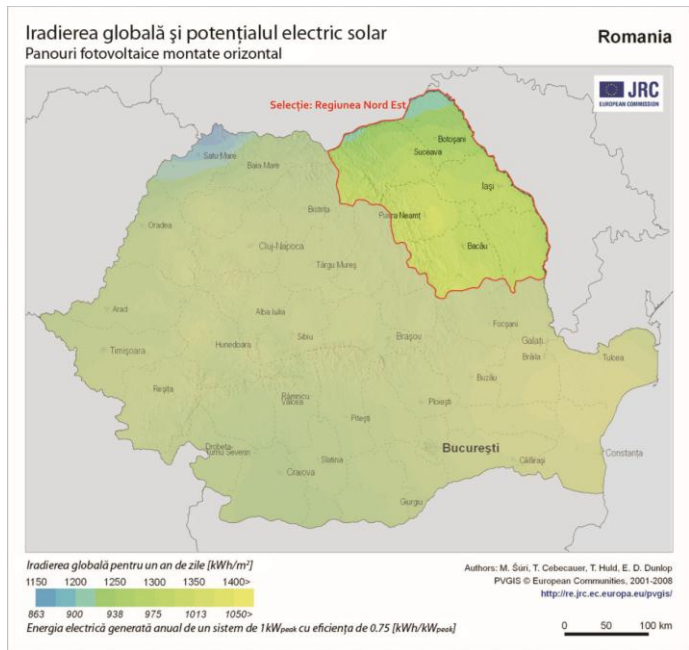
Surse de energie regenerabile

Conform „Studiului privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România (solar, vânt, biomasă, microhidro, geotermie), identificarea celor mai bune locații pentru dezvoltarea investițiilor în producerea de energie electrică neconvențională” publicat de Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri în 2010, Regiunea Nord-Est dispune de potențial important în producerea de energie solară, energie eoliană și biomasă.

Analizele publicate în studiul citat plasează Regiunea Nord-Est într-o zonă cu potențial moderat pentru aplicațiile electroenergetice ale **energiei solare**, radiația solară pe suprafață orizontală situându-se sub 1350 kWh/m²/an. Județele cu cel mai ridicat potențial sunt cele din partea de est: Vaslui, Iași, Botoșani.

Analizele efectuate pe baza înregistrărilor multianuale de către Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC) confirmă că Regiunea Nord Est are un potențial solar moderat, dar indică județele Neamț și Bacău ca având cel mai ridicat potențial electric solar. Pentru panourile cu înclinație optimă, conform analizelor Centrului Comun de Cercetare, arii considerabile din județele Neamț și Bacău au un potențial solar de până la 1575 kWh/m²/an.

Rezultatele studiilor Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC) diferă substanțial față de analizele publicate de organismele naționale din sectorul energetic în ceea ce privește diferențele teritoriale ale potențialului energetic al Regiunii Nord Est. Dacă JRC consideră că județele Neamț și Bacău dețin cel mai mare potențial solar, majoritatea documentelor oficiale din România din sectorul energetic indică județele Vaslui, Iași și Botoșani drept cele mai importante din acest punct de vedere. De altfel, percepția generală a autorităților locale din

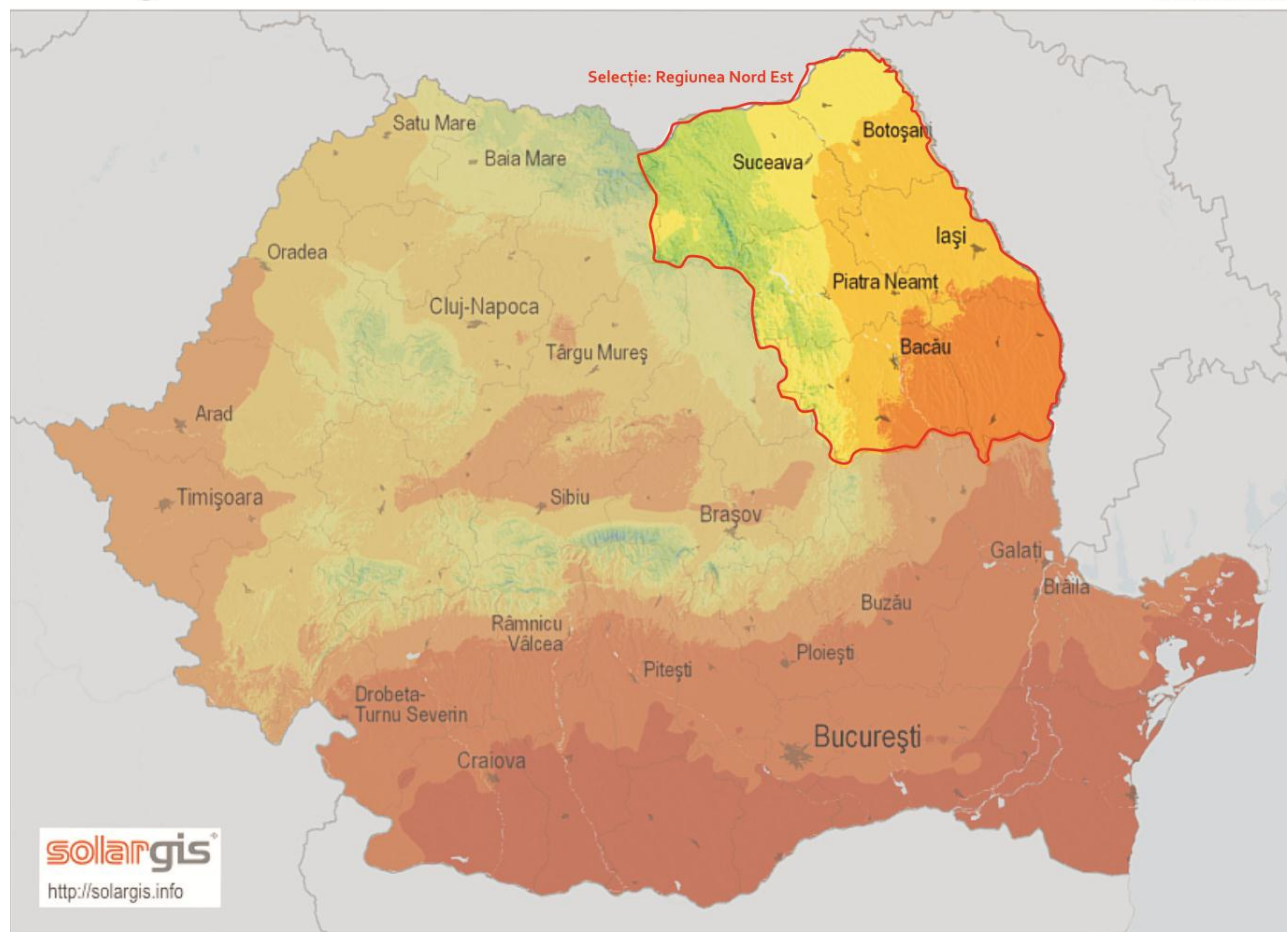
regiune este asemănătoare: 87,5% din Administrațiile publice locale din județul Botoșani au apreciat că județul are potențial de producere a energiei solare, același lucru îl susțin 73,7% dintre APL din județul Iași și 57,1% dintre APL din județul Vaslui, acestea fiind urmate de județul Bacău (77,3%), județul Suceava (60%) și județul Neamț (42,1%).

Alte date, publicate de compania de expertiză tehnică GeoModel Solar și preluate de organizațiile europene din domeniul energetic, plasează județul Vaslui și jumătatea estică a județului Bacău într-o zonă cu un potențial de producere de circa 1300-1350 kWh/m²/an, calculat în baza iradierii globale orizontale. Județul Iași, sudul județului Botoșani, sud estul extrem al județului Suceava, jumătatea de est a județului Neamț și zona transversală centrală a județului Bacău sunt încadrate într-o arie cu potențial între 1250-1300 kWh/m²/an, Celelalte zone din Regiunea Nord Est, cu excepția zonelor montane înalte, au un potențial solar de 1200-1250 kWh/m²/an.

Conform rapoartelor Asociației Europene a Industriei Fotovoltaice (EPIA), România a produs prin tehnologii fotovoltaice, în 2011, doar 0,2 W / locuitor, înregistrând una dintre cele mai scăzute valori din Uniunea Europeană. Totuși, pe fondul dezvoltării infrastructurii de producere a energiei electrice din surse solare și a îmbunătățirii legislației specifice, România este considerată ca una dintre țările cu potențial considerabil de dezvoltare în domeniul energiei solare.

Iradierea globală orizontală

Romania

Average annual sum (4/2004 - 3/2010)

< 1000 1100 1200 1300 1400 > kWh/m²

0 50 100 km

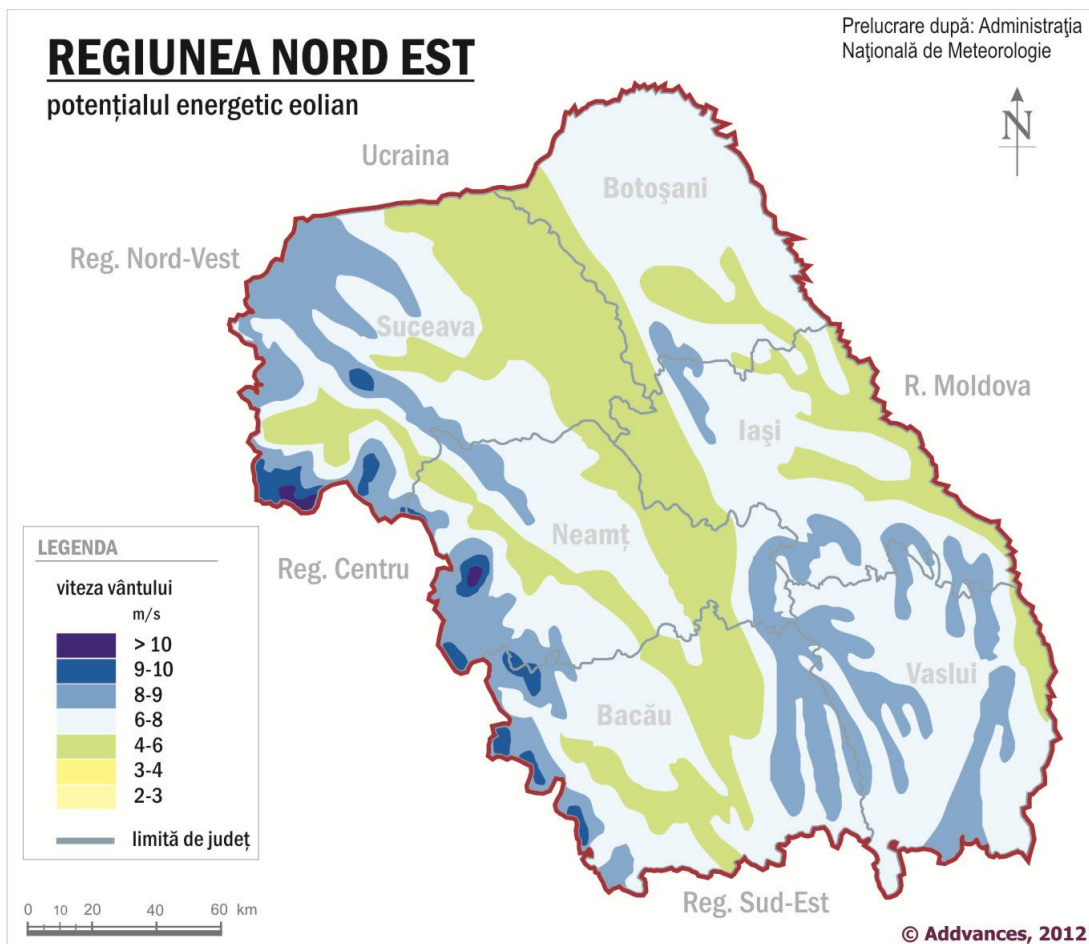
© 2011 GeoModel Solar s.r.o.

Distribuția în Regiunea Nord-Est a vitezei medii a vântului scoate în evidență ca principală zonă cu **potențial energetic eolian** aceea a vârfurilor montane unde viteza vântului poate depăși 8 m/s. O a doua zonă cu potențial considerabil la nivel regional o constituie Podișul Bârladului unde viteza medie a vântului este de circa 4-5 m/s.

În urma Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale a reieșit că 74,8% din Unitățile teritorial-administrative din regiune consideră că dețin potențial de producere a energiei eoliene. Județele unde cea mai mare pondere a Administrațiilor Publice Locale au apreciat că dețin un astfel de potențial sunt Vaslui (88,9%) și Botoșani (88,9%), la polul opus aflându-se județul Neamț (55,6%) și județul Bacău (70,8%). Potențial ridicat de producere a energiei eoliene au apreciat că au și 78,1% din Unitățile teritorial-administrative din județul Iași și 78,9% din

Unitățile teritorial-administrative din județul Suceava. În ceea ce privește **biomasa**, aceasta reprezintă o sursă regenerabilă de energie promițătoare la nivelul Regiunii Nord-Est, atât din punct de vedere al potențialului, cât și din punct de vedere al posibilităților de utilizare.

Județele cu cel mai mare potențial energetic al biomasei din regiune sunt Vaslui, Iași și Botoșani, acestea fiind avantajate în special de nivelul de dezvoltare al sectorului agricol. În județele Botoșani și Vaslui, spre exemplu, potențialul energetic al biomasei agricole depășind 8.000 Tj/an. Pe de altă parte, județele din partea de vest a regiunii dețin un potențial energetic superior al biomasei forestiere. Aceste județe (Suceava, Neamț și Bacău) se numără printre județele cu cele mai bogate resurse forestiere din țară. Astfel, în județul Suceava potențialul energetic al biomasei forestiere depășește 4000 Tj/an.

REGIUNEA NORD EST

potențialul energetic al biomasei

Prelucrare după: INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ȘI MODERNIZĂRI ENERGETICE

POTENȚIAL TOTAL

Reg. Nord-Vest

Ucraina

Botoșani

Suceava

R. Moldova

Iași

Reg. Centru

Neamț

Vaslui

Bacău

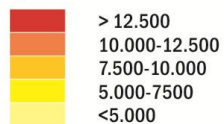
Reg. Sud-Est

© Advances, 2012

LEGENDA

potențial energetic

Tj / an

— limită de județ

Biomasă forestieră

LEGENDA

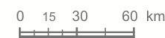
potențial energetic

Tj / an

© Advances, 2012

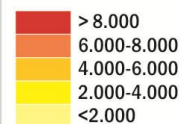
Biomasă agricolă

LEGENDA

potențial energetic

Tj / an

© Advances, 2012

BIOMASĂ - potențial anual

	forestieră		agricolă	
	Tj	Tj	%	%
Suceava	6945	4585,8	66,03	33,97
Botoșani	8359	149,6	1,79	98,21
Iași	7718	318,8	4,13	95,87
Neamț	6030	1241,6	20,59	72,41
Bacău	7411	936,8	12,64	87,36
Vaslui	10089	297,6	2,95	97,05

Sursa: Studiul privind evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România (solar, vânt, biomasă, microhidro, geotermie), identificarea celor mai bune locații pentru dezvoltarea investițiilor în producerea de energie electrică neconvențională

Spre deosebire de celelalte tipuri de energie regenerabilă, în cazul biomasei reprezentanții Administrațiilor Publice Locale din regiune au apreciat că potențialul este mai scăzut. Astfel, conform Sondajului de opinie realizat, doar 29,9% din Unitățile teritorial-administrative din regiune consideră că dețin potențial de valorificare a biomasei. În județul Vaslui, 57,1% din Unitățile teritorial-administrative au declarat că au potențial de valorificare a biomasei, acestea fiind urmate de localitățile din județul Suceava (40%), județul Bacău (31,8%), Iași (20%), Neamț (17,6%) și Botoșani (16,7%).

Oportunități și obstacole în dezvoltare

Potrivit Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale, **potențialul turistic** reprezintă principala oportunitate determinată de cadrul natural la nivel regional, 20% din unitățile teritorial-administrative apreciind că datorită cadrului natural și-au dezvoltat sau au posibilitatea de a dezvolta anumite forme de turism.

Pe de altă parte, este semnalat și **potențialul agricol**, fie datorită disponibilității terenurilor, fie datorită solurilor propice activităților agricole. Astfel, 18,6% din răspunsurile reprezentanților Administrațiilor Publice Locale la acest item fac referire la oportunitatea valorificării resurselor agricole.

Alte oportunități de dezvoltare determinate de cadrul natural, menționate de Administrații Publice Locale, sunt: Resursele naturale, Fondul forestier, Accesibilitatea ridicată în localitate prin intermediul căilor rutiere și/sau feroviare, Cadrul natural/Peisajul Potențialul pentru producerea de energie regenerabilă, etc.

Pe de altă parte, principalul obstacol de dezvoltare determinat de cadrul natural este **starea infrastructurii de acces** în localitate. Aproape o treime din răspunsurile reprezentanților Administrațiilor Publice Locale au făcut referire la accesul dificil cauzat de infrastructura deficitară.

Alte obstacole de dezvoltare enumerate de respondenți sunt: Amplasarea geografică, Risc de producere a calamităților naturale, Starea infrastructurii tehnico-edilitare, Condițiile climatice, Agricultură neperformantă/Potențial agricol scăzut, Insuficiența terenului, Potențial turistic scăzut.

Cooperare teritorială și asociații de dezvoltare

Cooperare teritorială

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale, o pondere destul de redusă din Unitățile teritorial-administrative din Regiunea Nord-Est au întreprins în ultimii ani acțiuni de cooperare teritorială fie cu alte regiuni din România, fie cu diverși actori locali din alte state.

De regulă, există o înclinație mai pronunțată spre relațiile de cooperare teritorială din partea Administrațiilor Publice Locale din mediul urban. Spre exemplu, 16% din reprezentanții Administrațiilor Publice Locale din mediul urban au întreprins cooperări cu parteneri din alte regiuni din România, în timp ce doar 10,6% din Administrațiile Publice Locale din mediul rural au avut astfel de acțiuni în ultimii 5 ani.

Teritoriul Regiunii Nord-Est este eligibil (parțial) spre finanțare pe două programe de cooperare transfrontalieră:

- Programul Operațional de Cooperare România-Ucraina-Republica Moldova (județele Suceava, Botoșani, Iași, Vaslui);
- Programul Operațional de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-Slovacia-România-Ucraina (județul Suceava).

În cazul cooperărilor transfrontaliere, 31,6% din Administrațiilor Publice Locale din județele Suceava,

Botoșani, Iași și Vaslui au fost implicate în cooperări de acest tip. 45% dintre respondenții din mediul urban și 26,8% din mediul rural al județelor menționate au fost implicați în astfel de relații de cooperare în ultimii 5 ani.

În ceea ce privește cooperările cu parteneri din alte state, conform sondajului realizat 20% din Unitățile teritorial-administrative din regiune au avut astfel de relații de cooperare în ultimii 5 ani. 37,5% din Administrațiile Publice Locale din mediul urban au fost implicate în cooperări cu parteneri din alte state (altele decât cooperările transfrontaliere), în timp ce doar 15,4% din Administrațiile Publice Locale din mediul rural au avut astfel de inițiative.

Asociații de dezvoltare

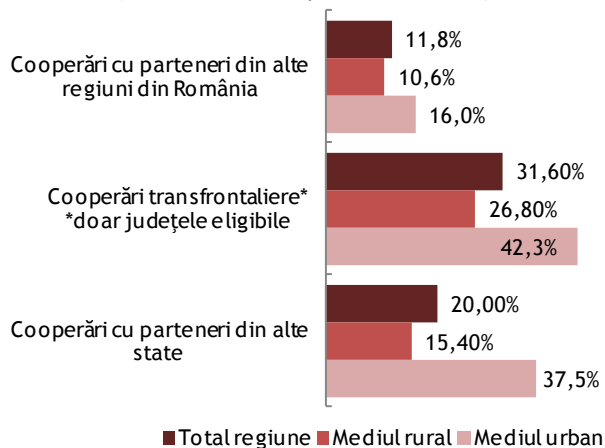
În ceea ce privește implicarea Unităților teritorial-administrative din regiune în asociații locale de dezvoltare, conform Sondajului de opinie din rândul Administrațiilor Publice Locale a reieșit că astfel de asocieri sunt destul de frecvente atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Astfel, 71,7% din Unitățile teritorial-administrative din regiune sunt membri ai unor Asociații de Dezvoltare Intercomunitară.

Menționăm, de asemenea, că majoritatea asociațiilor sunt axate pe domenii precum infrastructura de apă-canal, infrastructura rutieră, serviciile de salubritate. Disparitățile dintre mediul urban și mediul rural din acest punct de vedere nu sunt atât de accentuate: 80% din localitățile urbane și 71,2% din localitățile rurale din Regiunea Nord-Est sunt membre ale unor asociații de dezvoltare intercomunitară.

Există, însă, o implicare mai mare a localităților rurale în formarea Grupurilor de Acțiune Locală, ca urmare însă a criteriilor de eligibilitate din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală care restricționează participarea la GAL-uri a localităților urbane cu o populație de peste 20.000 de locuitori. De altfel, includerea orașelor în aceste structuri este menită să asigure coerența teritorială, masa critică necesară din punct de vedere al resurselor umane, financiare și economice, pentru a susține strategia de dezvoltare locală a zonei. Potrivit sondajului întreprins, 79,6% din localitățile rurale din regiune sunt membre ale unui Grup de Acțiune Locală înființat sau în curs de înființare (și finanțare prin PNDR), în timp ce doar 50% din localitățile urbane sunt parteneri în astfel de asocieri.

Ponderea Unităților teritorial-administrative care au fost implicate în ultimii 5 ani în relații de cooperare teritorială

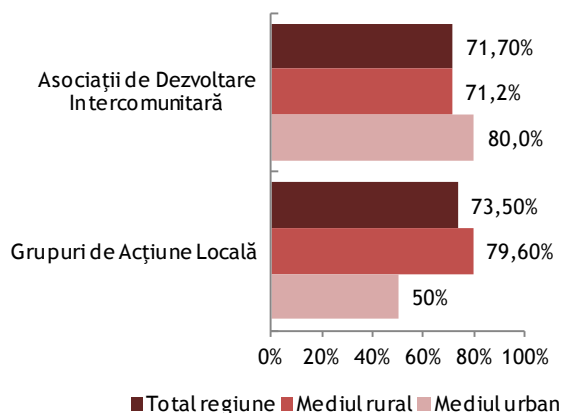
- baza = 23,55% din UAT-urile din regiune (UAT-uri care au răspuns la chestionar) -

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Ponderea Unităților teritorial-administrative membre ale unor asociații locale de dezvoltare

- baza = 23,55% din UAT-urile din regiune (UAT-uri care au răspuns la chestionar) -

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

CAPITOLUL II - Disparități de ordin demografic

Aspecte cheie

- Populația stabilă a regiunii din anul 2010 este de 3.707.600 persoane, cele mai populate județe fiind Iași, Bacău și Suceava.
- Județele componente ale Regiunii Nord-Est prezintă grade diferite de urbanizare, variind între 46,9% în județul Iași și 37,7% în județul Neamț.
- Disparități de ordin demografic pot fi semnalate și în ceea ce privește densitatea populației, aceasta fiind mult mai scăzută în mediul rural (63 persoane/kmp), decât în mediul urban (449 persoane/kmp).
- Există diferențe destul de semnificative și între nivelul de îmbătrânire a populației din mediul rural față de populația din mediul urban, gradul de îmbătrânire a populației în localitățile urbane fiind cu 18,6% mai redus decât în localitățile rurale.
- Toate județele din Regiunea Nord-Est vor întâmpina probleme referitoare la un viitor deficit de forță de muncă, în proporții ce variază între 15% și 30%.
- Disparități există și în ceea ce privește durata medie a vieții în localitățile rurale și urbane din regiune, în mediul urban fiind înregistrată o durată medie a vieții cu 1,96 ani mai mare decât în mediul rural.
- Rata sporului natural în Regiunea Nord-Est este de -1,2‰, existând totodată diferențe între situația din mediul urban (1,3‰) și cea din mediul rural (-3,1‰).
- Mișcarea migratorie a populației a fost destul de accentuată în ultimii ani, soldul schimbărilor de reședință și al schimbărilor de domiciliu fiind negativ în aproape toate județele componente.

Disparități inter-județene

Disparitățile de ordin demografic din Regiunea Nord-Est sunt influențate în foarte mare măsură, atât de cadrul natural (amplasare, forme de relief, influențe climatice, resurse naturale, etc.), cât și de nivelul de dezvoltare economică.

În Regiunea Nord-Est, populația stabilă din anul 2010 se cifra la 3.707.600 persoane, cele mai populate județe fiind Iași (825.773 persoane), Bacău (714.641 persoane) și Suceava (708.433 persoane). În restul județelor populația stabilă este ceva mai scăzută: Neamț (562.122 persoane), Vaslui (449.524 persoane) și Botoșani (447.107 persoane).

Diferențe destul de semnificative apar și în ceea ce privește gradul de urbanizare înregistrat de aceste județe, cele mai urbanizate județe - din punct de vedere al ponderii populației urbane din totalul populației stabile - fiind Iași (46,9%), Bacău (45,2%) și Suceava (42,8%). La polul opus se află județul Neamț unde gradul de urbanizare este de doar 37,7%.

Nu putem vorbi de disparități interjudețene în ceea ce privește distribuția populației stabile pe sexe, în județele componente ale Regiunii Nord-Est. Astfel, procentul populației pe sexe este sensibil egal în toate cele 6 județe, înregistrându-se o ușoară predominanță

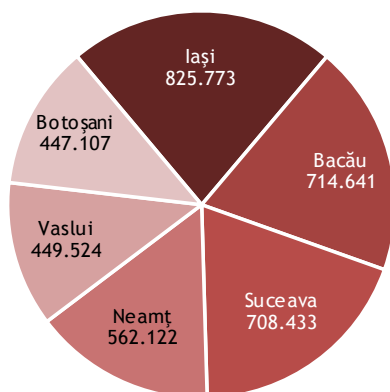
a persoanelor de sex feminin (50,6% feminin și 49,4% masculin la nivel regional).

Disparități de ordin demografic pot fi semnalate și în ceea ce privește densitatea populației, deși acestea nu pot fi asociate cu forma de relief predominantă la nivel județean. Astfel, județul cu cea mai ridicată densitate demografică este Iași, la un kmp revenind 151 persoane. Acesta este urmat de județul Bacău și județul Neamț, unde la un kmp revin 108 persoane, respectiv 95 persoane. Situația actuală a densității populației nu reprezintă efectul evoluției demografice din ultima perioadă. Analiza situației din anul 1990 arată că densitatea populației pe județe era foarte apropiată de cea actuală, ceea ce înseamnă că densitatea demografică din prezent este rezultatul unei evoluții pe termen lung.

În cazul densității populației din mediul urban, județul cu cea mai scăzută densitate este Suceava - 215 persoane/kmp - această valoare fiind influențată în foarte mare măsură de densitățile populației din localitățile urbane înființate relativ recent: orașul Broșteni - 14,9 loc/kmp, orașul Frasin - 74,8 loc/kmp, orașul Dolhasca - 103,1 loc/kmp etc.

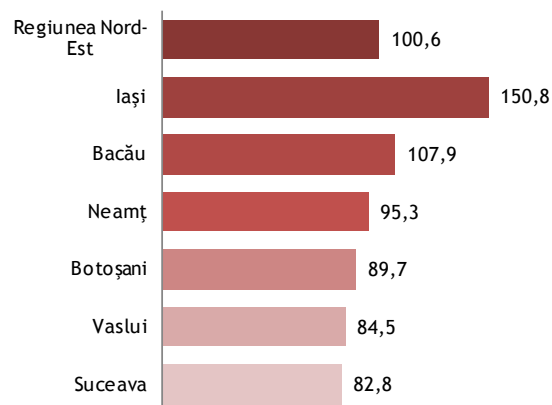
Densitatea populației în mediul rural se situează la nivel regional la 63 persoane/kmp, ușor mai ridicată în

Distribuția populației stabile din Regiunea Nord-Est, în anul 2010

Sursa: INS

Densitatea populației în Regiunea Nord-Est, în anul 2010

Sursa: INS

județul Iași (84 persoane/kmp) și Bacău (66 persoane/kmp). Pe de altă parte, județele cu cele mai scăzute densități ale populației în mediul rural sunt: Vaslui (53 persoane/kmp), Suceava (57 persoane/kmp), Botoșani (58 persoane/kmp) și Neamț (63 persoane/kmp).

La nivel regional, **gradul de îmbătrânire a populației** (raportul dintre populația în vârstă de peste 65 de ani și populația în vârstă de 0-14 ani, la 1000 de locuitori) în anul 2010 este de 818,8%.

Există diferențe referitoare la acest indicator și la nivelul județelor componente ale Regiunii Nord-Est. Astfel, județele care prezintă grade mai ridicate de îmbătrânire a populației sunt: Neamț (984,9%), Botoșani (898,4%) și Bacău (836,5%). Principala cauză a gradului ridicat de îmbătrânire a populației în aceste județe este situația alarmantă din mediul rural unde numărul persoanelor vârstnice (65 de ani și peste) este cu mult mai mare decât cel al persoanelor tinere (0-14 ani).

Pe de altă parte, în județul Iași se înregistrează cel mai scăzut grad de îmbătrânire al populației (704,8%) din

Regiunea Nord-Est, situația fiind destul de echilibrată atât în mediul urban (704,5%), cât și în mediul rural (705%).

Rata de înlocuire a forței de muncă din regiune în anul 2010 (raportarea numărului de persoane în vârstă de 0-14 ani la o treime din persoanele în vârstă de 15-64 ani, dintr-un eșantion mediu de 1000 de persoane) este de 772,6%, județele care vor întâmpina cele mai mari probleme cu înlocuirea forței de muncă actuale fiind, de regulă, cele cu un grad mai ridicat de îmbătrânire a populației. Spre exemplu, se estimează că 1000 de persoane active în piața muncii în județul Neamț vor fi înlocuite de doar 689,1 persoane, creând un deficit de forță de muncă de peste 30%.

Per ansamblu, însă, toate județele din Regiunea Nord-Est vor întâmpina probleme referitoare la un viitor deficit de forță de muncă, în proporții ce variază între 15% și 30%.

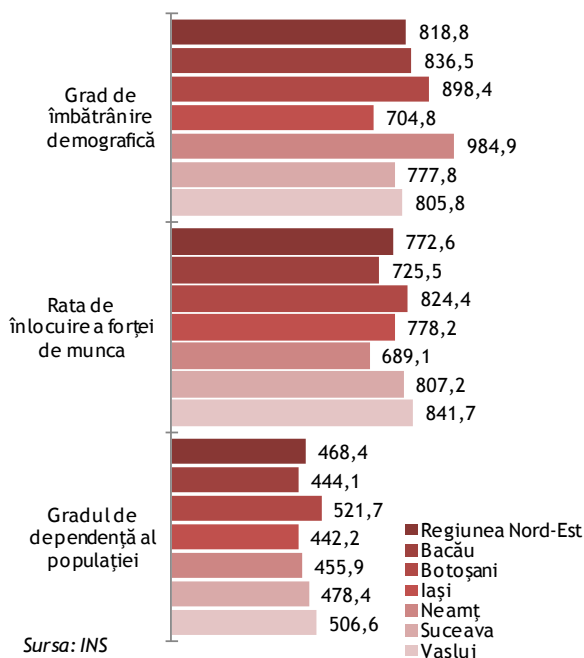
Gradul de dependență al populației (raportul dintre numărul populației de 0-14 ani și peste 65 ani, pe de o parte, și numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani, la 1000 de persoane) este de 468,4%, ceea ce înseamnă că 1000 de persoane revin 468,4 persoane aflate în afara câmpului muncii (tineri și vârstnici). Cea mai mare presiune demografică asupra populației din grupa de vârstă 15-64 ani este înregistrată în județul Botoșani, unde la 1000 de persoane din această categorie revin 521,7 tineri și vârstnici.

În ceea ce privește **durata medie a vieții** în Regiunea Nord-Est, în anul 2010 numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou născut, dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință este de 73,26 ani.

Din cele 6 județe componente ale regiunii, 3 prezintă durate medii a vieții superioare valorii regionale: Suceava (74,33 ani), Iași (73,65 ani) și Neamț (73,61 ani). La polul opus se află județele Bacău (72,39 ani), Vaslui (72,59 ani) și Botoșani (72,66 ani).

Există, însă, disparități semnificative între durata medie a vieții în rândul persoanelor de sex feminin și durata medie a vieții în rândul persoanelor de sex

Indicatori demografici în Regiunea Nord-Est, în anul 2010

masculin. Astfel, în medie, o persoană de sex feminin (durata medie 77,18 ani) trăiește cu 7,6 ani mai mult decât o persoană de sex masculin (durata medie 69,56 ani). Această situație este întâlnită, în variate grade, în toate județele componente ale regiunii. Mai mult decât atât în anumite județe diferența între durata medie a vieții persoanelor de sex feminin și cea a persoanelor de sex masculin depășește sau este foarte apropiată de 8 ani: Vaslui (persoanele de sex feminin trăiesc cu 8,07 ani mai mult decât cele de sex masculin), Botoșani (persoanele de sex feminin trăiesc cu 7,95 ani mai mult decât cele de sex masculin) și Bacău (persoanele de sex feminin trăiesc cu 7,85 ani mai mult decât cele de sex masculin).

În anul 2010, în Regiunea Nord-Est au fost înregistrați 38.868 **născuți vii**, din care aproape un sfert (24,4%) s-au înregistrat în județul Iași, 20,6% în județul Suceava, 18,8% în județul Bacău, 13,4% în județul Neamț, 11,5% în județul Vaslui și 11,3% în județul Botoșani.

La nivel regional, **gradul de îmbătrânire a populației** (raportul dintre populația în vârstă de peste 65 de ani și populația în vârstă de 0-14 ani, la 1000 de locuitori) în anul 2010 este de 818,8‰.

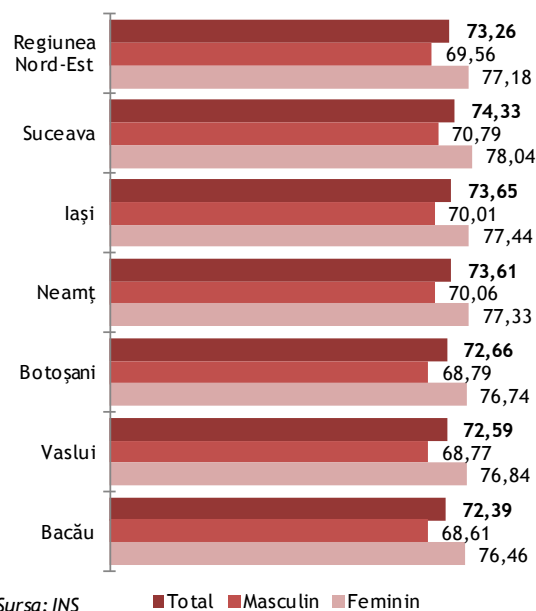
Rata natalității, în anul 2010, este de 10,5‰, ceea ce înseamnă că la 1000 de locuitori au fost înregistrați 10,5 născuți vii.

În ceea ce privește numărul de **persoane decedate** la nivel regional, în anul 2010 au fost înregistrate 43.351 decese, din care 66,5% au fost loc în mediul rural și 33,5% în mediul urban. Cauza ponderii mai ridicate a numărului de decese a populației din mediul rural este, în mod cert, gradul mai avansat de îmbătrânire demografică.

Rata natalității, în anul 2010, este de 10,5‰, ceea ce înseamnă că la 1000 de locuitori au fost înregistrați 10,5 născuți vii. La nivel regional, variația ratei natalității în mediul urban și rural este nesemnificativă.

În ceea ce privește numărul de **persoane decedate** la nivel regional, în anul 2010 au fost înregistrate 43.351 decese. Cele mai multe decese s-au înregistrat în județul Iași (8.781 persoane decedate), urmat de

Durata medie a vieții în Regiunea Nord-Est, în anul 2010

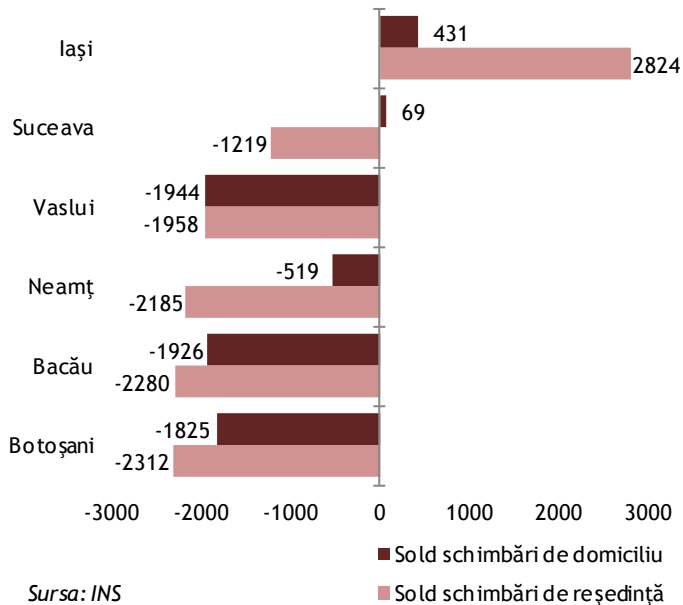
județul Bacău (8.627 persoane decedate) și județul Suceava (7.579 persoane decedate).

Potrivit Institutului Național de Statistică, cele mai frecvente cauze de deces la nivel regional sunt bolile aparatului circulator (56,6%), tumorile (17,7%), bolile aparatului digestiv (8,1%) și leziunile traumatiche, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe. Analizând din perspectiva disparităților inter-județene, nu există diferențe semnificative între cauzele deceselor populației din județele componente ale Regiunii Nord-Est.

Rata mortalității în regiune, în anul 2010, este de 11,7‰, existând diferențe semnificative între situația înregistrată în mediul urban și cea din mediul rural.

Județul cu cea mai mare rată a mortalității din regiune este Botoșani, la 1.000 de locuitori înregistrându-se într-un an calendaristic 13 persoane decedate. Ratele mortalității din celelalte județe ale regiunii sunt, de asemenea, destul de ridicate: Vaslui - 12,7‰, Bacău - 12‰, Neamț - 12‰, Iași - 10,7‰ și Suceava - 10,7‰. Totodată, județele Botoșani și Vaslui sunt cele care prezintă rate foarte mari ale mortalității în mediul rural: 16‰, respectiv 15,8‰.

Situația mișcării migratorii în Regiunea Nord-Est, în anul 2010 (sold schimbări de domiciliu) și anul 2011 (sold schimbări de reședință)

Ca urmare a numărului mai mare de persoane decedate, în raport cu numărul născuților vii din regiune, **sporul natural** în ultimii ani a fost negativ. Conform INS, în anul 2010 sporul natural a fost de -4.483 persoane, doar două județe prezentând sporuri naturale pozitive: Iași (+718 persoane) și Suceava (+422 persoane). În restul județelor sporul natural variază între -1.300 persoane și -1.600 persoane: Vaslui - 1.300 persoane, Bacău - 1.322 persoane, Botoșani - 1.430 persoane și Neamț - 1.571 persoane.

Rata sporului natural în Regiunea Nord-Est este de -1,2‰, existând diferențe între situația din mediul urban și cea din mediul rural.

În ceea ce privește numărul de **decedați sub 1 an**, în anul 2010 au fost înregistrate 434 astfel de cazuri. Cele mai multe decese ale persoanelor sub 1 an s-au înregistrat în județul Iași (21,4% din total, 93 cazuri) și Suceava (20,7% din total, 90 cazuri), la polul opus fiind județul Neamț (12% din total, 52 cazuri) și județul Vaslui (13,6% din total, 59 de cazuri).

Rata mortalității infantile este de 11,2‰ per total regiune. Cele mai mari rate ale mortalității infantile

sunt prezente în județul Botoșani (13,4‰) și Vaslui (13,2‰), la polul opus fiind situate județele Iași (9,8‰) și Neamț (10‰).

Mișcarea migratorie a populației a fost destul de accentuată în ultimii ani în Regiunea Nord-Est, în foarte multe cazuri populația fiind nevoită să devină mai mobilă pe fondul dificultăților financiare și materiale întâlnite și a necesității obținerii unui nivel de trai mai bun. În anul 2010, au fost înregistrate în Regiunea Nord Est 70.848 stabiliri de domiciliu, o pondere ridicată din acestea optând pentru județul Iași (24,5% din total - 17.339 persoane), județul Bacău (20% din total - 14.187 persoane) sau județul Suceava (18% din total - 12.729 persoane).

Pe de altă parte, în anul 2010 s-au înregistrat 76.562 **plecări cu domiciliul** în Regiunea Nord-Est, situația plecărilor fiind asemănătoare în profil teritorial cu cea a stabilirilor de domiciliu. Astfel, cele mai multe persoane cu plecat din județele Iași, Bacău și Suceava și, în special, din mediul rural.

Soldul schimbărilor de domiciliu a fost de -5.714 persoane în anul 2010, mișcarea migratorie fiind o altă cauză a scăderii numărului populației stabile din regiune. Există, însă, județe în cadrul cărora soldul schimbărilor de domiciliu a fost pozitiv: județul Iași (+431 persoane) și județul Suceava (+69 persoane). Solduri negative s-au înregistrat în județul Vaslui (-1.944 persoane), județul Bacău (-1.926 persoane), județul Botoșani (-1.825 persoane) și județul Neamț (-519 persoane).

În ceea ce privește numărul **stabilirilor de reședință** în Regiunea Nord-Est, în anul 2010, au fost înregistrate 22.126 astfel de cazuri. 30,8% din stabilirile de reședință au avut loc în județul Iași, 21,8% în județul Suceava și 15,7% în județul Bacău.

Disparități intra-județene

Disparitățile intra-județene de ordin demografic pot fi evidențiate cel mai bine prin intermediul unor indicatori precum: densitatea populației, gradul de îmbătrânire al populației, rata de înlocuire a forței de muncă, raportul de dependență demografică sau rata sporului natural.

În toate județele componente ale Regiunii Nord-Est localitățile cu cea mai numeroasă **populație stabilă** în anul 2010 sunt, de regulă, localitățile urbane (în special municipiile reședință de județ). Bineînțeles, există și excepții de la această regulă, fie prin cazurile localităților urbane cu un număr foarte redus de locuitori, fie prin cazurile localităților rurale cu o populație stabilă mai numeroasă. În prima categorie intră, în special, localitățile urbane care au trecut la statutul de oraș în perioada 2003-2005: orașul Bucecea (5.166 persoane), orașul Milișăuți (5.376 persoane), orașul Ștefănești (5.591 persoane), orașul Broșteni (6.319 persoane), orașul Frasin (6.528 persoane), etc. În cea de-a doua categorie intră, în speță, comune situate în vecinătatea localităților urbane, acestea preluând din funcția rezidențială a orașelor și municipiilor. Există numeroase cazuri în care astfel de comune au o populație stabilă mai ridicată decât a unor localități urbane. Câteva exemple în acest sens sunt:

- Comuna Holboca (județul Iași), situată la o distanță de 9 km de municipiul Iași, deține o populație stabilă de 13.162 persoane;
- Comuna Tomești (județul Iași), situată la o distanță de 9 km de municipiul Iași, deține o populație stabilă de 12.760 persoane;
- Comuna Ciurea (județul Iași), situată la o distanță de 12 km de municipiul Iași, deține o populație stabilă de 11.860 persoane;
- Comuna Săbăoani (județul Neamț), situată la o distanță de 12 km de municipiul Roman, deține o populație stabilă de 11.288 persoane;
- Comuna Miroslava (județul Iași), situată la o distanță de 7 km de municipiul Iași, deține o populație stabilă de 10.868 persoane;
- Comuna Deleni (județul Iași), situată la o distanță de 5 km de orașul Hârlău, deține o populație stabilă de 10.350 persoane;

- Comuna Zorleni (județul Vaslui), situată la o distanță de 7 km de municipiul Bârlad, deține o populație stabilă de 9.779 persoane;
- Etc.

În ceea ce privește **densitatea populației**, acest indicator a fost influențat de dezvoltarea urbanistică pe verticală sau orizontală a localităților din teritoriu. Astfel, valori ridicate ale densității populației sunt înregistrate în localitățile urbane, municipiul cu cei mai mulți locuitori pe kmp fiind Bârlad (4.727,6 locuitori/kmp).

Pe de altă parte, localitățile cu densități demografice foarte scăzute sunt, cel mai adesea, amplasate în zone de munte unde specificul așezărilor umane este de tip răsfirat. Astfel de localități dispun de cele mai multe ori de suprafețe de teren semnificative în raport cu volumul demografic, ducând la apariția unei densități scăzute a populației. La nivelul Regiunii Nord-Est, 80% din localitățile cu o densitate a populației sub 30 locuitori/kmp se află în zona deluroasă-montană din județele Suceava și Neamț:

- Comuna Cârlibaba (județul Suceava) - 7 loc./kmp;
- Comuna Coșna (județul Suceava) - 7,2 loc./kmp;
- Comuna Tarcău (județul Neamț) - 8,7 loc./kmp;
- Comuna Poiana Stampei (județul Suceava) - 12,4 loc./kmp;
- Comuna Crucea (județul Suceava) - 13,6 loc./kmp;
- Comuna Ciocănești (județul Suceava) - 13,8 loc./kmp;
- Comuna Dorna Candrenilor (județul Suceava) - 15,6 loc./kmp;
- Comuna Panaci (județul Suceava) - 16,3 loc./kmp;
- Comuna Dămuc (județul Neamț) - 17,4 loc./kmp;
- Etc.

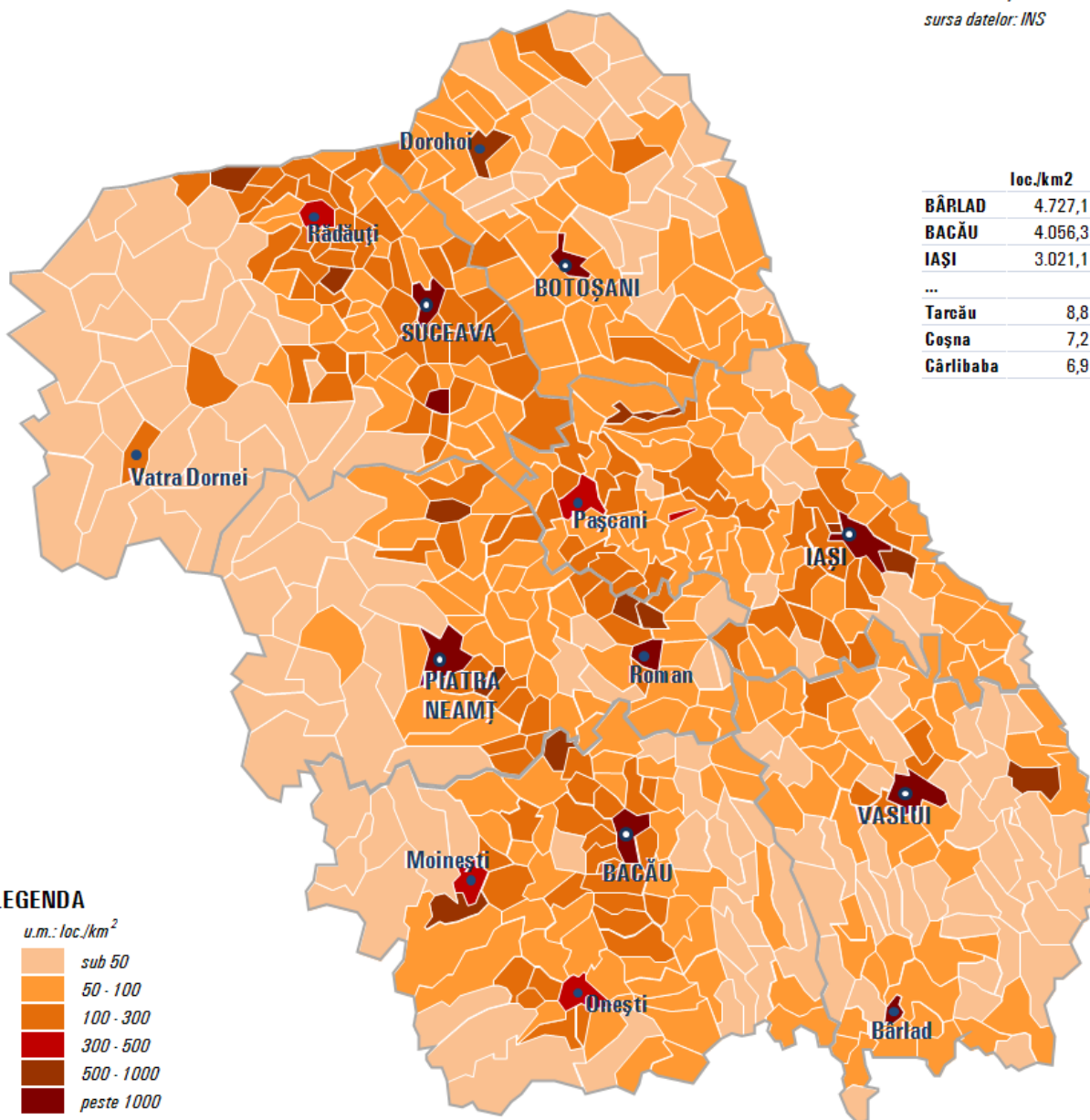
DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

DENSITATEA DEMOGRAFICĂ

0 10 20 40 60 km

an de referință: 2011
sursa datelor: INS

© Advances, 2012

Ca o particularitate, se observă că județul Vaslui prezintă un număr destul de ridicat de localități cu o densitate a populației sub 50 locuitori/kmp, în speță în zona centrală și estică. O posibilă explicație a acestei situații este nivelul ridicat de sărăcie a populației din aceste localități, fapt ce a determinat fie o rată foarte scăzută a natalității, fie o pondere ridicată a populației care a plecat la muncă în străinătate.

Între localitățile componente ale Regiunii Nord-Est există discrepanțe semnificative în ceea ce privește **gradul de îmbătrânire a populației**, acest indicator variind între 303‰ și 2.645,6‰. O pondere ridicată din localitățile care înregistrează un grad scăzut de îmbătrânire a populației (sub 500‰) prezintă comunități destul de mari de persoane de etnie romă: comuna Mironeasa (județ Iași), comuna Voinești (județ Iași), oraș Târgu Frumos (județ Iași), comuna Lungani (județ Iași), oraș Hârlău (județ Iași), comuna Pătrăuți (județ Suceava), comuna Valea Moldovei (județ Suceava), orașul Vicovu de Sus (județ Suceava), orașul Podu Iloaiei (județ Iași), comuna Voitinel (județ Suceava), comuna Corbasca (județ Bacău), comuna Ciurea (județ Iași) etc.

O parte semnificativă din localitățile cu un grad avansat de îmbătrânire a populației din Regiunea Nord-Est sunt localități cu un număr redus de locuitori (o medie de 2.800-3000 locuitori), care, de cele mai multe ori, au înregistrat și un trend puternic descendent în perioada 1990-2010.

Semnalăm, de asemenea, faptul că peste 60% din localitățile cu un grad de îmbătrânire a populației de peste 1500‰ sunt amplasate în județul Neamț (39,1%) și județul Botoșani (21,7%). De altfel, reprezentarea grafică a ratei de îmbătrânire a populației din Regiunea Nord-Est arată existența a cinci zone principale cu probleme în acest sens:

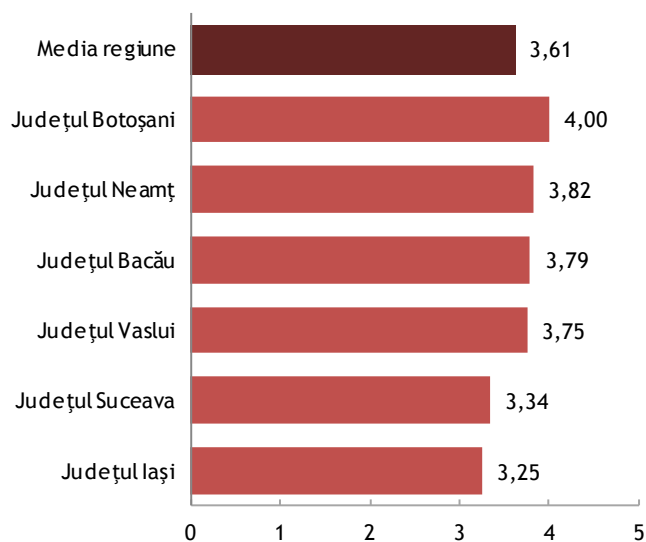
- Zona centrală și central-estică a județului Neamț;
- Zona de nord a județului Botoșani;
- Zona central-estică a județului Vaslui;
- Zona de sud a județului Bacău;
- Zona sud-vestică a județului Suceava.

Problema stringentă a îmbătrânirii populației a fost semnalată atât în cadrul focus-grupurilor și întâlnirilor

de lucru din teritoriul Regiunii Nord-Est, cât și în cadrul sondajelor de opinie realizate în vederea elaborării acestui studiu. Au fost identificate și fenomene migratorii care contribuie la creșterea gradului de îmbătrânire demografică a populației, pe lângă situația explicată de rata de îmbătrânire. Astfel, o variabilă care influențează semnificativ gradul de îmbătrânire a populației și care a fost indicată de participanții la focus-grupuri și întâlnirile de lucru este plecarea tinerilor la studii în marile centre universitare din țară, precum: Iași, București, Cluj-Napoca, Timișoara, etc. O mare parte a acestora decid să nu se mai întoarcă în localitatea de origine în special ca urmare a lipsei posibilităților de angajare în domeniul în care s-au specializat.

În urma sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est a reieșit că pe o scară de la 1 (intensitate minimă) și 5 (intensitate maximă), intensitatea fenomenului de îmbătrânire demografică este de 3,61. În mediul rural intensitatea acestui fenomen a fost evaluată cu un scor mediu de 3,69, în timp ce în mediul urban intensitatea îmbătrânirii demografice evaluată de respondenți este

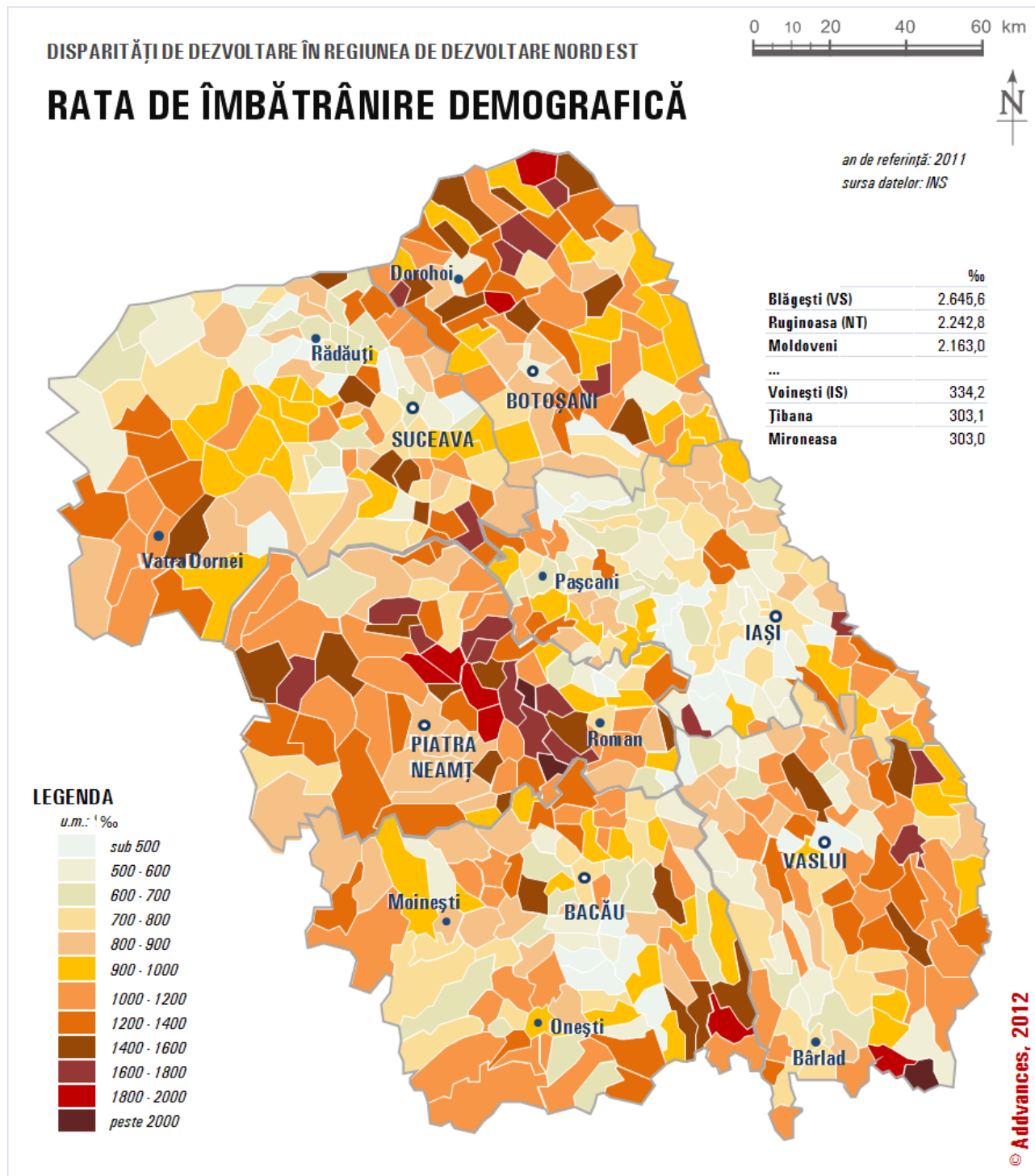
Aprecierea intensității manifestării fenomenului de îmbătrânire demografică la nivelul localităților din Regiunea Nord-Est - scara de la 1 (intensitate minimă) și 5 (intensitate maximă) -

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

de 3,29. În ceea ce privește evaluarea intensității îmbătrânirii demografice pe județe, județele care au

obținut o medie superioară celei regionale sunt: Vaslui (3,75), Bacău (3,79), Neamț (3,82) și Botoșani (4).

În majoritatea cazurilor de localități cu un grad avansat de îmbătrânire demografică apare și problema înlocuirii forței de muncă actuale în următorii 10-15 ani. Astfel, o parte semnificativă a localităților cu populație îmbătrânită va înregistra un deficit de forță de muncă care poate ajunge până la 50% din resursele actuale.

O bună parte din localitățile urbane din regiune prezintă o **rată scăzută de înlocuire a forței de muncă**: municipiul Onești (502,8‰), municipiul Roman (521,7‰), municipiul Piatra Neamț (538,2‰), municipiul Bacău (544,8‰), municipiul Iași (547,6‰), municipiul Vatra Dornei (551,5‰), municipiul Vaslui (555,5‰), etc.

În ceea ce privește **gradul de dependență demografică**, acesta este mai ridicat fie în localitățile cu un număr mai mare de tineri (0-14 ani), fie în localitățile cu o populație vârstnică mai numeroasă (65 de ani și peste). Observăm, însă, din nou că cele mai mari probleme de ordin demografic sunt întâmpinate în localitățile rurale de mici dimensiune, cu o populație de maxim 3000 de locuitori. Bineînțeles, nu sunt excluse nici cazurile localităților cu o populație totală mai semnificativă, dar care prezintă un grad mai ridicat de dependență demografică: orașul Vicovu de Sus (județ Suceava) - 562,5‰, orașul Flămânzi (județ Botoșani) - 515,4‰, orașul Dolhasca (județ Suceava) - 572,7‰, orașul Liteni (județ Suceava) - 604,5‰, etc.

Rata de dependență demografică a tinerilor variază între județele din partea de vest a regiunii (Suceava, Neamț și Bacău) și cele din partea estică (Iași, Botoșani și Vaslui). Astfel, în zona de est a regiunii o pondere ridicată din localități prezintă rate mai mari de dependență a tinerilor, ca urmare a ratei mai crescute a natalității. Pe de altă parte, în județele din vest regiunii, majoritatea localităților componente înregistrează o rată de dependență demografică a tinerilor sub 300‰.

În ceea ce privește vârsta medie a populației pe localități, semnalăm că o vârstă medie mai ridicată este înregistrată, în general, în localitățile care prezintă și un grad avansat de îmbătrânire a populației. Astfel, există o serie de teritorii cu o vârstă medie a

populației mai ridicată: Zona centrală și central-estică a județului Neamț, Zona de nord a județului Botoșani, Zona central-estică a județului Vaslui, Zona de sud a județului Bacău și Zona sud-vestică a județului Suceava.

În ceea ce privește **rata sporului natural** din localitățile componente ale Regiunii Nord-Est, localitățile cu cele mai mari valori corespund în mare măsură cu cele care prezintă un grad scăzut de îmbătrânire demografică: comuna Voitineli, comuna Valea Moldovei, comuna Lungani, comuna Valea Seacă, comuna Volovăț, comuna Voinești, comuna Iaslovăț, comuna Mironeasa, comuna Mădârjac, etc.

Rata sporului natural ajunge chiar la -21,9‰ în unele localități din regiune, localitățile cu valori negative ale ratei sporului natural întâmpinând și probleme referitoare la îmbătrânirea populației.

Per ansamblu, 77,5% din localitățile Regiunii Nord-Est prezintă o rată negativă a sporului natural.

La nivelul regiunii există anumite discrepanțe și în ceea ce privește mișcarea migratorie a populației. Pe de o parte avem categoria localităților urbane care înregistrează un sold negativ al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrație externă): Municipiul Bacău (-1.069 persoane), Municipiul Botoșani (-858 persoane), Municipiul Iași (-801 persoane), Municipiul Roman (-798 persoane), Municipiul Vaslui (-709 persoane), Municipiul Piatra Neamț (-560 persoane), Municipiul Bârlad (-535 persoane), etc.

Pe de altă parte, avem categoria localităților rurale aflate în vecinătatea acestor orașe și municipii, spre care populația s-a orientat în ultimii ani, și care prezintă în anul 2009 un sold pozitiv al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrație externă): comuna Miroslava (553 persoane), comuna Ciurea (287 persoane), comuna Valea Lupului (229 persoane), comuna Letea Veche (216 persoane), comuna Bârnova (192 persoane), comuna Scheia (185 persoane), comuna Rediu (161 persoane), comuna Holboca (154 persoane), etc.

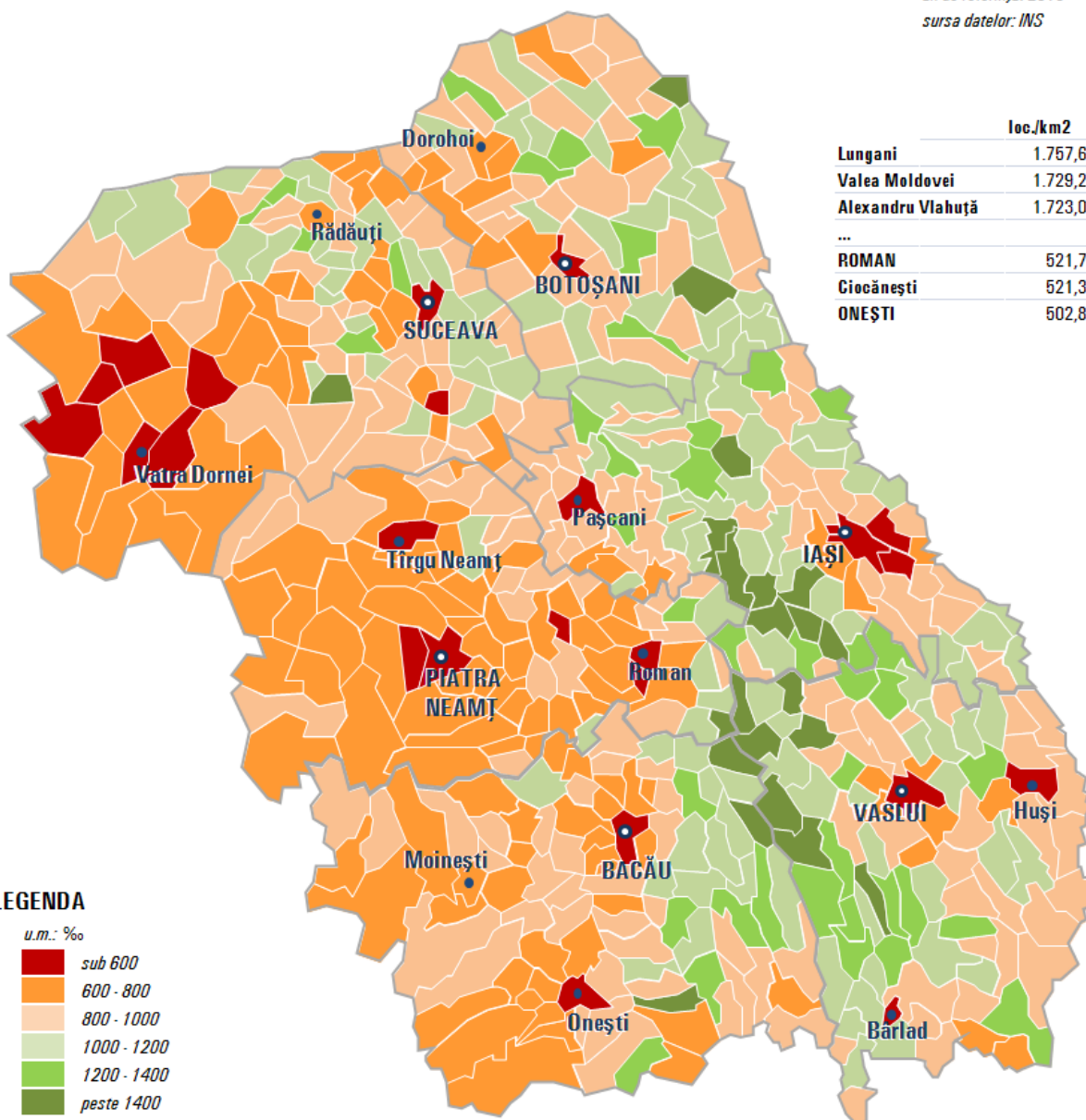
DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

RATA DE ÎNLOCUIRE A FORȚEI DE MUNCĂ

0 10 20 40 60 km

an de referință: 2010
sursa datelor: INS

	loc./km ²
Lungani	1.757,6
Valea Moldovei	1.729,2
Alexandru Vlahuță	1.723,0
...	
ROMAN	521,7
Ciocănești	521,3
ONEȘTI	502,8

LEGENDA

u.m.: ‰

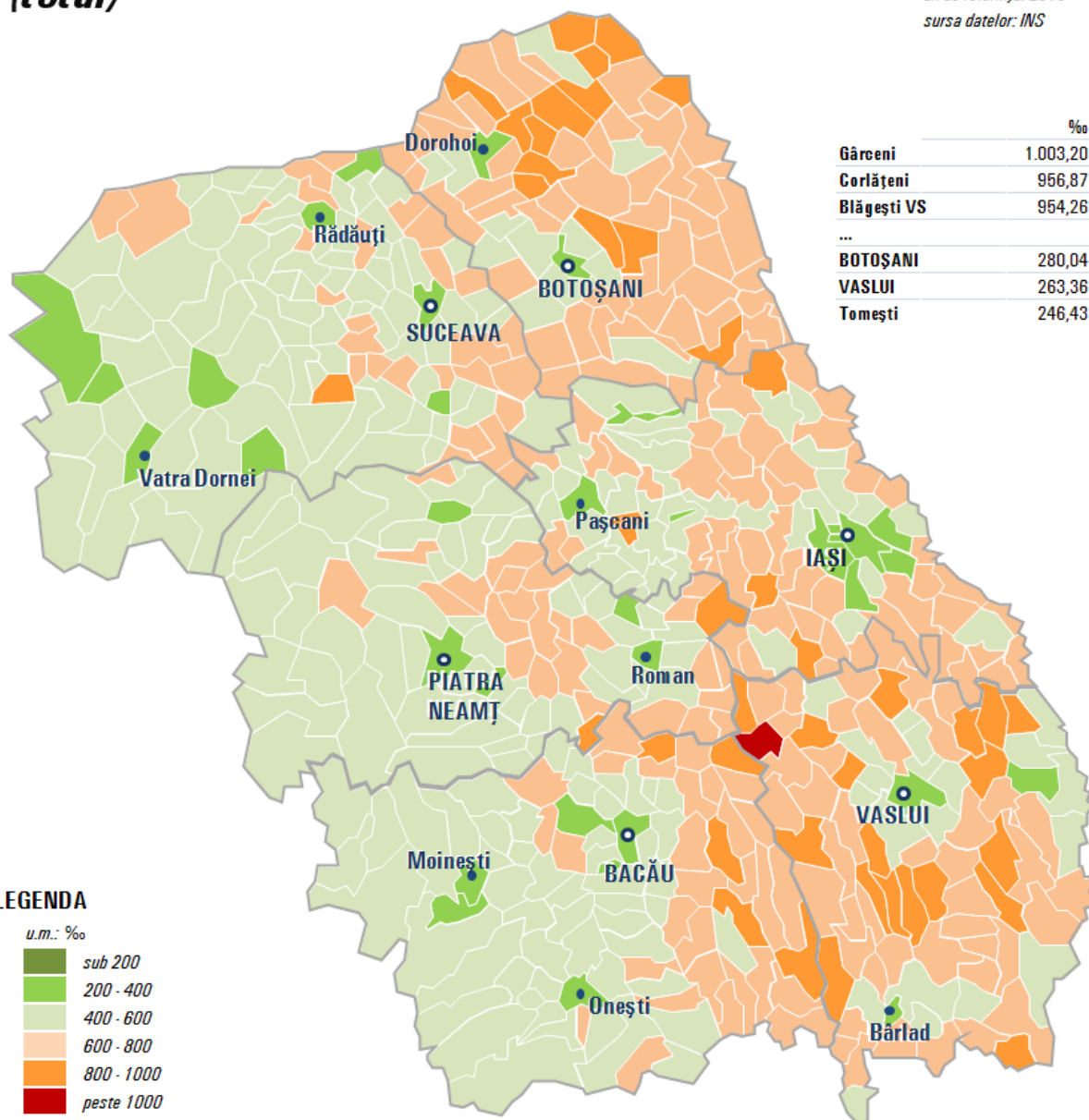
© Advances, 2012

DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

0 10 20 40 60 km

RAPORTUL DE DEPENDENȚĂ DEMOGRAFICĂ (total)

an de referință: 2010
sursa datelor: INS

© Advances, 2012

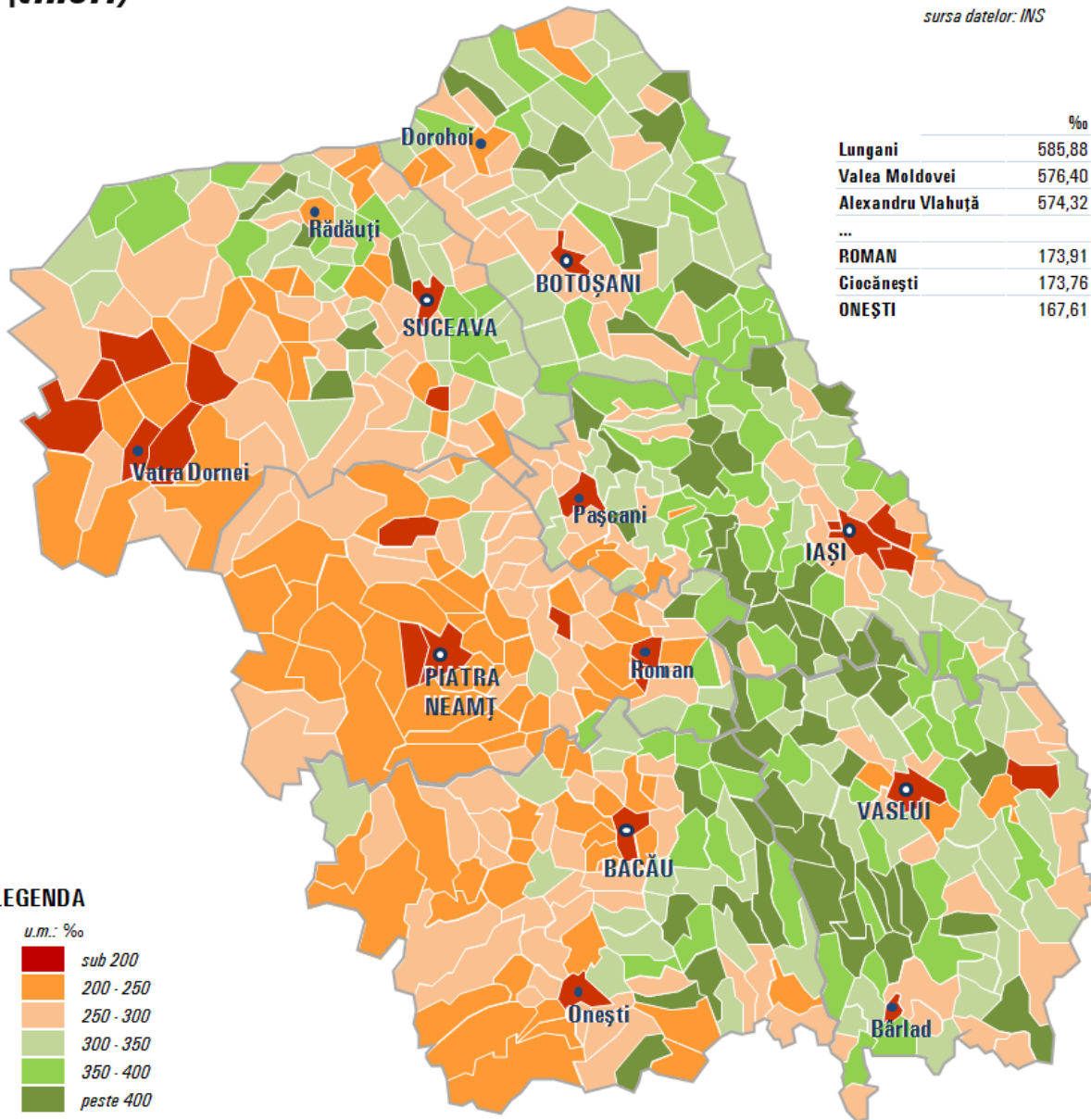
DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

0 10 20 40 60 km

RAPORTUL DE DEPENDENȚĂ DEMOGRAFICĂ (*tineri*)

an de referință: 2010
sursa datelor: INS

© Advances, 2012

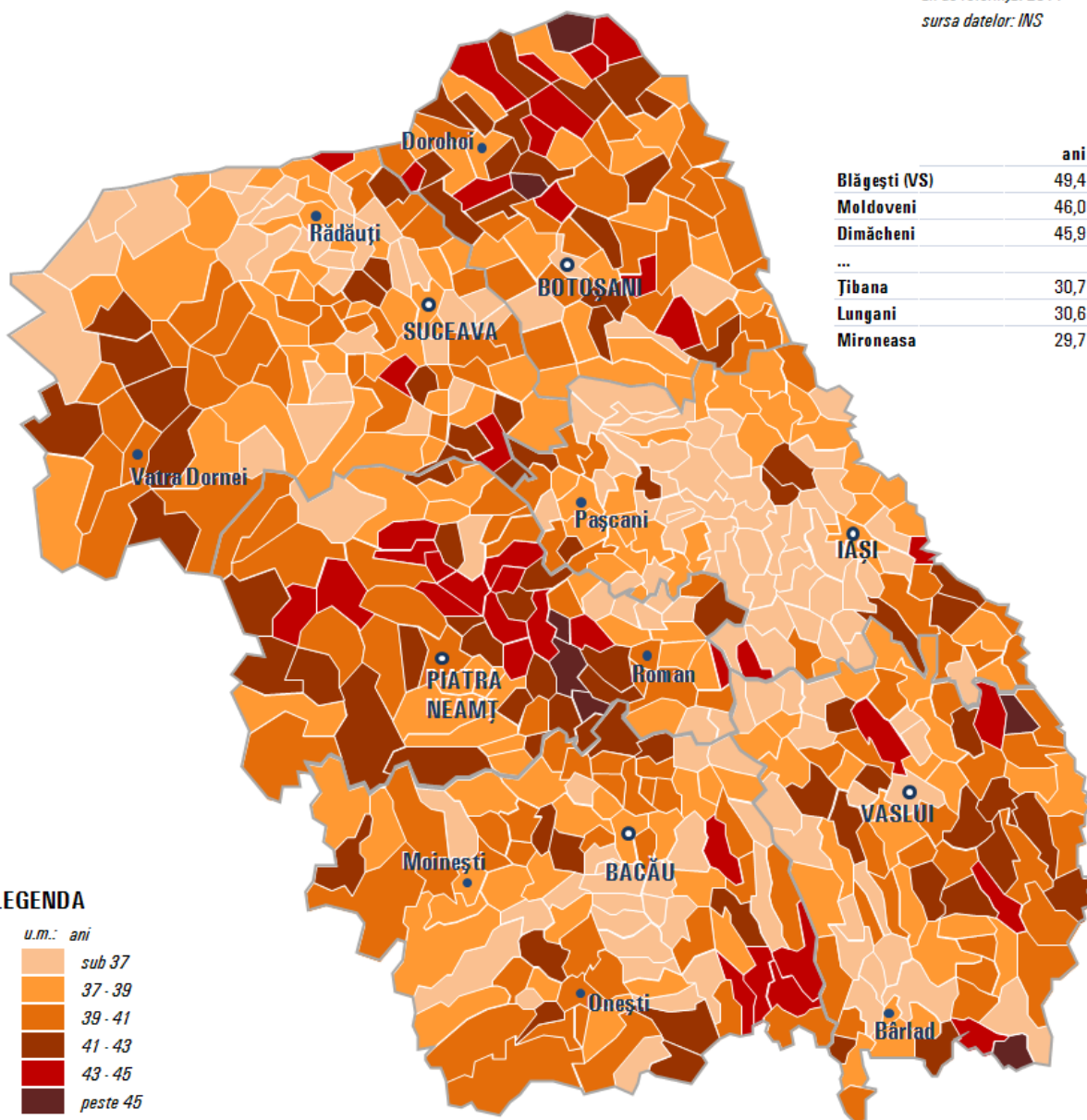
DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

VÂRSTA MEDIE A POPULAȚIEI

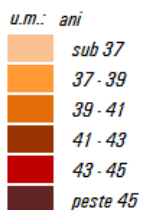
0 10 20 40 60 km

an de referință: 2011
sursa datelor: INS

LEGENDA

© Advances, 2012

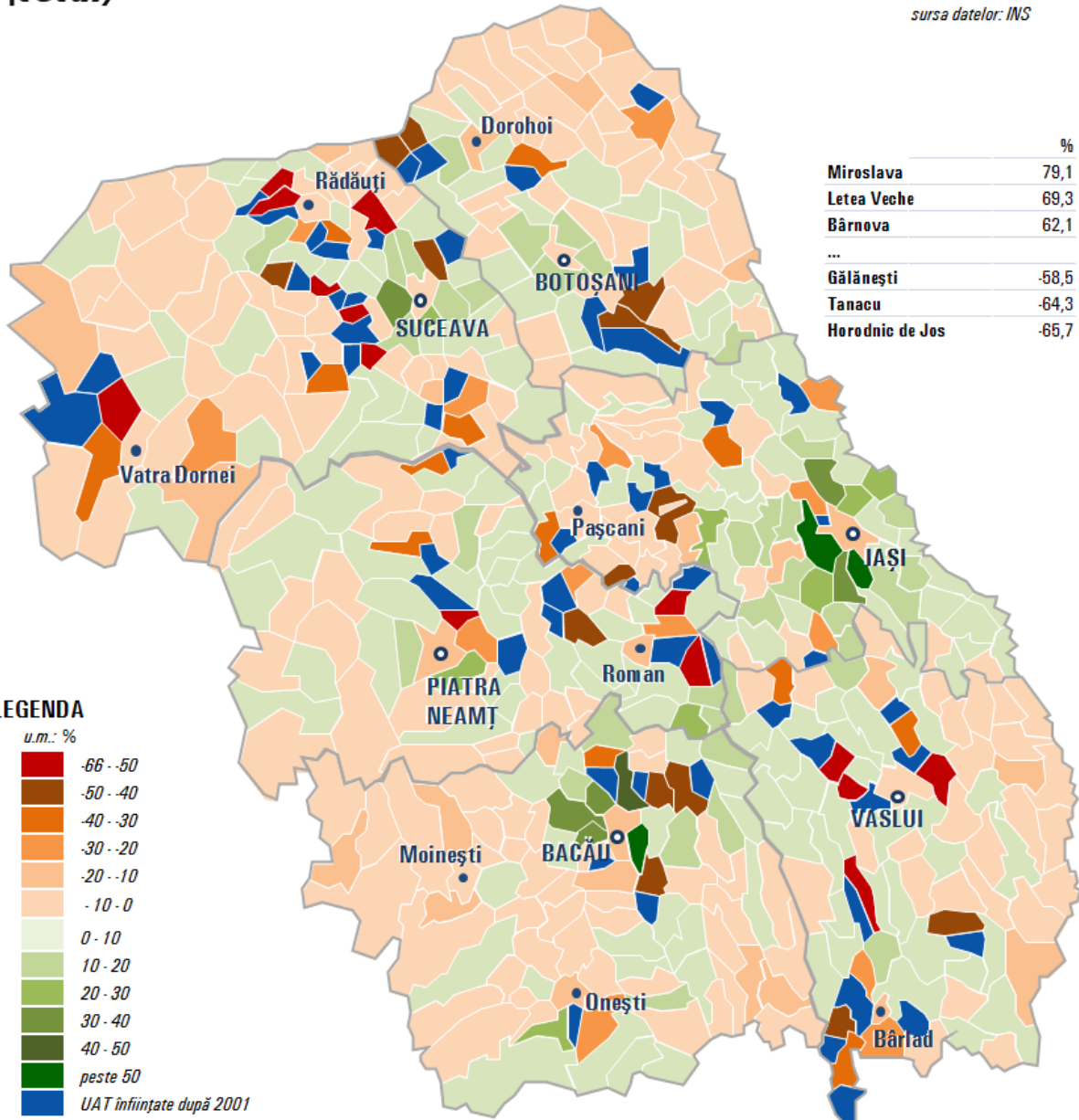
DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

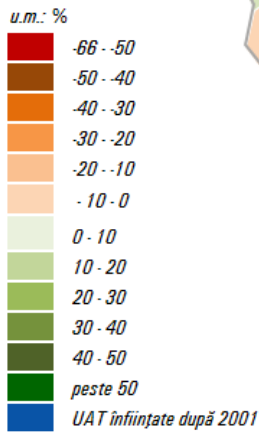
SPORUL DEMOGRAFIC ÎN PERIOADA 2001-2011 (total)

an de referință: 2011
sursa datelor: INS

LEGENDA

© Advances, 2012

CAPITOLUL III - Disparități de ordin economic

Aspecte cheie

- Jumătate din PIB-ul Regional și jumătate din cifra de afaceri regională se datorează județelor Iași și Bacău;
- Industria generează 21,6% din VAB regională și generează cele mai multe locuri de muncă, cu toate că cele mai multe unități locale sunt active în domeniul comerțului.
- Produsul Intern Brut pe cap de locuitor din Regiunea Nord-Est este cu 37,2% mai scăzut decât valoarea medie de la nivel național.
- Județele Botoșani și Vaslui ocupă ultimele două poziții în ierarhia națională după PIB pe cap de locuitor. Județul Iași se află pe locul 24 în această ierarhie.
- Doar 7%, respectiv 8% din cifra de afaceri regională se datorează județelor Vaslui, respectiv Botoșani.
- 99,7% dintre întreprinderile regionale sunt IMM-uri;
- Un sfert din cifra de afaceri regională și un sfert din totalul locurilor de muncă din regiune se datorează întreprinderilor mari.
- Aproape 70% dintre șomerii înregistrați în regiune provin din mediul rural.
- 80,2% din cheltuielile regionale cu activitățile de cercetare-dezvoltare sunt concentrate în județul Iași.
- O treime din capacitatea de cazare și din numărul de turiști din Regiunea Nord Est se datorează județului Suceava;
- Cu excepția municipiului Iași, activitatea turistică este concentrată în partea de vest a regiunii, în special în zonele montane;

Caracteristicile economiei regionale

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2009 Produsul Intern Brut din Regiunea Nord-Est se cifra la 54.408,4 milioane lei RON, ceea ce reprezintă 10,9% din Produsul Intern Brut de la nivel național. Regiunea Nord-Est nu este una dintre cele mai dezvoltate regiuni din România din punct de vedere economic, regiunile care înregistrează un PIB mai scăzut fiind Regiunea Sud-Est, Regiunea Vest și Regiunea Sud - Vest - Oltenia.

Din valoarea totală a Produsului Intern Brut din regiune, 27,2% se datorează județului Iași (14.806,3 milioane lei), 21,7% județului Bacău (11.784,8 milioane lei), 18,5% județului Suceava (10.066,6 milioane lei), 13,6% județului Neamț (7.403,2 milioane lei), 10,2% județului Botoșani (5.530 milioane lei) și 8,9% județului Vaslui (4.817,5 milioane lei).

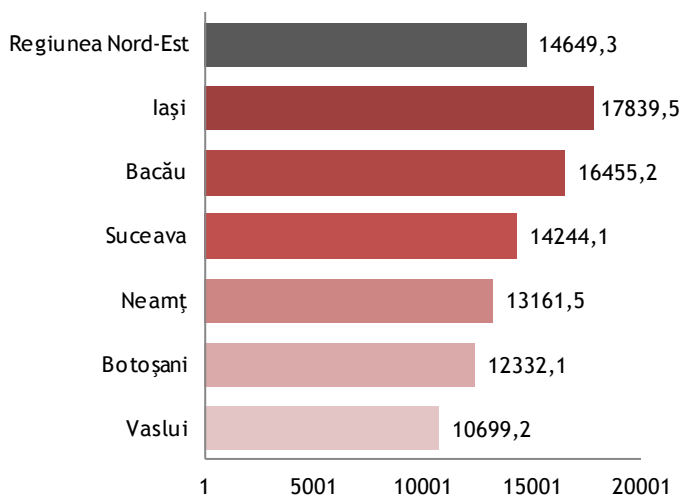
89,8% din Produsul Intern Brut din Regiune este datorat Valorii Adăugate Brute, la care sectorul industrial are o contribuție semnificativă. Astfel, 21,6% din VAB-ul regional este format în cadrul Industriei extractive, industriei prelucrătoare, producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea

deșeurilor, activități de decontaminare. Industria este urmată îndeaproape de Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante, în cadrul acestor sectoare realizându-se 20,8% din Valoarea Adăugată Brută din Regiunea Nord-Est. Alte sectoare economice cu o contribuție importantă la formarea VAB-ului regional, și implicit la Produsul Intern Brut, sunt: Administrația publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială (16,9% din total VAB), Construcții (11,9% din total VAB) și Agricultură, silvicultură și pescuit (11,1% din total VAB).

Produsul Intern Brut regional pe cap de locuitor, în anul 2009, este 14.649,3 lei, existând disparități semnificative între valorile acestui indicator din județele componente ale regiunii. Astfel, județul cu cel mai mare PIB pe cap de locuitor este Iași (17.839,5 lei), acesta fiind urmat de județul Bacău (16.455,2 lei) și județul Suceava (14.244,1 lei).

Pe de altă parte, în anul 2009 județele cu cel mai scăzut Produs Intern Brut pe cap de locuitor din regiune sunt Vaslui (10.699,2 lei), Botoșani (12.322,1 lei) și Neamț (13.161,5 lei). Astfel, PIB-ul/cap de locuitor din județul Vaslui este cu 27% mai scăzut decât media regională, demonstrând nivelul mult mai scăzut de dezvoltare economică din acest teritoriu.

Produsul intern brut pe locuitor, în anul 2009 (lei)

Sursa: INS

Realizând un clasament la nivel național cu Produsul Intern Brut pe cap de locuitor din anul 2009 observăm că județele Botoșani și Vaslui ocupă ultimele două poziții, demonstrând cele mai mari probleme economice din România.

Pe de altă parte nici restul județelor componente ale Regiunii Nord-Est nu ocupă o poziție mai bună, județul Iași - județul cu cel mai mare PIB/cap de locuitor din regiune - fiind clasat pe poziția 24 din 42.

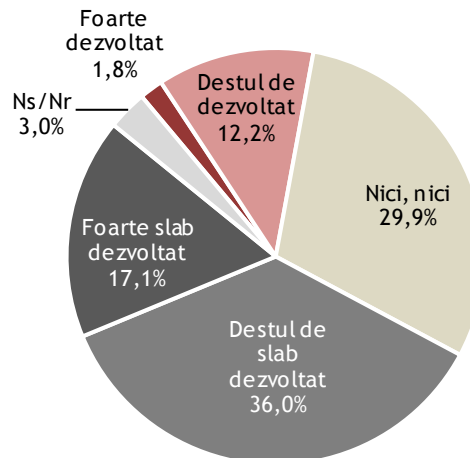
Per ansamblu, Produsul Intern Brut pe cap de locuitor din Regiunea Nord-Est este cu 37,2% mai scăzut decât valoarea medie de la nivel național (23.341,4 milioane lei RON).

În urma focus-grupurilor și a întâlnirilor de lucru realizate în vederea elaborării prezentului studiu a reieșit profilul economic diferit al județelor componente ale Regiunii Nord-Est. Astfel, în timp ce județele din partea de est a regiunii s-au axat în principal pe agricultură și industria agro-alimentară, județele din partea de vest (Suceava, Neamț, Bacău) s-au axat preponderent pe industria ușoară și turism.

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, doar 1,8% din antreprenorii chestionați apreciază că nivelul de dezvoltare a mediului de afaceri din județul în care activează este foarte dezvoltat. De asemenea, 12,2% consideră că mediul de afaceri este destul de dezvoltat. Aproape o treime din reprezentanții mediului de afaceri din regiune acordă o apreciere neutră (nici, nici) nivelului de dezvoltare a mediului de afaceri. Peste jumătate din respondenți consideră că nivelul de dezvoltare a mediului de afaceri din județ este foarte slab dezvoltat și destul de slab dezvoltat (17,1% - Foarte slab dezvoltat, 36% - Destul de slab dezvoltat).

Din punctul de vedere al reprezentanților mediului de afaceri chestionați, cele mai slab dezvoltate județe din punct de vedere economic din regiune sunt Vaslui și Botoșani. Astfel, 86,7% din antreprenorii din județul Vaslui și 83,3% din antreprenorii din județul Botoșani au

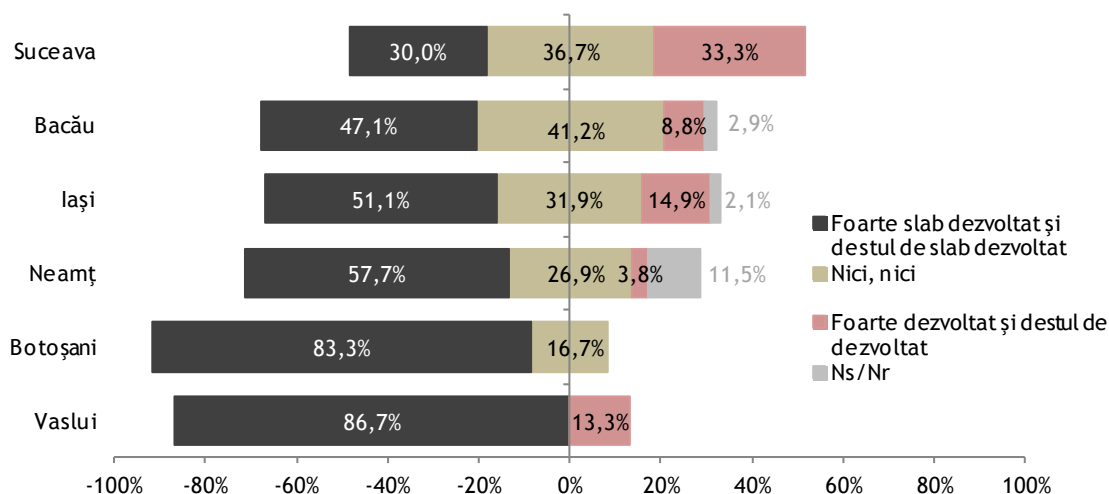
Aprecierea nivelului de dezvoltare a mediului de afaceri din județ

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

apreciat că mediul de afaceri din aceste județe este foarte slab dezvoltat și destul de slab dezvoltat. La polul opus se află județul Suceava (30% din antreprenori consideră că mediul de afaceri din județ este foarte slab dezvoltat și destul de slab dezvoltat), urmat de județul Bacău (47,1%), județul Iași (51,1%) și județul Neamț (57,7%).

Aprecierea nivelului de dezvoltare a mediului de afaceri din județ

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Demografia întreprinderilor

Conform Oficiului Național al Registrului Comerțului, în anul 2010 în Regiunea Nord Est existau 49.042 întreprinderi active. Cea mai mare parte a întreprinderilor își desfășurau activitatea în județul Iași: 27% din total (13.436 unități). Acest județ este urmat de județul Bacău (20% din total - 9.986 întreprinderi), județul Suceava (20% din total - 9.554 întreprinderi) și județul Neamț (17% din total - 8.096 întreprinderi).

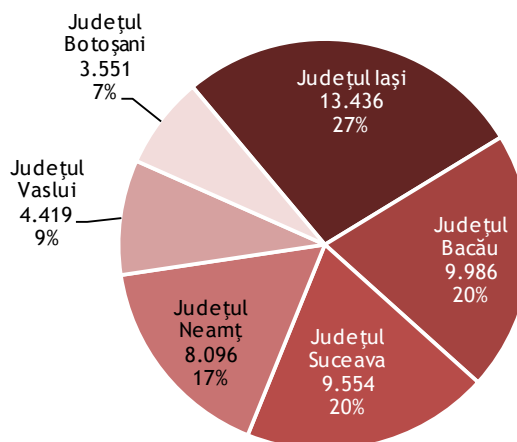
Pe de altă parte, în județele Botoșani și Vaslui numărul întreprinderilor active este mult mai scăzut. Prin comparație, în județul Botoșani există doar un sfert din numărul de întreprinderi din județul Iași (3.551 întreprinderi în Botoșani, față de 13.436 întreprinderi în Iași). De asemenea, în Vaslui funcționează 9% din unitățile economice din regiune (4.419 întreprinderi).

La nivel regional, densitatea întreprinderilor este de 13,2‰, ceea ce înseamnă că la 1000 de locuitori revin 13,2 unități economice active. Județul care înregistrează cea mai mare densitate a întreprinderilor, în anul 2010, este județul Iași, la 1000 de locuitori revenind 16,3 întreprinderi (+23,5% mai mult decât la nivel regional). Acesta este și județul cu cea mai ridicată densitate a întreprinderilor în mediul urban (28,5‰).

Alte județe care prezintă densități ale întreprinderilor superioare mediei regionale sunt: Neamț (14,4‰), Bacău (14‰) și Suceava (13,5‰). Pe de altă parte, județele Vaslui și Botoșani dețin cel mai redus număr de întreprinderi active raportat la 1000 de locuitori: 9,8 întreprinderi, respectiv 7,9 întreprinderi.

În cadrul focus-grupurilor și întâlnirilor de lucru au fost evidențiate și alte disparități de dezvoltare economică din județele componente ale Regiunii Nord-Est, care nu țin neapărat de dihotomia urban-rural. Astfel, în județele din partea de vest a regiunii (Suceava, Neamț și Bacău) a fost semnalat nivelul mai ridicat de dezvoltare a localităților din zona de munte (vest), în detrimentul celor din zona de deal și podiș (est). Originea acestei discrepanțe este atât una istorică (efect al colectivizării), cât și una referitoare la resursele naturale deținute.

Distribuția întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est, în anul 2010

Sursa: ONRC

De altfel, în fiecare județ sunt identificate zone mai slab dezvoltate din punct de vedere economic: zona Negreștiului în județul Vaslui, zona Fălticeniului în județul Suceava, Sud-estul județului Bacău, zona Hârlăului în județul Iași, Sudul județului Iași (spre Țibana), localitățile din Valea Prutului în județul Botoșani, etc.

Între factorii care au contribuit la dezvoltarea economică mai favorabilă a unor județe sau a unor zone din cadrul acestora, în cadrul focus-grupurilor au fost amintiți cel mai frecvent: poziționarea geografică, starea infrastructurii de acces, disponibilitatea terenurilor pentru investitori, resursele umane.

În ceea ce privește distribuția întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est pe clase de mărime, situația este foarte asemănătoare în toate județele componente. Astfel, în general ponderea IMM-urilor este de 99,7%, valorile fiind sensibil egale în cele șase județe.

Distribuția întreprinderilor active pe clase de mărime, în anul 2010

	0-9 pers.	10-49 pers.	50-249 pers.	250 pers. și peste
Regiunea Nord-Est	43.403	4.699	803	137
Bacău	8.969	826	162	29
Botoșani	3.040	411	85	15
Iași	11.853	1.317	225	41
Neamț	7.176	767	131	22
Suceava	8.431	978	130	15
Vaslui	3.934	400	70	15

Sursa: ONRC

Structura economiei locale

Structura economiei locale în Regiunea Nord-Est în anul 2010 nu relevă existența unor disparități semnificative între cele șase județe componente. Cu toate acestea, pot fi semnalate particularități ale localităților urbane față de localitățile rurale din punct de vedere economic.

Distribuția numărului de întreprinderi active pe sectoare economice în județele componente ale Regiunii Nord-Est este asemănătoare, astfel încât nu putem vorbi de existența unor disparități inter-județene semnificative. În toate județele, sectorul economic predominant este cel al Comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, urmat de Industria prelucrătoare. Excepție face doar județul Iași unde poziția secundă este ocupată de Activitățile profesionale, științifice și

tehnice (1.514 întreprinderi active - 11,27% din total întreprinderi).

Pe de altă parte, așa cum a fost semnalat și în capitolele anterioare, în urma focus-grupurilor și a întâlnirilor de lucru realizate a reieșit existența unui profil economic diferit al județelor componente ale Regiunii Nord-Est. Astfel, în timp ce județele din partea de est a regiunii au potențial mai ridicat în agricultură și industria agro-alimentară, județele din partea de vest (Suceava, Neamț, Bacău) au potențial mai mare pe industria ușoară și turism.

În județul Vaslui, o mare parte din întreprinderile din industria grea s-au închis în ultimii ani, rămânând încă câțiva agenți economici în industria ușoară. Deși există un potențial agricol ridicat, cea mai mare parte a agriculturilor practică agricultura de subzistență sau semi-subzistență. Un alt dezavantaj al acestui sector

Distribuția întreprinderilor active pe sectoare economice, în anul 2010

	Bacău	Botoșani	Iași
Agricultură, silvicultură și pescuit	273	224	296
Industria extractivă	22	7	10
Industria prelucrătoare	1.109	451	1.313
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	8	11	18
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	47	12	36
Construcții	960	307	1.169
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	4.251	1.430	5.461
Transport și depozitare	591	201	586
Hoteluri și restaurante	471	250	646
Informații și comunicații	217	101	517
Intermedieri financiare și asigurări	153	57	198
Tranzacții imobiliare	242	65	363
Activități profesionale, științifice și tehnice	812	220	1.514
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	264	68	441
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	-	-	5
Învățământ	74	15	96
Sănătate și asistență socială	224	39	307
Activități de spectacole, culturale și recreative	57	18	118
Alte activități de servicii	210	75	341
Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu	1	-	1
Total	9.986	3.551	13.436

Sursa: ONRC

este faptul că există un număr scăzut de investitori. Conform focus-grupului desfășurat în acest județ, în Vaslui se remarcă o serie de zone care s-au dezvoltat în special datorită resurselor agricole: zona Prutului (Berezeni, Vetrișoaia), zona Berești, zona Tutovei, etc.

Un alt județ cu potențial agricol ridicat este **Botoșani**. Mai mult decât atât, județul dispune de cel mai mare luciul de apă din regiune, fapt ce s-ar putea valorifica pe viitor având în vedere că în prezent nu funcționează nicio fabrică de conserve de pește.

Și județul **Iași** per ansamblu este perceput ca având potențial ridicat de dezvoltare a sectorului agricol și agro-industrial. De altfel, aceste sectoare sunt considerate soluția pentru dezvoltarea viitoare a unor localități urbane precum: Hârlău, Târgu Frumos, Podu Iloaiei.

Spre deosebire de aceste județe din zona estică a regiunii, județul Bacău este apreciat ca având un potențial mai mare în sectorul industrial și sectorul turistic. Însă, în acest județ există mai multe orașe mono-industriale care au început să resimtă probleme majore de dezvoltare odată cu începutul declinului sectorului industrial. Pe de altă parte, în special în partea de vest a județului s-a dezvoltat și sectorul turistic, în timp ce majoritatea localităților din estul județului se pretează dezvoltării sectorului agricol.

Între problemele majore întâmpinate care fac dificilă, în prezent, dezvoltarea agriculturii este lipsa sistemului de irigații, lipsa cadastrului și fărâmițarea excesivă a terenurilor.

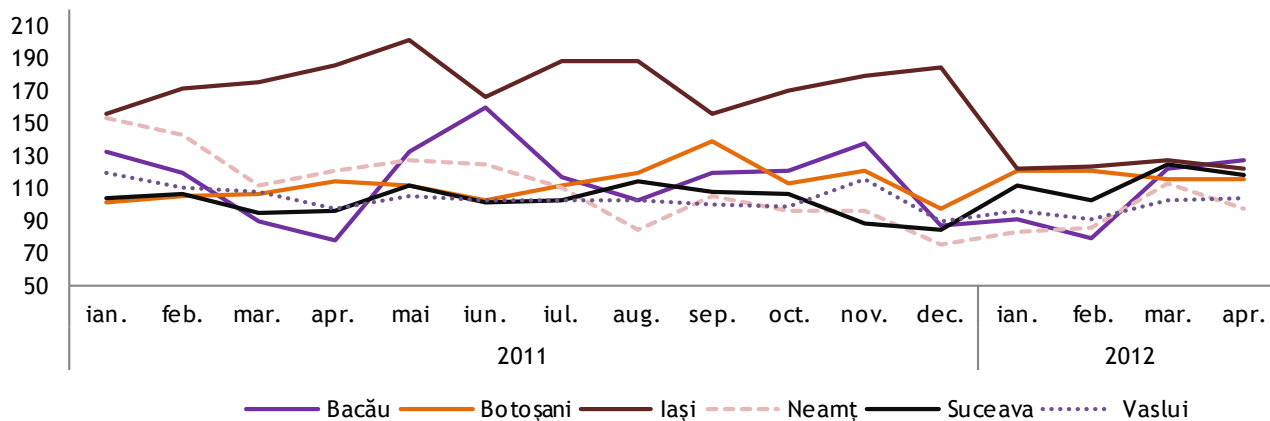
În județul **Suceava**, deși industria se rezumă în prezent în mare parte la întreprinderi de dimensiuni mici și

Distribuția întreprinderilor active pe sectoare economice, în anul 2010 - continuare

	Neamț	Suceava	Vaslui
Agricultură, silvicultură și pescuit	345	429	235
Industria extractivă	17	35	3
Industria prelucrătoare	1.257	1.316	525
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	7	14	5
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	33	33	21
Construcții	740	861	376
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	3.141	3.762	2.024
Transport și depozitare	542	836	281
Hoteluri și restaurante	522	662	182
Informații și comunicații	148	218	90
Intermedieri financiare și asigurări	59	67	43
Tranzacții imobiliare	145	133	51
Activități profesionale, științifice și tehnice	637	647	299
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	170	160	77
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	-	2	1
Învățământ	50	41	22
Sănătate și asistență socială	100	115	66
Activități de spectacole, culturale și recreative	52	61	31
Alte activități de servicii	131	160	87
Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu	-	1	-
Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale	-	1	-
Total	8.096	9.554	4.419

Sursa: ONRC

Evoluția indicilor producției industriale din Regiunea Nord-Est în perioada ianuarie 2011-aprilie 2012

Sursa: INS

medii, în special din industria ușoară. În cadrul focus-grupului din acest județ s-a semnalat dispariția aproape în totalitate a sectorului minier. O altă problemă este exportul de materie primă, în locul produsului finit, practică des întâlnită mai ales în industria de prelucrare a lemnului. Județul se remarcă și prin potențialul turistic ridicat, în special în localitățile din zona de munte.

Județul Neamț îmbină localități cu profiluri economice diferite. În timp ce în zona de vest majoritatea localităților pot valorifica cu succes potențialul turistic, în zona de est majoritatea localităților se pot dezvolta și pe fondul unor sectoare precum agricultura sau industria. De altfel, zona Romanului se remarcă ca fiind mai dezvoltată din punct de vedere industrial decât cea a municipiului Piatra Neamț (în special odată cu reducerea activității de la Platforma industrială din Săvinești).

Astfel, din punct de vedere al distribuției întreprinderilor pe sectoare economice nu există disparități semnificative inter-județene. La nivel intra-județean se observă diferențele urban-rural, atât din punct de vedere al numărului de întreprinderi, cât și din punct de vedere al diversificării economice existente. Ca și potențial de dezvoltare, însă, județele din regiune se disting, existând pe de o parte cele cu potențial agricol ridicat și, pe de altă parte, cele cu potențial turistic ridicat.

Nivelul de dezvoltare a sectorului industrial din regiune reiese și din analiza **indicilor producției industriale** din ultima perioadă. Acesta se calculează prin raportarea producției industriale dintr-o lună la situația existentă în luna precedentă.

Astfel, în perioada ianuarie 2011-aprilie 2012 județul care a evoluat cel mai bine de la o lună la alta a fost județul Iași. Indicele maxim înregistrat în perioada ianuarie 2011-aprilie 2012 a fost de 201,5% în luna mai 2011 (evoluție față de luna precedentă).

Și județul Bacău a avut indici ai producției industriale în cea mai mare parte peste valoarea de 100%, arătând evoluția pozitivă a acestui sector de la o lună la alta. Conform Institutului Național de Statistică, în calculul Indicilor producției industriale (IPI) pentru lunile anului 2011 și 2012 au fost excluse unele societăți cu acoperire națională care raportează date în județul unde își au sediul principal, neexistând o defalcare în profil teritorial.

La polul opus se află județele Vaslui și Suceava, unde indicii lunari ai producției industriale au arătat adesea involuții ale sectorului industrial.

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale, principiile sectoare economice care ar trebui sprijinite în perioada următoare în scopul dezvoltării economice a Regiunii Nord-Est sunt agricultura, turismul și industria. Astfel,

87,9% din reprezentanții unităților teritorial-administrative chestionate consideră că sectorul agricol trebuie sprijinit, 73,3% susțin necesitatea sprijinirii turismului și 72,4% a sectorului industrial. Alte sectoare economice care ar trebui sprijinite în perioada următoare sunt Serviciile (60,3%) și Comerțul (44%).

Agricultura este, de altfel, sectorul economic despre care majoritatea respondenților Sondajului de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale cred că ar trebui să fie sprijinit în perioada următoare și în scopul dezvoltării economice a unităților teritorial-administrative, nu doar a regiunii per ansamblu. Cu toate acestea, agricultura este un sector pe care mizează mai mult UAT-urile din județele din estul regiunii, decât cele din vest. Spre exemplu, 90% din reprezentanții unităților teritorial-administrative din Iași consideră că sectorul agricol trebuie sprijinit în scopul dezvoltării localităților pe care le reprezintă, în timp ce doar 73,7% din respondenții din Neamț au optat și pentru acest sector.

În ceea ce privește industria, județele care au mizat cel mai mult pe acest sector pentru sprijinire în perioada următoare sunt: Iași (75%), Neamț (57,9%), Botoșani (55,6%) și Vaslui (55,6%).

Serviciile reprezintă un sector economic despre care unitățile teritorial-administrative din majoritatea județelor din regiune consideră că ar trebui sprijinit în perioada următoare. Nu aceeași situație este întâlnită în ceea ce privește sectorul turistic, doar o mică parte din UAT-urile din județul Botoșani (33,3%) și județul Vaslui (22,2%) considerând că turismul ar trebui sprijinit pentru dezvoltarea economică a localității în perioada următoare.

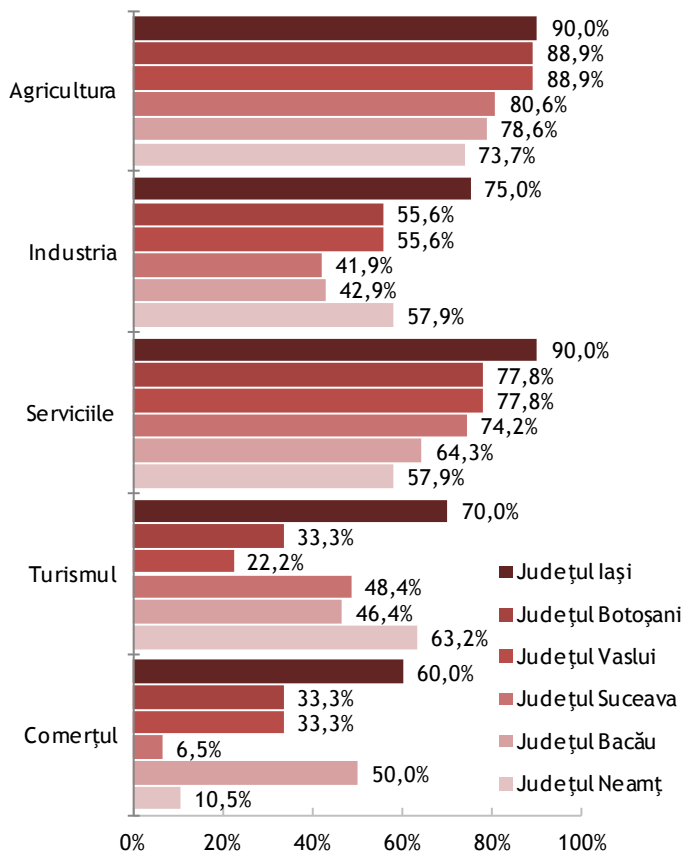
În ceea ce privește comerțul, 60% din unitățile teritorial-administrative din județul Iași și 50% din unitățile teritorial-administrative din județul Bacău apreciază că acest sector trebuie sprijinit în scopul dezvoltării economice a fiecărei localități. La polul opus se află UAT-urile din județul Suceava (6,5% consideră că sectorul comercial trebuie sprijinit) și UAT-urile din județul Neamț (10,5% consideră că sectorul comercial trebuie sprijinit).

În comparație cu opiniile reprezentanților unităților teritorial-administrative chestionate, reprezentanții

Organizațiilor non-guvernamentale din regiune consideră că trebuie investit mai mult în Turism și Servicii, decât în Agricultură. Această opinie nu este împărtășită și de reprezentanții institutelor de cercetare și a mediului academic care ierarhizează sectoarele economice care trebuie susținute în felul următor: Agricultură, Industrie, Turism, Servicii și Comerț.

Principalele sectoare economice care trebuie sprijinite în perioada următoare în scopul dezvoltării economice a unității teritorial-administrative

- baza = 21,01% din UAT-urile din regiune (UAT-uri care au răspuns la această întrebare) -

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Rezultatele întreprinderilor

Conform Oficiului Național al Registrului Comerțului, în anul 2010 cifra totală de afaceri a întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est a fost de 54.338 milioane lei RON, cea mai mare parte datorându-se unităților economice din județul Iași (27% - 14.597,1 milioane lei RON) și județul Bacău (25% - 13.411,4 milioane lei RON).

Cifra totală de afaceri din celelalte județe componente ale regiunii este ceva mai scăzută: județul Suceava - 9.211,4 milioane lei RON (17% din total), județul Neamț - 8.868,6 milioane lei RON (16% din total), județul Vaslui - 4.263,5 milioane lei RON (8% din total) și județul Botoșani - 3.986 milioane lei RON (7% din total).

Cifra medie de afaceri pe întreprindere activă economic în județul Bacău este de 1.343 mii lei, această valoare fiind cea mai ridicată din regiune. Poziția secundă este ocupată de județul Botoșani (cifra medie de afaceri de 1.123 mii lei), iar poziția terță de județul Neamț (1.095 mii lei).

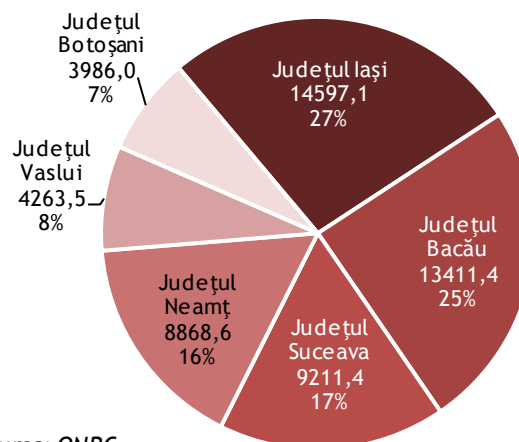
Cifra medie de afaceri pe întreprindere activă economic în județul Iași este de 1.086 mii lei, cu aproape 2 procente mai scăzută decât medie regională. În județul Vaslui se înregistrează o cifră medie de afaceri de 965 mii lei, iar în Suceava de 964 mii lei.

În toate județele cifra medie de afaceri din mediul rural este mai scăzută decât cea din mediul urban. Ecartul este ceva mai semnificativ în județul Bacău, unde cifra medie de afaceri pe întreprindere în localitățile rurale este cu 49% mai scăzută decât în localitățile urbane.

Pe de altă parte, diferența este ceva mai puțin semnificativă în județul Suceava, unde cifra medie de afaceri pe întreprindere în localitățile rurale este doar cu 4,1% mai scăzută decât în localitățile urbane.

La nivel regional, distribuția cifrei de afaceri realizată de întreprinderile active din punct de vedere economic în anul 2010 pe clase de mărime este destul de echilibrată. Astfel, circa un sfert din cifra totală de afaceri este realizată de fiecare categorie de mărime:

Distribuția cifrei de afaceri a întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est pe județe, în anul 2010 (milioane lei RON)

Sursa: ONRC

24,8% de microîntreprinderi, 27,3% de întreprinderile mici, 22,5% de întreprinderile mijlocii și 25,4% de întreprinderile mari. Situația la nivelul celor șase județe componente este destul de asemănătoare, singurele județe unde ponderea cifrei de afaceri realizată de întreprinderile mari este superioară mediei regionale fiind județul Bacău (35%) și Botoșani (29,7%). La polul opus se află județul Vaslui, unde doar 14,5% din cifra totală de afaceri este realizată de întreprinderile cu peste 250 salariați.

Și în cazul cifrei de afaceri înregistrate în anul 2010, sectorul economic care ocupă prima poziție este cel al Comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor. Această situație este întâlnită în toate județele, ponderea cifrei de afaceri realizată de întreprinderile comerciale variind între 34,3% în județul Botoșani și 45,6% în județul Bacău.

Un alt sector economic bine dezvoltat în toate județele Regiunii Nord-Est, din punct de vedere al cifrei de afaceri, este Industria prelucrătoare. Ponderea cifrei de afaceri înregistrată în acest sector variază între 21,2% în județul Bacău și 37,9% în județul Botoșani.

Disparități inter-județene pot fi semnalate în ceea ce privește ponderea cifrei de afaceri din Agricultură, silvicultură și pescuit din totalul cifrei de afaceri. Astfel, acest sector deține procente mai ridicate în

județul Vaslui (12,8%) și Neamț (8,6%), spre deosebire de situația din județul Suceava (2,3%) și județul Bacău (2,6%).

Comparând valorile cifrei de afaceri din județele Regiunii Nord-Est, observăm că în majoritatea sectoarelor economice cele mai ridicate cifre de afaceri au fost înregistrate fie în județul Iași, fie în județul Bacău. Spre exemplu, județul Iași a realizat cea mai semnificativă cifră de afaceri în următoarele sectoare economice: Industria prelucrătoare, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, Construcții, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Tranzacții imobiliare, Activități profesionale, științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, și Alte activități de servicii.

Ramurile industriale bine dezvoltate în județul Iași sunt: fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule, fabricarea produselor farmaceutice de bază, producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel, prelucrarea și conservarea cărnii, etc.

Întreprinderile active din județul Bacău au realizat cea

mai mare cifră de afaceri din regiune în următoarele sectoare: Industria extractivă, Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, Transport și depozitare, Intermedieri financiare și asigurări, Învățământ și Sănătate și asistență socială.

În județul Botoșani cele mai mari întreprinderi active din punct de vedere al cifrei de afaceri din anul 2010 activează în sectoare precum: pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile, producția de țesături, fabricarea de instrumente și dispozitive pentru măsură, verificare, control, navigație, fabricarea aparatelor de distribuție și control a electricității, fabricarea altor articole de îmbrăcăminte etc.

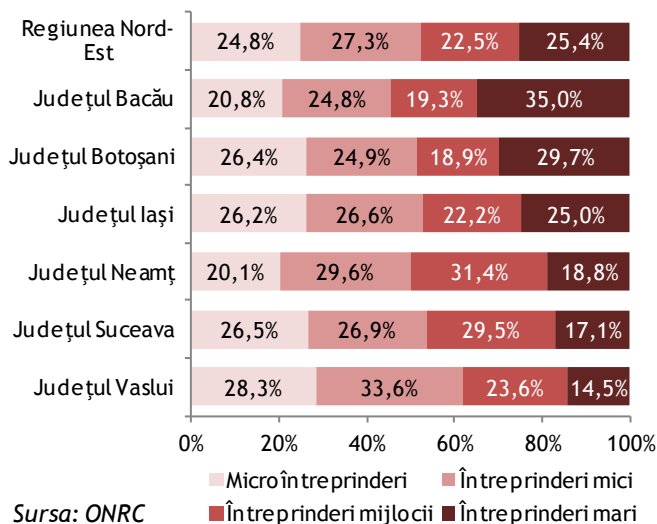
În județul Neamț cele mai mari unități economice din punct de vedere al cifrei de afaceri au ca domeniu de activitate: producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel, cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase, pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile, fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor, fabricarea de obiecte sanitare din ceramica, etc.

În județul Vaslui cele mai mari întreprinderi active din punct de vedere al cifrei de afaceri din anul 2010 activează în sectoare precum: fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteza și a elementelor mecanice de transmisie, cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase, fabricarea uleiurilor și grăsimilor, cu prelucrarea și conservarea cărnii de pasare, fabricarea produselor de morărit, etc.

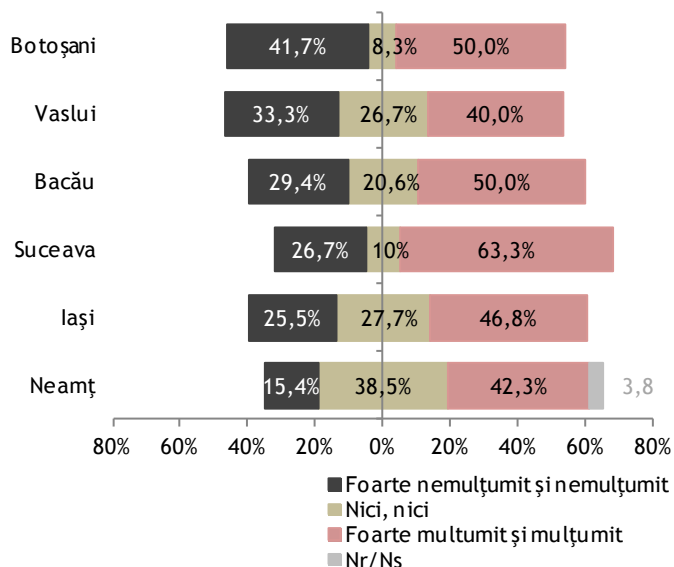
În județul Suceava cele mai mari unități economice din punct de vedere al cifrei de afaceri au ca domeniu de activitate: fabricarea de furnire și a panourilor din lemn, comerț cu ridicata al aparatelor electrice de uz gospodăresc, al aparatelor de radio și televizoarelor, fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor, furnizarea de abur și aer condiționat, fabricarea hârtiei și cartonului, etc.

Evaluarea rezultatelor întreprinderilor poate fi realizată și pornind de la opiniile oamenilor de

Distribuția cifrei de afaceri din Regiunea Nord-Est, pe clase de mărime, în anul 2010

Nivelul de mulțumire vis-a-vis de modul în care a evoluat afacerea în anul 2011

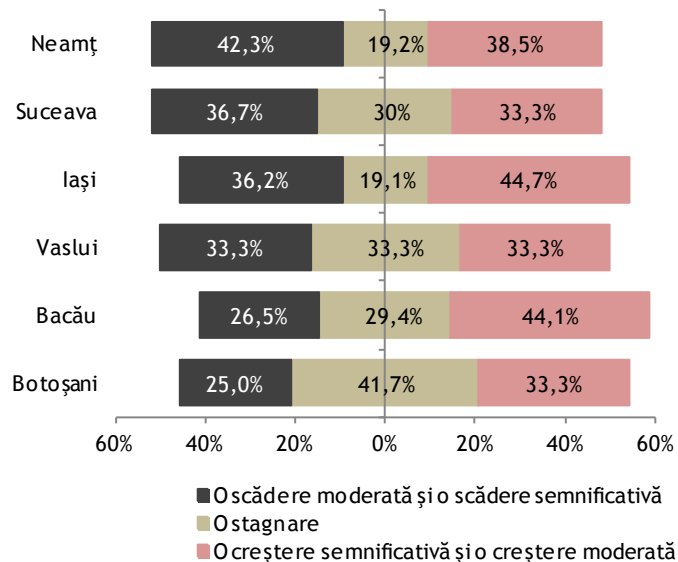
Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

afaceri din regiune privind evoluția propriei afaceri, și nu doar de la datele financiar-contabile ale întreprinderilor. Conform Sondajului de opinie realizat în rândul întreprinderilor din regiune, aproape jumătate din respondenți s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți de modul în care a evoluat afacerea în anul 2011 (6,1% - Foarte mulțumit și 43,3% - Mulțumit). Pe de altă parte 6,7% din antreprenorii chestionați s-au declarat Foarte nemulțumiți de evoluția propriei afaceri din anul 2011, iar 20,1% Nemulțumiți. Aproape un sfert din respondenți (23,2%) nu au fost nici nemulțumiți, nici mulțumiți de evoluția afacerii deținute în anul 2011.

Cei mai nemulțumiți de evoluția propriei afaceri din anul 2011 au fost oamenii de afaceri din județul Botoșani (41,7% - Foarte nemulțumit și nemulțumit) și cei din județul Vaslui (33,3% - Foarte nemulțumit și nemulțumit).

Pe de altă parte, ceva mai satisfăcuți sunt antreprenorii din județul Suceava, 63,3% din aceștia considerând mulțumitoare sau chiar foarte mulțumitoare evoluția propriei afaceri în anul 2011.

Comparativ cu anul 2010, afacerea dvs. a înregistrat...

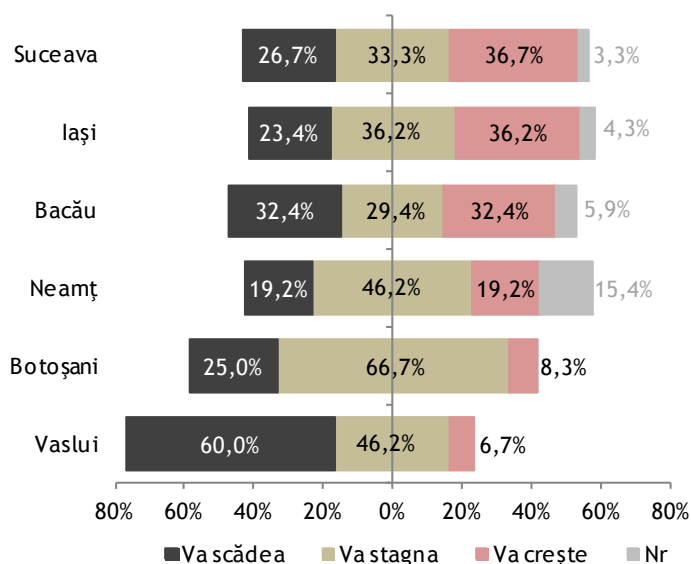
Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul întreprinderilor din regiune, în comparație cu anul 2010, doar 4,9% din afaceri au înregistrat creșteri semnificative. Aproximativ o treime din respondenți au afirmat că propria afacere a avut o creștere moderată față de anul 2010 (34,8%), în timp ce 26,2% din antreprenorii au sesizat stagnarea afacerii. De asemenea, 34,1% din întreprinderile din Regiunea Nord-Est au considerat că față de anul 2010 au înregistrat o scădere semnificativă sau o scădere moderată.

Analizând opiniile antreprenorilor vis-à-vis de evoluția propriei afaceri comparativ cu anul 2010, sesizăm că nu putem vorbi de diferențe semnificative între județele regiunii. Astfel, în toate județele componente ale Regiunii Nord-Est procentul celor care au semnalat o creștere semnificativă sau moderată a afacerii variază între 33,3% și 44,7%. De asemenea, în toate cele șase județe ale regiunii ponderea celor care au semnalat o scădere semnificativă sau moderată variază între 25% și 42,3%.

În ceea ce privește aprecierea evoluției afacerii în anul 2012, doar 28% din oamenii de afaceri chestionați consideră că aceasta va înregistra o creștere. 37,8% din

Aprecierea evoluției afacerii în anul 2012

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

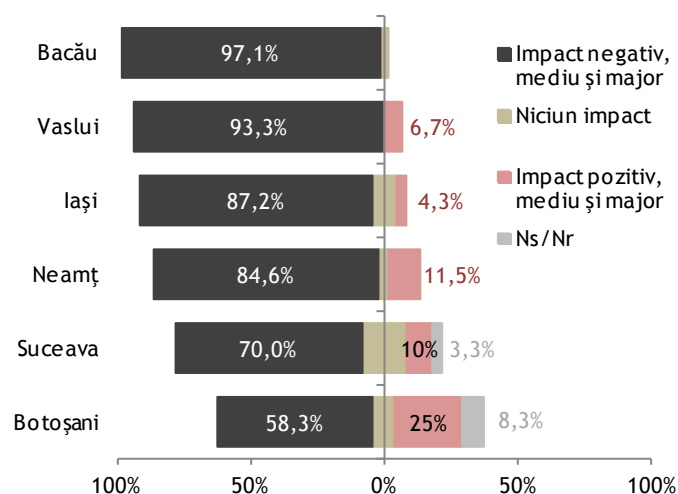
respondenții sunt de părere că propria afacere va stagna, iar 28,7% consideră că întreprinderea pe care o dețin va înregistra un regres. Un procent de 5,5% din persoanele care au participat la acest sondaj de opinie nu au putut aprecia cum va evolua afacerea pe care o dețin în anul 2012.

Per ansamblu, ceva mai optimiști în privința evoluția afacerii în anul 2012 sunt întreprinzătorii din mediul urban, doar 27,1% din aceștia apreciind că propria afacerea va scădea. Prin comparație, 35,5% din antreprenorii din mediul rural al Regiunii Nord-Est sunt de părere că afacerea va înregistra o scădere în anul 2012.

60% din întreprinzătorii din județul Vaslui prevăd o scădere a afacerii proprii în anul 2012, această valoare fiind aproape dublă față de cele înregistrate în alte județe ale regiunii. Totodată, o mare parte din întreprinzătorii din județul Botoșani consideră că afacerea pe care o gestionează va stagna în anul 2012 (66,7%), doar 8,3% oferind o previziune pozitivă (Va crește).

În general, cei mai optimiști în ceea ce privește evoluția afacerii în anul 2012 sunt antreprenorii din

Evaluarea impactului crizei economice mondiale de la declanșarea sa până în prezent

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

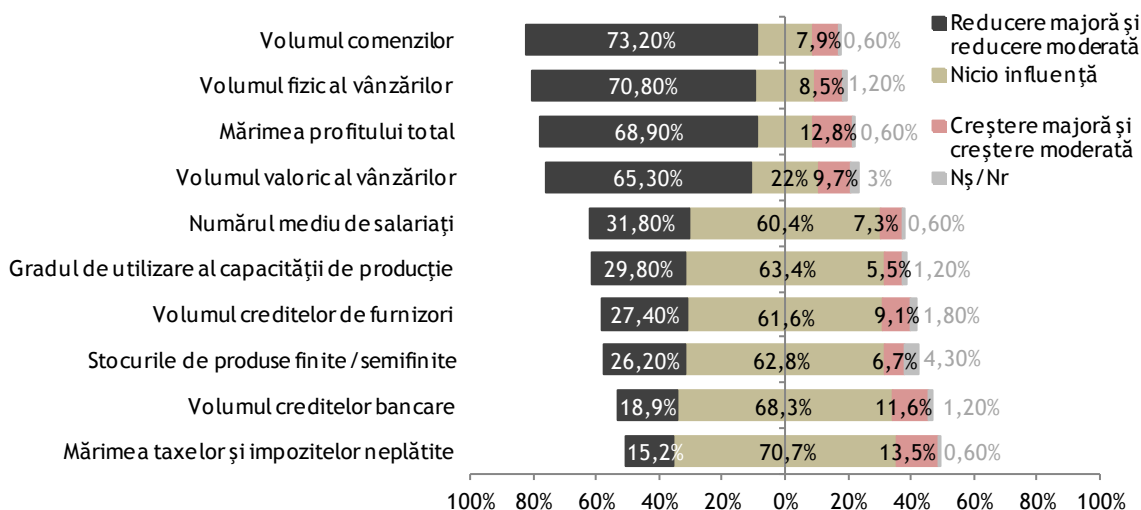
județul Suceava (36,7% - Va crește), județul Iași (36,2% - Va crește) și județul Bacău (32,4% - Va crește).

În cadrul Sondajului de opinie realizat în rândul întreprinderilor din regiune, oamenii de afaceri au fost rugați să evalueze și impactul crizei economice mondiale de la declanșarea sa până în prezent. Astfel, 84,1% din respondenți au considerat că impactul crizei economice a fost unul negativ, mediu și major (40,2% - Impact negativ, major și 43,9% - Impact negativ, mediu). Doar 7,3% din antreprenorii au considerat că actuala criză economică mondială a avut un impact pozitiv, mediu și major (3% - Impact pozitiv, major și 4,3% - Impact pozitiv, mediu). De asemenea, 7,3% din respondenți au fost de părere că actuala criză nu a avut niciun impact.

În ceea ce privește situația pe județe, antreprenorii din județul Bacău au afirmat aproape în unanimitate că impactul crizei economice mondiale a fost negativ (97,1%), doar 2,9% din respondenții din acest județ apreciind că actuala criză nu a avut niciun impact.

Pe de altă parte, doar jumătate din întreprinzătorii din județul Botoșani au considerat că impactul crizei a fost negativ (58,3%), existând un procent destul de ridicat de respondenți care au considerat că actuala criză economică mondială a avut un impact pozitiv (25%).

Modul în care criza economică mondială a afectat afacerea în perioada 2009-2011

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

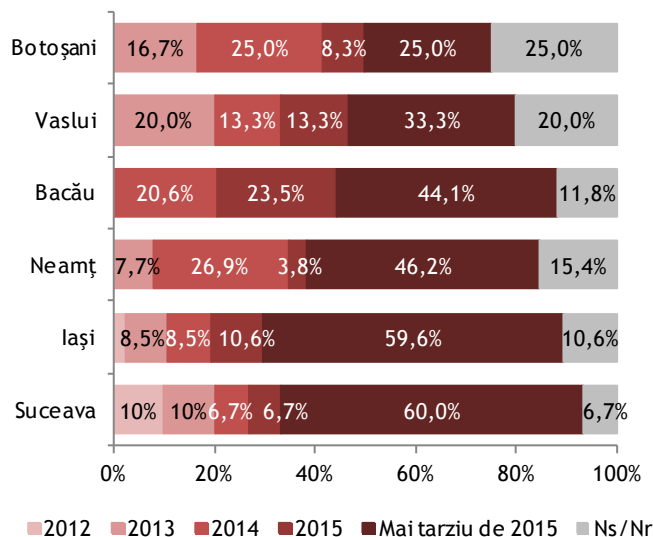
Principala modalitate în care criza economică mondială a afectat întreprinderile din Regiunea Nord-Est a fost reducerea majoră și moderată a volumului comenzilor (73,3%). De asemenea, 70,8% din antreprenorii chestionați au specificat că s-a redus și volumul fizic al vânzărilor, iar 68,9% au acuzat o scădere majoră și moderată a mărimii profitului total.

Scăderea volumului valoric al vânzărilor odată cu începerea crizei economice mondiale a fost raportată de 65,3% din oamenii de afaceri din regiune. Alte efecte resimțite de întreprinzători au fost: scăderea numărului mediu de salariați (31,8%), scăderea gradului de utilizare al capacității de producție (29,8%), scăderea volumului creditelor de furnizori (27,4%), reducerea stocurilor de produse finite/semifinite (26,2%), scăderea volumului creditelor bancare (18,9%), creșterea mărimii taxelor și impozitelor neplătite (13,5%).

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul întreprinderilor din regiune, aproape jumătate din oamenii de afaceri chestionați sunt de părere că actuala criză economică va înceta mai târziu de anul 2015 (49,4%). 2,4% din antreprenori consideră că actuala criză se va termina în anul 2012, 8,5% în anul 2013, 15,2% în anul 2014 și 11,6% în anul 2015. De asemenea, un procent de 12,8% nu au putut aprecia momentul în care criza economică mondială actuală va înceta.

Per ansamblu, întreprinzătorii din județele Botoșani și Vaslui sunt cei care estimează că actuala criză se va termina mai curând, prin comparație cu întreprinzătorii din alte județe ale Regiunii Nord-Est. Astfel, doar 25% din antreprenorii din județul Botoșani și 33,3% din antreprenorii din județul Vaslui sunt de părere că actuala criză va înceta mai târziu de 2015, în timp ce 60% din oamenii de afaceri din județul Suceava și 59,6% din cei din județul Iași oferă același pronostic.

În opinia dvs., apreciați că actuală criză economică va înceta în...

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Resurse de muncă

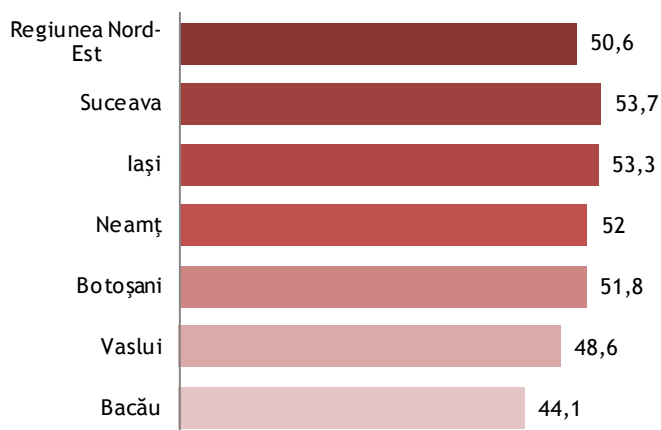
Resursele de muncă (categoria de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale) din Regiunea Nord-Est cumulează, în anul 2010, 2.385,3 mii persoane, din care 1.239,9 mii persoane sunt de sex masculin (52%) și 1.145,4 mii persoane sunt de sex feminin (48%).

Resursele de muncă variază semnificativ între județele componente ale regiunii, în Iași fiind înregistrată cea mai mare valoare (277,5 mii persoane - 22,5% din total). Acest județ este urmat de județul Bacău (245,4 mii persoane - 19,9%), județul Suceava (230,1 mii persoane - 18,6% din total) și județul Neamț (190,2 mii persoane - 15,4% din total).

Județele cu cele mai scăzute resurse de muncă sunt Vaslui (150,2 mii persoane - 11,9% din total) și Botoșani (146,5 mii persoane - 11,7% din total).

Rata de ocupare a resurselor de muncă (raportul, exprimat procentual, dintre populația ocupată civilă și resursele de muncă) este de 50,6% la nivel regional. Variațiile dintre județe nu sunt atât de mari, existând două județe care prezintă o rată de ocupare inferioară mediei regionale: județul Bacău (44,1%) și județul Vaslui (48,6%).

Rata de ocupare a resurselor de muncă în Regiunea Nord-Est, pe județe, în anul 2010

Sursa: INS

Disparitățile d

Județele care înregistrează o rată de ocupare a resurselor de muncă superioară ratei regionale sunt: Suceava (53,7%), Iași (53,3%), Neamț (52%) și Botoșani (51,8%).

Conform ONRC, în anul 2010 **numărul mediu de salariați** ai întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est se cifra la 353.000 persoane.

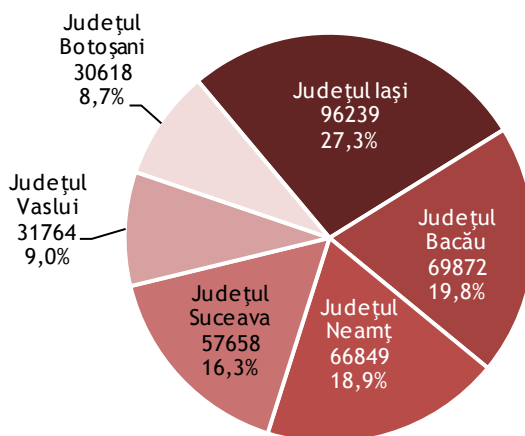
27,3% din numărul mediu de salariați ai întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est își desfășoară activitatea în județul Iași (96.239 persoane), 19,8% în județul Bacău (69.872 persoane) și 18,9% în județul Neamț (66.849 persoane).

Distribuția numărului mediu de salariați pe județe este asemănătoare celei referitoare la numărul de întreprinderi active sau la cifra de afaceri înregistrată de acestea. Astfel, județul cu cel mai scăzut număr de salariați în întreprinderile active este Botoșani (30.618 persoane), acesta fiind urmat de județul Vaslui (31.764 persoane).

În medie, o întreprindere activă din Regiunea Nord-Est deține 7,2 salariați.

În ceea ce privește **productivitatea muncii**, calculată prin raportarea cifrei totale de afaceri la numărul de salariați, în anul 2010 aceasta era de 153,9 mii lei/salariat. Spre deosebire de alți indicatori, în cazul productivității muncii se înregistrează o valoare superioară în mediul rural, în detrimentul localităților urbane (177,6 mii lei/salariat, față de 149 mii lei/salariat).

Distribuția numărului de salariați din Regiunea Nord-Est pe județe, în anul 2010

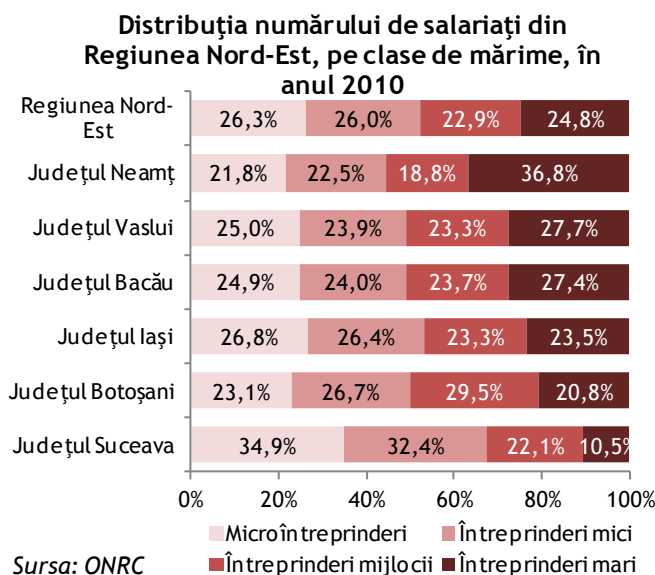

Sursa: ONRC

Județul cu cea mai ridicată productivitate a muncii este Bacău, cifra medie de afaceri pe salariat fiind de 191,9 mii lei (+24,7% mai mare decât media regională). Acesta este urmat de județul Suceava (159,8 mii lei/salariat) și județul Iași (151,7 mii lei/salariat). Județele cu cele mai scăzute productivități ale muncii în anul 2010 sunt: Botoșani (130,2 mii lei/salariat), Neamț (132,7 mii lei/salariat) și Vaslui (134,2 mii lei/salariat).

Distribuția numărului de salariați din Regiunea Nord-Est pe clase de mărime ale întreprinderilor variază la nivelul celor șase județe componente. Astfel, există județe unde ponderea salariaților din IMM-uri este mult mai ridicată decât cea a salariaților din întreprinderile cu peste 250 salariați. În cadrul acestei categorii intră județul Suceava, unde 89,5% din salariați își desfășoară activitatea în IMM-uri și doar 10,5% în întreprinderile mari. La polul opus se află județul Neamț, unde IMM-urile concentrează doar 63,2% din salariați, iar întreprinderile mari 36,8% din salariați.

În ceea ce privește situația numărului de salariați pe sectoare economice, la nivelul Regiunii Nord-Est aproape o treime lucrează în Industria prelucrătoare (32,6%), acest sector fiind urmat de Comerțul cu ridicata și cu amănuntul (23,1%) și Construcții (11,5%). Aceste sectoare economice sunt cele care atrag cea mai mare parte a resurselor de muncă în toate județele componente ale regiunii.

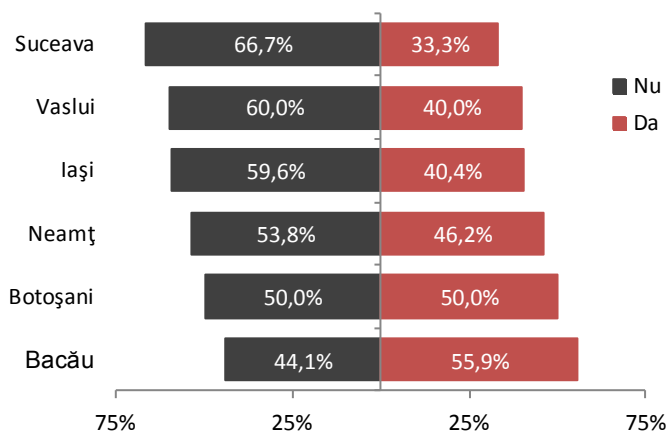
Alte sectoare în care își desfășoară activitatea un număr destul de ridicat de salariați sunt: Informații și comunicații (5,3%), Transport și depozitare (4,8%), Hoteluri și restaurante (3,8%), Agricultură, silvicultură și pescuit (3,6%), Activități de servicii administrative și activități de servicii suport (3,3%), Activități profesionale, științifice și tehnice (2,8%), Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2,6%), etc.

Una din principalele idei care au reieșit din focus-grupurile și întâlnirile de lucru organizate în vederea elaborării acestui studiu este că forța de muncă reprezintă una dintre principalele resurse pe care se poate baza dezvoltarea viitoare a regiunii. Amintită deseori în rândul atracțiilor pentru potențialii investitori, principala caracteristică a forței de muncă din cea mai mare parte a Regiunii Nord-Est este aceea că este calificată și mai ieftină, comparativ cu resursele umane din alte țări sau chiar alte regiuni din România. Cu toate acestea, una dintre principalele probleme cu care se confruntă forța de muncă din regiune este lipsa sau insuficiența locurilor de muncă. Astfel, o mare parte din forța de muncă calificată a plecat în străinătate, situație a dus la apariția mai multor probleme de ordin social (delincvență juvenilă, rată ridicată a divorțialității, etc.). Pe de altă parte, trebuie avut în vedere faptul că în foarte multe județe și localități din regiune, principalul angajator este mediul public, și nu mediul privat.

În ceea ce privește perfecționarea resurselor umane în cadrul companiilor din Regiunea Nord-Est, conform Sondajului de opinie realizat în rândul întreprinderilor a reieșit că în ultimul an 43,9% din companii au avut cel puțin un angajat care a participat la minim un training de perfecționare.

Ponderea întreprinderilor care au avut cel puțin un angajat care a participat la un training de perfecționare este ceva mai ridicată în județul Bacău (55,9%), județul Botoșani (50%) și județul Neamț (46,2%). Pe de altă parte, doar 33% din companiile din județul Suceava au avut minim un salariat care a luat parte la un curs de perfecționare în ultimul an.

În ultimul an personalul din cadrul companiei dvs. a participat la cel puțin un training de perfecționare?

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Tematica cursurilor la care au participat angajații din întreprinderile chestionate este variată, pornind de la cursuri de marketing, vânzări, management, protecția muncii, managementul calității și până la cursuri de specializare în anumite meserii (vopsitorie, tinichigerie, sudori, instalatori, etc.).

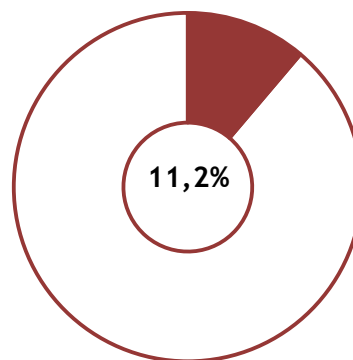
Durata medie a cursurilor de perfecționare este de 15 zile, iar numărul mediu de salariați care au participat la cursuri dintr-o companie este de 3 persoane.

În ceea ce privește ponderea angajaților care utilizează în mod frecvent calculatorul, potrivit sondajului realizat a reieșit că doar 11,2% din salariați utilizează adesea calculatorul.

Oamenii de afaceri care au participat la acest studiu au fost chestionați și cu privire la intenția de a instrui/perfecționa personalul din propria companie în anul în curs. Astfel, 42,7% din întreprinzători au afirmat că au în plan să instruiască/perfecționeze o parte din angajați în acest an, în timp ce 56,7% nu prezintă astfel de intenții. Aceștia sunt, în general, antreprenorii care au trimis la cursuri de perfecționare o parte din salariați în ultimul an, resimțind astfel beneficiile instruirii/perfecționării resursei umane.

Cei mai înclinați spre a trimite la cursuri de perfecționare/instruire personalul din propria întreprindere sunt oamenii de afaceri din județul Suceava (60%), urmați de cei din județul Botoșani

Pondere angajaților care utilizează în mod frecvent calculatorul

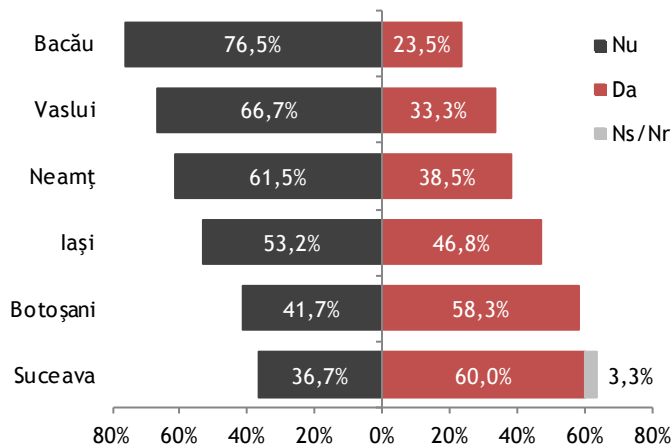
Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

(58,3%) și județul Iași (46,8%). La polul opus se află întreprinzătorii din județul Bacău (23,5%), urmați de cei din județul Vaslui (33,3%) și județul Neamț (38,5%).

Durata medie a cursurilor de perfecționare la care întreprinzătorii intenționează să trimită personalul din propria companie este de 21 zile, iar numărul mediu de salariați ce se dorește a fi instruiți este de 8 persoane.

În ceea ce privește dificultățile întâmpinate de întreprinzătorii din Regiunea Nord-Est cu gestionarea resurselor umane, unul din principalele impedimente este atragerea și menținerea personalului tehnic de specialitate. 28,7% din oamenii de afaceri chestionați au declarat că atrag și mențin cu dificultate personalul tehnic de specialitate în propria companie. De altfel, lipsa persoanelor calificate în anumite meserii (instalatori, sudori, electricieni, mecanici, etc.) a fost semnalată și în cadrul focus-grupurilor organizate, alături de ideea existenței unui surplus de absolvenți de studii superioare în domenii care nu au, în prezent, căutare pe piața forței de muncă.

Pentru anul în curs aveți în plan să instruiți /perfecționați personal din cadrul companiei dvs.?

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

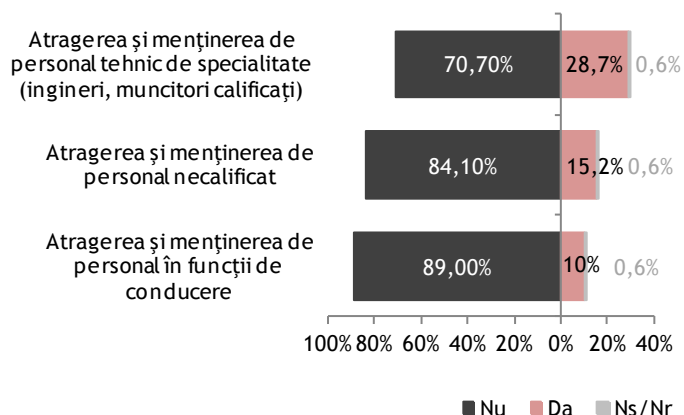
15,2% din întreprinzători întâmpină dificultăți în atragerea și menținerea de personal necalificat, în timp ce 10% din întreprinzători au dificultăți în atragerea și menținerea de personal în funcții de conducere.

Dificultățile în atragerea și menținerea personalului, indiferent de categorie (personal tehnic de specialitate, personal necalificat sau personal în funcții de conducere) au fost semnalate mai frecvent de oamenii de afaceri din mediul urban, decât de cei din mediul rural. Spre exemplu, 31,6% din antreprenorii din mediul urban acuză existența unor dificultăți în atragerea și menținerea de personal tehnic de specialitate, în timp ce ponderea celor din mediul rural care au aceeași problemă este de aproape jumătate (16,1%).

Aproximativ o treime din întreprinzătorii chestionați au afirmat că există o categorie de personal cu care întâmpină dificultăți majore. Existența unor dificultăți majore a fost semnalată mai curând de oamenii de afaceri din mediul urban (38,6%), decât de cei din mediul rural (12,9%).

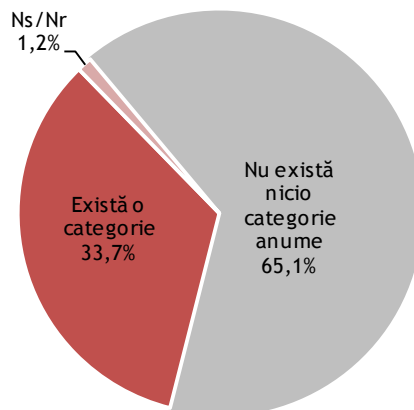
În ceea ce privește situația pe județe, 43,3% din întreprinzătorii din județul Suceava au acuzat existența unei categorii de personal cu care întâmpină dificultăți majore, aceștia fiind urmați de oamenii de afaceri din județul Botoșani (41,7%), județul Iași (36,2%), județul

Situația dificultăților întâmpinate în ceea ce privește resursele umane

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Existența unei categorii de personal vis-a-vis de care antreprenorii întâmpină dificultăți majore

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012
Neamț (34,6%), județul Vaslui (33,3%) și județul Bacău (18,2%).

Categoriile de personal cu care se întâmpină dificultăți majore sunt atât personalul necalificat, cât și personalul calificat sau personalul tehnic de specialitate. Principalele cauze sunt: lipsa experienței personalului, neseriozitatea forței de muncă, dezinteresul față de munca prestată, lipsa de stabilitate a salariaților, insuficiența specialiștilor în anumite domenii, etc.

Șomeri

În urma focus-grupurilor și întâlnirilor de lucru realizate a reieșit că una dintre problemele stringente ale populației din Regiunea Nord-Est este lipsa locurilor de muncă, problemă ce s-a acutizat odată cu începerea crizei economice mondiale. Conform Institutului Național de Statistică, la finalul lunii august 2012 în regiune erau înregistrați 71.249 șomeri, din care 74,4% erau neindemnizați (52.975 șomeri), iar 25,6% erau indemnizați (18.274 șomeri).

Aproape un sfert din șomerii înregistrați la AJOFM sunt din județul Iași (23,5% - 16.752 șomeri), aceștia fiind urmași de cei din județul Vaslui (19,4% - 13.808 șomeri), județul Bacău (18,3% - 13.040 șomeri), județul Suceava (16,7% - 11.900 șomeri), județul Neamț (13,8% - 9.833 șomeri) și județul Botoșani (8,3% - 5.916 șomeri).

Ca pondere a șomerilor neindemnizați din totalul șomerilor înregistrați, cea mai mare valoare este prezentă în județul Vaslui (80,1%).

În ceea ce privește distribuția numărului de șomeri înregistrați din Regiunea Nord-Est pe medii de rezidență, la finalul lunii august 2012 un procent de 30,5% din șomeri aveau rezidența în mediul urban (21.738 șomeri), iar 69,5% în mediul rural (49.511 șomeri).

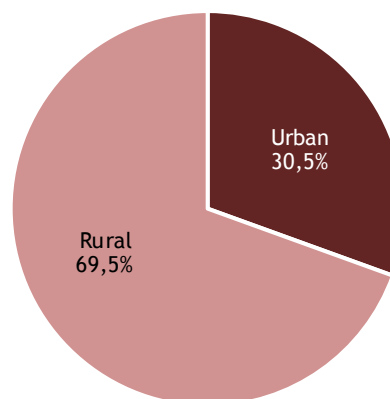
Situația șomerilor din Regiunea Nord-Est, la sfârșitul lunii august 2012

	Total șomeri înregistrați (indemnizați și neindemnizați)	Șomeri neindemnizați #	Șomeri neindemnizați %
Regiunea Nord-Est	71.249	52.975	74,4%
Bacău	13.040	9.201	70,6%
Botoșani	5.916	4.266	72,1%
Iași	16.752	13.382	79,9%
Neamț	9.833	7.328	74,5%
Suceava	11.900	7.741	65,1%
Vaslui	13.808	11.057	80,1%

Sursa: INS

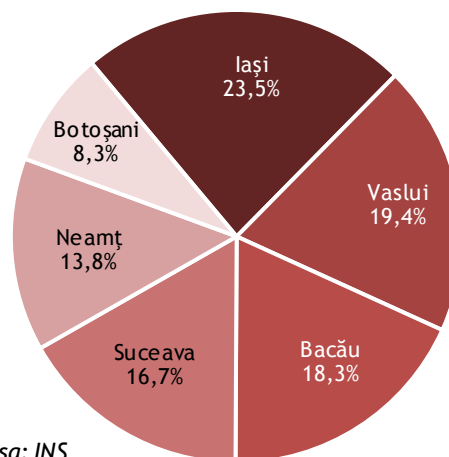
O limită a datelor prezentate referitoare la numărul șomerilor din Regiunea Nord-Est este că se referă strict la persoanele aflate în bazele de date ale Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă. Numărul persoanelor care nu au, în fapt, un loc de muncă este mult mai mare. În mediul rural, spre exemplu, cea mai mare parte a populației practică agricultura de subzistență, astfel încât nu s-au aflat niciodată în căutarea unui loc de muncă și nici nu au fost înregistrați în bazele AJOFM.

Distribuția numărului de șomeri din Regiunea Nord-Est pe medii de rezidență, la sfârșitul lunii august 2012

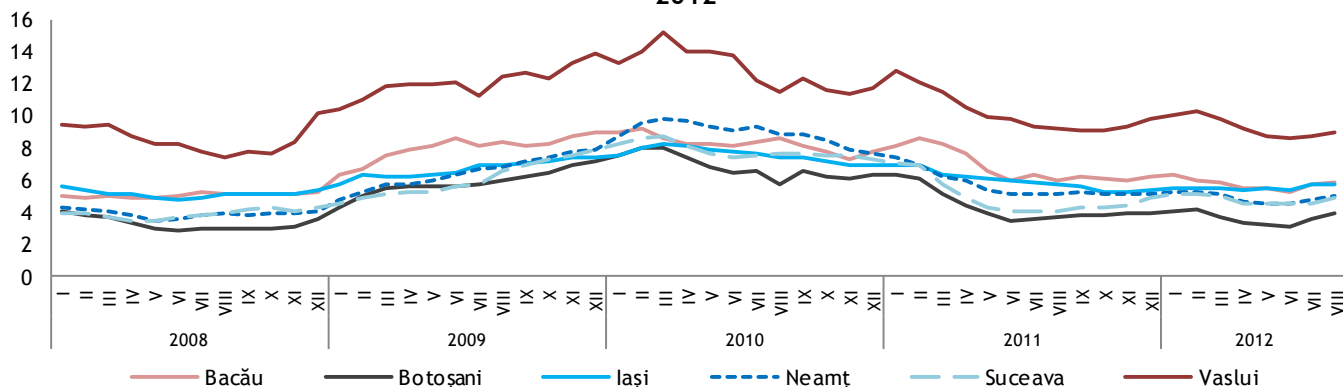
Sursa: INS

Distribuția numărului de șomeri din Regiunea Nord-Est pe județe, la sfârșitul lunii august 2012

Sursa: INS

Evoluția lunară a ratei șomajului din Regiunea Nord-Est, în perioada ianuarie 2008-august 2012

Sursa: INS

Rata șomajului în anul 2011 în Regiunea Nord-Est a fost de 5,8%, ușor mai ridicată în rândul populației de sex masculin (6,4%), decât în rândul populației de sex feminin (5,1%).

Cea mai ridicată rată a șomajului este întâlnită în județul Vaslui (9,8%), poziția secundă fiind urmată de județul Bacău (6,2%), iar poziția terță de județul Iași (5,4%). De altfel, în județul Vaslui se înregistrează o rată foarte mare a șomajului în rândul populației de sex masculin (12,5%).

În perioada ianuarie 2008-august 2012 rata șomajului din județul Vaslui a fost în permanență superioară ratelor din celelalte județe ale Regiunii Nord-Est.

Pe de altă parte, cea mai scăzută rată a șomajului este înregistrată în județul Botoșani (4%), urmat de județul Suceava (4,96%) și județul Neamț (5,2%).

Analizând situația șomajului în profil teritorial din prisma stringenței de manifestare a acestui fenomen se

Rata șomajului din Regiunea Nord-Est, în anul 2011

	Total	Masculin	Feminin
Regiunea Nord-Est	5,8	6,4	5,1
Bacău	6,2	6,4	6
Botoșani	4	4,6	3,5
Iași	5,4	6	4,8
Neamț	5,2	5,6	4,8
Suceava	4,9	5,2	4,5
Vaslui	9,8	12,5	7,2

Sursa: INS

remarcă arealul format din județul Vaslui și zonele limitrofe din județele Iași (zona de sud) și Bacău (zona de est). Valorile alarmante ale ratei șomajului din acest teritoriu confirmă încă o dată problemele economice profunde cu care se confruntă în special județul Vaslui, dar și zonele limitrofe din Bacău și Iași, și fundamentează imperiozitatea unor măsurilor de dezvoltare economică pentru aceste teritorii. Coroborată cu îmbătrânirea demografică aflată, de asemenea, la cote alarmante, situația șomajului din zona în discuție arată că intervențiile necesare din punct de vedere economic sunt, de fapt, de salvare.

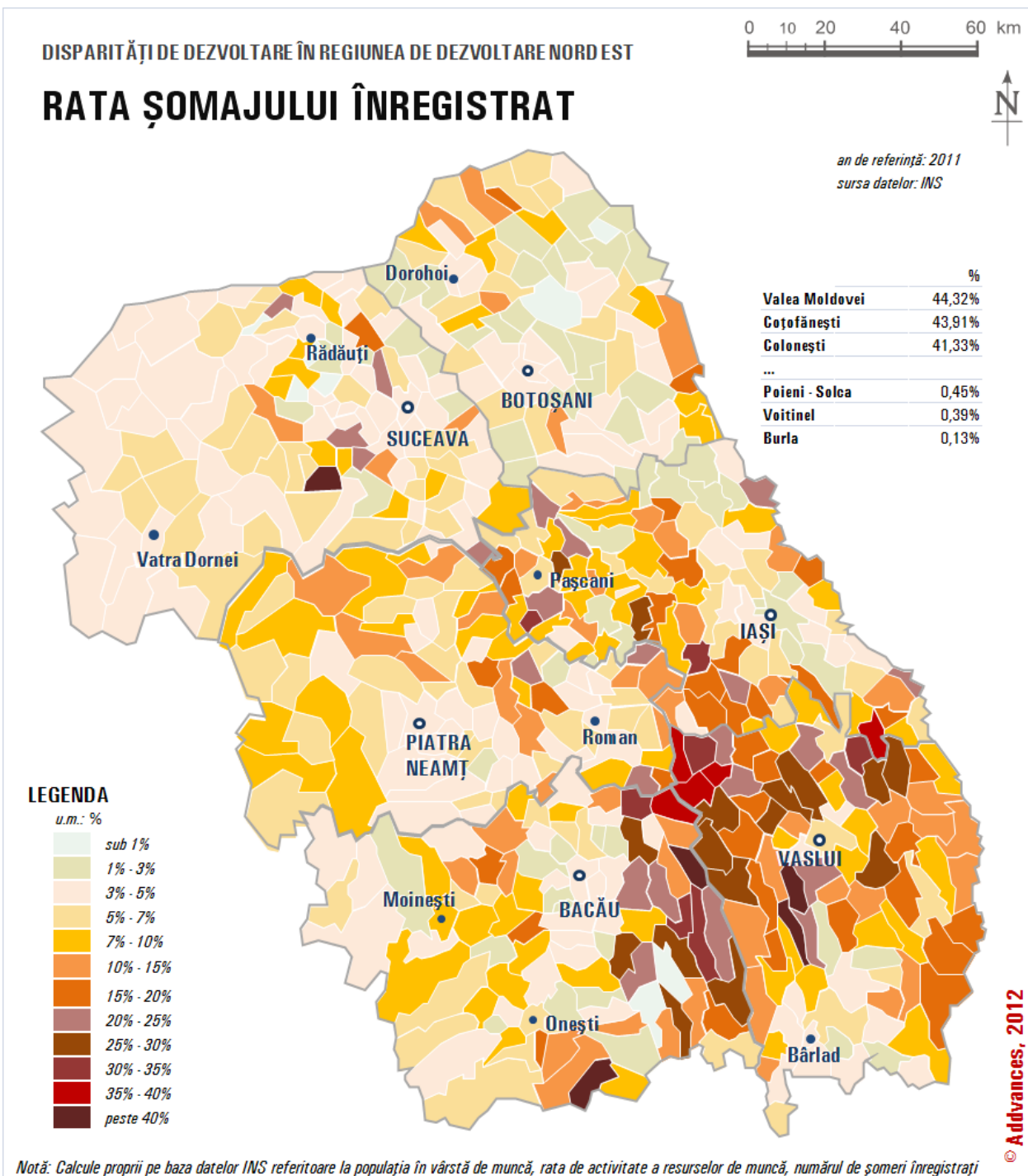
Alte trei zone ample în care situația șomajului înregistrat este critică sunt cele formate din jumătatea de vest a județului Iași (1), zona de nord, nord est și vest a județului Neamț (2), zona de nord (valea Tazlăului), zona de centru-vest și zona de sud din județul Bacău (3).

Privind județele Neamț, Iași, Bacău și Vaslui ca un total, se observă că, de fapt, întreg teritoriul este marcat de manifestări severe ale șomajului, având în zona județului Vaslui cea mai intensă exprimare. Singurele sectoare care fac excepție sunt cele formate din orașele mari și mijlocii și din zonele lor de imediată influență (Iași, Bacău, Piatra Neamț, Roman, Bârlad, Onești).

În județele Suceava și Botoșani, deși situația reliefată nu este nici pe de parte favorabilă, zonele în care se raportează manifestări acute ale șomajului sunt mult mai reduse din punct de vedere teritorial și mai bine determinate, în comparație cu celelalte patru județe.

Astfel, în județul Suceava, valori mari ale ratei șomajului sunt înregistrate în teritoriul cuprins între orașele Gura Humorului - Fălticeni - Rădăuți, în localitățile de pe Valea Sucevei, la nord de municipiul

Suceava. În județul Botoșani, arii asemănătoare sunt observate în nordul județului și în zona de Est și Sud Est, în special în localitățile de pe malul Prutului.

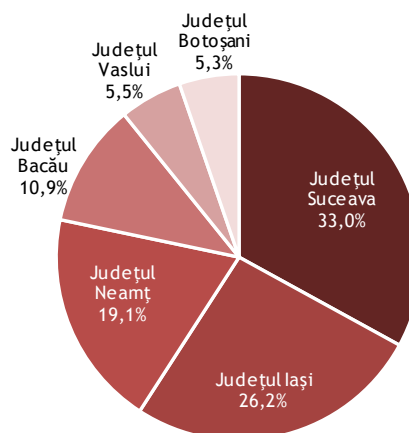
Turism

Județul Suceava deține cea mai mare capacitate de cazare din Regiunea Nord Est, 2.439.609 locuri-zile disponibile pe parcursul unui an, în 271 de unități de cazare. Județul Neamț ocupă locul al doilea în această ierarhie, având 161 de unități hoteliere care au pus la dispoziția turiștilor, pe parcursul anului 2011, 1.415.637 locuri de cazare. Ultimele locuri sunt ocupate de județele Botoșani și Vaslui. Județul Botoșani deține doar 17 unități de cazare dar are o capacitate de cazare cu 31,7% mai mare față de județul Vaslui, unde funcționează 41 de unități hoteliere.

După numărul de turiști ai fiecărui județ, Suceava ocupă, din nou cea mai bună poziție, cu 229.519 turiști înregistrați în 2011. Județul Neamț ocupă locul trei, fiind surclasat de județul Iași, cu toate că acesta din urmă are o capacitate mai redusă de cazare. Județele Botoșani și Vaslui au înregistrat în anul 2011 36.862, respectiv 38.493 turiști.

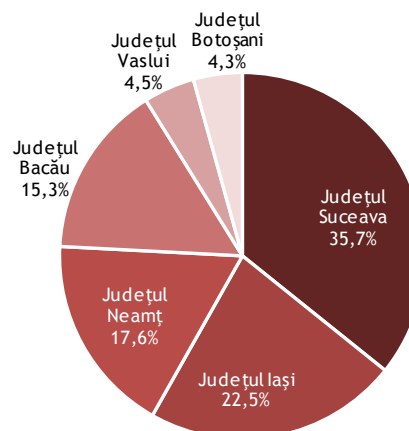
Durata medie de ședere înregistrată în anul 2011 la nivelul regiunii a fost de 2,2 zile. Cea mai ridicată valoare a venit județului Bacău (3,1 zile), datorită importanței pe care o reprezintă pentru județ activitatea turistică din stațiunile Slănic Moldova și Tg. Ocna. Unitățile de cazare din județul Suceava au raportat o durată medie a sejurului de 2,4 zile. Explicația acestei situații este că, deși balneoturismul are o importanță deosebită pentru județul Suceava, turismul de week-end are o pondere mai mare în activitatea turistică totală a acestui județ față de situația județului Bacău.

Distribuția teritorială a sosirilor turistice din Regiunea Nord Est, în anul 2011

Sursa: INS

Distribuția teritorială a înoptărilor turistice din Regiunea Nord Est, în anul 2011

Sursa: INS

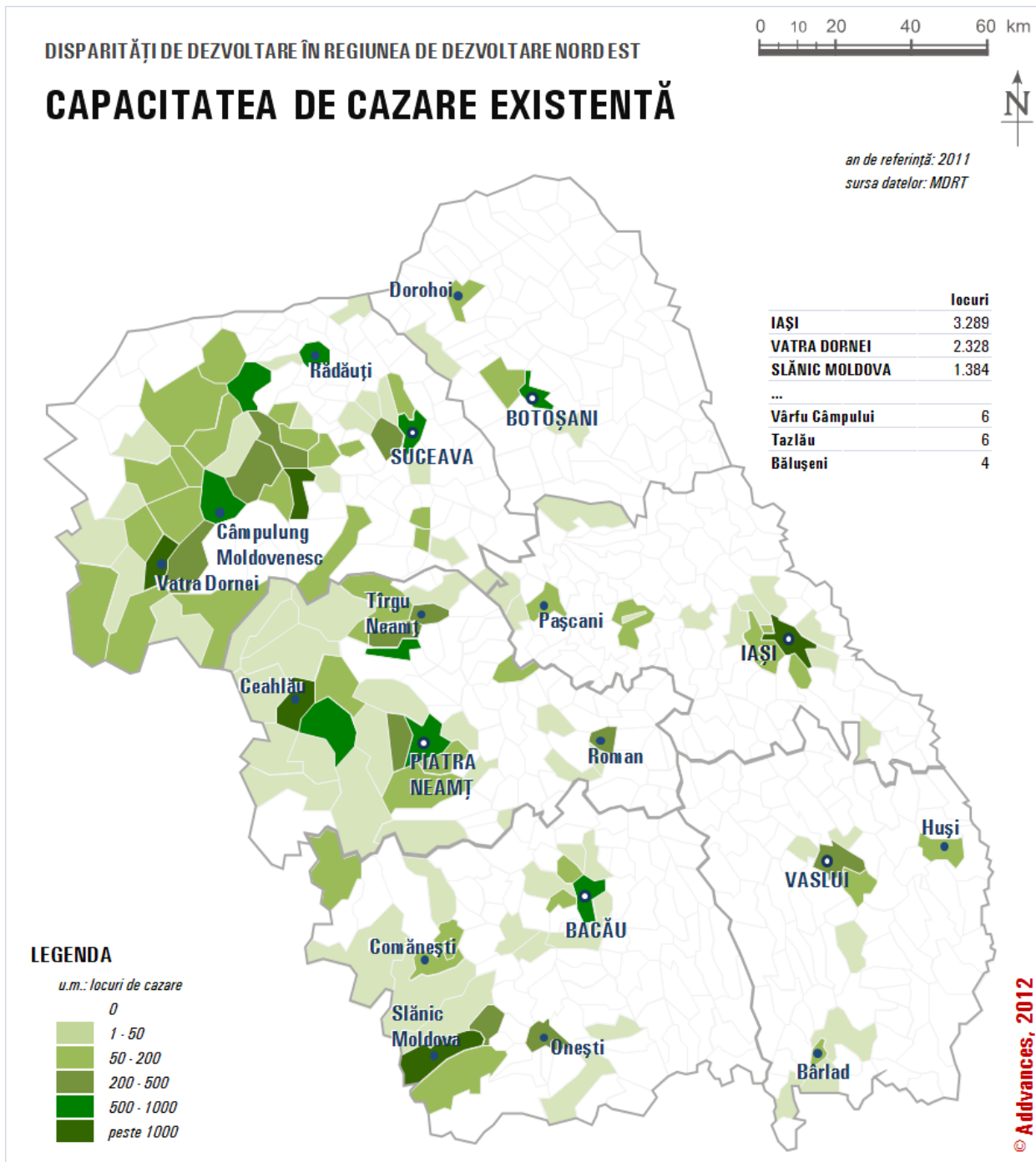
Situația turismului în Regiunea Nord-Est, pe județe, în anul 2011

	Număr structuri de cazare turistică	Capacitatea de cazare în funcțiune (număr locuri-zile)	Număr sosiri turistice	Număr înoptări turistice	Durata medie de ședere	Indice de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune
Regiunea Nord-Est	604	6.423.518	696.188	1.556.366	2,2	24,2%
Bacău	47	777.009	75.845	238.525	3,1	30,7%
Botoșani	17	363.519	36.862	67.348	1,8	18,5%
Iași	67	1.151.647	182.240	349.461	1,9	30,3%
Neamț	161	1.415.637	133.229	274.318	2,1	19,4%
Suceava	271	2.439.609	229.519	556.249	2,4	22,8%
Vaslui	41	276.097	38.493	70.465	1,8	25,5%

Sursa: INS

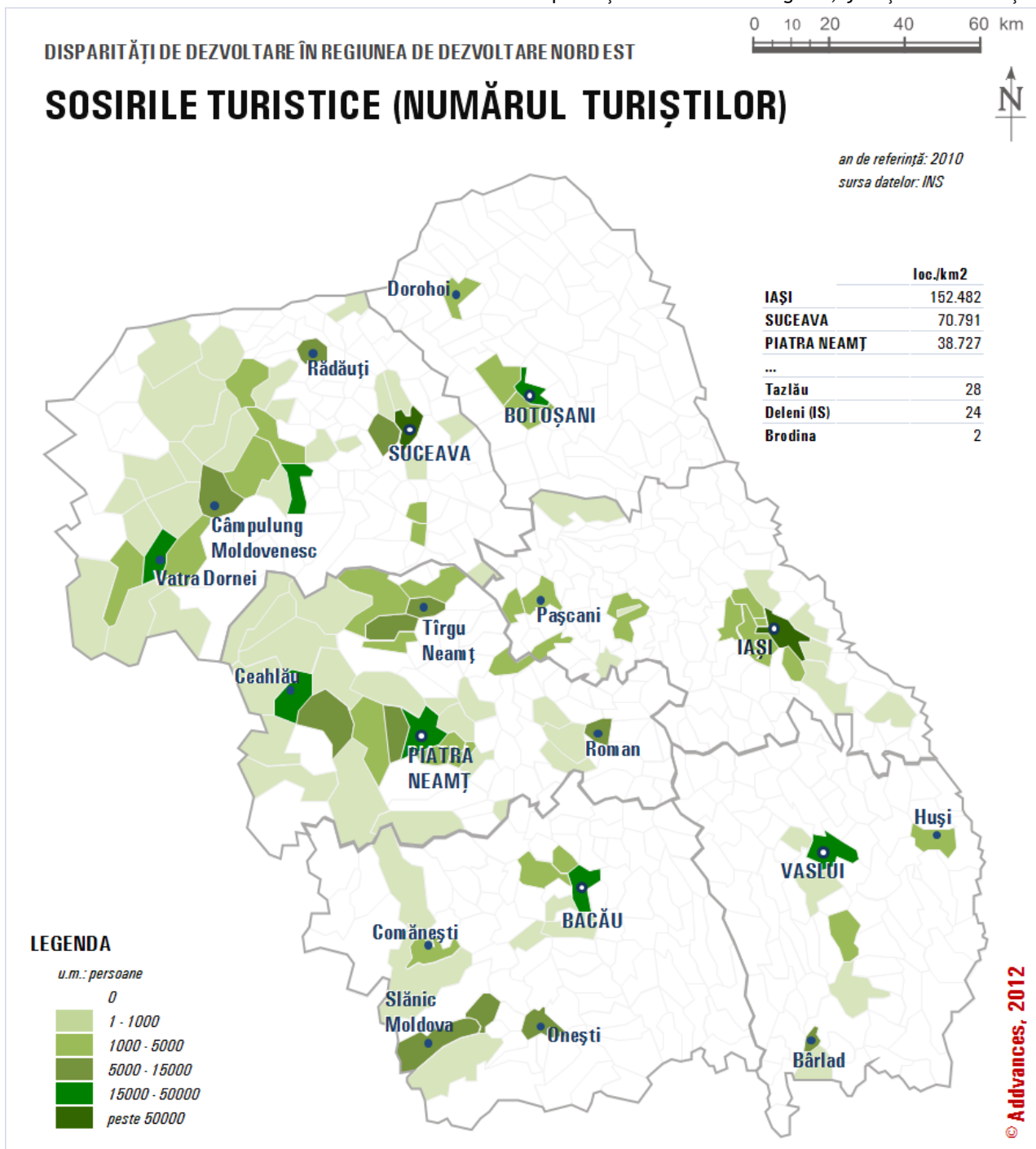
Conform duratei medii de ședere înregistrate în județul Neamț, de 2,1 zile, rezultă că turismul de week-end este foarte dezvoltat în acest județ, în tandem cu alte forme de turism care sunt caracterizate de o perioadă mai mare a șederii turistice.

Județele Iași, Botoșani și Vaslui au durate medii de ședere turistică foarte apropiate, de 1,8 pentru Botoșani și Vaslui și 1,9 pentru Iași. Aceste valori sunt caracteristice pentru forme de turism precum turismul de week-end, turismul de afaceri și de evenimente.

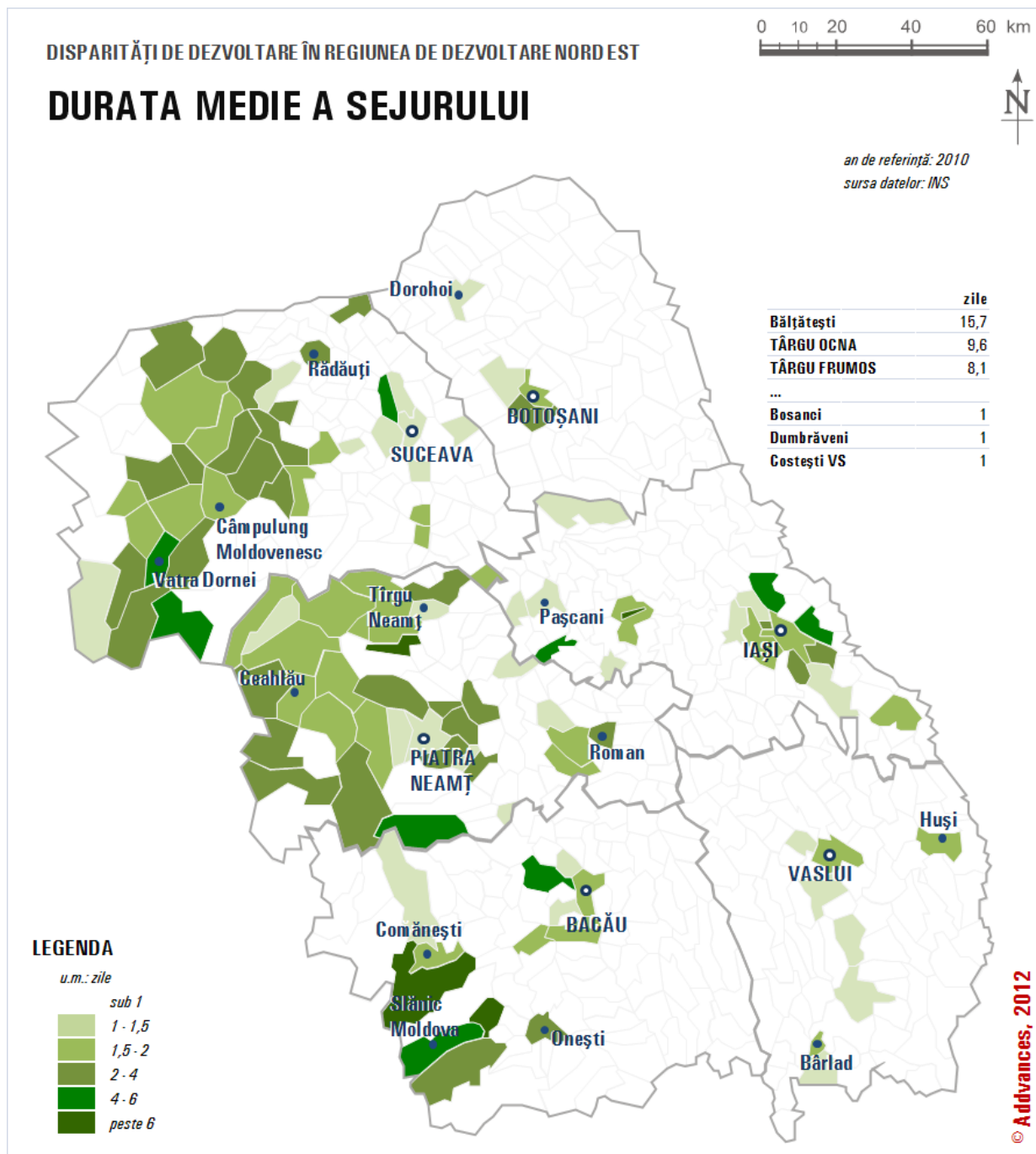
Capacitatea de cazare existentă în Regiunea Nord Est este concentrată în zonele turistice tradiționale din Suceava, Neamț și Bacău și în jurul orașelor de talie mijlocie și mare, în care este dezvoltat turismul de afaceri sau de tranzit.

Unitățile hoteliere din județul Bacău au raportat pentru anul 2011 cea mai mare rată de utilizare a capacității de cazare în funcțiune, de 30,7%, ușor mai ridicată față de județul Iași (30,3%). Deși dețin cele mai mari capacități de cazare din regiune, județele Suceava și

Neamț raportează un grad net de ocupare de doar 22,8%, respectiv 19,4%, o valoare mai scăzută fiind înregistrată doar de județul Botoșani (18,5%). Valoarea regională a indicelui de utilizare netă a capacității de cazare este de 24,2%.

În județul Suceava se remarcă din punct de vedere al activității turistice o zonă compactă care cuprinde destinațiile montane din jumătatea de vest a județului, cu puncte de maxim în stațiunile Vatra Dornei, Gura Humorului și Câmpulung Moldovenesc și pe traseul de vizitare al mănăstirilor bucovinene.

În județul Neamț, zonele dezvoltate din punct de vedere al activității turistice sunt arealele Țirgu Neamț, Piatra Neamț și Ceahlău (Durău). În zona Țirgu Neamț, cele mai importante elemente de interes turistic sunt microclimatul zonei, mănăstirile Agapia, Văratec, Cetatea Neamțului și zona Humulești. Arealul turistic Piatra Neamț s-a dezvoltat datorită resurselor montane din zonă și a fost susținut de proiectele de dezvoltare turistică din ultima perioadă. Pentru zona Ceahlău, elementul principal de interes este arealul masivului Ceahlău, alături de microclimatul din stațiunea Durău și barajul Izvorul Muntelui.

Activitatea turistică a județului Bacău este, la fel ca și în cazul județelor Suceava și Neamț, concentrată în zona montană. Cele mai importante destinații din această zonă sunt stațiunile Slănic Moldova și Țirgu Ocna, secondate de arealele turistice Dărmănești și Oituz (Poiana Sărată). Stațiunea Slănic Moldova este în curs de modernizare și reafirmare, fiind vizibile rezultatele politicilor locale de dezvoltare din ultima perioadă. La doar câțiva kilometri de Slănic Moldova, Țirgu Ocna este o altă stațiune balneară importantă, de interes național. Valorificând calitatea apelor minerale, cadrul natural de excepție și microclimatul din Slănic Moldova, aceste două stațiuni au capacitatea de a se dezvolta în tandem.

Profilul întreprinzătorului regional

În urma Sondajului de opinie realizat în rândul întreprinderilor din Regiunea Nord-Est s-a putut contura un profil al întreprinzătorului regional. Realizând comparații în situația întâlnită în județele din regiune, putem afirma că nu există diferențe semnificative statistic între profilul întreprinzătorului din cele șase județe componente ale Regiunii Nord-Est.

Întreprinzătorul tipic din Regiunea Nord-Est are o vârstă medie de 44 de ani și este, mai curând, de sex masculin. În urma sondajului de opinie a reieșit că 66,5% din antreprenori sunt de sex masculin și doar 33,5% sunt de sex feminin.

Întreprinzătorii din regiune sunt, așa cum arată rezultatele sondajului de opinie, în mare majoritate căsătoriți și au în medie 1,4 copii. Antreprenorii din mediul rural au în medie 1,7 copii, în timp ce cei din mediul urban au în medie 1,3 copii.

Profilul întreprinzătorului regional arată că acesta este, mai curând, absolvent de studii universitare de lungă durată (61% din respondenți au finalizat studiile universitare de lungă durată) și are, cel mai probabil, o pregătire profesională tehnică (52,4%) sau economică (27,4%).

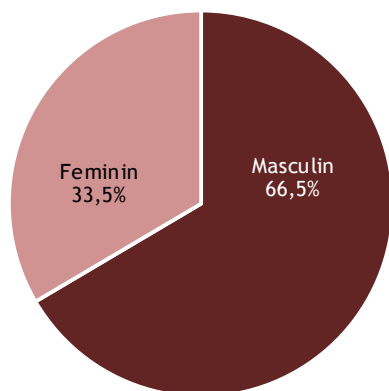
Întreprinzătorul tipic din Regiunea Nord-Est are în medie 16 ani de studiu și provine, cel mai probabil, din familia în care ambii părinți au fost angajați (71,3% din antreprenori au părinți salariați). Doar un sfert din oamenii de afaceri din regiune provin din familii cu tradiție antreprenorială: 9,1% au ambii părinți patroni/liber profesioniști și 15,9% au un părinte angajat și celălalt patron/liber profesionist.

Conform profilului întreprinzătorului regional, antreprenorul se implică cel mai adesea ca administrator în cadrul companiei pe care o deține (64,6%). De altfel, o treime din aceștia au fost administratori și în perioada anterioară, în timp ce aproximativ jumătate au trecut la statutul de administrator de la cel de simplu angajat.

Principalele motive care au dus la luarea deciziei de a deveni întreprinzător sunt: apariția unei oportunități (34,8%), din necesitatea de a obține un venit (24,4%) și insatisfacția față de situația avută într-un anumit moment (16,5%). Pe de altă parte, teama de faliment și incertitudinea unui venit reprezintă principalele temeri ale antreprenorilor în a începe o nouă afacere.

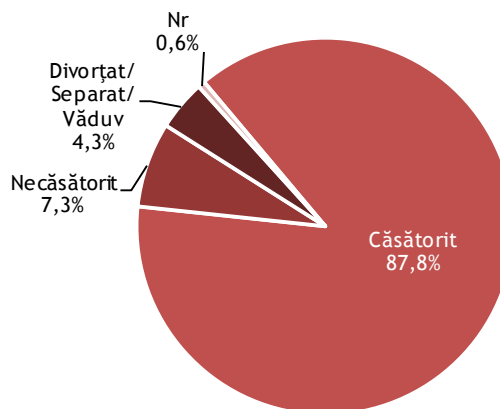
Dacă ar fi puși în situația de a porni o afacere, aproximativ jumătate din întreprinzători ar demara aceeași afacere ca cea pe care o dețin în prezent (54,3%).

Sexul întreprinzătorilor din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Starea civilă a întreprinzătorilor din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

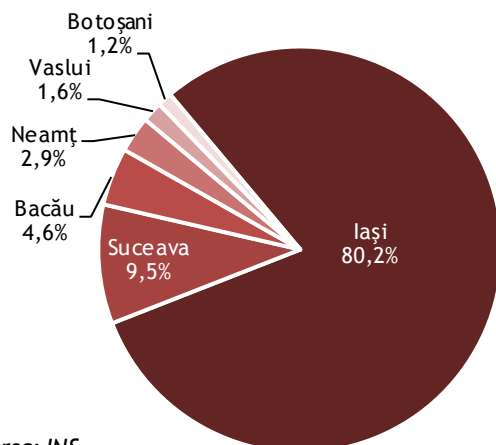
Activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare

Conform Institutului Național de Statistică, cheltuielilor totale din activitate de cercetare-dezvoltare (cheltuielile curente și de capital din sfera de activitate a unităților respective) din Regiunea Nord-Est în anul 2009 se cifrează la 157.864 mii RON, reprezentând 6,7% din cheltuielilor totale de acest fel de la nivel național.

La nivel regional, activitatea de cercetare-dezvoltare este concentrare în mod vehement în județul Iași. Astfel, 80,2% (126.560 mii RON) din cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare din regiune din anul 2009 au fost înregistrate în Iași, acest județ fiind urmat de județul Iași (9,5% - 15.055 mii RON) și județul Bacău (4,6% - 7.283 mii RON).

Faptul că activitatea de cercetare-dezvoltare din Regiunea Nord-Est prezintă numeroase deficiențe a fost relevat și prin intermediul Sondajului de opinie realizat în rândul reprezentanților mediului academic și de cercetare de la nivel regional. pe o scală de la 1 la 5, 1 reprezentând foarte slab dezvoltată și 5 foarte dezvoltată, situația activității de cercetare - dezvoltare - inovare din Regiune este evaluată cu un scor mediu de 2,55, corespunzător unei dezvoltării medii.

Distribuția cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare din Regiunea Nord-Est, pe județe, în anul 2009

Sursa: INS

O problemă cu care se confruntă în prezent activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare, care a fost amintită de aproape toți respondenții la Sondajul de opinie realizat în rândul reprezentanților mediului academic și de cercetare, a fost insuficiența fondurilor alocate (94,7%).

Gama problemelor întâmpinate este, însă, mult mai variată, fiind menționate și probleme precum: salarizarea scăzută/lipsa de motivare financiară, dotarea tehnică/infrastructura de cercetare, colaborarea redusă cu mediului economic, lipsa/insuficiența personalului, dificultăți în stabilirea de parteneriate, probleme în implementarea, diseminarea și aplicarea rezultatelor cercetării, accesul la documente, baze de date sau nivelul de pregătire al cercetătorilor.

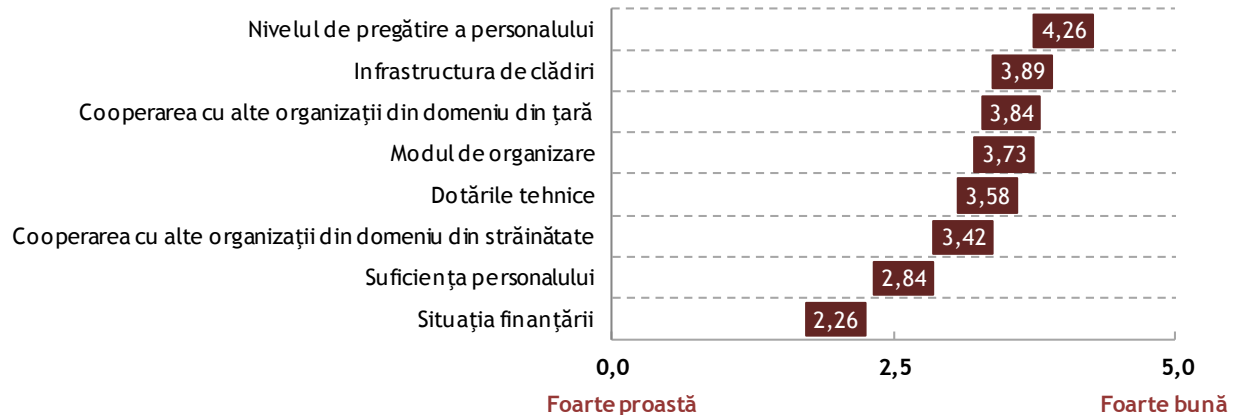
Problemele cu care se confruntă activitatea de cercetare - dezvoltare - inovare sunt confirmate și atunci când respondenții sunt rugați să evalueze instituțiile în care activează din mai multe puncte de vedere. Astfel, pe o scară de la 1 (foarte proastă) la 5 (foarte bună) cea mai favorabilă evaluare o primește nivelul de pregătire a personalului (4,26). O situație acceptabilă este întâlnită și vis-à-vis de infrastructura de clădiri (3,89), cooperarea cu alte organizații din domeniu din țară (3,84), modul de organizare (3,73).

Pe de altă parte, reprezentanții mediului academic și de cercetare sunt nemulțumiți de situația finanțării (2,26) și de suficiența personalului (2,84).

Reprezentanții mediului academic și de cercetare propun și o serie de măsuri necesare pentru dezvoltarea activității de cercetare-dezvoltare-inovare, între care cea mai importantă este tocmai facilitarea accesului la finanțare.

Alte măsuri propuse sunt: îmbunătățirea dotării tehnice din instituțiile de profil, valorificarea rezultatelor cercetării-dezvoltării, îmbunătățirea cooperării cu agenții economici, atragerea resurselor umane în activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare, elaborarea unei strategii în domeniu, organizarea de competiții de profil, facilitarea parteneriatelor/acțiunilor de cooperare sau specializarea resurselor umane care activează în domeniu.

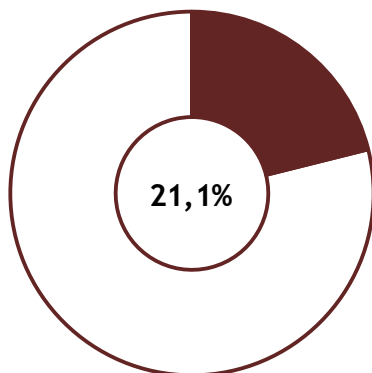
Evaluarea respondenților a principalelor aspecte referitoare la instituțiile pe care le reprezintă

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul reprezentanților mediului academic și de cercetare din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Potrivit rezultatelor Sondajului de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, 21,1% din cifra de afaceri a întreprinderilor din Regiunea Nord-Est provin din produse/servicii nou introduse. Din acest punct de vedere este înregistrată o diferență între companiile din mediul urban și cele din mediul rural. Acestea din urmă au înregistrat un procent de doar 15,8% din cifra de afaceri de pe urma produselor/serviciilor nou introduse, în timp ce întreprinderile din mediul urban datorează 22,2% din cifra de afaceri acestor categorii de produse/servicii.

Pondere a cifrei de afaceri a întreprinderilor din Regiunea Nord-Est, care provine din produse/servicii nou introduse

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

În ultimii doi ani întreprinderile din Regiunea Nord-Est au realizat mai multe demersuri inovative. Spre exemplu, conform sondajului de opinie 58,5% din companii și-au diversificat gama actuală de produse în ultimii doi ani. De asemenea, 32,9% din întreprinderi au dezvoltat noi produse, 26,2% au introdus noi instrumente în domeniul marketingului și vânzărilor, 23,2% au introdus noi procese de fabricație, 22,6% au introdus noi tehnologii pe fluxul de fabricație, iar 17,7% au introdus noi instrumente/procese în domeniul managementului.

Menționăm, de asemenea, că nu există diferențe semnificative statistic între demersurile inovative realizate de întreprinderile din mediul urban, față de cele din mediul rural sau de companiile din diverse județe ale regiunii.

În ceea ce privește modalități de atragere de inovații în domeniul tehnologic la care au apelat în ultimii doi ani companiile din Regiunea Nord-Est, principala modalitate a fost achiziționarea de noi mașini/echipamente (56,1% din întreprinderi).

Un procent de 34,1% din respondenți au angajat personal înalt calificat în ultimii 2 ani în scopul atragerii de inovații în domeniul tehnologic, în timp ce 32,3% au optat pentru participarea la târguri naționale/internaționale de profil.

Ponderea întreprinderilor din Regiunea Nord-Est care au avut demersuri inovative în ultimii doi ani

	Total	Mediul urban	Mediul rural
Dezvoltarea de noi produse	32,90%	26,80%	16,10%
Diversificarea gamei actuale de produse	58,50%	57,90%	61,30%
Introducerea de noi tehnologii pe fluxul de fabricație	22,60%	21,80%	25,80%
Introducerea de procese noi de fabricație	23,20%	21,80%	29%
Introducerea de instrumente/procese noi în domeniul managementului	17,70%	16,50%	22,60%
Introducerea de noi instrumente în domeniul marketingului și vânzărilor	26,20%	24,10%	35,50%

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Alte modalități de atragere de inovații în domeniul tehnologic utilizate de întreprinderile din regiune în ultimii doi ani sunt: apelarea la consultanți (23,2%), dezvoltarea de tehnologie în cooperare cu un alt partener-client (15,90%), adaptarea "in-house" a liniei actuale de fabricație (15,20%), obținerea unei licențe de la o companie internațională (11,60%), apelarea la mediul academic (6,70%) sau apelarea la un institut de cercetare (4,90%).

Nu există diferențe semnificative statistic între modalități de atragere de inovații în domeniul tehnologic la care au apelat în ultimii doi ani companiile din mediul urban, față de cele din mediul rural sau companiile din diverse județe ale regiunii.

Antreprenorii din Regiunea Nord-Est au fost chestionați și cu privire la frecvența cu care companiile utilizează e-mailul, internetul, site-ul propriu sau vânzările/cumpărăturile online. Astfel, 90,2% din

întreprinderile din regiune utilizează în mod curent internetul, 82,3% utilizează e-mailul, 47,6% site-ul propriu și 25% vânzările/cumpărăturile online.

63,4% din întreprinzători utilizează internetul în mod curent cu scopul principal de a comunica cu clienții sau furnizorii companiilor deținute.

Alte motive ale utilizării internetului sunt: culegerea de informații cu privire la piața companiei (11,6% din întreprinderi), efectuarea de plăți/tranzacții electronice (7,3% din întreprinderi), culegerea de informații cu privire la concurenții companiei (3% din întreprinderi sau comunicarea în cadrul companiei (1,8% din companii).

Modalități de atragere de inovații în domeniul tehnologic la care au apelat în ultimii doi ani companiile din Regiunea Nord-Est

	Total	Mediul urban	Mediul rural
Achiziționarea de noi mașini/echipamente	56,10%	57,90%	48,40%
Angajarea de personal înalt calificat	34,10%	33,10%	38,70%
Obținerea unei licențe de la o companie internațională	11,60%	12%	9,70%
Adaptarea "in-house" a liniei actuale de fabricație	15,20%	17,30%	6,50%
Dezvoltarea de tehnologie în cooperare cu un alt partener-client	15,90%	16,50%	12,90%
Apelarea la un institut de cercetare	4,90%	12,90%	3%
Participarea la târguri naționale/internaționale de profil	32,30%	31,60%	35,50%
Apelarea la consultanți	23,20%	23,30%	22,60%
Apelarea la mediul academic	6,70%	37,50%	3,20%

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Internaționalizarea întreprinderilor

Conform focus-grupurilor desfășurate în vederea elaborării prezentului studiu a reieșit că una dintre problemele importante întâmpinate de oamenii de afaceri din regiune este predominanța produselor de import, în detrimentul celor autohtone. De asemenea, o mare parte din întreprinderi prezintă dificultăți în identificarea unei piețe de desfacere, majoritatea lanțurilor de magazine din țară având o politică destul de restrictivă de promovare a unor produse.

Analizând evoluția soldului exporturi/importuri de bunuri din Regiunea Nord-Est din perioada ianuarie 2010-aprilie 2012 observăm că există două categorii de județe la nivel regional: cele cu un sold predominant negativ (județul Iași, județul Suceava și județul Bacău) și cele cu un sold predominant pozitiv (județul Neamț, județul Botoșani și județul Vaslui). Cu toate acestea, ca valoare a exporturilor și importurilor de bunuri cel mai dinamic județ sunt județul Iași, urmat de județul Bacău și județul Neamț. Pe de altă parte, valoarea exporturilor și importurilor este ceva mai redusă în județele Suceava, Botoșani și Neamț.

Potrivit rezultatelor Sondajului de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, doar 6,7% din cifra de afaceri a întreprinderilor chestionate se datorează desfacerii produselor pe piața externă. Cea mai mare parte a cifrei de afaceri are la bază desfacerea produselor la nivel local/județean (72,%),

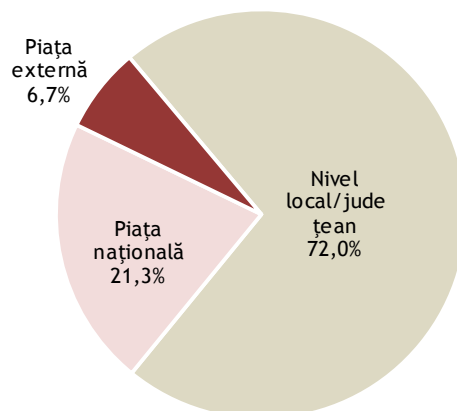
în timp ce aproape un sfert din cifra de afaceri este realizată pe piața națională.

Distribuția cifrei de afaceri pe principalele piețe de desfacere a companiilor din Regiunea Nord-Est

	Total regiune	Urban	Rural
Nivel local/județean	72%	71,70%	72,90%
Piața națională	21,30%	23,30%	12,90%
Piața externă	6,70%	4,90%	14%

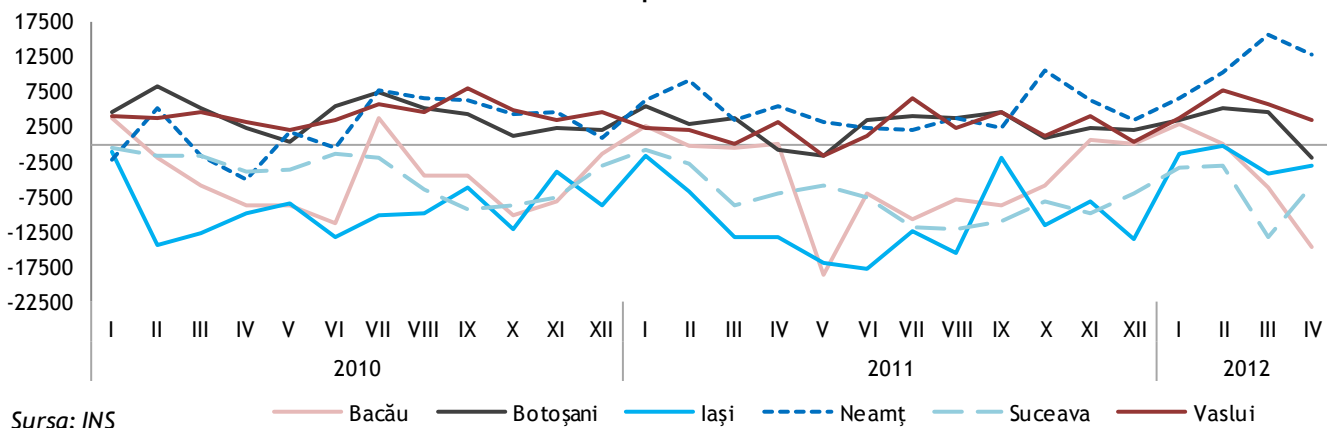
Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Distribuția cifrei de afaceri pe principalele piețe de desfacere a companiilor din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Evoluția soldului exporturi/importuri în Regiunea Nord-Est, în perioada ianuarie 2010-aprilie 2012

Distribuția cifrei de afaceri pe principalele piețe de desfacere diferă în funcție de mediul (urban/rural) în care întreprinderile își desfășoară activitatea. Astfel, în rândul companiilor din mediul urban doar 4,9% din cifra de afaceri se datorează desfacerii de produse pe piața externă, în timp ce în rândul întreprinderilor din mediul rural circa 14% din cifra de afaceri este realizată prin exportul produselor pe piețele externe.

În ceea ce privește achiziția de materii prime pentru realizarea principalei game de produse/servicii, în Regiunea Nord-Est 80% din materiile prime sunt achiziționate de la producători/distribuitori din România, 11,72% sunt procurate direct din străinătate (import), iar 8,19% din străinătate prin intermediul unui importator/distribuitor.

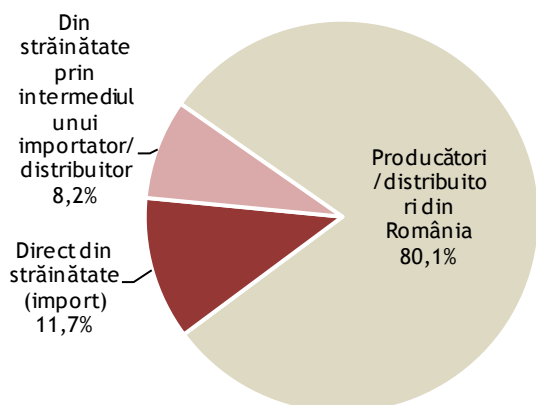
Principala diferență dintre întreprinderile din mediul urban și cele din mediul rural este că acestea din urmă

Distribuția achizițiilor de materii prime pe principalele surse a companiilor din Regiunea Nord-Est

	Total regiune	Urban	Rural
Producători/distribuitori din România	80%	77,29%	92,00%
Direct din străinătate (import)	11,72%	12,98%	6,33%
Din străinătate prin intermediul unui importator/ distribuitor	8,19%	9,73%	1,66%

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Distribuția achizițiilor de materii prime pe principalele surse a companiilor din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

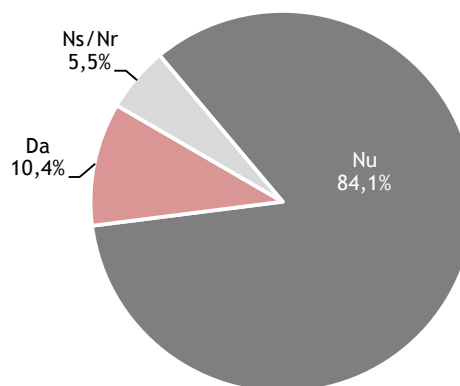
își achiziționează aproape în totalitate materiile prime de la producători/distribuitori din România (92%).

Conform rezultatelor Sondajului de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, doar 10,4% din întreprinderile din regiune au încercat în ultimii 2-3 ani pătrunderea pe piețele externe. 84,1% nu au avut un astfel de demers în ultimii 2-3 ani.

Intenția de a pătrunde pe piața externă a fost mai pronunțată în rândul întreprinzătorilor din mediul urban (11,3%), decât în rândul celor din mediul rural (6,5%). În ceea ce privește situația pe județele Regiunii Nord-Est, județele din cadrul cărora o pondere mai ridicată din întreprinderi au încercat pătrunderea pe piețele externe în ultimii 2-3 ani sunt Iași (19,1%) și Bacău (14,7%).

Antreprenorii chestionați au precizat și o serie de obstacole pe care le-au întâmpinat pe piața externă. Astfel, principalele probleme au fost birocrația exagerată, costurile ridicate cu transportul produselor în străinătate și suspiciunea străinilor vis-à-vis de firmele românești. Alte obstacole menționate de întreprinzători sunt: lipsa informațiilor necesare privind demersurile exportului, taxele ridicate și lipsa competitivității produselor/serviciilor ce doreau să le exporte în special din punct de vedere al prețului.

Procentul companiilor din Regiunea Nord-Est care au încercat în ultimii 2-3 ani pătrunderea pe piețele externe

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Constrângerile mediului de afaceri regional

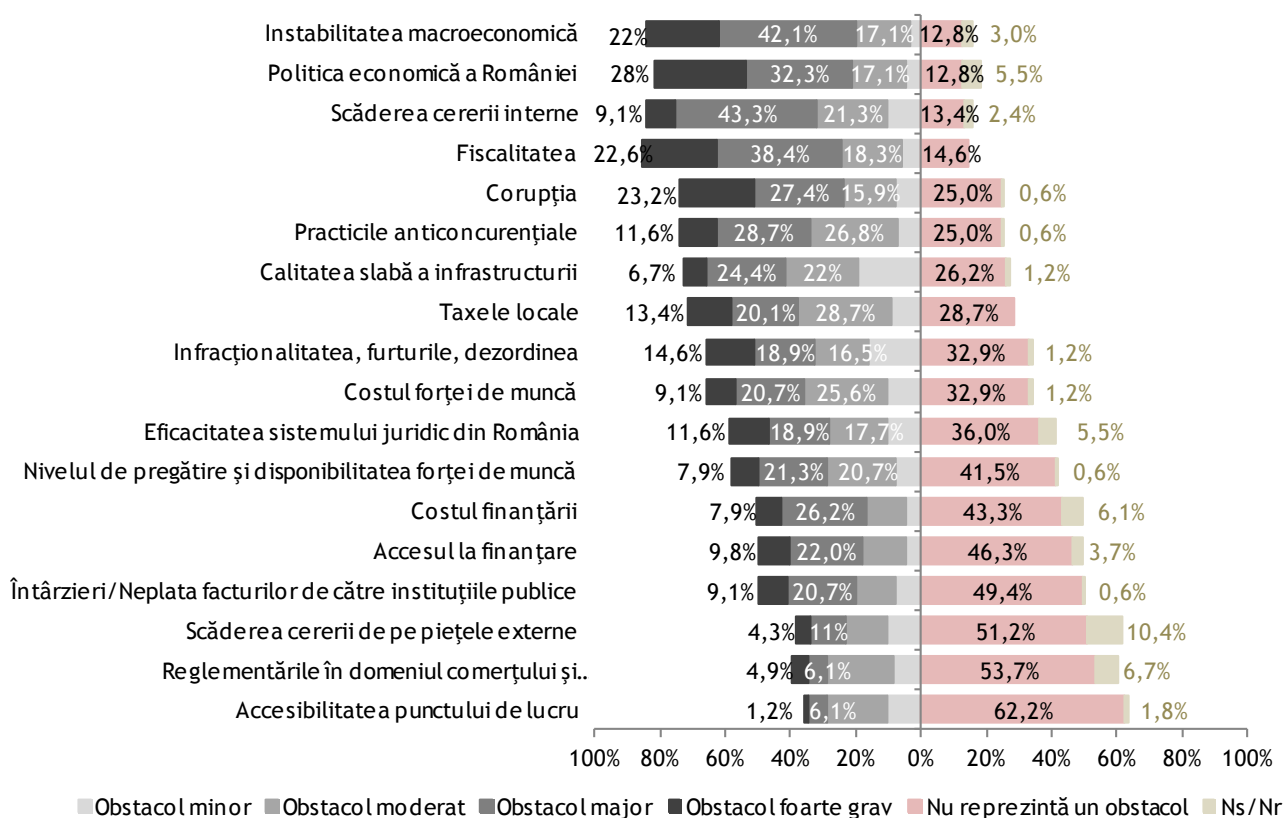
Conform rezultatelor Sondajului de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, antreprenorii din regiune consideră că cel mai mare obstacol pe care îl întâmpină mediul de afaceri regional (frecvențe cumulate) este fiscalitatea, urmat de scăderea cererii interne, instabilitatea macroeconomică, politica economică a României, practicile anticoncurențiale, corupție, starea infrastructurii, taxele locale etc.

Analizând doar aprecierile care indică obstacolele majore, pe primul loc este indicată politica economică a țării (28%), urmată de corupție (23,2%), fiscalitate (22,6%) și instabilitatea economică (22%).

Alte obstacole cu impact semnificativ asupra activității și dezvoltării mediului de afaceri din Regiunea Nord Est sunt, conform opiniilor respondenților, infracțiunile, costurile ridicate cu forța de muncă, probleme de eficacitate ale sistemului juridic național, disponibilitatea anumitor meserii / specializări pe piața forței de muncă, accesul la finanțare, costul finanțării și întârzierile la plată ale administrațiilor publice.

Aspecte care pentru cea mai mare parte a respondenților nu reprezintă un obstacol sunt scăderea cererii de pe piețele externe, reglementărilor din domeniul comerțului intern și extern și accesibilitatea punctului de lucru.

Evaluarea obstacolelor întâmpinate de mediul de afaceri din Regiunea Nord-Est

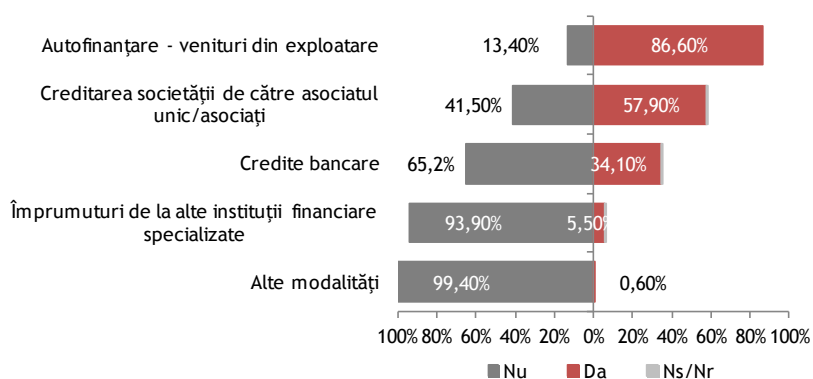

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Mai ales în contextul crizei economice și financiare, costul finanțării și accesul la finanțare pentru susținerea activității curente și a investițiilor sunt, în general, două obstacole majore ale mediului de afaceri. În Regiunea Nord Est, doar 7,9% dintre respondenții studiului efectuat apreciază drept grav impactul costului finanțării asupra mediului de afaceri, în timp ce 26,2% sunt de părere că acest aspect reprezintă un obstacol major. De cealaltă parte, 43,3% nu consideră costul finanțării ca fiind un obstacol pentru mediul de afaceri. În mod asemănător, accesul la finanțare este indicat drept un obstacol grav și major de 9,8%, respectiv 22%, în timp ce 49,4% nu îl consideră drept un obstacol pentru mediul de afaceri din regiune.

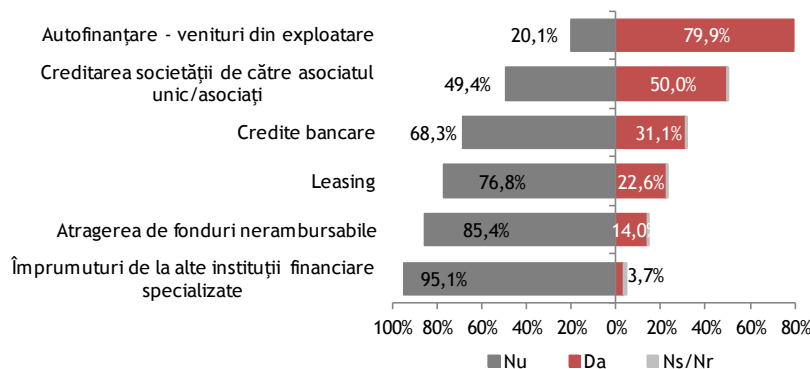
Aceste opinii sunt explicate parțial și de faptul că un procent nu foarte ridicat al firmelor au recurs la creditare în ultimii 2 ani pentru susținerea activității curente și pentru investiții. Cele mai utilizate două modalități de finanțare au fost autofinanțarea din venituri de exploatare și creditarea societății de către proprietar sau asociați. Dintre firmele care au susținut investiții în ultimii 2 ani, doar 14% au utilizat în acest sens fonduri nerambursabile.

Modalitățile de finanțare a activității curente a întreprinderilor din Regiunea Nord-Est în ultimii 2 ani

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Modalitățile de finanțare a investițiilor întreprinderilor din Regiunea Nord-Est în ultimii 2 ani

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Necesitățile de dezvoltare ale mediului de afaceri regional

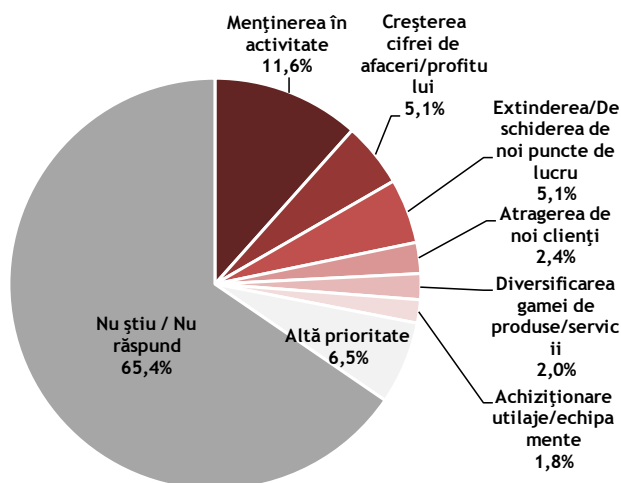
Cele mai multe dintre companiile incluse în sondajul realizat la nivelul mediului de afaceri regional (65,4%) au declarat că nu știu sau nu au răspuns la întrebarea referitoare la prioritățile strategice privitoare la evoluția proprie în perioada următoare. 11,6% dintre companii își propun ca principal obiectiv pentru următorii ani menținerea în activitate, în timp ce creșteri ale rezultatelor financiare își propun doar 5,1% dintre antreprenori. Alți 5,1% și-au planificat extinderi ale afacerii prin deschiderea de noi puncte de lucru. Un procent de 2,4% dintre respondenți au în plan pentru perioada următoare atragerea de noi clienți, iar 2% și-au planificat diversificarea gamei de produse. Procentul celor care își propun modernizarea sau dezvoltarea activității prin achiziționarea de utilaje sau echipamente este de 1,8%.

Principalele necesități de dezvoltare ale mediului de afaceri regional care au rezultat din consultările efectuate pentru elaborarea analizei, reprezintă aspecte care depind de nivelurile administrative și politice naționale, și mai puțin de cele locale și regionale (ex: puterea scăzută de cumpărare, necesitatea stabilității economice și legislative etc.).

În urma consultărilor a reieșit că mediul de afaceri regional are nevoie de sprijin pentru dezvoltare în domeniul agricol, în domeniul valorificării potențialului energetic al regiunii (în special solar și eolian) și în sectorul industrial (cu potențial ridicat de creare de locuri de muncă).

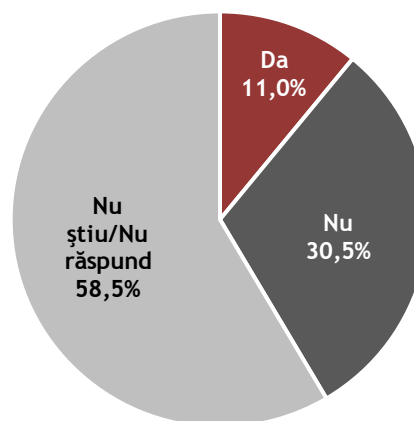
În contextul în care 57,9% dintre respondenți nu cunosc vreun exemplu de structură de sprijin al afacerilor din Regiunea Nord Est și doar 11,9% consideră că acest tip de unități pot contribui la dezvoltarea mediului de afaceri, cea mai mare parte a antreprenorilor chestionați declară că nu sunt interesați de serviciile unei structuri de acest tip. Doar 11% din totalul răspunsurilor sunt afirmative cu privire la o posibilă relocare a activității într-o structură de sprijinire a afacerilor.

Principalele priorități strategice privind evoluția afacerii în perioada următoare

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Interesul pentru relocarea într-o structură de sprijin al afacerilor

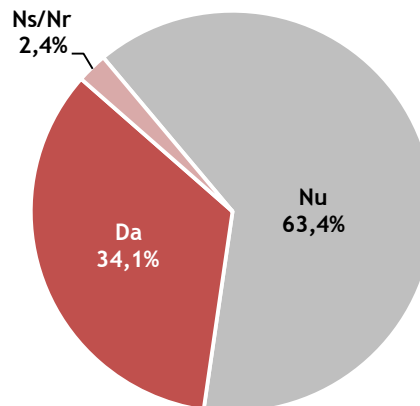

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Un procent semnificativ dintre antreprenorii incluși în studiu, 34,1%, declară că sunt interesați pe viitor de accesarea fondurilor europene nerambursabile. Totuși, procentul celor care nu sunt interesați de această modalitate de finanțare este de 63,4%.

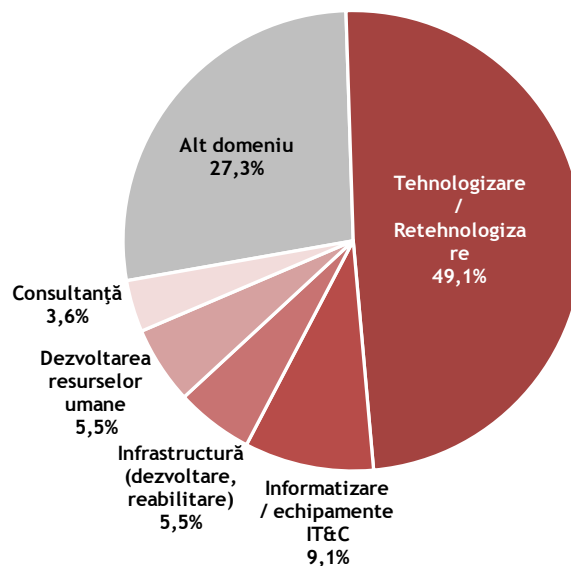
Dintre cei care s-au arătat interesați de accesarea fondurilor europene în următoarea perioadă, aproape jumătate (49,1%) au declarat că au nevoie de sprijin financiar pentru tehnologizare sau retehnologizare. 9,1% dintre respondenți intenționează să obțină fonduri nerambursabile pentru achiziționarea de echipamente și soft IT&C, 5,5% își propun să își dezvolte sau reabiliteze infrastructura. 5,5% dintre respondenți vor încerca să acceseze fonduri europene cu scopul de a dezvolta resursele umane ale companiei, iar 3,6% intenționează să obțină fonduri nerambursabile pentru achiziționarea de servicii de consultanță.

Pe viitor, intenționați să aplicați pentru obținerea unei finanțări nerambursabile?

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Domeniul / obiectul principal pentru care se intenționează accesarea fondurilor europene în perioada următoare (mediul de afaceri)

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

CAPITOLUL IV - Disparități privind infrastructura și echiparea teritoriului

Aspecte cheie

- La nivelul regiunii gradul de modernizare a drumurilor publice este de 30,2% în anul 2011. Județul Suceava se remarcă prin cel mai ridicat grad de modernizare al drumurilor publice, de 47,5%. La polul opus, județul Iași figurează cu cel mai scăzut grad de modernizare din regiune, de 17,0% din totalitatea drumurilor publice.
- În anul 2011, în 343 de unități administrativ-teritoriale din regiunea Nord Est există rețea de distribuție a apei potabile, din care 44 de municipii și orașe (95,7% din total UAT urbane) și 299 comune (59,1% din total localități UAT rurale). Comparativ cu anul 1990, rețeaua de apă potabilă s-a extins de 2,3 ori, până în anul 2011.
- Cea mai însemnată creștere a lungimii rețelei de distribuție a apei potabile se înregistrează la nivelul mediului rural, în intervalul de timp 1990-2011, rețeaua extinzându-se de 5,4 ori (+2.914,8 km rețea).
- În anul 2011, sunt 404 unități administrativ-teritoriale care nu dispun de rețea de canalizare, 2 orașe și 402 comune, reprezentând 73,2% din unitățile administrativ-teritoriale ale regiunii. Din anul 1990, rețeaua de canalizare de la nivelul regiunii Nord Est s-a extins de 1,5 ori.
- La nivel regional, doar 89 de unități administrativ-teritoriale, dintr-un total de 552, dispun de rețea de distribuție a gazului natural, din care 31 localități urbane și 58 de localități rurale, în anul 2011.
- În anul 2011, în regiunea Nord Est se furniza energie termică în sistem centralizat în 15 localități, din care 14 localități urbane.

Infrastructura de transport

Infrastructura rutieră

Rețeaua de drumuri din regiunea Nord Est are o lungime de 18.078 km, din care 14.239 km sunt drumuri publice (naționale, județene și comunale) și 3.839 km de străzi orașenești. Rețeaua totală de drumuri din regiunea Nord Est reprezintă 16,2% din lungimea rețelei rutiere totale de la nivel național, conform datelor din anul 2011.

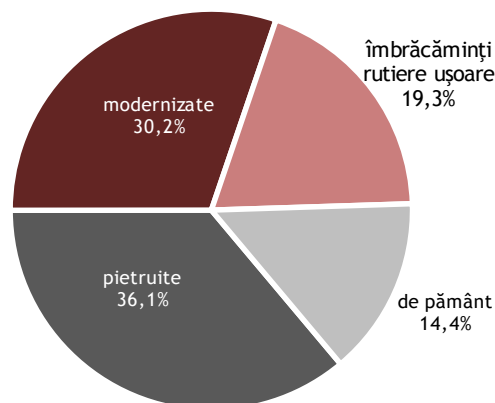
Raportând lungimea drumurilor publice existente în anul 2011 la suprafața totală a regiunii Nord Est reiese o densitate de 38,6 km drum public ce revin la 100 km² de teritoriu, mai ridicată față de nivelul național de 35,1 km / 100 km² teritoriu. Comparativ cu celelalte 8 regiuni, regiunea Nord Est se clasează a, după regiunea București - Ilfov (48,9 km drum public / 100 km² teritoriu).

30,2% din lungimea drumurilor publice din regiune sunt modernizate, iar 19,3% din drumuri publice sunt acoperite cu îmbrăcămînți ușoare rutiere conform datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică pentru anul 2011.

Lungimea drumurilor publice s-a extins cu 4,1% în perioada 1990-2011, ceea ce înseamnă o creștere cu 1.543 km. Această creștere a rețelei de drumuri publice se datorează, în principal, extinderii de la nivelul județului Suceava (+11,9%) și Botoșani (+8,2%), în această perioadă.

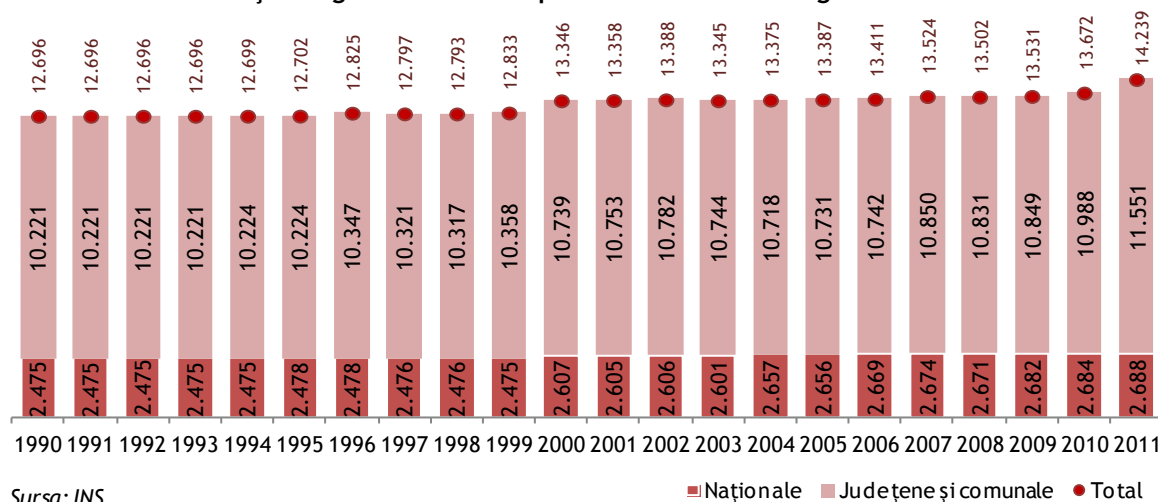
În perioada 1990-2011, lungimea drumurilor naționale s-a majorat cu 8,6%, iar lungimea drumurilor județene și comunale s-a extins cu 13,0%.

Distribuția drumurilor publice, pe tipuri de acoperământ, în regiunea Nord Est, în anul 2011

Sursa: INS

Evoluția lungimii drumurilor publice de la nivelul regiunii Nord Est

Lungimea totală a străzilor orășenești (lungimea drumurilor amenajate în cuprinsul localității care asigură circulația între diverse părți ale acesteia, inclusiv drumurile naționale și locale din orașul respectiv, indiferent dacă au sau nu îmbrăcămînți) din Regiunea Nord-Est este de 3.839 km, în anul 2011. Astfel, această regiune este penultima de la nivel național în funcție de lungimea străzilor orășenești, singura regiune care dispune de o lungime mai redusă a străzilor orășenești fiind Regiunea București-Ilfov (2.720 km).

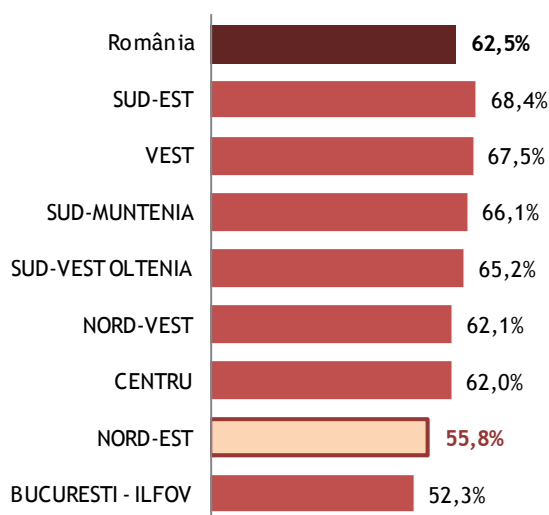
Din cei 3.839 km de străzi orășenești din Regiunea Nord-Est, doar 55,8% reprezintă străzi orășenești modernizate. Astfel, Regiunea Nord-Est este una dintre regiunile de la nivel național cu grade scăzute de modernizare a străzilor orășenești. Singura regiune din România care prezintă un nivel mai scăzut de modernizare a străzilor orășenești din Regiunea București - Ilfov (52,3%).

Valoarea densității străzilor orășenești din Regiunea Nord-Est din anul 2011 indică o situație destul de favorabilă, în special în comparație cu situația din alte regiuni. Astfel, la un kmp de teritoriu intravilan urban revin 6,9 km de străzi orășenești, cu 7,8% mai mult decât la nivel național (6,4 km străzi orășenești la kmp teritoriu intravilan urban). Din regiunile de dezvoltare din România regiunea care prezintă cea mai mare densitate a străzilor orășenești la kmp de teritoriu intravilan urban este Sud Est, în anul 2011 înregistrând o valoare de 8,0 km străzi orășenești la kmp de teritoriu intravilan urban. Aceasta este urmată de Regiunea Sud-Muntenia (6,9 km străzi orășenești/ kmp

teritoriu intravilan urban) și Regiunea Nord-Est (6,9 km străzi orășenești/ kmp teritoriu intravilan urban).

În ceea ce privește **densitatea străzilor orășenești modernizate**, în Regiunea Nord Est la un kmp teritoriu intravilan urban revin 3,9 km străzi orășenești modernizate, valoare puțin mai mare decât cea de la nivel național (4,0 km străzi orășenești modernizate per kmp teritoriu intravilan urban).

Ponderea străzilor orășenești modernizate din România, în anul 2011

Sursa: INS, calcule proprii

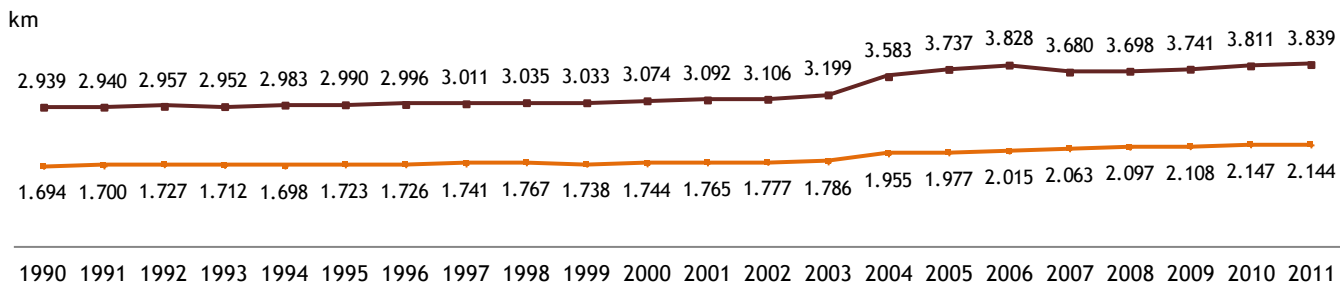
Situația străzilor orășenești din România, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2011

Regiunea	Străzi orășenești - total km	Străzi orășenești modernizate km	Grad de modernizare %	Densitate străzi orășenești km stradă/ kmp teritoriu intravilan*	Densitate străzi orășenești modernizate km stradă modernizată/ kmp teritoriu intravilan*
România	27.846	17.413	62,5%	6,4	4,0
SUD-EST	3.641	2.489	68,4%	8,0	5,5
VEST	3.149	2.125	67,5%	6,9	4,7
SUD-MUNTENIA	3.781	2.498	66,1%	6,7	4,4
SUD-VEST OLTENIA	2.725	1.777	65,2%	6,5	4,2
NORD-VEST	3.803	2.363	62,1%	4,9	3,1
CENTRU	4.188	2.595	62,0%	5,9	3,7
NORD-EST	3.839	2.144	55,8%	6,9	3,9
BUCURESTI - ILFOV	2.720	1.422	52,3%	6,4	3,3

*teritoriu intravilan al municipiilor și orașelor

Sursa: INS

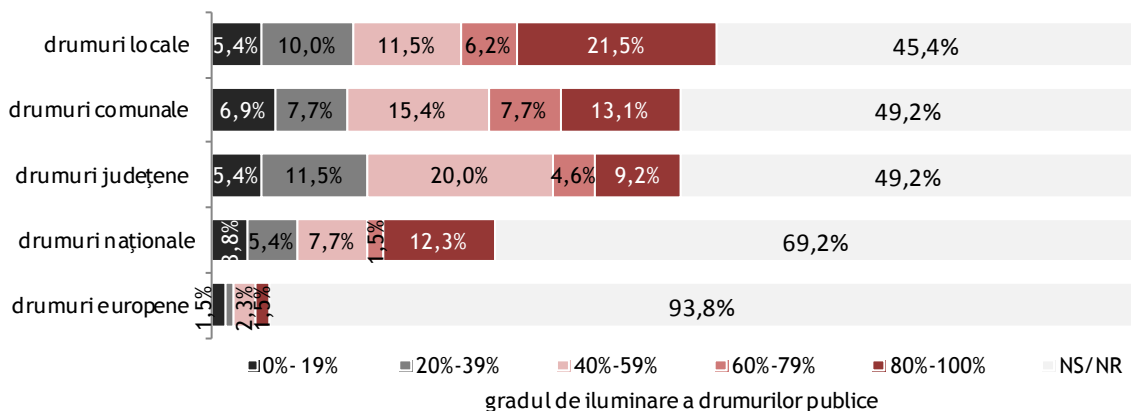
Evoluția lungimii străzilor orășenești din regiunea Nord Est în perioada 1990 - 2011

Sursa: INS

— Străzi orășenești - total — Străzi orășenești modernizate

Ponderea drumurilor publice iluminate, în regiunea Nord Est baza = 23,55% din UAT-urile din regiune

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord Est, iulie - august 2012

Disparități inter-județene

În cadrul regiunii Nord Est, în anul 2011, județele Botoșani, Iași și Vaslui se evidențiază printr-o rețea de drumuri publice extinsă, comparativ cu celelalte județe din regiune.

Așadar, în județul Botoșani, densitatea drumurilor publice era de 46,1 km drum public la 100 de km² de teritoriu, în județul Iași densitatea era de 43,3 drum public la 100 de km² de teritoriu și în județul Vaslui de 41,1 drum public la 100 de km² de teritoriu. Pe de cealaltă parte, județele Bacău (36,9 km drum public la 100 de km² de teritoriu), Suceava (35,0 km drum public la 100 de km² de teritoriu) și Neamț (32,8 km drum public la 100 de km² de teritoriu) dispun de o rețea de drumuri publice cu o valoare a densității sub nivelul

regional (38,6 km drum public la 100 de km² de teritoriu) din anul 2011.

La nivelul regiunii gradul de modernizare a drumurilor publice este de 30,2% în anul 2011, cu 2,7 puncte procentuale peste nivelul înregistrat în anul precedent (27,5%). În cadrul regiunii, județul Suceava se remarcă prin cel mai ridicat grad de modernizare al drumurilor publice, de 47,5% în anul 2011 și 42,0% în anul 2010. La polul opus, în anul 2011, județul Iași figurează cu cel mai scăzut grad de modernizare din regiune, de 17,0% din totalitatea drumurilor publice.

Luând în considerare categoria drumului public, gradul de modernizare diferă considerabil. Astfel, la nivelul regiunii Nord Est, gradul de modernizare a drumurilor naționale era de 90,8%, în timp ce la nivelul drumurilor

județene și comunale ponderea drumurilor modernizate era de doar 16,1%, în anul 2011.

Ponderea cea mai ridicată a drumurilor publice naționale se înregistrează în județul Suceava (97,8%), Neamț (97,4%), județul Bacău (95,6%) și județul Iași (91,5%). Spre deosebire de acestea, în județele Vaslui (85,4%) și județul Botoșani (74,4%) se înregistrează cel mai scăzut grad de modernizare a drumurilor publice naționale din regiunea Nord Est, în anul 2011.

În privința drumurilor județene și comunale, gradul de modernizare din anul 2011, este mult mai scăzut, cele mai reduse valori înregistrându-se în județele: Neamț (3,8%) și Iași (4,0%).

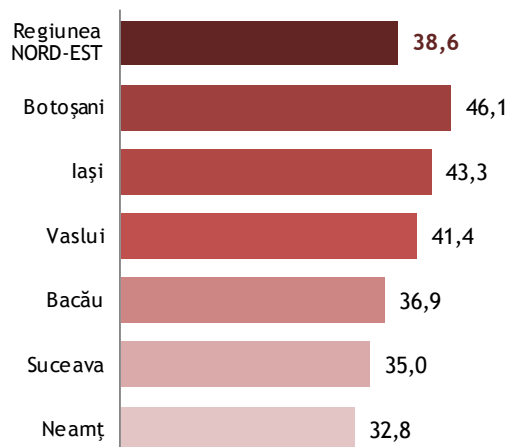
Ponderea cea mai ridicată a drumurilor județene și comunale modernizate se evidențiază în județele Suceava (34,2%) și Vaslui (23,6%), urmate de județul Botoșani (15,7%) și Bacău (10,1%).

Situația străzilor orășenești din Regiunea Nord-Est diferă în funcție de județ. Astfel, județul care înregistrează cea mai mare lungime a străzilor orășenești din regiune este Suceava (972 km, din care 477 modernizate), acesta fiind urmat de județul Iași

(784 km, din care 472 modernizate) și județul Bacău (741 km, din care 445 modernizate).

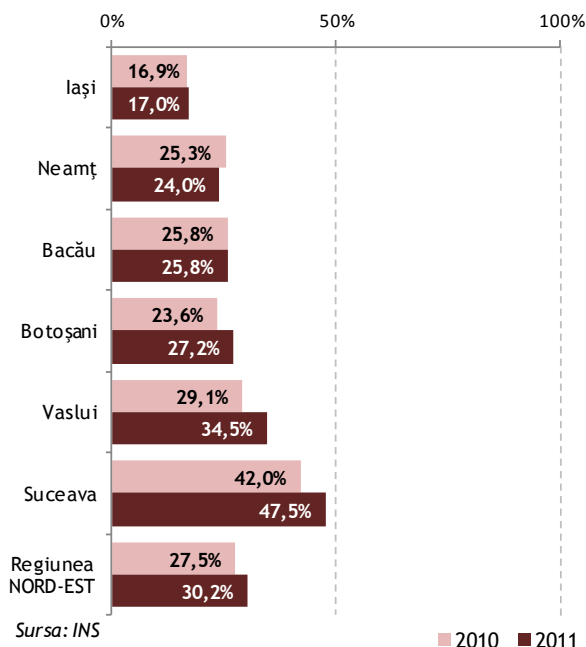
Analizând evoluția lungimii străzilor orășenești din Regiunea Nord-Est observăm că o creștere semnificativă s-a înregistrat în perioada 2003-2005.

Densitatea drumurilor publice în regiunea Nord Est, pe județe
km drum public / 100 kmp teritoriu

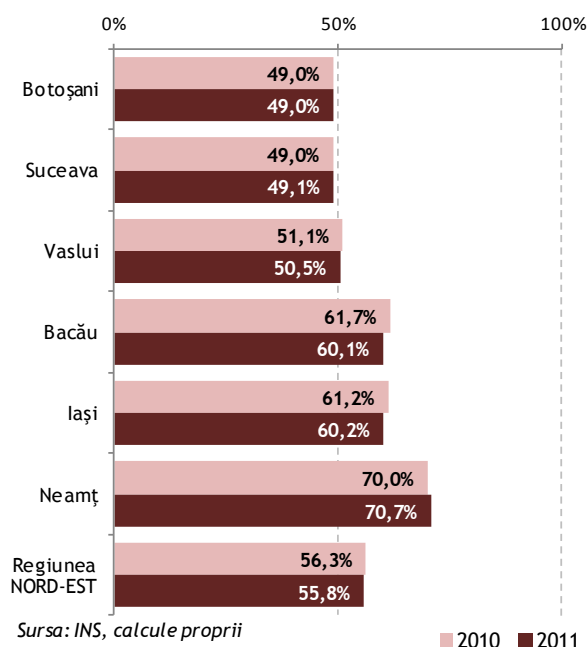

Sursa: INS

Ponderea drumurilor publice modernizate din Regiune Nord Est, în 2010 și 2011

Ponderea străzilor orășenești modernizate din Regiune Nord Est, în 2010 și 2011

Această creștere este, însă, artificial creată de trecerea la statutul de oraș a unui număr de 12 comune.

Gradul cel mai ridicat de modernizare a străzilor orășenești este întâlnit în județul Neamț, 70,7% din străzilor orășenești fiind modernizate. La polul opus se află județul Suceava (49,1%) și județul Botoșani (49,0%).

În ceea ce privește densitatea străzilor orășenești din județele componente ale Regiunii Nord-Est, județele care înregistrează cea mai ridicată valoare sunt județul Botoșani (7,9 km străzi orășenești la 1 kmp teritoriu intravilan urban) și județul Iași (7,8 km străzi orășenești la 1 kmp teritoriu intravilan urban). Aceste județe, sunt urmate, în ceea ce privește valoarea densității străzilor orășenești de județele Vaslui (7,1), Bacău (7,0), Neamț (6,7) și Suceava (6,0).

Analizând densitatea străzilor orășenești modernizate, la nivel regional, valoarea acestui indicator este relativ scăzută, de 3,9 km străzi orășenești modernizate la 1 kmp de teritoriu intravilan urban, în anul 2011.

Județele Iași și Neamț au cea mai ridicată densitate de străzi orășenești modernizate per kmp teritoriu intravilan urban din cadrul regiunii Nord Est, în valoare de 4,7. În ordinea descrescătoare a valorii densității străzilor orășenești modernizate, aceste două județe sunt urmate de județul Bacău (4,2 km străzi orășenești

modernizate la 1 kmp de teritoriu intravilan urban), județul Botoșani (3,9 km străzi orășenești modernizate la 1 kmp de teritoriu intravilan urban), județul Vaslui (3,6 km străzi orășenești modernizate la 1 kmp de teritoriu intravilan urban) și județul Suceava (2,9 km străzi orășenești modernizate la 1 kmp de teritoriu intravilan urban).

Infrastructura feroviară

Rețeaua feroviară ce traversează regiunea Nord Est are o lungime totală de 1.620 km, reprezentând 15,0% din lungimea rețelei feroviare de la nivel național, în anul 2011. Din punct de vedere al lungimii rețelei feroviare, regiunea Nord Est este pe locul al patrulea, din cele opt regiuni, după regiunea Vest (17,6% din rețeaua națională), Sud Est (16,2% din rețeaua feroviară națională) și Nord Vest (15,5% din rețeaua națională).

Din rețeaua feroviară existentă în anul 2011 la nivelul regiunii Nord Est 40,9% reprezintă **rețea feroviară electrificată**, peste nivelul mediu național de 37,3% rețea electrificată din totalul rețelei feroviare. Considerând ponderea rețelelor feroviare electrificate, regiunea Nord Est se situează pe locul al patrulea, în rândul celor opt regiuni de dezvoltare, după regiunea București Ilfov (92,8% linii electrificate), Sud Vest (51,3% linii electrificate) și centru (50,2% linii electrificate).

Gradul de modernizare a drumurilor publice, în regiunea Nord Est, în anii 2010, 2011

Categorie drum public	Bacău		Botoșani		Iași		Neamț		Suceava		Vaslui		Regiunea NORD-EST	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Judetene si comunale	10,1%	10,1%	10,1%	15,7%	4,1%	4,0%	4,4%	3,8%	24,9%	34,2%	16,9%	23,6%	12,1%	16,1%
Nationale	95,5%	95,6%	73,7%	74,4%	91,4%	91,5%	97,2%	97,4%	97,8%	97,8%	85,3%	85,4%	90,6%	90,8%
Total	25,8%	25,8%	23,6%	27,2%	16,9%	17,0%	25,3%	24,0%	42,0%	47,5%	29,1%	34,5%	27,5%	30,2%

Sursa: INS, calcule proprii

Evoluția gradului de modernizare a străzilor orășenești din regiunea Nord Est, pe județe

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
România	58,6%	58,2%	58,8%	60,2%	61,4%	62,2%	62,6%	62,5%
Regiunea NORD-EST	54,6%	52,9%	52,6%	56,1%	56,7%	56,3%	56,3%	55,8%
Bacău	56,7%	57,8%	58,4%	60,3%	61,5%	61,7%	61,7%	60,1%
Botoșani	43,9%	36,6%	37,2%	47,5%	48,1%	49,0%	49,0%	49,0%
Iași	60,4%	61,0%	59,8%	59,8%	59,9%	61,3%	61,2%	60,2%
Neamț	71,9%	71,9%	67,9%	69,5%	69,8%	70,0%	70,0%	70,7%
Suceava	51,7%	51,0%	51,4%	51,9%	52,1%	48,6%	49,0%	49,1%
Vaslui	43,5%	41,2%	41,4%	47,8%	50,3%	50,9%	51,1%	50,5%

Sursa: INS, calcule proprii

Cele două magistrale feroviare din Regiunea Nord Est, magistrala 500 și 600, și magistralele feroviare secundare asigură o densitate de 4,4 km rețea cale ferată la 100 km² de teritoriu, aproape de nivelul mediu de la nivel național de 4,5 km rețea cale ferată la 100 km² de teritoriu.

Disparități inter-județene

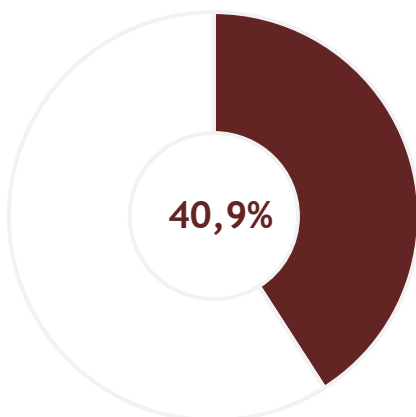
În cadrul regiunii Nord Est, în județul Suceava rețeaua feroviară reprezintă 32,5% din rețeaua regiunii, urmat de județul Iași cu 17,9% din rețeaua feroviară a regiunii, județul Vaslui cu 15,4%, județul Bacău 13,6%, județul Neamț cu 10,7% și de județul Botoșani cu 9,9% din rețeaua feroviară a regiunii.

Cea mai mare parte a rețelei feroviare electrificate din regiune se regăsește în județele Suceava (99,6% din total rețea feroviară județeană) și Bacău (85,5% total rețea feroviară județeană). În județul Neamț ponderea liniilor ferate electrificate este de 51,4%, iar în județul Iași este de 47,2%.

În județele, Botoșani și Vaslui, nu există linii de cale ferată electrificată.

În regiunea Nord Est, cele mai extinse rețele de cale ferată, din punct de vedere al densității liniilor de cale ferată la 100 km² teritoriu, sunt localizate în județele Suceava (6,1 km rețea cale ferată/ 100 km² teritoriu),

Pondere rețelei de linie ferată electrificată în regiunea Nord Est în anul 2011

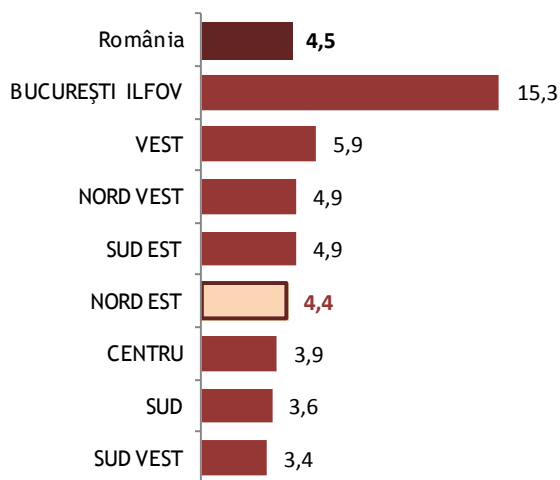

Sursa: INS

Iași (5,3 km rețea cale ferată/ 100 km² teritoriu) și Vaslui (4,7 km rețea cale ferată/ 100 km² teritoriu).

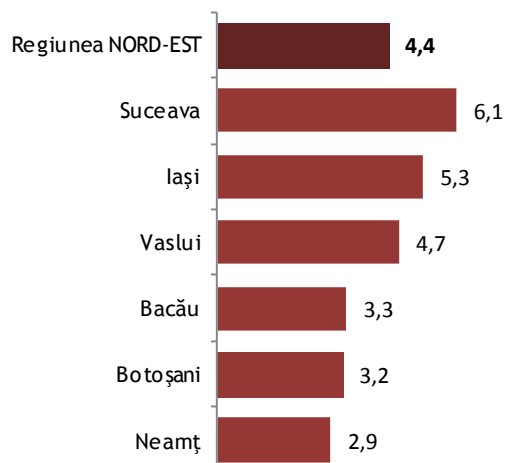
La polul opus, în județele Bacău (3,3 km rețea cale ferată/ 100 km² teritoriu), Botoșani (3,2 km rețea cale ferată/ 100 km² teritoriu) și Neamț (2,9 km rețea cale ferată/ 100 km² teritoriu), se înregistrează cele mai reduse rețele feroviare raportat la suprafața teritoriului județean.

Densitatea liniilor de cale ferată, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2011
km linie ferată / 100 km² teritoriu

Sursa: INS

Densitatea liniilor de cale ferată, pe județe, în regiunea Nord Est, în anul 2011
km linie ferată / 100 km² teritoriu

Sursa: INS

Echipare tehnico edilitară

Infrastructura de furnizare a apei potabile

În anul 2011, în 343 de localități din regiunea Nord Est există rețea de distribuție a apei potabile.

Din cele 46 de localități urbane din regiunea Nord Est, orașele Cajvana și Milișăuți, din județul Suceava, nu dispun de rețea de furnizare a apei potabile.

Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile, în regiunea Nord Est, era de 7.202,8 km, din care 3.622,2 km de rețea în mediul rural, în anul 2011. Raportat la nivel național, rețeaua de distribuție a apei potabile de la nivel regional reprezenta 10,9% din rețeaua de distribuție a apei potabile de la nivel național.

Față de anul precedent, rețeaua de distribuție a apei potabile din regiunea Nord Est s-a extins cu 197,6 km, în anul 2011.

Comparativ cu anul 1990, rețeaua de apă potabilă s-a extins de 2,3 ori, până în anul 2011, la nivelul regiunii. În perioada 2004-2009 rețeaua de distribuție a apei potabile din regiune a înregistrat cele mai notabile creșteri, în medie cu 354,3 km/an.

Prin intermediul rețelei de apă potabilă s-au distribuit 100.968 mii m³ de apă, în anul 2011, în regiunea Nord Est, din care 64,7% din volumul total de apă s-a distribuit pentru uz casnic.

Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor economici și casnici din regiunea Nord Est s-a redus cu 2,7% în anul 2011, față de anul precedent. Însă, comparativ cu anul 1990, cantitatea de apă potabilă distribuită în regiune s-a redus de 3,4 ori.

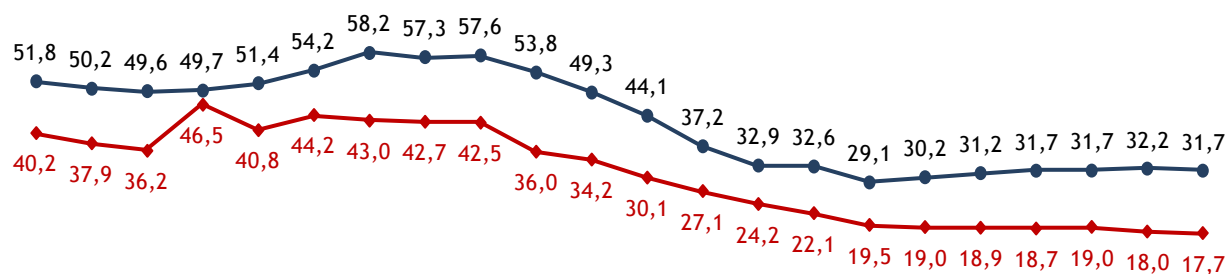
Din anul 1990 până în anul 2011, la nivelul regiunii Nord Est s-a modificat simțitor și ponderea volumului de apă potabilă distribuită pentru uz casnic. Așadar, dacă în anul 1990, 43,4% din volumul de apă potabilă distribuit în regiune era pentru uz casnic, în anul 2011, acest procent a ajuns la 64,7%.

În regiune, consumul mediu de apă potabilă distribuit pentru uz casnic pe locuitor, într-un an, se cifrează la 17,7 m³ apă potabilă/locuitor/an, în anul 2011. Comparativ cu anul 1990, la nivelul regiunii, consumul mediu de apă potabilă pentru uz casnic pe locuitor a scăzut considerabil, cu 22,5 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor, în perioada 1990-2011 consumul mediu de apă pe locuitor fiind în continuă scădere.

Comparativ cu nivelul național, unde consumul mediu pe locuitor este de 31,7 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor, în anul 2011, în regiunea Nord Est consumul este cu 14,0 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor mai redus, ceea ce indică gradul scăzut de racordare a populației la rețeaua publică de distribuție a apei potabile.

Conform datelor pentru anul 2011, în regiunea Nord Est se înregistrează cel mai scăzut consum mediu de apă

Consumul mediu de apă potabilă distribuită pentru uz canic, pe locuitor
m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor/an

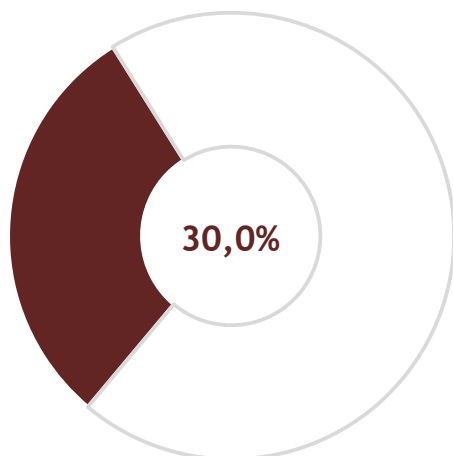
1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011

Sursa: INS

—●— Regiunea NORD-EST —●— România

potabilă pentru uz casnic pe locuitor (17,7 m³ apă potabilă/locuitor), față de celelalte regiuni de dezvoltare, unde consumul mediu este de 80,4 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea București Ilfov, 33,2 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea Vest, 31,7 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea Sud Vest, 28,8 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea Centru, 28,5 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea Sud Est, 26,6 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea Nord Vest și de 22,3 m³ apă potabilă pentru uz casnic/locuitor în regiunea Sud Muntenia.

Ponderea rețelei de distribuție a apei potabile modernizate, în regiunea Nord Est
baza = 23,55% din UAT-urile din regiune

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord Est, iulie -august 2012

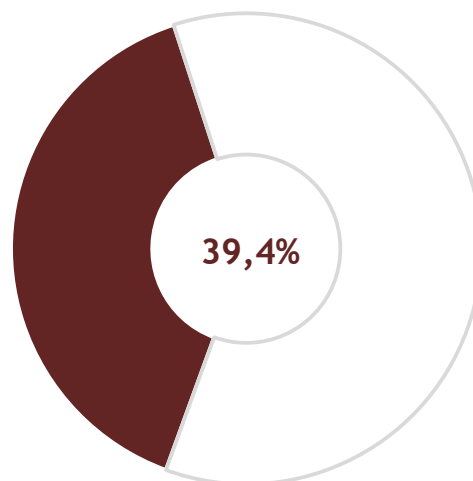
Rețeaua de furnizare a apei potabile modernizate reprezintă 30,0% din rețeaua totală a regiunii Nord Est, din anul 2011, conform rezultatelor Sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice locale din regiunea Nord Est, din anul 2012.

Disparități inter-județene

În anul 2011, **lungimea rețelei de distribuție a apei potabile**, în regiunea Nord Est, era de 7.202,8 km, din care 22,0% în județul Bacău, 16,8% în județul Neamț, 15,3% în județul Suceava, 15,2% în județul Vaslui, 10,9% în județul Botoșani și 10,9% în județul Iași.

La nivelul județelor din cadrul regiunii Nord Est, cele mai importante creșteri, în ceea ce privește lungimea rețelei de distribuție a apei potabile, în perioada 1990-2011, se înregistrează în județele Neamț (de 3,0 ori), Bacău (de 2,8 ori) și Iași (de 2,2 ori). În aceeași perioadă, s-a dublat lungimea rețelei de distribuție a apei potabile în celelalte județe: Vaslui (de 2,1 ori), Botoșani (de 2,0 ori) și Suceava (de 2,0 ori).

Ponderea gospodăriilor racordate la rețeaua de distribuție a apei potabile
baza = 23,55% din UAT-urile din regiune

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord Est, iulie -august 2012

Din totalitatea gospodăriilor existente de la nivelul regiunii Nord Est, 39,4% gospodăriile sunt racordate la rețeaua de distribuție a apei potabile din localitate, conform rezultatelor Sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice locale din regiunea Nord Est, din anul 2012.

Analizând densitatea rețelei de distribuție a apei potabile în județele regiunii, în anul 2011, se remarcă județele Botoșani și Suceava, unde se înregistrează cea mai scăzută valoare a densității, de 15,7 km rețea apă / 100 km² teritoriu, respectiv 12,9 km rețea apă /100 km² teritoriu.

Județele Iași (25,9 rețea apă potabilă/ 100 km² teritoriu) și Bacău (24,0 rețea apă potabilă/ 100 km² teritoriu), dispun de o rețea de distribuție a apei potabile extinsă în teritoriu, valoarea densității rețelei de apă potabilă de la nivelul acestor județe depășind valoarea regională de 19,5 rețea apă potabilă/ 100 km² teritoriu.

Capacitatea instalațiilor de producere a apei din regiunea Nord Est este de 1.286,8 mii m³ pe zi, în anul 2011, din care cea mai mare pondere este în județul Iași (29,5% din capacitatea instalațiilor de producere a apei de la nivel regional). Ierarhia județelor din regiune, în funcție de capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile, este completată, după județul Iași, de județele: Suceava (18,3%), Botoșani (16,2%), Neamț (15,3%), Vaslui (11,0%) și Bacău (9,7%).

Cel mai ridicat volum mediu de apă potabilă pentru uz casnic distribuit pe locuitor în anul 2011, în regiunea Nord Est s-a înregistrat în județul Iași (29,9 m³ apă potabilă/locuitor/an).

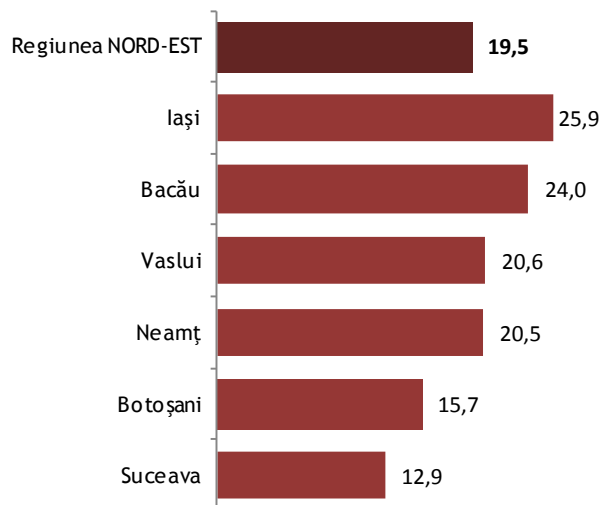
În schimb, în județele Suceava (11,6 m³ apă potabilă/locuitor/an) și Botoșani (11,1 m³ apă potabilă/locuitor/an) se înregistrează cel mai scăzut consum mediu de apă potabilă pentru uz casnic pe locuitor, din regiunea Nord Est, în anul 2011.

Disparități intra-județene

În anul 2011, în regiunea Nord Est, dispuneau de rețea de distribuție a apei potabile 62,1% din localitățile de tip municipii, orașe și comune, adică 44 orașe și municipii, dintr-un total de 46, și 299 de comune dintr-un total de 506.

Densitatea rețelei de distribuție a apei potabile, pe județe, în regiunea Nord Est, în anul 2011

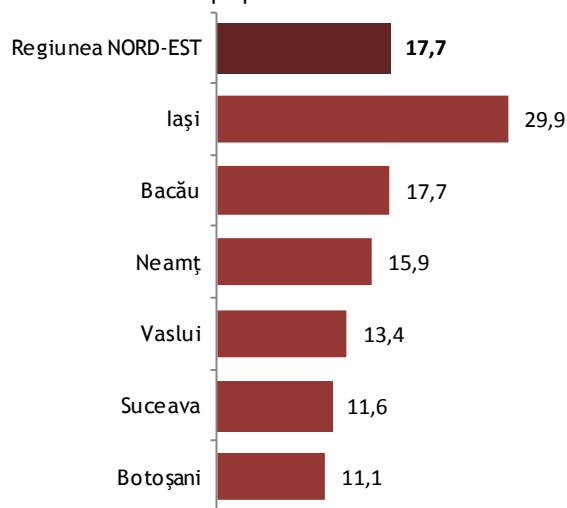
km rețea apă potabilă/ 100 km² teritoriu

Sursa: INS

Consumul mediu de apă potabilă distribuită pentru uz casnic, pe locuitor, pe județe, în regiunea Nord Est, în anul 2011

m³ apă potabilă/ locuitor /an

Sursa: INS, calcule proprii

În cadrul *Sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice locale din regiunea Nord Est, din anul 2012*, s-au identificat investițiile necesare în rețeaua de furnizare a apei potabile la nivelul regiunii (extinderea rețelei cu 1.558,6 km, modernizarea a 1.068,5 km rețea și suplimentarea debitului cu 998,6 mii m³/h):

- judetul Bacău, mediul urban: mun. Moinești (extinderea rețelei cu 10 km și modernizarea a 30 km rețea), mun. Onești (extinderea rețelei cu 20 km, modernizarea a 90 km rețea și suplimentarea debitului cu 180 mii m³/h), or. Buhuși (modernizarea a 45,5 km de rețea), or. Comănești (extinderea rețelei cu 33 km, modernizarea a 50 km rețea și suplimentarea debitului cu 0,15 mii m³/h), or. Slănic Moldova (extinderea rețelei cu 8 km, modernizarea a 5 km rețea și suplimentarea debitului cu 7 mii m³/h);
- judetul Bacău, mediul rural: Ardeoani (extinderea rețelei cu 16 km), Asău (extinderea rețelei cu 1,5 km), Balcani (extinderea rețelei cu 35,5 km, modernizarea a 25 km rețea și suplimentarea debitului cu 11,5 mii m³/h), Brusturoasa (modernizarea a 0,7 km rețea), Colonești (extinderea rețelei cu 36,5 km, modernizarea a 1,5 km rețea și suplimentarea debitului cu 0,04 mii m³/h), Corbasca (extinderea rețelei cu 3,5 km), Filipeni (extinderea rețelei cu 27 km, modernizarea a 27 km), Ghimeș-Făget (extinderea rețelei cu 10 km), Gioseni (extinderea rețelei cu 3 km, modernizarea a 10 km rețea și suplimentarea debitului cu 1 mii m³/h), Helegiu (extinderea rețelei cu 25 km, modernizarea a 2 km rețea), Hemeiuș (extinderea rețelei cu 30 km), Izvoru Berheciului (extinderea rețelei cu 120 km), Livezi (extinderea rețelei cu 4 km), Măgirești (extinderea rețelei cu 5 km), Oituz (extinderea rețelei cu 20 km și suplimentarea debitului cu 0,017 mii m³/h), Parava (extinderea rețelei cu 6 km și suplimentarea debitului cu 0,3 mii m³/h), Pângărești (extinderea rețelei cu 13,2 km, modernizarea a 19,3 km rețea), Sascut (extinderea rețelei cu 12 km și suplimentarea debitului cu 10 mii m³/h), Tg. Trotuș (extinderea rețelei cu 2 km, modernizarea a 7 km rețea);
- judetul Botoșani, mediul urban: mun. Dorohoi (extinderea rețelei cu 28,3 km, modernizarea a 13,9 km rețea și suplimentarea debitului cu 0,15

mii m³/h), or. Săveni (modernizarea a 12 km rețea și suplimentarea debitului cu 21 mii m³/h), or. Flămânzi (extinderea rețelei cu 70,4 km, modernizarea a 9,3 km rețea);

- judetul Botoșani, mediul rural: Blândești (extinderea rețelei cu 20 km, modernizarea a 5 km rețea și suplimentarea debitului cu 1 mii m³/h), Dresca (extinderea rețelei cu 12 km și suplimentarea debitului cu 30 mii m³/h), Hănești (modernizarea a 2,1 km rețea și suplimentarea debitului cu 100 mii m³/h), Prăjeni (modernizarea a 2 km rețea și suplimentarea debitului cu 5 mii m³/h);
- judetul Iași, mediul urban: mun. Pașcani (extinderea rețelei cu 46,8 km, modernizarea a 70 km rețea);
- judetul Iași, mediul rural: Ceplenița (modernizarea a 27,5 km rețea), Deleni (extinderea rețelei cu 30 km, modernizarea a 9,5 km rețea și suplimentarea debitului cu 64 mii m³/h), Erbiceni (extinderea rețelei cu 28,5 km), Holboca (extinderea rețelei cu 20 km), Mircești (extinderea rețelei cu 2 km), Miroslavești (extinderea rețelei cu 1,8 km, modernizarea a 14 km rețea), Mogoșești (extinderea rețelei cu 14 km), Prisăcani (modernizarea a 12,5 km rețea și suplimentarea debitului cu 4 mii m³/h), Scobinți (modernizarea a 25 km rețea), Țigănași (extinderea rețelei cu 18 km), Ungheni (modernizarea a 20 km rețea);
- judetul Neamț, mediul urban: or. Bicaz (extinderea rețelei cu 1,5 km, modernizarea a 30 km rețea), or. Târgu Neamț (modernizarea a 40 km rețea), or. Roznov (extinderea rețelei cu 14,3 km);
- judetul Neamț, mediul rural: Bălțătești (extinderea rețelei cu 2 km, modernizarea a 3 km rețea), Borca (extinderea rețelei cu 2 km, modernizarea a 35 km rețea și suplimentarea debitului cu 25 mii m³/h), Dobreni (extinderea rețelei cu 1 km și suplimentarea debitului cu 300 mii m³/h), Ghindăoani (extinderea rețelei cu 22,5 km), Hangu (modernizarea a 7,9 km rețea), Mărgineni (extinderea rețelei cu 42,8 km), Pângărați (extinderea rețelei cu 9 km), Pipirig (extinderea rețelei cu 26 km), Podoleni (extinderea rețelei cu 5 km), Răucești (extinderea rețelei cu 22 km), Războieni (extinderea rețelei cu 12,5 km), Tazlău (extinderea rețelei cu 24 km), Tămășeni

(extinderea rețelei cu 26,7 km, modernizarea a 3,5 km rețea), Urecheni (suplimentarea debitului cu 15 mii m³/h);

- județul Suceava, mediul urban: mun. Câmpulung Moldovenesc (extinderea rețelei cu 30 km, modernizarea a 22,1 km rețea), mun. Fălticeni (extinderea rețelei cu 19,5 km, modernizarea a 10,7 km rețea), mun. Rădăuți (extinderea rețelei cu 19,6 km, modernizarea a 9,8 km rețea și suplimentarea debitului cu 60 mii m³/h), mun. Suceava (extinderea rețelei cu 128 km, modernizarea a 131 km rețea), or. Broșteni (extinderea rețelei cu 20 km, modernizarea a 10 km rețea și suplimentarea debitului cu 100 mii m³/h), or. Dolhasca (modernizarea a 45 km rețea), or. Gura Humorului (extinderea rețelei cu 19,3 km, modernizarea a 9,9 km rețea), or. Liteni (extinderea rețelei cu 52 km și suplimentarea debitului cu 62 mii m³/h), or. Vicovu de Sus (extinderea rețelei cu 15 km);
- județul Suceava, mediul rural: Ciprian Porumbescu (extinderea rețelei cu 2 km), Ipotești (extinderea rețelei cu 7 km, modernizarea a 7 km rețea), Marginea (extinderea rețelei cu 60 km), Pârteștii de Jos (extinderea rețelei cu 36 km), Poiana Stampei (extinderea rețelei cu 10 km), Pojorâta (extinderea rețelei cu 18 km), Râșca (extinderea rețelei cu 90 km, modernizarea a 90 km rețea), Siminicea (extinderea rețelei cu 4,5 km), Stulpicani (extinderea rețelei cu 1 km, modernizarea a 10 km rețea), Șaru Dornei (extinderea rețelei cu 18 km, modernizarea a 6 km rețea și suplimentarea debitului cu 0,4 mii m³/h), Șcheia (extinderea rețelei cu 46 km);
- județul Vaslui, mediul urban: mun. Huși (extinderea rețelei cu 16,3 km, modernizarea a 23,9 km rețea), or. Negrești (extinderea rețelei cu 12,4 km, modernizarea a 11,5 km rețea);
- județul Vaslui, mediul rural: Pochidia (extinderea rețelei cu 5 km, modernizarea a 2 km rețea și suplimentarea debitului cu 0,01 mii m³/h), Zăpodeni (extinderea rețelei cu 11 km, modernizarea a 11 km rețea).

Infrastructura de canalizare

În anul 2011, lungimea rețelei de canalizare din regiunea Nord Est era de 3.011,6 km, reprezentând 13,0% din lungimea rețelei de canalizare de la nivel național.

Din anul 1990, rețeaua de canalizare de la nivelul regiunii Nord Est s-a extins de 1,5 ori, iar față de anul precedent, anul 2010, rețeaua s-a extins cu 2,3%, ceea ce înseamnă, în cifre absolute, o creștere cu 67,7 km rețea de canalizare.

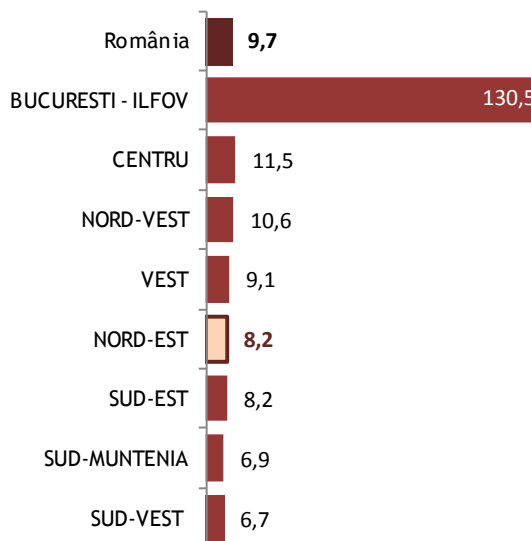
În aceeași perioadă, 1990-2011, ponderea lungimii rețelei de canalizare din mediul urban s-a diminuat, în favoarea extinderii rețelei în mediul rural.

Dacă în anul 1990 în mediul rural era doar 3,8% din rețeaua de canalizare de la nivel regional, în anul 2011 ponderea a urcat până la 13,0%. Din punct de vedere al densității rețelei de canalizare, regiunea Nord Est se clasează pe locul al cincilea, în rândul celor opt regiuni de dezvoltare, cu o valoare de 8,2 km rețea canalizare la 100 km² de teritoriu, sub valoarea medie de 9,7 km rețea canalizare la 100 km² de teritoriu, de la nivel național.

Disparități inter-județene

Din lungimea totală a rețelei de canalizare de 3.011,6 km de la nivelul regiunii Nord Est, 718,1 km (23,8%) sunt în județul Suceava, 611,5 km (20,3%) sunt în județul Iași, 585,7 km (19,4%) sunt în județul Bacău,

Densitatea rețelei de canalizare, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2011
km rețea canalizare / 100 km² teritoriu

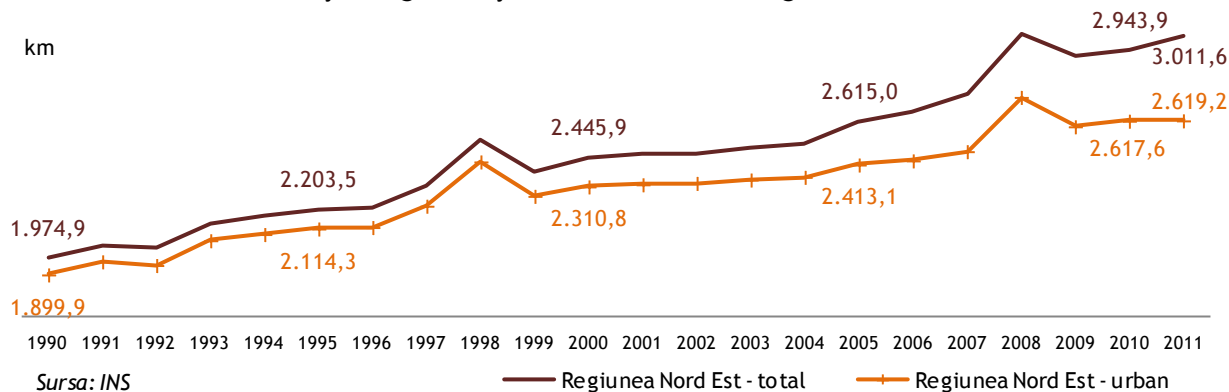

Sursa: INS, calcule proprii

505,6 km (9,5%) sunt în județul Vaslui, 359,6 km (11,9%) sunt în județul Neamț și 231,1 km (7,7%) sunt în județul Botoșani.

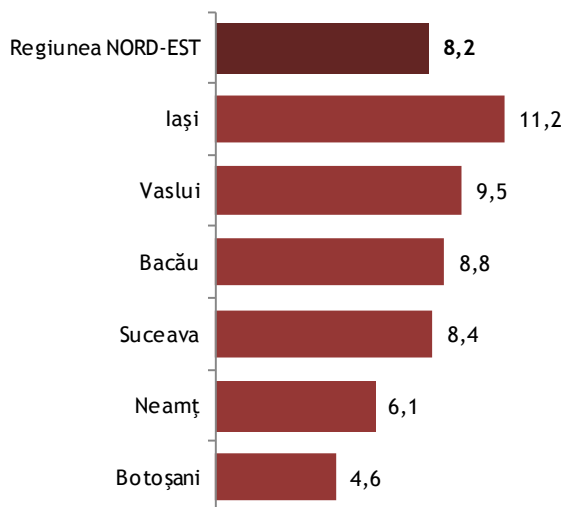
Raportat la suprafața totală a județului, se remarcă faptul că în județele Iași (11,2 km rețea de canalizare la 100 km² teritoriu) și Vaslui (9,5 km rețea de canalizare la 100 km² teritoriu) este cea mai extinsă rețea de canalizare din regiune, contrar județelor Neamț (6,1 km rețea de canalizare la 100 km² teritoriu)

Evoluția lungimii rețelei de canalizare în regiunea Nord Est

Densitatea rețelei de canalizare, pe județe, în regiunea Nord Est, în anul 2011

km rețea canalizare / 100 km² teritoriu

Sursa: INS, calcule proprii

Botoșani (4,6 km rețea de canalizare la 100 km² teritoriu), care au o densitate a rețelei de canalizare redusă.

Disparități intra-județene

În cadrul județelor din regiunea Nord Est, în anul 2011, sunt 404 localități care nu dispun de rețea de canalizare, 2 orașe și 402 comune, adică 73,2% din localitățile regiunii (municipii, orașe și comune).

Doar în județul Suceava sunt două orașe care, în anul 2011, nu dispun de rețea de canalizare, și anume orașul Milișăuți și orașul Vicovu de Sus.

Debitul stațiilor în funcțiune pentru epurarea apei reziduale, în anul 2004

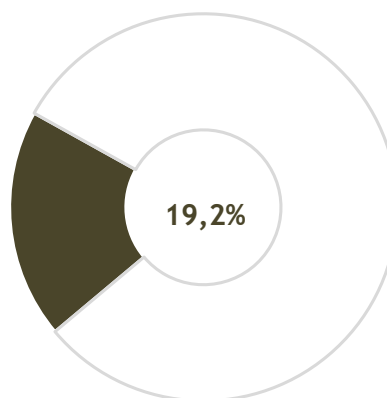
	Debitul	Volum epurat	Nămoluri rezultate
	Metri cubi pe zi	Mii metri cubi	Tone
Regiunea NORD-EST	1.124.953	198.867	63.901
Bacău	153.073	40.750	5.476
Botoșani	129.344	12.979	6.976
Iași	452.623	69.091	16.607
Neamț	96.956	36.968	11.173
Suceava	208.805	25.941	9.680
Vaslui	84.152	13.138	13.989

Sursa: INS

și

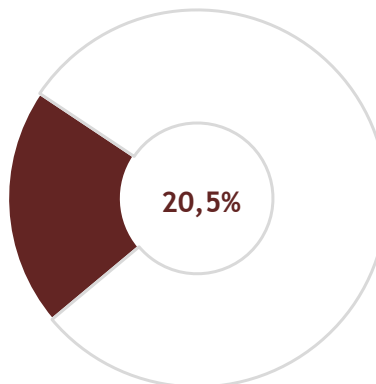
Ponderea gospodăriilor racordate la rețeaua de canalizare, la nivelul regiunii Nord Est
baza = 23,55% din UAT-urile din regiune

În cadrul

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord Est, iulie -august 2012

Ponderea rețelei de canalizare modernizate, la nivelul regiunii Nord Est
baza = 23,55% din UAT-urile din regiune

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord Est, iulie -august 2012

Sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice locale din regiunea Nord Est, din anul 2012, s-au identificat investițiile necesare în rețeaua de canalizare la nivelul regiunii (extinderea rețelei cu 1.865,5 km și modernizarea a 519,6 km rețea):

- județul Bacău, mediul urban: mun. Moinești (extinderea rețelei cu 20 km și modernizarea a 25 km rețea), mun. Onești (extinderea rețelei cu 16 km și modernizarea a 30 km rețea), or. Buhuși (modernizarea a 25,2 km rețea), or. Comănești (extinderea rețelei cu 28 km și modernizarea a 24 km rețea), or. Slănic Moldova (extinderea rețelei

- cu 25 km și modernizarea a 13,4 km rețea), or. Tg. Ocna (extinderea rețelei cu 24,1 km);
- judetul Bacău, mediul rural: Ardeoani (extinderea rețelei cu 30 km), Asău (extinderea rețelei cu 9,1 km), Balcani (extinderea rețelei cu 36 km); Brusturoasa (modernizarea a 0,5 km rețea), Colonești (extinderea rețelei cu 7,1 km), Corbasca (extinderea rețelei cu 25,5 km), Filipeni (extinderea rețelei cu 22 km și modernizarea a 22 km rețea), Helegiu (extinderea rețelei cu 37 km și modernizarea a 2 km rețea), Izvoru Berheciului (extinderea rețelei cu 15 km), Livezi (extinderea rețelei cu 28 km), Oituz (extinderea rețelei cu 50 km), Parava (extinderea rețelei cu 20,7 km), Sascut (extinderea rețelei cu 15 km și modernizarea a 6 km rețea);
 - judetul Botoșani, mediul urban: mun. Dorohoi (extinderea rețelei cu 45,7 km și modernizarea a 48,4 km rețea), or. Flămânzi (extinderea rețelei cu 20 km și modernizarea a 1 km rețea), or. Săveni (extinderea rețelei cu 5 km și modernizarea a 10,8 km rețea);
 - judetul Botoșani, mediul rural: Hănești (extinderea rețelei cu 4 km), Prăjeni (extinderea rețelei cu 10 km);
 - judetul Iași, mediul urban: mun. Pașcani (extinderea rețelei cu 36,2 km și modernizarea a 5 km rețea);
 - judetul Iași, mediul rural: Ceplenița (extinderea rețelei cu 17 km), Deleni (extinderea rețelei cu 67 km), Erbiceni (extinderea rețelei cu 11,4 km), Holboca (extinderea rețelei cu 20 km), Mircești (extinderea rețelei cu 20 km), Mogoșești (extinderea rețelei cu 11 km), Răchiteni (extinderea rețelei cu 20 km și modernizarea a 20 km rețea), Scobinți (extinderea rețelei cu 25 km), Șipote (extinderea rețelei cu 30 km), Țigănași (extinderea rețelei cu 18 km), Ungheni (extinderea rețelei cu 30 km);
 - judetul Neamț, mediul urban: or. Bicaz (extinderea rețelei cu 14 km), or. Târgu Neamț (modernizarea a 15 km rețea), or. Roznov (extinderea rețelei cu 23 km);
 - judetul Neamț, mediul rural: Bălțătești (extinderea rețelei cu 5 km și modernizarea a 2 km rețea), Ghindăoani (extinderea rețelei cu 22,5 km), Hangu (modernizarea a 10 km rețea), Mărgineni (extinderea rețelei cu 32,8 km), Pângărați (extinderea rețelei cu 15 km), Pipirig (extinderea rețelei cu 35 km), Tazlău (extinderea rețelei cu 16,5 km), Tămășeni (extinderea rețelei cu 30,2 km);
 - judetul Suceava, mediul urban: mun. Câmpulung Moldovenesc (extinderea rețelei cu 20 km și modernizarea a 20,2 km rețea), mun. Fălticeni (extinderea rețelei cu 39,7 km și modernizarea a 2,1 km rețea), mun. Rădăuți (extinderea rețelei cu 24,2 km și modernizarea a 2,6 km rețea), mun. Suceava (extinderea rețelei cu 212 km și modernizarea a 187 km rețea), or. Broșteni (extinderea rețelei cu 8 km și modernizarea a 8 km rețea), Dolhasca (extinderea rețelei cu 30 km și modernizarea a 1,8 km rețea), or. Gura Humorului (extinderea rețelei cu 28,7 km și modernizarea a 6,1 km rețea). Or. Liteni (extinderea rețelei cu 63 km și modernizarea a 7 km rețea);
 - judetul Suceava, mediul rural: Ciprian Porumbescu (extinderea rețelei cu 20 km), Ipotești (extinderea rețelei cu 10 km), Marginea (extinderea rețelei cu 60 km), Ostra (extinderea rețelei cu 6,1 km și modernizarea a 8,1 km rețea), Pârteștii de Jos (extinderea rețelei cu 58 km), Poiana Stampei (extinderea rețelei cu 15 km), Râșca (extinderea rețelei cu 90 km), Siminicea (extinderea rețelei cu 12 km și modernizarea a 1,5 km rețea), Stulpicani (extinderea rețelei cu 2,2 km), Șaru Dornei (extinderea rețelei cu 11,8 km și modernizarea a 1,5 km rețea), Șcheia (extinderea rețelei cu 77 km);
 - judetul Vaslui, mediul urban: mun. Huși (extinderea rețelei cu 43,9 km), or. Negrești (extinderea rețelei cu 24,1 km și modernizarea a 10,5 km rețea);
 - judetul Vaslui, mediul rural: Pochidia (extinderea rețelei cu 18 km), Solești (extinderea rețelei cu 3 km și modernizarea a 3 km rețea).

Infrastructura de furnizare a gazelor naturale

La nivel regional, doar 89 de localități dintr-un total de 552 de municipii, orașe și comune, dispun de rețea de distribuție a gazului natural, din care 31 localități urbane și 58 de localități rurale, în anul 2011.

Rețeaua de furnizare a gazelor naturale are o lungime de 3.169,2 km, în regiunea Nord Est, în anul 2011, ceea ce reprezintă doar 8,9% din rețeaua existentă la nivel național.

Față de anul precedent, anul 2010, rețeaua de distribuție a gazelor naturale s-a extins cu 2,7%, adică 83,1 km. Comparativ cu anul 1990 rețeaua de distribuție a gazelor naturale de la nivelul regiunii Nord Est s-a extins de 4,3 ori, ceea ce înseamnă o creștere cu 2.427,3 km.

În anul 2010, rețeaua de distribuție a gazelor din mediul urban reprezenta 74,0% din rețeaua existentă la nivelul regiunii. Așadar, în mediul rural al regiunii revine 26,0% din lungimea rețelei din anul 2010, procent în creștere față de anul 1990, când ponderea rețelei de distribuție a gazelor naturale din mediul rural al regiunii era de 10,1%.

Densitatea rețelei de distribuție a gazelor naturale este de 8,6 km rețea gaz / 100 km² teritoriu, la nivelul regiunii Nord Est, clasând regiunea pe locul al șaselea în rândul celor opt regiuni de dezvoltare, în ceea ce privește valoarea densității rețelei de gaz, în 2011.

În anul 2011, **consumul de gaze naturale** în regiunea Nord Est a fost de 814.454 mii m³, reprezentând 7,9% din consumul de gaze naturale de la nivel național.

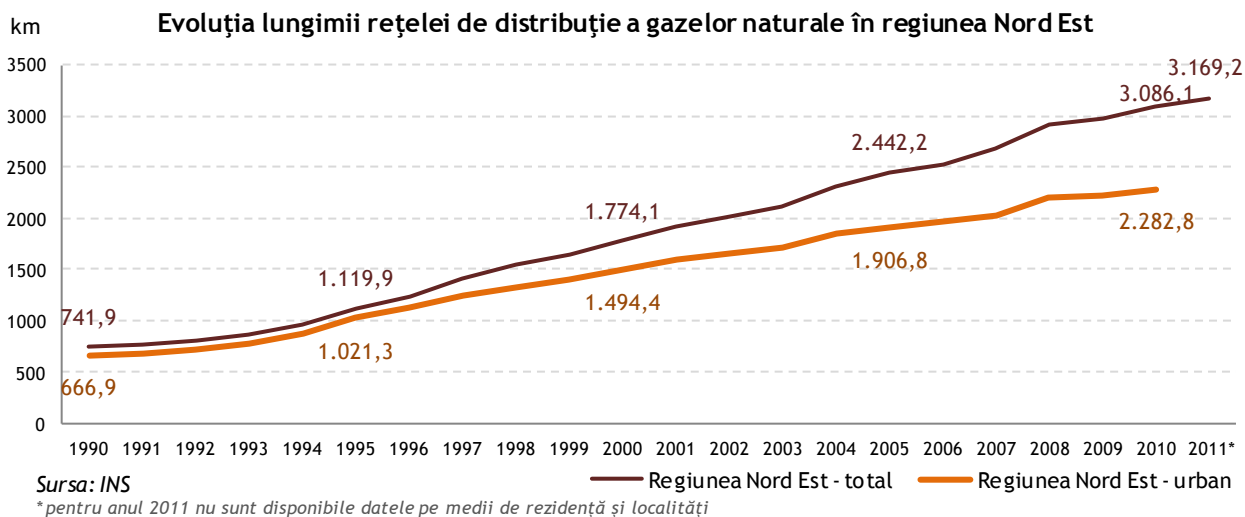
În perioada 1990-2011, consumul de gaze naturale s-a diminuat considerabil. Consumul de gaze naturale din anul 2011 reprezintă doar 18,9% din consumul înregistrat în anul 1990 la nivelul regiunii. Scăderea drastică a volumului de gaze naturale este cauzată în principal de reducerea volumului de gaze naturale consumat de către agenții economici.

În anul 2011, ponderea consumului de gaze naturale pentru uz casnic era de 42,0%, la nivelul regiunii, în timp ce în anul 1990 ponderea acestuia era de doar 5,9%.

Perioada 1990 - 1998 se remarcă printr-o creștere accelerată a ponderii consumului de gaze naturale pentru uz casnic de la 5,9% până 55,0%. În perioada următoare, anii 1999 - 2011, ponderea consumului de gaze naturale pentru uz casnic a fluctuat între valoare de 16,7% și de 51,0%.

Raportat la numărul de locuitori, **consumul de gaze naturale** are o valoare de 92,6 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor, în anul 2011, în regiunea Nord Est, cu 46,1 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor mai puțin decât la nivel național.

Comparativ cu celelalte opt regiuni de dezvoltare, regiunea Nord Est se clasează pe locul al șaselea fiind

urmată de regiunea Sud Est (81,9 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor) și regiunea Sud Vest (77,7 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor).

Disparități inter-județene

Din totalitatea lungimii rețelei de distribuție a gazului natural de la nivel regional, de 3.169,2 km, cea mai mare parte din rețea este înregistrată în județul Bacău (27,4%) și județul Iași (27,4%).

Deși județul Vaslui are cea mai mică pondere din lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale de la nivel regional, în anul 2011, în perioada 1990-2011, rețeaua de gaz din județ s-a extins de aproximativ 48 ori, de la 5,6 km existenți în anul 1990, până la 270,2 km în anul 2011.

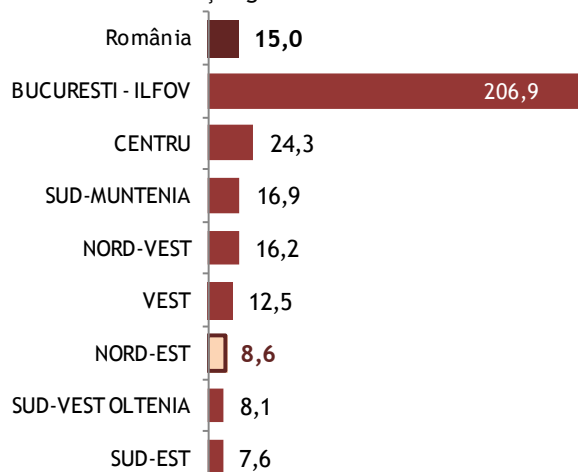
O creștere spectaculoasă a lungimii rețelei de distribuție a gazelor naturale, de 10 ori, în perioada 1990-2011, se înregistrează la nivelul județului Suceava, rețeaua extinzându-se de la 47,0 km în anul 1990 până la 470,7 km în anul 2011.

În cifre absolute, rețeaua de distribuție a gazelor naturale s-a extins mai ales în județele Iași (+648,4 km), Bacău (+563,5 km) și Suceava (+423,7 km), în perioada 1990-2011.

74,0% din rețeaua de distribuție a gazelor naturale de la nivel regional existentă în anul 2010 este în mediul urban. Pe județe, cea mai ridicată pondere a rețelei de gaz existentă în mediul urban se înregistrează în județele Botoșani (95,3%), Vaslui (89,6%) și Suceava (81,3%).

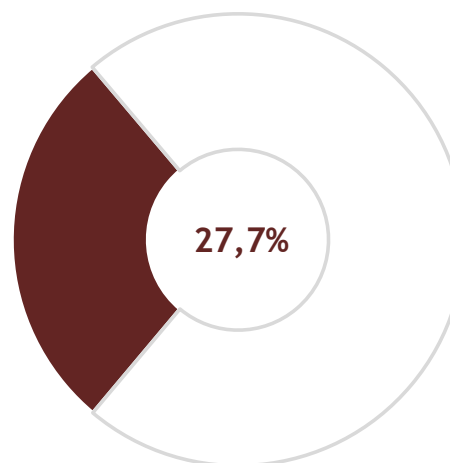
O pondere mai ușor mai scăzută a rețelei de distribuție a gazelor naturale în mediul urban se înregistrează în județele Bacău (72,6%), Neamț (67,2%) și Iași (64,1%)

Densitatea rețelei de distribuție a gazului natural, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2011 km rețea gaz/ 100 km² teritoriu

Sursa: INS, calcule proprii

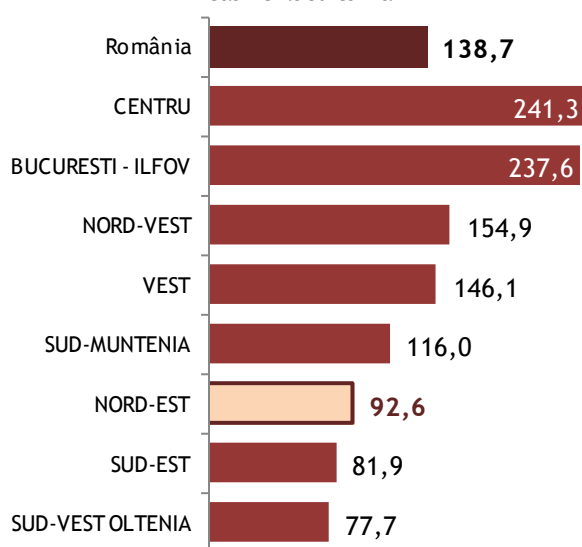
Ponderea gospodăriilor racordate la rețeaua de canalizare, la nivelul regiunii Nord Est baza = 23,55% din UAT-urile din regiune

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord Est, iulie -august 2012

Consumul mediu de gaz natural pentru uz casnic, pe regiuni, în anul 2011

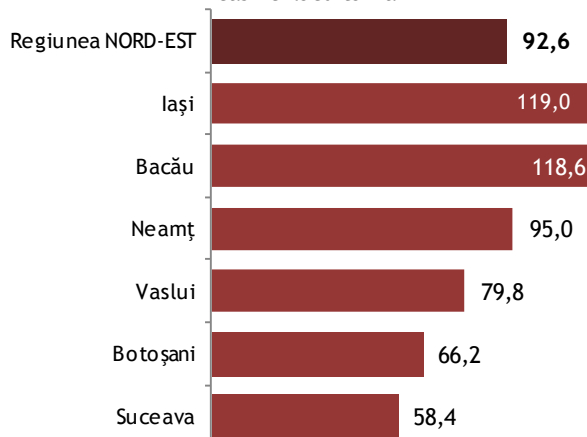
m³ gaz natural pentru uz casnic/locuitor/an

Sursa: INS, calcule proprii

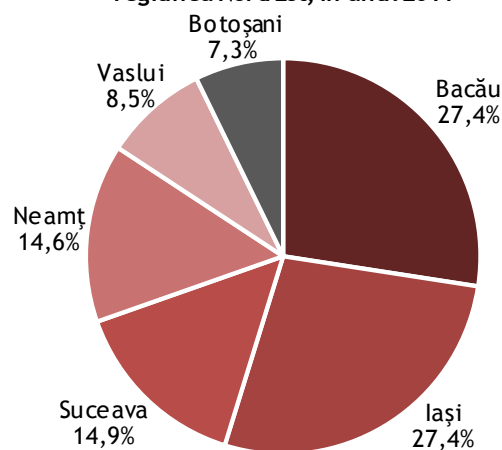
Consumul mediu de gaz natural pentru uz casnic, pe județe, în regiunea Nord Est, în anul 2011

m³ gaz natural pentru uz casnic/locuitor/an

Sursa: INS, calcule proprii

Distribuția rețelei de furnizare a gazelor naturale pe județe, în regiunea Nord Est, în anul 2011

Sursa: INS

Disponerea în teritoriul a rețelei de distribuție a gazelor naturale prezintă diferențe inter-județene semnificative. Județele Iași (15,8 km rețea gaz / 100 km² teritoriu) și Bacău (13,1 km rețea gaz / 100 km² teritoriu) beneficiază de o disponere teritorială a rețelei de gaz bună, comparativ cu nivelul regional, în timp ce județele Suceava (5,5 km rețea gaz / 100 km² teritoriu), Vaslui (5,1 km rețea gaz / 100 km² teritoriu) și Botoșani (4,6 km rețea gaz / 100 km² teritoriu) se confruntă cu o densitate scăzută a rețelei.

În cadrul regiunii Nord Est, în anul 2011, cel mai ridicat consum mediu de gaz natural pentru uz casnic pe locuitor se remarcă în județele Iași (119,0 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor), Bacău (118,6 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor) și Neamț (95,0 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor), acestea fiind urmate de județul Vaslui (79,8 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor), județul Botoșani (66,2 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor) și județul Suceava (58,4 m³ gaze naturale pentru uz casnic/ locuitor).

Infrastructura de furnizare a energiei termice

În anul 2011, în regiunea Nord Est se furniza energie termică în sistem centralizat în 15 localități, din care 14 localități urbane. Începând cu anul 1997 numărul localităților în care se furnizează energie termică s-a redus continuu, de la 42 localități în anul 1997 până la 15 localități în anul 2011.

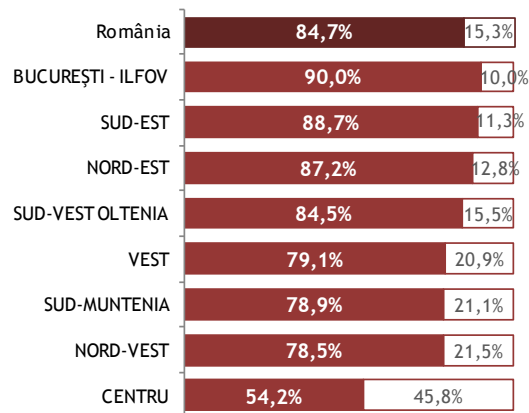
Volumul de energie termică distribuit în regiunea Nord Est a fost de 881,1 mii gigacalorii, reprezentând 7,1% din volumul de energie termică distribuit în sistem centralizat la nivel național, în anul 2011. Astfel regiunea se clasează pe locul al șaptea în rândul celor opt regiuni de dezvoltare în ceea ce privește volumul de energie termică distribuită în anul 2011.

Comparativ cu anii anteriori, în regiunea Nord Est, volumul de energie termică a scăzut simțitor, volumul din anul 2011 reprezentând doar 18,2% din volumul înregistrat în anul 1997, anul în care s-a înregistrat volumul maxim din perioada 1993-2011, și 20,3% din volumul distribuit în anul 1993. De asemenea, după anul 1997 volumul energiei termice a scăzut continuu.

În aceeași perioadă, 1993 - 2011, ponderea volumului de energie distribuită în mediul urban a rămas aceeași, de aproximativ 99,8%.

În regiunea Nord Est ponderea volumului de energie termică distribuită pentru uz casnic este de 87,2%, fiind printre cele mai ridicate ponderi în rândul regiunilor de dezvoltare, după regiunea București Ilfov (90,0% energie termică pentru uz casnic) și regiunea Sud Est (88,7% energie termică pentru uz casnic).

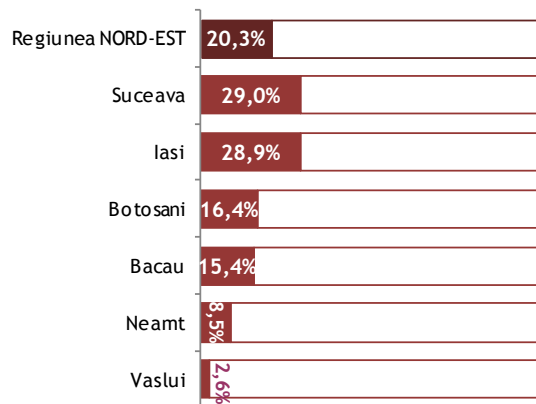
Ponderea energiei termice distribuite pentru uz casnic, pe regiuni, în 2011

sursa: INS

■ uz casnic □ uz industrial

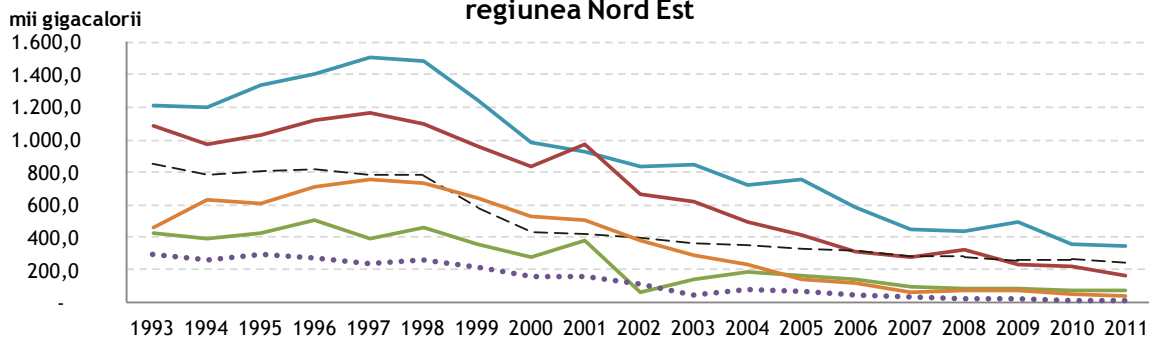
Energia termică distribuită în anul 2011, în raport cu volumul distribuit în 1993

sursa: INS, calcule proprii

■ 2011 □ 1993

Evoluția volumului de energie termică distribuit, pe județe, în regiunea Nord Est

sursa: INS

— Iasi — Bacău - - - Suceava — Botoșani — Neamț ····· Vaslui

În regiunea Centru se remarcă ponderea mult mai scăzută a volumului de energie termică distribuită pentru uz casnic de 54,2% și cea mai ridicată pondere de energie termică distribuită pentru uz industrial 45,8%. Totodată, în regiunea Centru s-a distribuit cel mai mic volum de energie termică, doar 3,7% din volumul național.

Disparități inter-județene și intra-județene

Conform datelor furnizate de INS, în județele regiunii Nord Est, în anul 2011, s-a distribuit energie termică în 15 localități:

- 2 localități urbane din județul Bacău (mun. Bacău și mun. Onești),
- 1 localitate urbană din județul Botoșani (mun. Botoșani),
- 2 localități urbane din județul Iași (mun. Iași și mun. Pașcani),
- 1 localitate urbană (mun. Piatra Neamț) și 1 comună (c. Tașca) din județul Neamț,
- 5 localități urbane din județul Suceava (mun. Suceava, mun. Rădăuți, mun. Vatra Dornei, or. Gura Humorului, or. Siret) și
- 3 localități urbane din județul Vaslui (mun. Vaslui, mun. Bârlad, mun. Huși).

La finalul anului 2011 erau conectate la sistemul public de furnizare a energiei termice 135.925 apartamente, din care 42,3% în județul Iași, 23,1% în județul Suceava, 17,0% în județul Bacău, 9,9% apartamente în județul Botoșani, 6,7% în județul Neamț și 0,9% în județul Vaslui, conform datelor furnizate de ANRSC.

Numărul de apartamente racordate la rețeaua de furnizare a energiei termice scade treptat, anual, influențând direct volumul de energie termică distribuită.

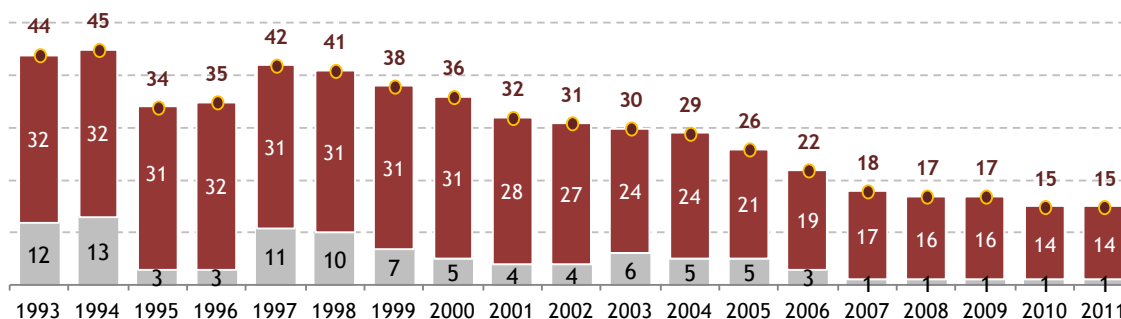
Cea mai importantă scădere a volumului energiei termice, în perioada 1993 - 2011, s-a înregistrat în județul Vaslui, unde volumul de energie termică distribuit în anul 2011, reprezenta doar 2,6% din volumul distribuit în anul 1993. Acesta este urmat de județul Neamț, unde volumul energiei termice distribuit în anul 2011 reprezenta 8,5% din volumul distribuit în anul 1993. Pe de cealaltă parte, în anul 2011, în județele Suceava și Iași s-a furnizat 29,0%, respectiv 28,9% din volumul de energie termică distribuit în anul 1993.

Numărul de apartamente racordate la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică

Județ	dec.07	dec.08	dec.09	dec.10	dec.11	sep.12
Bacău	33.956	29.837	27.565	24.920	23.112	20.646
Botoșani	17.500	14.039	13.655	13.229	13.450	13.450
Iași	69.074	68.377	64.346	62.807	57.502	49.459
Neamț	12.370	13.536	14.137	14.121	9.126	4.726
Suceava	34.591	34.497	33.890	31.966	31.337	31.020
Vaslui	1.017	5.447	1.405	1.402	1.398	1.039
TOTAL Regiunea Nord Est	168.508	165.733	154.998	148.445	135.925	120.340

Sursa: ANRSC

Evoluția numărului de localități unde se furnizează energie termică în sistem centralizat, pe medii, în regiunea Nord Est

sursa:INS

■ Rural ■ Urban ● Regiunea Nord Est

DISPARITĂȚI DE DEZVOLTARE ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD EST

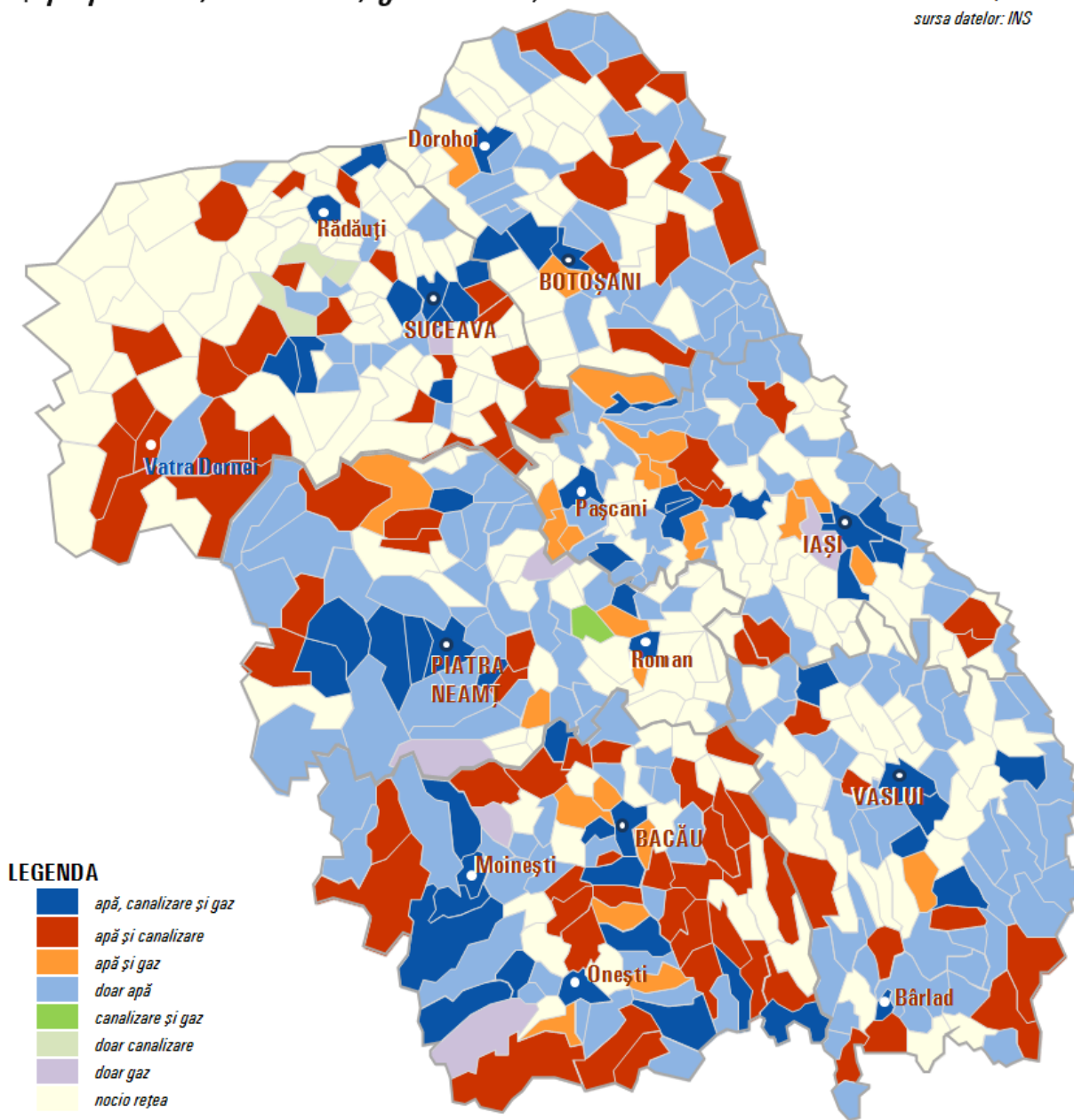
0 10 20 40 60 km

DISPONIBILITATEA REȚELELOR DE UTILITĂȚI

(apă potabilă, canalizare, gaz natural)

an de referință: 2011
sursa datelor: INS

© Advances, 2012

CAPITOLUL V - Disparități privind serviciile publice

Aspecte cheie

- Indicatorul venituri în bugetul local/cap de locuitor, la nivel regional, în anul 2010, se situează sub nivelul național. În cadrul RNE pe primul loc se situează județul Suceava cu 1.809,63 lei/locuitor și pe ultimul loc județul Botoșani cu 1.566,62 lei/locuitor;
- Majoritatea administrațiilor publice din regiunea Nord-Est au un deficit de personal;
- Există o creștere semnificativă a investițiilor în anul 2011 față de anul 2010 în județele Iași, Bacău, Neamț și Vaslui;
- Principalul mijloc de transport în regiune îl reprezintă autobuzele și microbuzele - 63,6% din pasagerii transportați;
- 84,94% din tramvaiele din regiune, 97,6% din pasagerii transportați cu tramvaie și peste 50% din autobuzele și microbuzele din regiune se găsesc în municipiul Iași;
- Cea mai importantă problemă a transportului public local în Regiunea de Nord-Est o reprezintă înnoirea parcului auto;
- Numărul total de pasageri transportați cu mijloacele de transport în comun din regiune s-a diminuat în perioada 1990-2010;
- Indicatorul număr de elevi/sală de clasă și cabinet școlar este cel mai mare în județul Iași, în mediu urban, în valoare de 42,42 și depășește media de la nivel național de 38,76;

- Indicatorul număr de elevi/săli de gimnastică - cea mai mare valoare în județul Vaslui (nefavorabilă), doar județul Neamț se situează sub nivelul național;
- Indicatorului număr de elevi/PC - cea mai mare valoare în județul Vaslui (nefavorabilă), județul Iași se situează sub nivelul național;
- Județul Iași este principalul furnizor de servicii de sănătate în Regiunea Nord-Est, toți indicatorii analizați având valori superioare celorlalte județe, precum și valorilor medii la nivel național;
- Cu privire la indicatorul medici la 10.000 locuitori la nivel urban județul Iași are 66,68 medici/10.000 locuitori în timp ce județul Botoșani doar 25,15 medici/10.000 locuitori. La nivel rural acest indicator înregistrează valoarea de 5,03 în județul Neamț și de doar 2,1 în județul Suceava;
- Principalele probleme cu care se confruntă sistemul de sănătate la nivelul Regiunii Nord-Est: pe primul loc se află dotările și echipamentele cu 23,9% (prioritară în județele Suceava, Neamț și Bacău) urmată de insuficiența infrastructurii medicale-24,2%(prioritară în județele Bacău, Iași și Neamț și insuficiența resurselor umane-18,9%(prioritară în județele Vaslui, Suceava și Iași);
- Județul Iași se situa, în anul 2009, pe primul loc în ceea ce privește gradul de acoperire cu servicii de salubritate în mediul urban cu procent de 96%, pe ultimul loc situându-se județul Vaslui cu 57,97%. În mediul rural, județul Suceava ocupa primul loc cu un grad de acoperire de 71,27%, iar județul Vaslui ocupa ultimul loc cu 0,08%.
- Principalele probleme cu care se confruntă serviciul de salubritate la nivelul Regiunii Nord-Est: pe primele 2 locuri se află fondurile insuficiente și slaba valorificare a deșeurilor cu câte 16,9% (prioritară în județele Vaslui, Neamț și Suceava) urmată de insuficiența dotărilor și lipsa serviciului de salubritate cu câte 14,3%(prioritară în județele Botoșani, Neamț și Iași)
- Din suprafața totală a spațiilor verzi amenajate din mediul urban din Regiunea Nord-Est, 21,3% sunt amplasate în localitățile din județul Bacău (539 hectare), 20,4% în județul Iași (515 hectare), 19,9% în județul Suceava (502 hectare), 13,6% în județul Vaslui (344 hectare), 12,6% în județul Neamț (319 hectare) și 12,2% în județul Botoșani (307 hectare);
- doar 7 localități din cele intervievate au declarat că au piste de biciclete în lungime totală de 18,01 km. Dintre acestea, municipiul Iași cu 11 km deține 61% din lungimea totală, municipiul Suceava-2 km, municipiile Fălticeni și Rădăuți câte 1,3 km, orașul Gura Humorului 1,2 km și comunele Vânători-Neamț - 1km și Găgești Vaslui 0,2km.

Capacitate administrativă

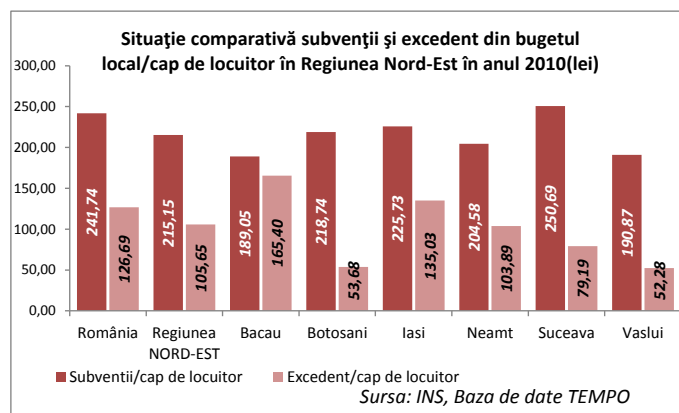
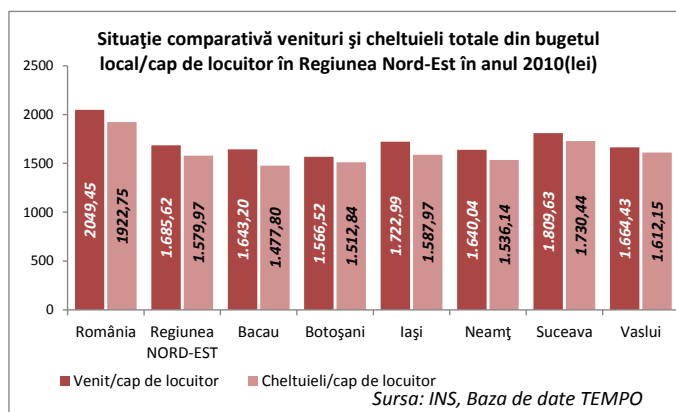
Din punct de vedere al indicatorului venituri la bugetul local/cap de locuitor, în anul 2010, se constată că acest indicator se situează sub nivelul național în Regiunea Nord-Est. Dintre județele regiunii pe primul loc la acest indicator se situează județul Suceava cu 1.809,63 lei/locuitor și pe ultimul loc județul Botoșani cu 1.566,62 lei/locuitor. Dacă luăm în considerare un indicator mai relevant (care elimină transferurile de la bugetul de stat), respectiv venituri proprii/locuitor pe primul loc se situează județul Iași cu 639,11 lei/loc, urmat de județul Bacău (613,52 lei/loc).

La rândul său indicatorul cheltuieli ale bugetului local/cap de locuitor se situează sub media națională, județul Suceava poziționându-se pe prima poziție cu 1.730,44 lei/locuitor, iar județul Bacău pe ultima poziție cu 1.477,80 lei/locuitor.

Dacă analizăm cheltuielile de capital/locuitor constatăm că județul Neamț ocupă primul loc cu 224,92 lei/loc, urmat de județul Iași cu 193,49 lei/loc, iar pe ultimele locuri județele Vaslui și Botoșani.

Valoarea subvențiilor pe cap de locuitor este în județul Suceava de 250,69 lei/locuitor și depășește media națională de 241,74 lei/locuitor.

Cea mai mare valoare a indicatorului excedent din bugetul local/cap de locuitor este în județul Bacău cu 165,40 lei/locuitor peste media națională.

Situația privind bugetele UAT-urilor din Regiunea Nord-Est în anul 2010

	Venituri totale(mii lei)	Venituri proprii totale(mii lei)	Venituri proprii/locuitor	Cheltuieli totale(mii lei)	Cheltuieli de capital(mii lei)	Cheltuieli de capital/locuitor
Regiunea NORD-EST	6.249.699,00	1.954.456,00	527,15	5.857.927,00	664.130,00	179,13
Bacău	1.174.293,00	438.447,00	613,52	1.056.093,00	120.143,00	168,12
Botoșani	700.000,00	174.100,00	389,39	676.404,00	63.323,00	141,63
Iași	1.422.842,00	527.757,00	639,11	1.311.345,00	159.776,00	193,49
Neamț	921.947,00	274.818,00	488,89	863.468,00	126.190,00	224,49
Suceava	1.282.021,00	362.969,00	512,35	1.225.929,00	129.160,00	182,32
Vaslui	748.232,00	176.365,00	392,34	724.687,00	65.537,00	145,79

Sursa: INS, Ministerul Administrației și Internelor

Conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012 s-a constatat că majoritatea administrațiilor publice au un deficit de personal.

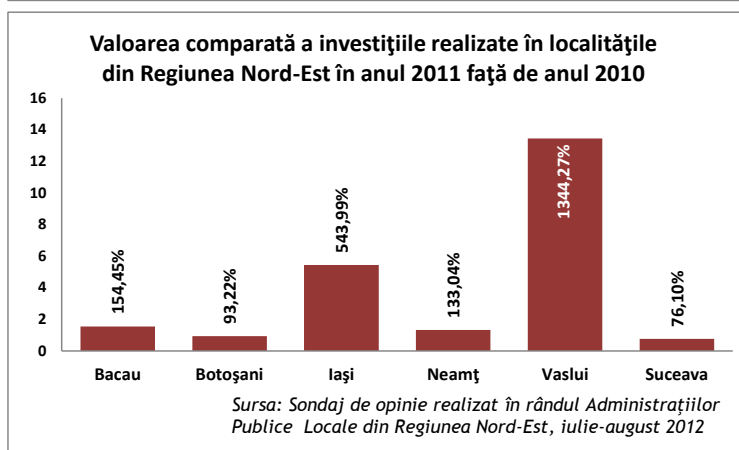
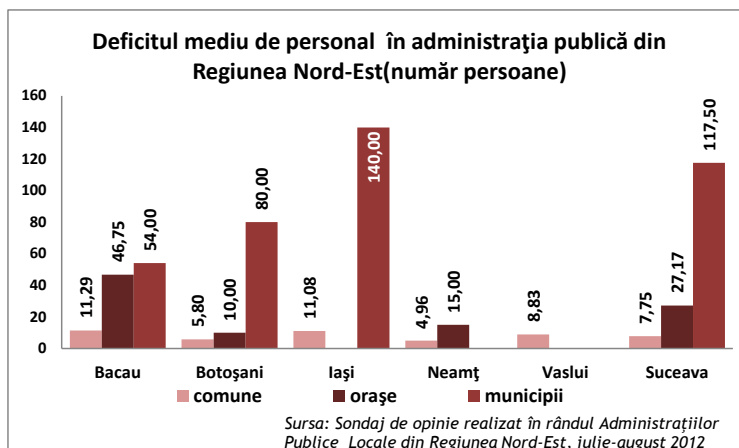
Cel mai mare deficit se înregistrează la municipiile Iași(200 persoane), Suceava(180 persoane), municipiile Dorohoi și Pașcani(80 persoane), orașul Comănești(100 persoane). Cel mai mare deficit mediu de personal la nivel de municipii se înregistrează în județul Iași, la nivel de comune în județul Bacău(11,29 persoane).

Peste 55% din deficitul de personal este reprezentat de funcționari publici.

Comparând investițiile realizate în localitățile din Regiunea Nord-Est intervievate se constată o creștere semnificativă a acestora în anul 2011 față de anul 2010 în județele Iași, Bacău, Neamț și Vaslui și o scădere a acestora în județele Botoșani și Suceava.

Creșterea investițiilor se datorează în special absorbției fondurilor nerambursabile.

Din cele 130 de localități intervievate 94 (72%) au o strategie de dezvoltare a localității.

Transport urban

Transportul local este organizat doar în 14 localități urbane din regiunea Nord Est, conform datelor publicate de către ANRSC, în octombrie 2011. Numărul de operatori de transport local este de 31 operatori autorizați.

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică, doar 8 localități urbane din regiune dispuneau de vehicule pe inventar pentru transportul public local de pasageri, pe anul 2010. Transportul public local funcționează doar în mediul urban.

În anul 2011 numărul total al pasagerilor transportați în transportul public local a fost de 330.271 persoane, reprezentând 98% din numărul de pasageri transportați în anul 2010. Dintre aceștia peste 50% au fost transportați în județul Iași.

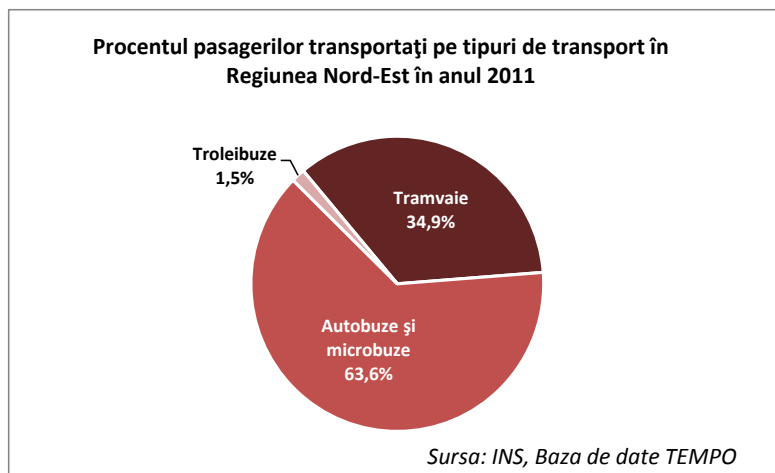
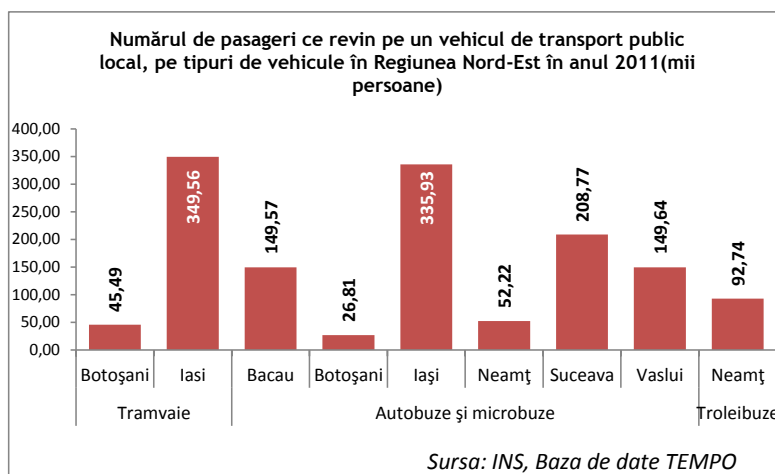
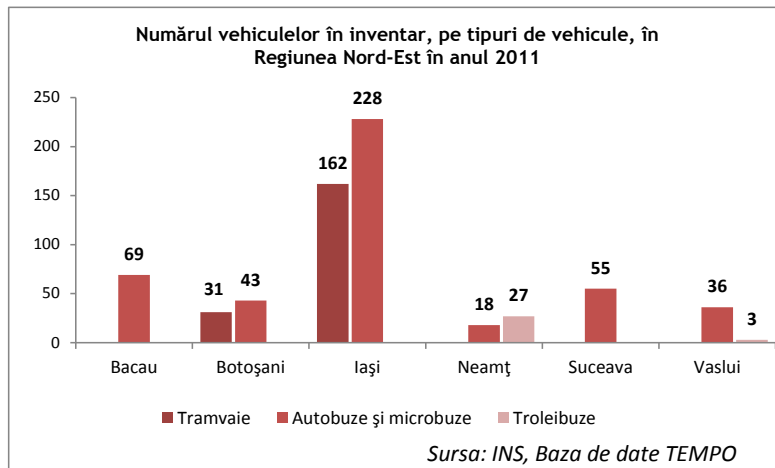
Tipurile de vehicule utilizate în transportul local sunt:

- ✓ autobuzele și microbuzele: în toate județele din Regiune
- ✓ troleibuzele: Vaslui și Neamț
- ✓ tramvaiele: Iași și Botoșani.

În ce privește numărul vehiculelor în inventar pentru transport public local de pasageri în anul 2011 regiunea Nord-Est erau 193 tramvaie, 449 autobuze și microbuze și 30 troleibuze.

84,94% din tramvaiele din regiune, 97,6% din pasagerii transportați cu tramvaie și peste 50% din autobuzele și microbuzele din regiune se găsesc în municipiul Iași, acesta fiind cel mai dezvoltat oraș din punct de vedere al dotării și folosirii transportului public.

Principalul mijloc de transport în regiune îl reprezintă autobuzele și microbuzele (63,6% din pasagerii transportați), iar transportul

cu troleibuzele se află într-un regres în ultima perioadă.

În perioada 1990-2010, numărul total de pasageri din mijloacele de transport în comun din centrele urbane din regiune s-a diminuat cu 33,5%, fluctuând în intervalul 95.912,5 mii persoane (2002) și 411.701,0 mii persoane (1992).

În ceea ce privește indicatorul numărul de pasageri ce revin pe un vehicul de transport public local se constată diferențe semnificative între județele din regiune, astfel:

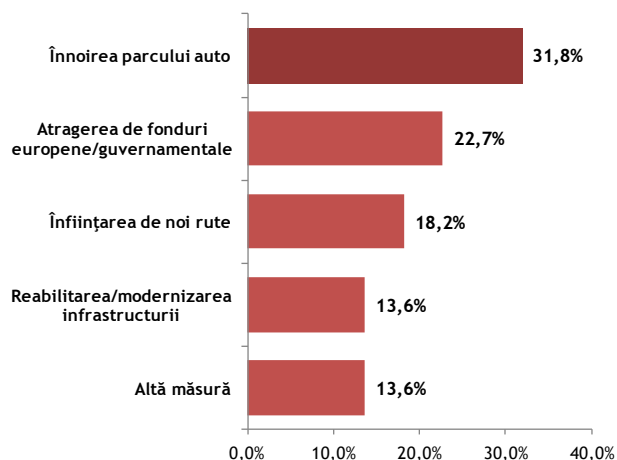
- ✓ la tramvaie : Botoșani 45,49 pasageri/tramvai, Iași 349,56 pasageri/tramvai
- ✓ autobuze și microbuze: Neamț 52,22 pasageri/autobuz și microbuz, Iași 335,93 pasageri/autobuz

În ceea ce privește **capacitatea de transport (număr locuri)**, conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012 s-a constatat că municipiul Iași are o capacitate de 33.682 locuri, municipiul Suceava având doar 2.950 locuri.

De asemenea, cea mai importantă problemă a transportului public local în Regiunea de Nord-Est o reprezintă înnoirea parcului auto.

Reabilitarea/modernizarea infrastructurii de transport public este considerată prioritară în județul Bacău, în timp ce în județele Iași și Neamț cel mai important este înnoirea parcului auto. Atragerea fondurilor europene este vitală pentru dezvoltarea transportului public din județele Botoșani, Vaslui și Suceava.

Principalele măsuri necesare pentru rezolvarea problemelor transportului public din Regiunea Nord Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor publice din Regiunea Nord Est, iulie-august 2012

Educație

	Număr de elevi/ teren de sport	Număr de elevi/PC	Număr de elevi/săli de gimnastică	Număr de elevi/ atelier școlar	Număr de elevi/ laborator	Nr. elevi/Săli de clasă și cabinete școlare
Bacău	845,51	13,47	1.026,18	706,25	206,29	31,73
Botoșani	822,43	14,47	1.361,26	731,05	254,69	29,75
Iași	1.062,11	11,51	1.174,57	547,06	115,49	37,11
Neamț	640,24	12,06	714,32	659,79	180,44	27,59
Suceava	912,99	13,71	1.081,55	798,87	201,43	32,47
Vaslui	1.338,52	15,98	1.855,68	907,22	310,46	31,14
Regiunea Nord-Est	911,57	13,04	1.105,28	680,17	174,19	32,30
România	869,12	11,61	848,26	672,77	154,79	33,70

Sursa: INS

Rețeaua de învățământ din mediul urban al regiunii Nord Est, din anul 2010, cuprinde: 172 grădinițe, 208 școli primare și gimnaziale, 192 licee, 15 școli postliceale și 15 unități de învățământ superior.

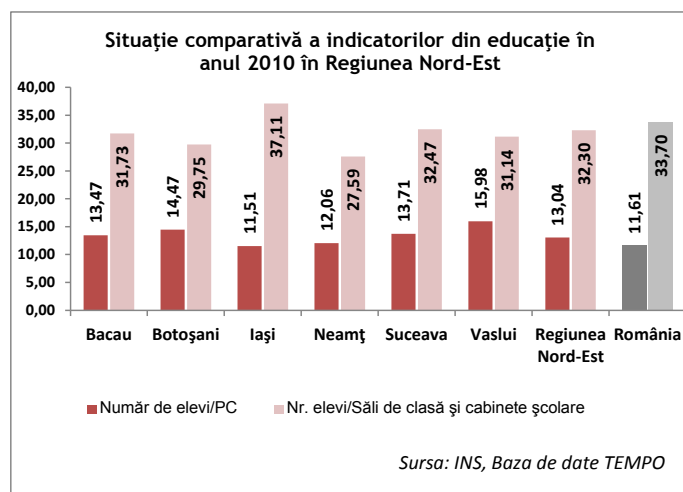
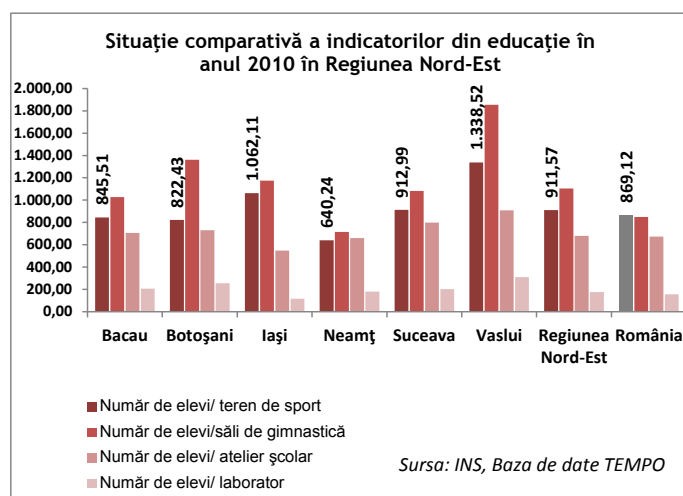
Raportat la numărul de unități școlare cu personalitate juridică pe tipuri de învățământ de la nivelul regiunii Nord Est funcționale în anul 2010, în mediul urban se regăsesc 92,5% unități de învățământ preșcolar, 27,6% unități de învățământ primar și gimnazial (inclusiv special), 70,1% licee, 100,0% școli postliceale și 100,0% din unitățile de învățământ superior.

Din analiza indicatorului număr de elevi/sală de clasă și cabinet școlar se constată că în județul Iași în mediul urban acest indicator este cel mai mare 42,42 și depășește media de la nivel național de 38,76.

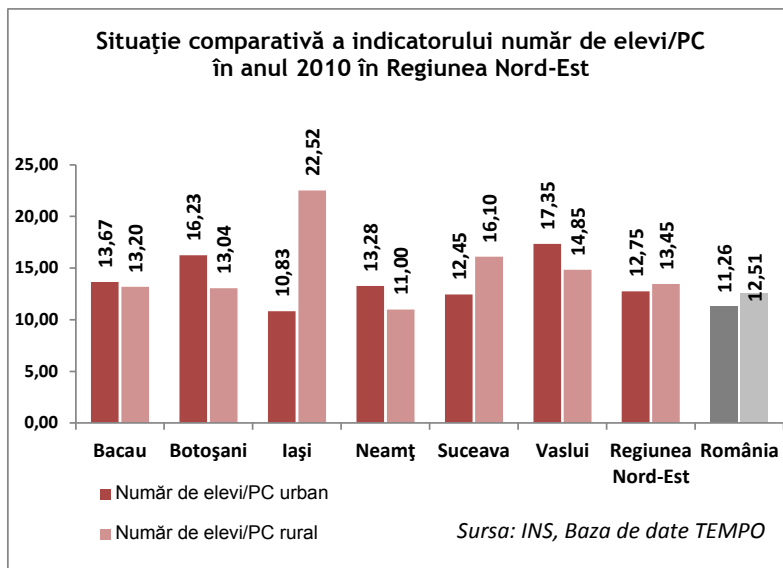
Media la nivelul Regiunii Nord-est a acestui indicator este inferioară mediei naționale atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Regiunea Nord-Est înregistrează o serie de indicatori negativi în raport cu media națională în domeniul educației, toți indicatorii, cu excepția Nr. elevi/Săli de clasă și cabinete școlare situându-se sub media națională, astfel:

- ✓ indicatorului număr de elevi/teren de sport - cea mai mare valoare în județul Vaslui (nefavorabilă) cu mult peste media națională, doar județul Neamț se situează sub nivelul național;

- ✓ indicatorul număr de elevi/săli de gimnastică - cea mai mare valoare în județul Vaslui(nefavorabilă), doar județul Neamț se situează sub nivelul național;
- ✓ indicatorului număr de elevi/atelier școlar - cea mai mare valoare în județul Vaslui(nefavorabilă), județele Iași și Neamț se situează sub nivelul național;
- ✓ indicatorului număr de elevi/laborator - cea mai mare valoare în județul Vaslui(nefavorabilă), județul Iași se situează sub nivelul național;
- ✓ indicatorului număr de elevi/PC - cea mai mare valoare în județul Vaslui(nefavorabilă), județul Iași se situează sub nivelul național;
- ✓ indicatorului număr de elevi/sală de clasă și cabinet școlar - cea mai mare valoare în județul Iași(nefavorabilă), județul Vaslui se situează sub nivelul național;

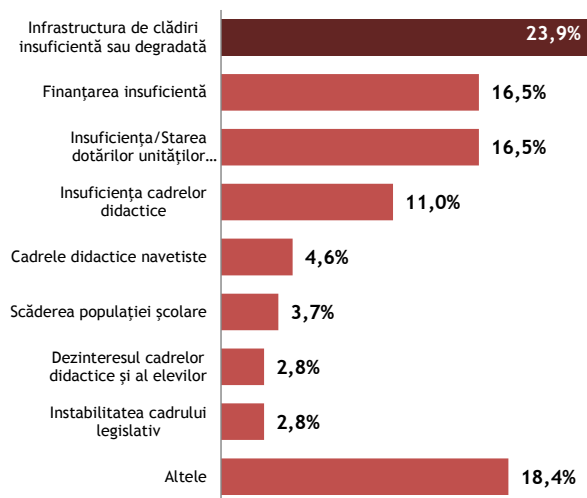

Conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012 s-a constatat că din cele 130 de localități intervievate doar 18 (2 din mediul rural) au învățământ preșcolar(14%) cu program prelungit și doar 15 localități au învățământ postliceal(12%).

În privința principalelor probleme cu care se confruntă sistemul de educație la nivelul Regiunii Nord-Est pe primul loc se află infrastructura de clădiri insuficientă sau degradată cu 23,9% (prioritară în județele Botoșani, Iași și Suceava) urmată de finanțarea insuficientă-16,5%(prioritară în județele Vaslui, Suceava și Neamț și starea precară a dotărilor din unitățile școlare-16,5%(prioritară în județele Suceava, Iași și Neamț).

Pentru rezolvarea acestor probleme respondenții au identificat următoarele soluții: suplimentarea fondurilor(39%), dezvoltarea infrastructurii de clădiri(17,1%), atragerea cadrelor didactice în zonele rurale(9,8%).

Aprecierea celor mai importante probleme cu care se confruntă sistemul de educație la nivelul localităților din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Sănătate

Rețeaua de unități sanitare de la nivelul centrelor urbane din regiunea Nord Est cuprinde 5.598 de unități în anul 2010, din acestea sunt 66 spitale, 1.360 cabinete stomatologice, 1.218 cabinete medicale de specialitate, 876 cabinete de familie, 735 farmacii, 453 laboratoare medicale, 392 laboratoare de tehnică dentară și alte unități medicale.

Județul Iași este principalul furnizor de servicii de sănătate în Regiunea Nord-Est, toți indicatorii analizați având valori superioare celorlalte județe, precum și valorilor medii la nivel național.

Cele mai reduse valori ale indicatorilor se regăsesc în județul Suceava pentru indicatorul medici la 10.000 locuitori (13,37 față de 24,36 media națională), în județul Vaslui pentru indicatorii stomatologi la 10.000 locuitori (2,56 față de 6,06 la nivel național) și farmacii la 10.000 locuitori (1,98 față de 3,04 la nivel național).

Reformele din sistemul medical din România au adus pe piața medicală o pondere însemnată a unităților private. Așadar, din cele 66 de spitale existente în anul 2010 la nivelul centrelor urbane din regiunea Nord Est 8 spitale sunt în proprietate privată (12,1%), din cele 735 de farmacii 673 unități sunt în proprietate privată (91,6%), din cele 1.360 cabinete stomatologice înregistrate 1.192 unități sunt în proprietate privată (87,6%), din 876 cabinete medicale de familie 578

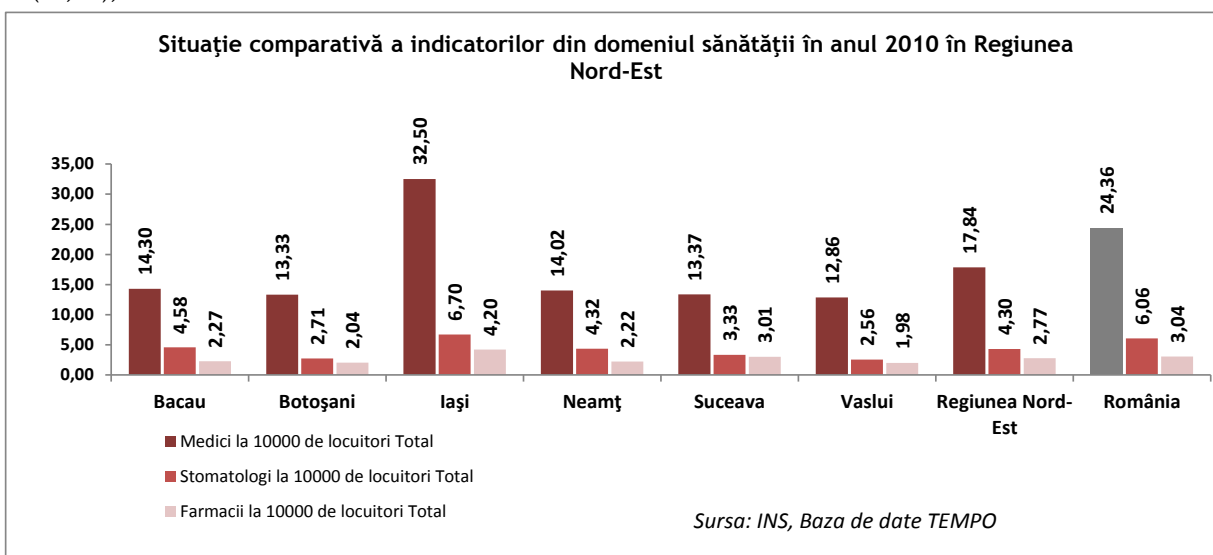
cabinete sunt private (66,1%), din 1.218 cabinete medicale de specialitate 1.134 unități sunt în proprietate privată (93,1%), din cele 392 de laboratoare de tehnică dentară 272 laboratoare sunt în proprietate publică (69,4%), iar din cele 453 laboratoare medicale 212 unități sunt private (46,8%).

Deși numărul spitalelor a crescut în perioada 1995-2010 cu 15 unități în mediul urban din regiunea Nord Est, în anul 2010 nu beneficiau de serviciile unui spital locuitorii din 14 orașe, de rang III: Dărmănești, Slănic Moldova, Bucecea, Flămânzi, Ștefănești, Podu Iloaiei, Broșteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Liteni, Milișăuți, Salcea și Vicovu de Sus.

În cadrul spitalelor, numărul paturilor ce revin la 10.000 de locuitori este de 61,59 la nivel național, de 54,53 la nivel regional și de 118,86 la nivelul centrelor urbane din regiune. Această valoare ridicată nu este realistă, întrucât spitalele din centrele urbane au ca pacienți și locuitorii din localitățile din proximitate, dar și din alte zone ale regiunii.

La nivel național și regional se înregistrează o tendință descendentă a numărului de paturi per 10.000 de locuitori. Există discrepanțe semnificative între valoarea indicatorilor privind sistemul de sănătate de la nivel urban față de nivelul rural și între județe.

Astfel, în privința indicatorului medici la 10.000 locuitori la nivel urban județul Iași are 66,68

	Medici la 10.000 de locuitori		Stomatologi la 10.000 de locuitori		Farmacii la 10.000 de locuitori	
	Total	urban	Total	urban	Total	urban
Bacău	14,30	26,58	4,58	7,95	2,27	3,65
Botoșani	13,33	25,15	2,71	5,89	2,04	3,21
Iași	32,50	66,68	6,70	10,42	4,20	5,73
Neamț	14,02	28,85	4,32	8,96	2,22	4,48
Suceava	13,37	25,63	3,33	5,27	3,01	4,91
Vaslui	12,86	25,17	2,56	5,43	1,98	3,33
Regiunea Nord-Est	17,84	36,09	4,30	7,64	2,77	4,41

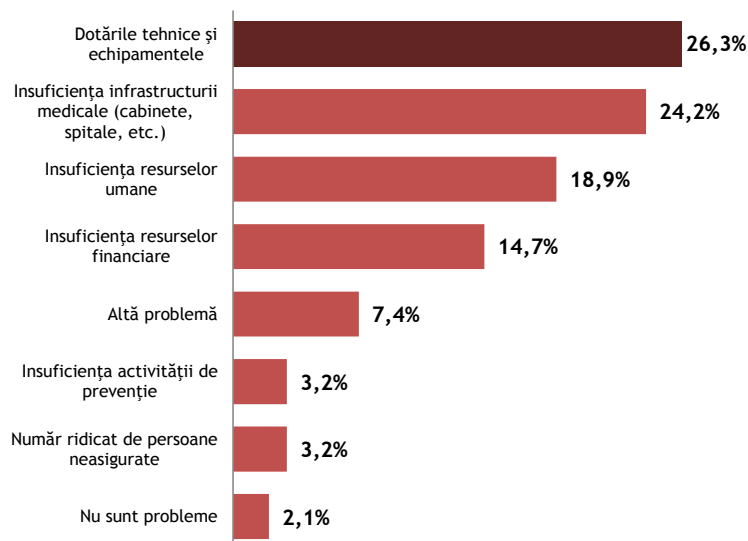
Sursa: INS

medici/10.000 locuitori în timp ce județul Botoșani doar 25,15 medici/10.000 locuitori. La nivel rural acest indicator înregistrează valoarea de 5,03 în județul Neamț și de doar 2,1 în județul Suceava.

Conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012, în privința principalelor probleme cu care se confruntă sistemul de sănătate la nivelul Regiunii Nord-Est pe primul loc se află dotările și echipamentele cu 23,9% (prioritară în județele Suceava, Neamț și Bacău) urmată de insuficiența infrastructurii medicale-24,2%(prioritară în județele Bacău, Iași și Neamț și insuficiența resurselor umane-18,9%(prioritară în județele Vaslui, Suceava și Iași).

Pentru rezolvarea acestor probleme respondenții au identificat următoarele soluții: accesarea de fonduri (39,5%), dezvoltarea infrastructurii medicale(28,9%), îmbunătățirea dotărilor(7,9%).

Aprecierea celor mai importante probleme cu care se confruntă sistemul de sănătate la nivelul localităților din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Servicii de salubritate

În regiunea Nord Est localitățile urbane sunt acoperite în proporție de 100% de către serviciile de salubritate (46 localități urbane din 46), în timp ce mediul rural are un grad de acoperire 69,96%(se prestează în 354 de comune din total 506).

Aceste servicii sunt prestate în majoritatea localităților (33 de localități) de către societăți comerciale specializate. În alte 12 localități serviciul de salubritate este realizat de direcții, servicii, departamente special create în structura primăriilor. Doar într-o localitate, municipiul Pașcani, serviciul de salubritate este oferit de o regie autonomă.

În urma salubrității orașului/municipiului, depozitarea deșeurilor municipale și a celor asimilabile acestora este permisă numai în locuri speciale, amenajate conform legislației și normelor tehnice în vigoare aplicabile depozitelor de deșeuri și numai după obținerea acordurilor și avizelor prevăzute de legislația privind protecția și conservarea mediului, igiena și sănătatea populației. Depozitele pentru deșeurile municipale se amplasează conform *Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor și Planului național de gestionare a deșeurilor*, aprobate potrivit legii.

Conform situației serviciilor publice de salubritate din anul 2011, raportate de ANSRC, în regiunea Nord Est sunt doar trei depozite municipale conforme: Piatra

Neamț, Țuțora și Bacău.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est sunt 31 prestatori cu sediul în aria regiunii și 3 prestatori cu sediul în aria altor regiuni de dezvoltare dar care prestează în regiune.

Structura prestatorilor cu sediul în Regiunea Nord-Est, după forma de organizare:

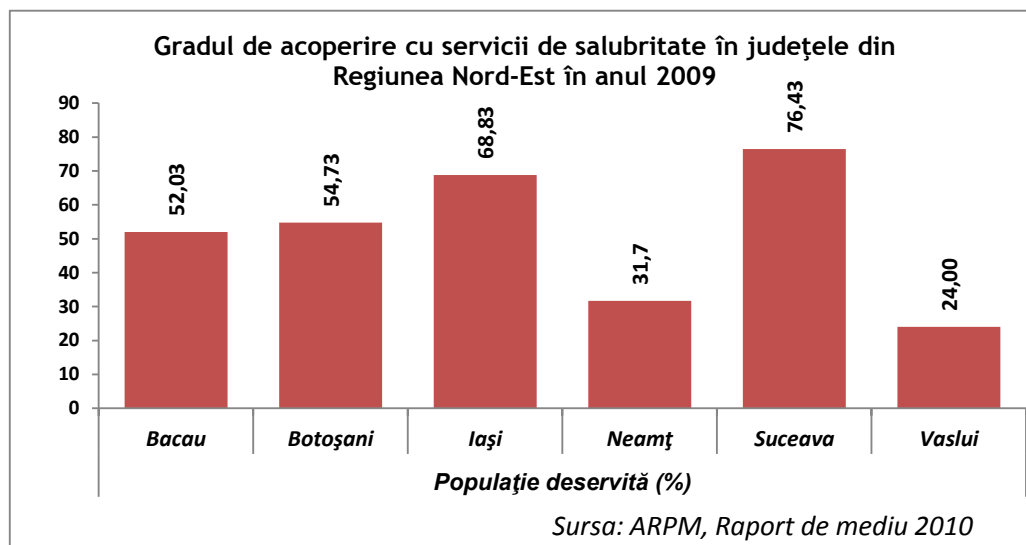
- ✓ 24 societăți comerciale;
- ✓ 6 servicii publice/compartimente de specialitate;
- ✓ 1 regie autonomă.

Structura societăților comerciale după forma capitalului:

- ✓ capital privat: 9
- ✓ capital integral al unităților administrativ teritoriale: 15
- ✓ capital mixt: 0

Județul Iași se situează, în anul 2009, pe primul loc în ceea ce privește gradul de acoperire cu servicii de salubritate în mediul urban cu procent de 96%, pe ultimul loc situându-se județul Vaslui cu 57,97%

Pe total județ, în Suceava exista cel mai mare procent al persoanelor cu acces la servicii de salubritate, ultimul loc fiind ocupat de județul Vaslui.

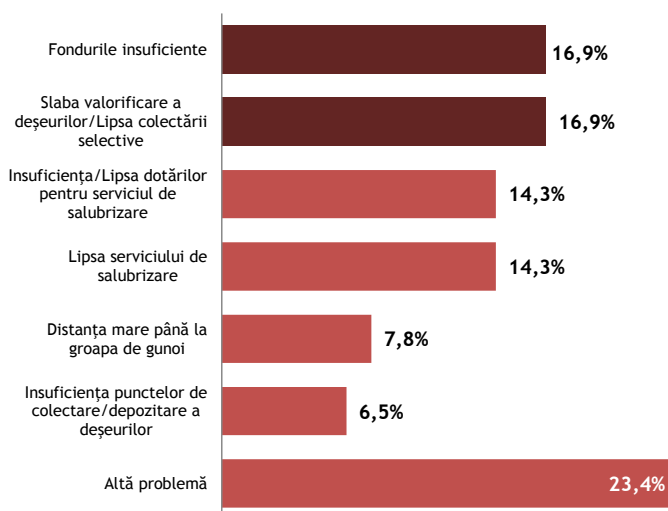
Județul	Număr depozite urbane neconforme			Număr depozite conforme	
	inventariate	depozitare sistată	lucrări de închidere finalizate	negociat	construite
Regiunea 1 NE	30	22	2	9	3
Bacău	7	7	1	2	1
Botoșani	4	1	-	1	-
Iași	4	3	-	1	1
Neamț	4	2	1	2	1
Suceava	7	5	-	2	-
Vaslui	4	4	-	1	-

Sursa: ARPM

Conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012, în privința principalelor probleme cu care se confruntă serviciul de salubritate la nivelul Regiunii Nord-Est pe primele 2 locuri se află fondurile insuficiente și slaba valorificare a deșeurilor cu câte 16,9% (prioritară în județele Vaslui, Neamț și Suceava) urmată de insuficiența dotărilor și lipsa serviciului de salubritate cu câte 14,3%(prioritară în județele Botoșani, Neamț și Iași).

Pentru rezolvarea acestor probleme respondenții au identificat următoarele soluții: accesarea de fonduri (28,1%), îmbunătățirea dotărilor serviciului de salubritate(18,8%), îmbunătățirea managementului deșeurilor(12,5%),

Aprecierea celor mai importante probleme cu care se confruntă gestionarea deșeurilor/salubritatea la nivelul localităților din Regiunea Nord-Est

Sursa: Sondaj de opinie realizat în rândul Administrațiilor Publice Locale din Regiunea Nord-Est, iulie-august 2012

Spații verzi și agrement

În ceea ce privește situația spațiilor verzi amenajate (parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor și amenajărilor sportive în cadrul perimetrelor construite ale localităților) din mediul urban al Regiunii Nord-Est, în anul 2011 acestea însumau 2.504 hectare (mai puțin cu 22 ha față de anul precedent). Astfel, spațiile verzi amenajate din regiune reprezentau 11,15% din suprafața totală de la nivel național a spațiilor verzi amenajate în municipii și orașe.

Regiunea cu cea mai mare suprafață a spațiilor verzi amenajate din mediul urban este București-Ilfov, aici fiind amplasate 21,92% (4.921 hectare) din totalul spațiilor verzi de la nivel național.

Media de spații verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din Regiunea Nord-Est este de 15,78 mp, valoare cu 17,6% mai scăzută decât media de la nivel național (19,14 mp/loc). Alte regiuni în care se înregistrează valori inferioare mediei naționale sunt Regiunea Sud Est (14,6 mp/loc), Regiunea Centru (15,59 mp/locuitor) și Regiunea Sud-Muntenia (16,48 mp/locuitor).

**Situația spațiilor verzi amenajate din mediul urban,
pe regiuni în anul 2011**

	Spații verzi (ha)	Suprafața medie /locuitor (mp)
România	22.451	19,14
Regiunea Nord-Vest	3.164	21,97
Regiunea Centru	2.325	15,59
Regiunea Nord-Est	2.504	15,78
Bacău	507	15,80
Botoșani	307	16,47
Iași	510	13,39
Neamț	317	15,05
Suceava	519	17,14
Vaslui	344	18,53
Regiunea Sud-Est	2.243	14,60
Regiunea Sud-Muntenia	2.212	16,48
Regiunea București-Ilfov	4.921	23,84
Regiunea Sud-Vest Oltenia	2.488	23,29
Regiunea Vest	2.594	21,66

Sursa: INS

Din suprafața totală a spațiilor verzi amenajate din mediul urban din Regiunea Nord-Est, 20,7% sunt amplasate în localitățile din județul Suceava (519 hectare), 20,4% în județul Iași (510 hectare), 20,2% în județul Bacău (507 hectare), 13,7% în județul Vaslui (344 hectare), 12,7% în județul Neamț (317 hectare) și 12,3% în județul Botoșani (307 hectare).

Începând cu anul 1990, trendul suprafeței spațiilor verzi amenajate din mediul urban al Regiunii Nord-Est a fost ușor descendent. Astfel, în anul 2010 suprafața spațiilor verzi amenajate a fost cu 12,1% mai redusă decât în anul 1990. În anul 2011, suprafața totală a spațiilor verzi din mediul urban al regiunii a scăzut cu 22 ha. La nivel județean, suprafața spațiilor verzi a scăzut cu 32 ha în județul Bacău, cu 5 ha în județul Iași și 2 ha în județul Neamț. În județul Suceava, suprafața spațiilor verzi amenajate în urban a crescut cu 17 ha, iar în județele Vaslui și Botoșani valorile au rămas neschimbate.

Pentru a atinge ținta de 26 mp pe cap de locuitor până în anul 2013, suprafața spațiilor verzi amenajate din localitățile urbane ale Regiunii Nord-Est ar trebui să crească cu aproximativ 65%, până la un minim de 4.127 hectare (în condițiile demografice actuale).

În anul 2011, doar 4 orașe din Regiunea Nord-Est respectă ținta de 26 mp/cap de locuitor: orașul Solca

(68,54 mp/cap de locuitor), orașul Târgu Ocna (32,89 mp/cap de locuitor), municipiul Onești (30,9 mp/cap de locuitor) și municipiul Suceava (30,18 mp/cap de locuitor). Restul de 42 de municipii și orașe din cele 46 existente la nivel regional trebuie să crească, în perioada următoare, suprafața spațiilor verzi amenajate.

Eforturi mai mari trebuie făcute în localități precum Murgeni (1,27 mp spații verzi amenajate/cap locuitor), Frasin (1,53 mp spații verzi amenajate/cap locuitor) sau Broșteni (1,59 mp spații verzi amenajate/cap locuitor) care sunt departe de a atinge acest obiectiv. Municipii importante din regiune înregistrează, de asemenea, valori foarte scăzute pentru acest indicator: Bacău (8,73 mp/loc), Iași (14,85 mp/loc), Botoșani (19,8 mp/loc), Piatra Neamț (16,14 mp/loc).

Conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012, doar 7 localități din cele intervievate au declarat că au **piste de biciclete în lungime totală de 18,01 km**. Dintre acestea, municipiul Iași cu 11 km deține 61% din lungimea totală, municipiul Suceava-2 km, municipiile Fălticeni și Rădăuți câte 1,3 km, orașul Gura Humorului 1,2 km și comunele Vânători-Neamț - 1km și Găgești Vaslui 0,2km.

79 de localități din cele 130 care au participat la sondaj au declarat că au **spații de joacă pentru copii**. Din cei intervievați cele mai multe locuri de joacă le are municipiul Iași - 260 spații de joacă, totalizând 104.000 mp, municipiul Suceava - 12 spații de joacă cu o suprafață cumulată de 2.870 mp, municipiul Huși - 11 spații de joacă cu o suprafață totală de 2.754 mp.

95 din cele 130 de localități care au participat la sondaj au declarat că au **bănci amplasate în spațiile publice**, din acestea 69 sunt comune care dețin între 1 bancă (comuna Hemeiș Bacău) și 300 bănci comuna Sascut Bacău.

33 de localități din cele 130 care au participat la sondaj au 66 de **zone de agrement** în suprafață totală de 842,55 ha.

CAPITOLUL VI - Disparități de ordin social

Aspecte cheie

- În luna mai 2012, cea mai mare rată a șomajului la nivelul Regiunii Nord-Est se înregistrează în județul Vaslui(8,6%) și cea mai scăzută în județul Botoșani(3,1%).
- Cel mai mare procent al șomerilor din mediul urban se înregistrează în județul Botoșani(44,85%) și cel mai mic procent în județul Vaslui(23,63%).
- Cele mai multe cantine sociale sunt în județul Suceava(6), județ care are 39,67% din numărul zilnic de beneficiari ai cantinelor sociale din regiune.
- Județele Bacău și Iași, cele mai dezvoltate din punct de vedere economic din regiune au numărul cel mai mic de beneficiari ai cantinelor sociale.
- În anul 2011, în Regiunea Nord-Est se aflau peste 23% dintre copiii aflați în servicii de tip familial din România, județele Vaslui(2.414) și Iași(2.413) situându-se pe primele locuri în regiune.
- Peste 90% dintre copiii care au săvârșit o faptă penală și care răspund penal sunt înregistrați în județul Suceava, iar 41,27% dintre copiii care au săvârșit o faptă penală și nu răspund penal sunt din județul Iași.
- Peste 41% dintre copiii din România care au părinți plecați la muncă în străinătate sunt din Regiunea Nord-Est, pe primul loc situându-se județul Suceava cu 9.148 de copii, urmat de județul Bacău cu 7.380.
- În anul 2010 în Regiunea Nord-Est erau înregistrate un număr de 17 cămine pentru persoane vârstnice. În județul Botoșani nu există niciun cămin pentru persoane vârstnice, iar în județul Neamț există un singur cămin în subordinea consiliului local.
- Județul Iași are cel mai mare număr de beneficiari de asistență socială din regiune(309.889), peste 37% din populația județului și cea mai mare sumă plătită acestor beneficiari, respectiv 29.604.893 lei.

Rata șomajului

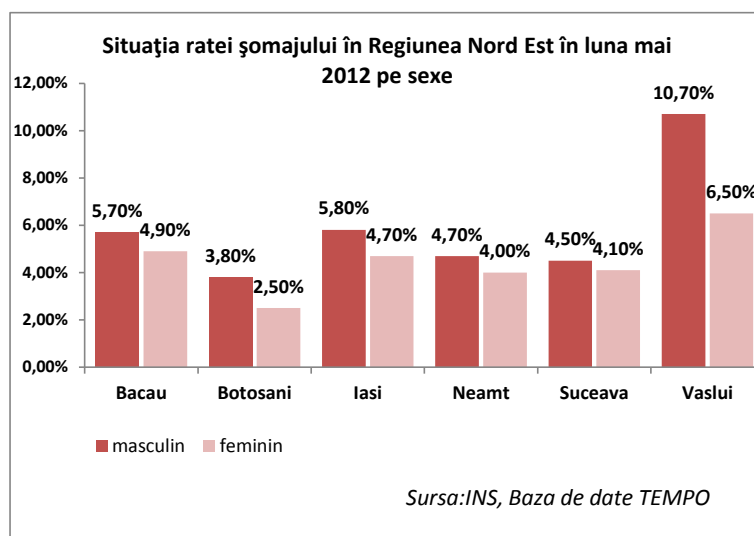
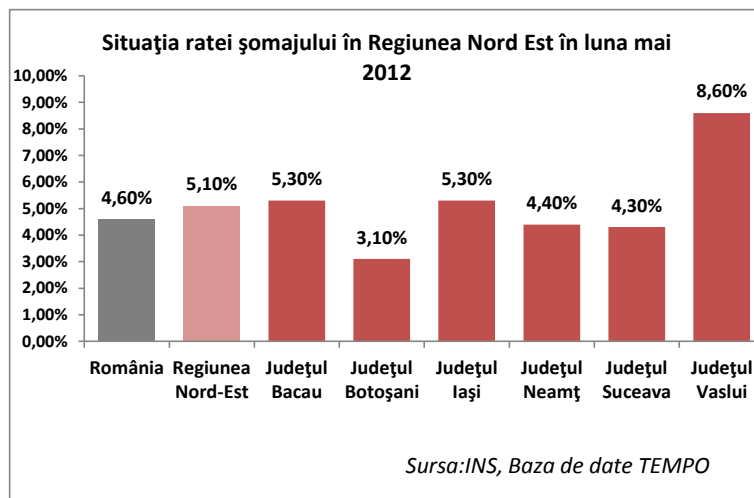
În luna mai 2012 rata șomajului în Regiunea Nord-Est era de 5,1%, peste media națională de 4,6%. Cea mai mare rată a șomajului la nivelul Regiunii Nord-Est se înregistrează în județul Vaslui(8,6%) și cea mai scăzută în județul Botoșani(3,1%).

Ponderea șomerilor înregistrați din mediul urban din totalul șomerilor din județele componente ale Regiunii Nord-Est variază de la un județ la altul, media regională fiind de 32,2%.

Cel mai mare procent al șomerilor din mediul urban se înregistrează în județul Botoșani(44,85%) și cel mai mic procent în județul Vaslui(23,63%).

Rata șomajului în rândul persoanelor de sex masculin este superioară celor de sex feminin în toate județele din regiune.

Cea mai mare discrepanță se înregistrează în județul Vaslui, unde rata șomajului persoanelor de sex masculin este de 10,7%, iar cea a persoanelor de sex feminin de 6,5%.

Situația șomerilor înregistrați din Regiunea Nord-Est, în luna mai 2012

	Total șomeri înregistrați	Șomeri înregistrați în mediul urban	% șomeri în mediul urban
Regiunea Nord-Est	72.308	23.289	32,21%
Județul Bacău	13.023	5.003	38,42%
Județul Botoșani	5.677	2.546	44,85%
Județul Iași	16.192	4.859	30,01%
Județul Neamț	9.974	2.949	29,57%
Județul Suceava	12.313	4.357	35,39%
Județul Vaslui	15.129	3.575	23,63%

Sursa: AJOFM

Asistență socială

În regiunea Nord-Est există un număr de **17 cantine sociale** cu o capacitate de 3.219 locuri. Cele mai multe cantine sociale sunt în județul Suceava(6), județ care are 39,67% din numărul zilnic de beneficiari ai cantinelor sociale din regiune.

Județele Bacău și Iași, cele mai dezvoltate din punct de vedere economic din regiune au numărul cel mai mic de beneficiari ai cantinelor sociale.

În anul 2011, în Regiunea Nord-Est se aflau peste 23% dintre **copiii aflați în servicii de tip familial** din România, județele Vaslui(2.414) și Iași(2.413) situându-se pe primele locuri în regiune.

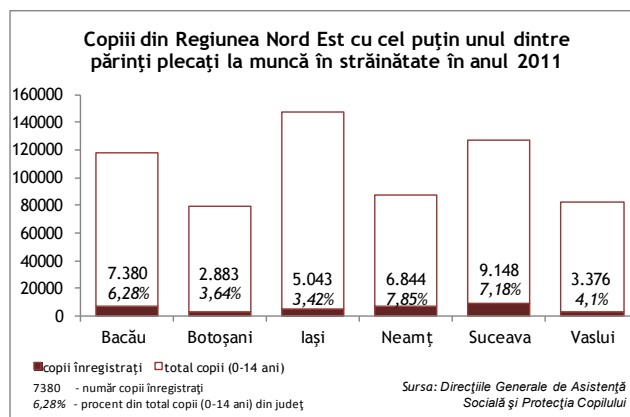
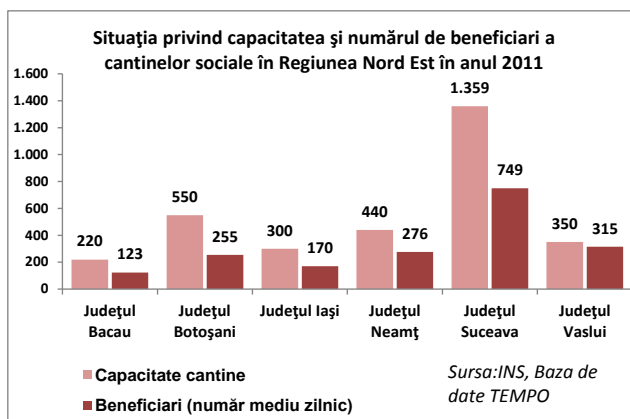
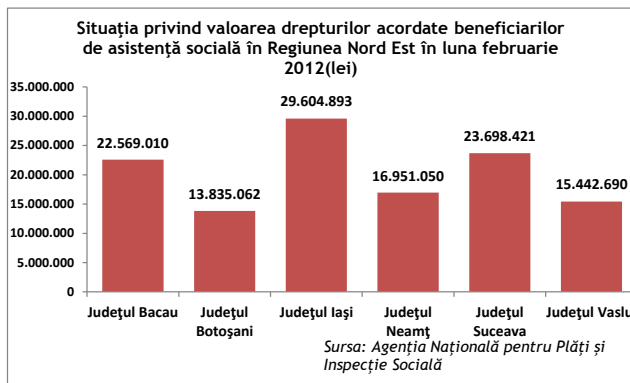
Județul Iași se situează pe primul loc după **numărul de copii aflați în sistemul de protecție socială** cu 4.149 copii, pe locul al doilea aflându-se județul Vaslui cu 2.705 copii. Județul Iași deține 37% dintre copiii aflați în servicii rezidențiale publice din regiune în timp ce Județul Botoșani are doar 12%.

Județul Iași are cel mai mare **număr de personal angajat** în cadrul DGASPC - componenta protecției copilului.

Peste 90% dintre copiii care au săvârșit o faptă penală și care răspund penal sunt înregistrați în județul Suceava, în timp ce 41,27% dintre copiii care au săvârșit o faptă penală și nu răspund penal sunt din județul Iași.

Cele mai multe **cazuri de abuz, neglijare sau exploatare a copiilor** sunt în județele Iași și Vaslui și cele mai puține în județele Botoșani și Bacău.

Peste 41% dintre **copiii din România care au părinți plecați la muncă în străinătate** sunt din Regiunea Nord-Est. Pe primul loc în regiune se situează județul Suceava, cu 9.148 de copii înregistrați, reprezentând 7,18% din totalul copiilor cu vârste sub 14 ani inclusiv. După numărul copiilor înregistrați, urmează județul Bacău, cu 7.380 copii înregistrați. În funcție de procentul ce rezultă din raportarea numărului de copii înregistrați ca având cel puțin un părinte plecat la muncă în străinătate și numărul total de copii sub 14

ani inclusiv, cea mai negativă situație este înregistrată de județul Neamț (7,85%), urmat de județele Suceava (7,18%) și Bacău (6,28%).

În anul 2010 în Regiunea Nord-Est erau înregistrate 17 cămine pentru persoane vârstnice cu o capacitate totală de 8.598 locuri. Dintre acestea, 4 cămine se aflau în subordinea DGASPC, 7 în subordinea consiliilor locale și 6 cămine erau finanțate de ONG-uri. Numărul cererilor în așteptare era de 2.834.

În județul Botoșani nu există nici un cămin pentru persoane vârstnice, iar în județul Neamț există un singur cămin în subordinea consiliului local.

Sumele cheltuite pentru căminele dedicate persoanelor vârstnice au fost la nivelul regiunii Nord-Est de 16.329.949 lei, cele mai mari sume cheltuite fiind în județele Iași(6.058.681 lei) și Bacău(6.022.891 lei).

În Regiunea Nord-Est sunt evidențiate un număr de 11 centre de zi pentru persoane vârstnice, singurul județ

care nu are nici un astfel de centru fiind județul Botoșani.

Numărul mediu lunar cel mai mare de beneficiari ai acestor centre este în județul Vaslui(675 persoane), în acest județ înregistrându-se și cele mai mari sume cheltuite(860.933 lei).

Cel mai mare număr de furnizori de servicii sociale acreditați de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale sunt în județul Iași(245), iar cel mai mic număr în județul Botoșani (64). 48,85% din furnizorii de servicii sociale acreditați în Regiunea Nord-Est sunt privați.

Județul Iași are cel mai mare număr de beneficiari de asistență socială din regiune(309.889), peste 37% din populația județului și cea mai mare sumă plătită

Centre de zi pentru persoane vârstnice în subordinea consiliilor locale în anul 2010

	Număr centre	Număr mediu lunar de beneficiari	Capacitate număr locuri	Sume cheltuite
Total România	42	3.855	3.847	4.454.125
Regiunea Nord-Est	6	825	431	1.714.431
Județul Bacău	2	89	89	345.185
Județul Botoșani	-	-	-	-
Județul Iași	1	85	120	6.415
Județul Neamț	1	33	50	10.000
Județul Suceava	1	18	22	537.405
Județul Vaslui	1	600	150	815.426

Sursa: Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

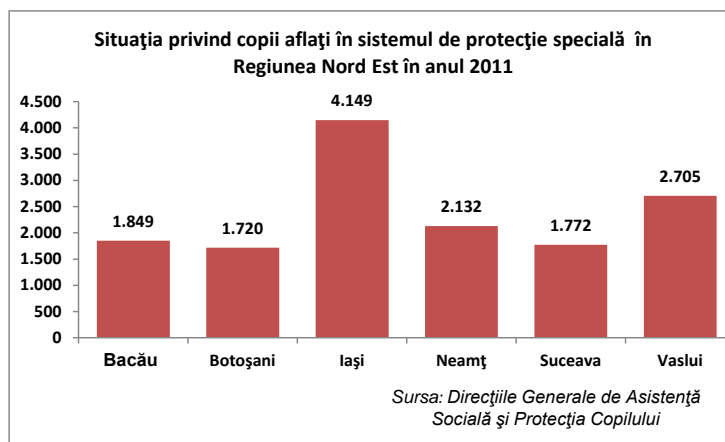
Situația sistemului de protecție a copilului din Regiunea Nord-Est în anul 2011

	Copii în servicii de tip familial	Copii în servicii rezidențiale publice	Copii în servicii rezidențiale private	Personal DGASPC - componenta protecția copilului	Copii cu părinți plecați la muncă în străinătate	Număr cazuri de abuz, neglijare, exploatare a copiilor	Copii care au săvârșit o faptă penală și nu răspund penal	Copii care au săvârșit o faptă penală și răspund penal
TOTAL România	40.449	19.215	4.025	33.319	83.658	11.036	3.538	2.733
Nord-Est	9.334	4.246	747	7.294	34.674	2.132	298	161
Bacău	1.150	454	245	960	7.380	250	77	5
Botoșani	1.022	556	142	650	2.883	82	6	7
Iași	2.413	1.601	135	1.903	5.043	671	123	0
Neamț	1.252	792	88	879	6.844	389	0	4
Suceava	1.083	575	114	1.111	9.148	327	37	145
Vaslui	2.414	268	23	1.792	3.376	413	55	0

Sursa: Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

acestor beneficiari, respectiv 29.604.893 lei.

Conform sondajului de opinie realizat în rândul administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est în lunile iulie-august 2012 s-a constatat că din cele 130 de administrații locale interviuate doar 14 administrații locale au declarat că au centre after school.

Cămine pentru persoane vârstnice în subordinea consiliilor locale în anul 2010

	număr cămine	număr mediu lunar de beneficiari	Capacitate număr locuri	Numărul cererilor în așteptare	Sume cheltuite
Total România	55	3.898	4.412	886	67.196.132
Regiunea Nord-Est	6	679	746	182	9.101.855
Județul Bacău	1	189	208	10	3.028.333
Județul Botoșani	-	-	-	-	-
Județul Iași	2	362	390	166	4.270.508
Județul Neamț	1	55	73	6	714.932
Județul Suceava	2	73	75	-	1.088.082
Județul Vaslui	-	-	-	-	-

Sursa: Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Cămine pentru persoane vârstnice înființate de organizații neguvernamentale în anul 2010

	Număr cămine	Număr mediu lunar de beneficiari	Capacitate număr locuri	Numărul cererilor în așteptare	Sume cheltuite
Total România	63	1.957	2.160	1.583	33.111.880
Regiunea Nord-Est	7	244	268	428	2.888.537
Județul Bacău	2	103	104	87	1.255.798
Județul Botoșani	-	-	-	-	-
Județul Iași	2	68	74	311	1.212.029
Județul Neamț	-	-	-	-	-
Județul Suceava	2	63	66	30	395.710
Județul Vaslui	1	10	24	-	25.000

Sursa: Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

CAPITOLUL VII - Disparități privind situația factorilor de mediu

Aspecte cheie

- La nivelul Regiunii Nord-Est se constată o creștere cu 7,2% a suprafeței spațiilor verzi amenajate în perioada 2000-2010.
- Evoluția emisiilor totale de gaze cu efect de seră la nivelul Regiunii Nord-Est evidențiază o scădere a acestora cu 17% în perioada 2006-2010. Singurul județ din regiune care a înregistrat creșteri a emisiilor totale de gaze cu efect de seră a fost județul Suceava.
- La nivel regional suprafața agricolă aferentă, prezintă o tendință de scădere urmare a activităților de construcție sau degradării terenurilor agricole.
- Ponderea cea mai mare a suprafeței agricole (480.332 ha) în total suprafață este în județul Vaslui, respectiv 90,32%, iar ponderea cea mai mică se regăsește în județul Suceava - 40,86%.
- La nivel regional, Județul Bacău deține 47.731 ha, cea mai mare suprafață de terenuri degradate, iar Județul Suceava cea mai mică de 12,5 ha.
- Județul Suceava ocupă primul loc în regiune în privința suprafețelor ocupate de păduri cu o suprafață de 420.635 ha, iar ultimul loc este ocupat de județul Botoșani cu 55.164 ha.
- 37,5% din suprafața totală a fondului forestier din regiune este în proprietate particulară, județul Bacău situându-se pe primul loc cu 82,4% din suprafața fondului forestier în proprietate particulară.
- Pe total regiune există o discrepanță mare între asigurarea de servicii de salubritate în mediul urban (85,98%) și mediul rural (29,75%).

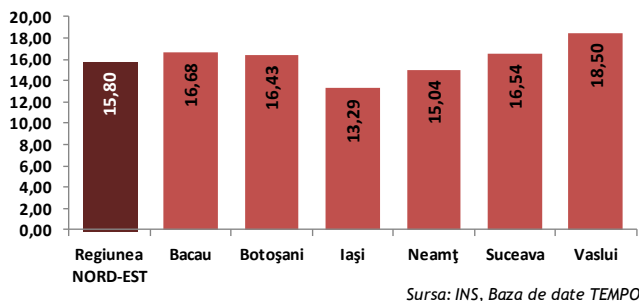
Suprafața spațiilor verzi amenajate

La nivelul Regiunii Nord-Est se constată o creștere cu 7,2% a suprafeței spațiilor verzi amenajate în perioada 2000-2010. Suprafața spațiilor verzi amenajate pe cap de locuitor în Regiunea Nord-Est(mp/locuitor) în anul 2010 este inferioară mediei naționale atât raportat la total populație, cât și prin raportare la populația urbană.

În anul 2010 județul Bacău avea cea mai mare suprafață de spații verzi din regiune (539 ha), iar județul Botoșani cea mai mică suprafață (307 ha).

Referitor la suprafața spațiilor verzi amenajate/cap de locuitor județul Vaslui ocupă primul loc în regiune cu 18,5 mp/locuitor, urmat de județul Bacău cu 16,68 mp/locuitor. Pe ultimul loc se situează județul Iași cu 13,29 mp/locuitor.

Suprafața spațiilor verzi amenajate/cap de locuitor în Regiunea Nord-Est în anul 2010(mp/locuitor mediu urban)

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Emisii totale anuale de gaze cu efect de seră

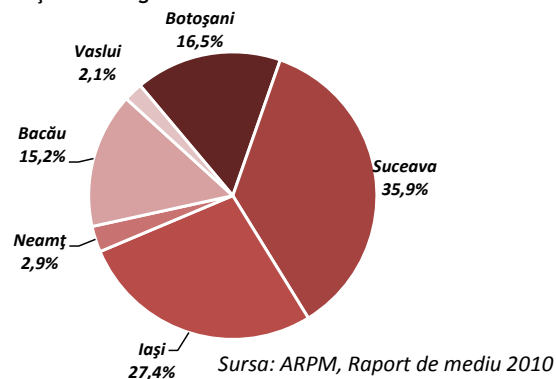
Protocolul de la Kyoto nominalizează aceste gaze cu efect de seră, de proveniență antropică, ca fiind: *dioxid de carbon (CO₂)*, *metan (CH₄)*, *protoxid de azot (N₂O)*, *hidrofluorocarburi (HFC)*, *perfluorocarburi (PFC)*, *hexafluorură de sulf (SF₆)*.

Cel mai important gaz cu efect de seră dintre gazele emise în atmosferă din procese naturale, ca și din surse antropice, este **dioxidul de carbon**. Deși cu un aport cantitativ mult mai mic față de dioxidul de carbon, la creșterea efectului de seră contribuie și celelalte gaze emise din activități antropice, în funcție de potențialele lor specifice de gaz cu efect de seră.

Evaluarea emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel regional permite evaluarea la nivel național și constituie un instrument util în luarea de decizii care să contribuie la reducerea emisiilor.

În ordinea aportului la emisiile gazelor de seră, cei mai mari 5 poluatori la nivelul Regiunii Nord-Est pentru anul

Procentul emisiilor totale de gaze cu efect de seră în județele din regiunea Nord-Est în anul 2010

Sursa: ARPM, Raport de mediu 2010

Suprafața spațiilor verzi amenajate în Regiunea Nord-Est

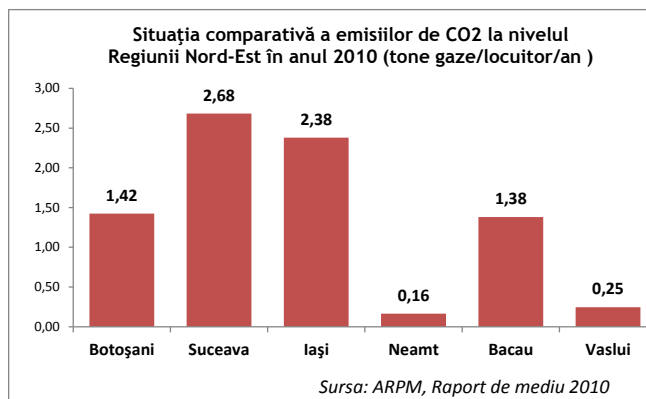
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Regiunea NORD-EST	2.356	2.363	2.414	2.429	2.562	2.438	2.42	2.42	2.562	2.542	2.526
Bacău	513	489	513	516	516	501	501	485	539	539	539
Botoșani	295	295	295	295	305	305	306	308	306	306	307
Iași	501	513	513	513	512	512	515	515	515	515	515
Neamț	296	296	296	305	305	305	304	319	319	319	319
Suceava	527	527	527	527	532	526	514	516	517	519	502
Vaslui	224	243	270	273	392	289	285	286	366	344	344

Sursa: INS

2010 sunt amplasați în municipiul Bacău, municipiul Iași și municipiul Suceava.

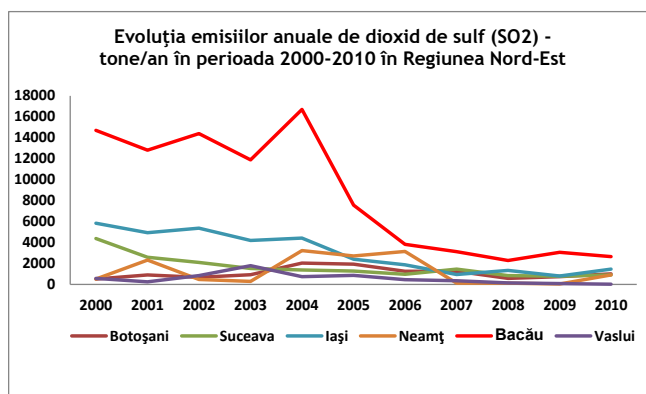
Evoluția emisiilor totale de gaze cu efect de seră la nivelul Regiunii Nord-Est evidențiază o scădere a acestora cu 17% în perioada 2006-2010.

Singurul județ din regiune care a înregistrat creșteri a emisiilor totale de gaze cu efect de seră a fost județul Suceava, județ care ocupă locul I la nivel de regiune după emisiile de CO2 cu 2,68 tone gaze/locuitor/an. Pe ultimele locuri se situează județele Vaslui (0,25) și Neamț(0,16).

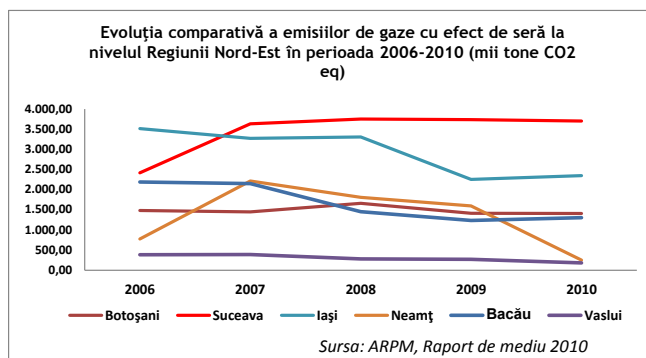
În ceea ce privește celelalte gaze cu efect de seră se constată, la nivel de regiune, un trend descrescător al emisiilor de SO2 pentru ultimii zece ani, pentru anul 2010, comparativ cu anul precedent se observă o creștere totală de 26,4% a cantității de emisii de SO2 la majoritatea județelor, cu excepția județelor Bacău și Vaslui.

Cu toate acestea, în anul 2010 cantitatea cea mai mare de SO2 a fost emisă din județul Bacău, principalul agent economic fiind SC CET SA Bacău, în condițiile în care unitatea se situează totuși sub fondul de plafon stabilit în Programul Național de Reducere a Emisiilor de SO2, NOx și pulberi provenite din instalațiile mari de ardere. La nivel de județe, cea mai mare creștere la emisiile de NOx din regiune o înregistrează județul Neamț, motivat și de numărul dublu de agenți economici inventariați în anul 2010.

Cea mai mare contribuție la emisiile de NOx, din anul 2010 o are însă județul Iași, unde principalul poluator îl reprezintă SC CET IAȘI SA cu 395,313 tone CET I și 356 tone CET II.

Cu toate acestea cantitatea cea mai mare emisă de amoniac, la nivelul anului 2010 provine din județul Suceava - cea mai mare parte a emisiilor provin din agricultură și instalații de ardere neindustriale.

Emisii totale de gaze cu efect de seră - mii tone CO2 eq

	2006	2007	2008	2009	2010
Botoșani	1.482,35	1.445,69	1.659,62	1.413,99	1.408,99
Suceava	2.418,00	3.632,00	3.752,00	3.738,00	3.700,00
Iași	3.514,40	3.271,90	3.303,80	2.253,35	2.346,51
Neamț	772,18	2.211,25	1.807,56	1.596,08	250,03
Bacău	2.190,10	2.148,17	1.453,89	1.234,24	1.301,88
Vaslui	381,90	390,30	279,40	270,60	181,20
Regiunea Nord-Est	10.758,93	13.099,31	12.256,27	10.506,26	9.188,61

Încadrarea solurilor pe clase de calitate

Ponderea cea mai mare a suprafeței agricole (480.332 ha) în total suprafață este în județul Vaslui, respectiv 90,32%, iar ponderea cea mai mică se regăsește în județul Suceava - 40,86%.

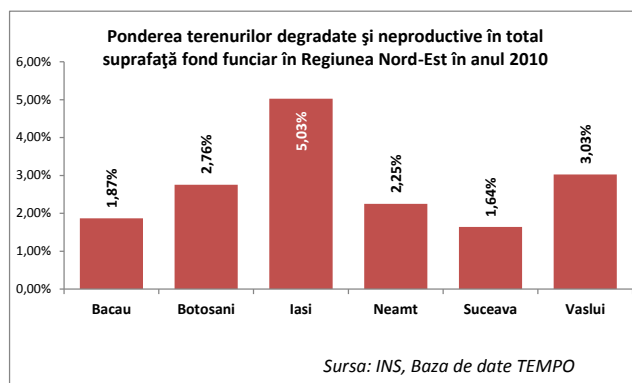
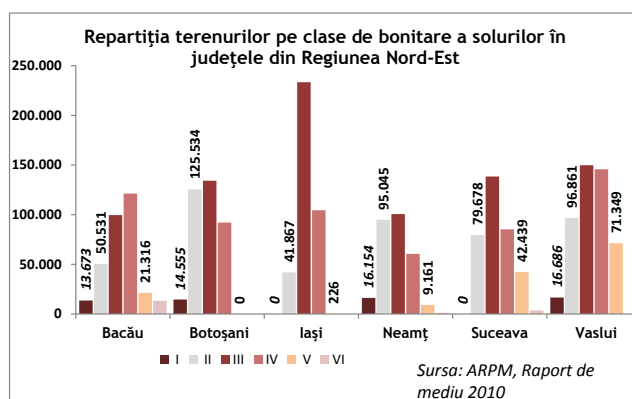
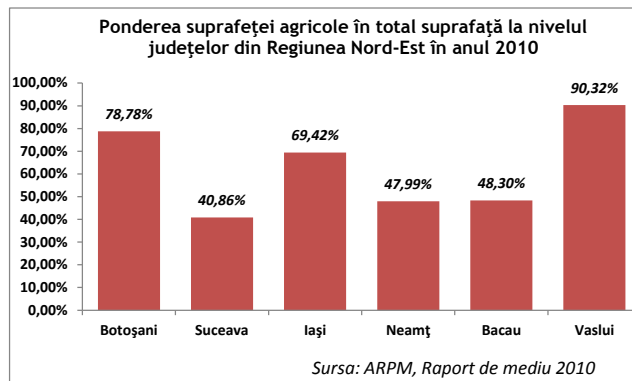
Cea mai mare suprafață arabilă din Regiunea Nord-Est este în județul Botoșani, iar în județul Suceava avem cea mai mare suprafață de pășuni.

Calitatea terenurilor agricole ține cont atât de fertilitatea solului, dar și de manifestările factorilor de mediu față de plante. Terenurile agricole se clasifică în 5 clase de calitate, diferențiate în funcție de nota medie de bonitate.

Cea mai mare parte a terenurilor din Regiunea Nord-Est (65,24%) se încadrează în clasa a III-a și a IV-a de calitate și doar 2% din terenuri se încadrează în clasa I de calitate.

La nivelul regiunii, terenul agricol se află preponderant în clasa III și IV de bonitate. Astfel, cea mai mare suprafață de terenuri din clasa III de bonitate, îl deține județul Iași cu 233.458 ha, în timp ce județul Neamț are doar 19.869,05 ha în această clasă. Județul Bacău are cea mai mare suprafață de terenuri din clasa IV, adică 121.256 ha, iar Județul Vaslui are doar 12.119,51 ha din această clasă.

Eroziunea solului este una dintre cele mai importante forme a degradării terenului. O consecință a diferitelor activități antropice asupra calității solului o reprezintă și acidifierea, sărăcirea solului în microelemente și humus. Influența antropică asupra solului se reflectă acut în deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor acestuia, în special în capacitatea bioproductivă, prin afectarea cantităților și calității produselor agricole.

Repartiția terenurilor după categoria de folosință

Categoria de folosință	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui	Regiunea Nord-Est
Arabil	186.845	298.762	255.517	171.878	181.127	291.992	1.386.121
Pășuni	87.015	75.146	85.434	68.222	91.167	87.302	494.286
Fânețe și pajiști naturale	39.557	14.635	22.260	40.618	74.392	87.302	278.764
Vii	4.634	1,69	10.949	571	-	11.391	27.547
Livezi	1.726	2.559	5.975	1.645	2.801	2.345	17.051
TOTAL AGRICOL Județ	319.777	392.792	380.135	282.934	349.487	480.332	2.205.457

Repartiția terenurilor pe clase de calitate în regiunea Nord-Est

	Clasa I	Clasa II	Clasa III	Clasa IV	Clasa V	Total
Bacău	1,59%	12,23%	35,14%	41,75%	9,29%	100%
Botoșani	0%	29,36%	41,17%	22,79%	6,68%	100%
Iași	0,41%	23,51%	43,93%	27,87%	4,28%	100%
Neamț	3,8%	23,22%	29,98%	29,61%	13,39%	100%
Suceava	2,06%	16,42%	35,06%	30,27%	16,18%	100%
Vaslui	3,58%	20,93%	29,85%	24,03%	21,62%	100%

Sursa: ARPM

La nivel regional, suprafețele terenurilor afectate de diferite tipuri de alunecări au crescut în anul 2010 în județele Bacău, Iași, Neamț, s-au menținut în județul Botoșani, iar în județele Suceava și Vaslui au scăzut.

La nivel regional, Județul Iași deține cea mai mare suprafață de terenuri degradate, 27.531 ha, cea mai redusă suprafață de terenuri degradate având-o județul Bacău (12.365 ha). Ca procent din totalul fondului funciar al fiecărui județ, suprafețele de terenuri degradate reprezintă: în județul Iași 5,03%, în județul Vaslui 3,04%, în județul Botoșani 2,73%, în județul Neamț 2,36%, în județul Bacău 1,875 iar în județul Suceava 1,64%.

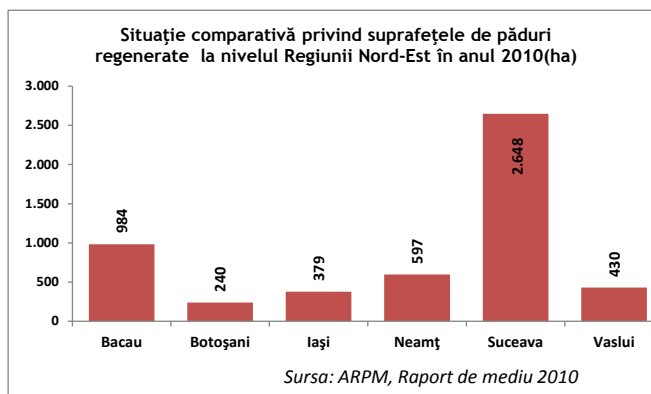
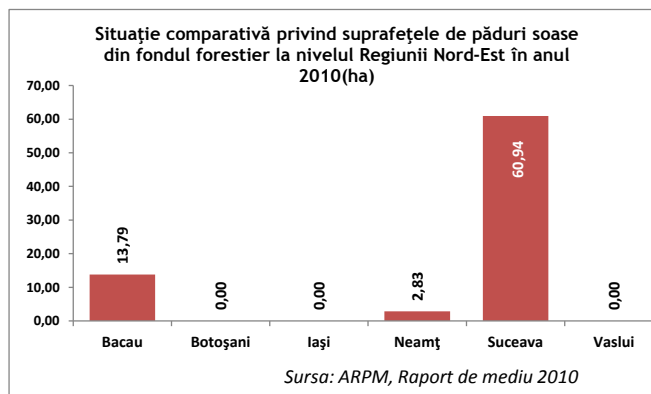
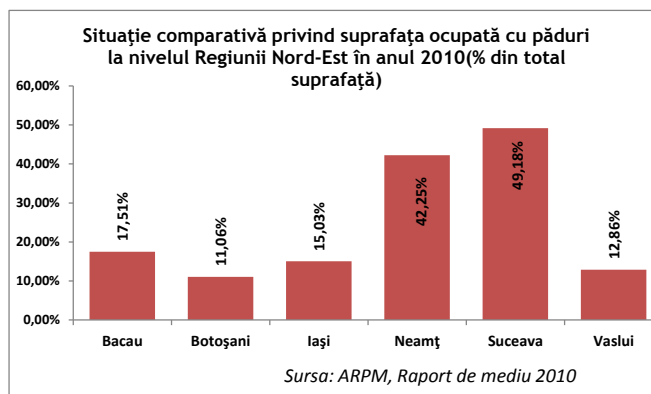
Suprafața ocupată cu păduri

Județul Suceava ocupă primul loc în regiune în privința suprafețelor ocupate de păduri cu o suprafață de 420.635 ha, iar ultimul loc este ocupat de județul Botoșani cu 55.164 ha.

La nivel regional suprafața împădurită a scăzut foarte mult în perioada 2006-2008, dar a crescut în perioada 2009-2010.

37,5% din suprafața totală a fondului forestier din regiune este în proprietate particulară, județul Bacău situându-se pe primul loc cu 82,4% din suprafața fondului forestier în proprietate particulară.

La nivel regional, cea mai mare suprafață de teren scoasă din fondul forestier a fost utilizată pentru realizarea unor fâșii de frontieră, exploatarea și asigurarea protecției zăcămintului, precum și pentru pepiniere silvice. Cea mai mare suprafață de teren scoasă din fondul forestier o are județul Suceava cu 60,94 ha, urmată de județul Bacău cu 13,79 ha și județul Neamț cu 2,833 ha. În județele Botoșani, Iași și Vaslui nu s-au scos din circuitul silvic suprafețe de teren pentru alte utilizări.

Județ	Suprafața totală fond forestier (ha)		Suprafața de pădure (ha)		Suprafață cu alte funcții (ha)	
	Proprietate de stat	Proprietate particulara	Proprietate de stat	Proprietate particulara	Proprietate de stat	Proprietate particulara
Bacău	20.962	98.084	17.820	98.084	3.142	27
Botoșani	35.007	21.524	33.941	21.223	1.066	301
Iași	69.040	15.135	67.361	14.914	1.679	221
Neamț	171.216	82.596	167.787	81.314	3.429	1.282
Suceava	286.872	142.220	278.415	142.220	8.457	6.261
Vaslui	48.496	20.923	47.494	20.923	1.002	1.101
Regiune Nord-Est	631.593	380.482	612.818	378.678	18.775	9.193

Sursa: INS

La nivel regional regenerarea pădurilor a crescut, totalizând 5.278 ha. Județul Suceava având cea mai mare suprafață cu regenerare naturală, de 893 ha, iar cea mai mică suprafață regenerată natural o prezintă județul Botoșani cu 146 ha. Suprafețele împădurite prin plantații au crescut, județul Suceava a avut cea mai mare suprafață cu plantații, de 1.755 ha, iar cea mai mică, județul Iași de 57 ha

Județul Botoșani generează cea mai mică cantitate de deșeuri municipale, acest județ având și cel mai mic indicator de generare a acestor deșeuri, respectiv 196 kg/loc/an spre deosebire de județul Neamț care se situează pe primul loc cu 403 kg/loc/an. Media acestui indicator la nivelul Regiunii Nord-Est este de 331 kg/loc/an inferioară mediei naționale de 393 kg/loc/an.

Deșeuri municipale

În ceea ce privește gradul de acoperire cu servicii de salubritate la nivelul județelor din regiunea Nord-Est la nivelul anului 2009 se constată că județul Suceava se află pe primul loc cu un procent de 76,43% în timp ce județele Vaslui(24%) și Neamț(31,7%) au un grad destul de redus de acoperire cu servicii de salubritate.

De asemenea, se constată că în județele Vaslui, Neamț și Bacău gradul de acoperire cu servicii de salubritate în mediul rural este unul destul de redus. Pe total regiune există o discrepanță mare între asigurarea de servicii de salubritate în mediul urban(85,98%) și mediul rural(29,75%).

Colectarea deșeurilor menajere în Regiunea Nord-Est se realizează mai ales în mediul urban, iar dacă ne referim la colectarea selectivă, acest sistem este implementat doar parțial, în cadrul unor proiecte pilot și doar în anumite zone ale orașelor.

Cea mai mare cantitate de deșeuri menajere se colectează în județul Iași, acest județ fiind pe ultimul loc în ceea ce privește deșeurile colectate din servicii municipale.

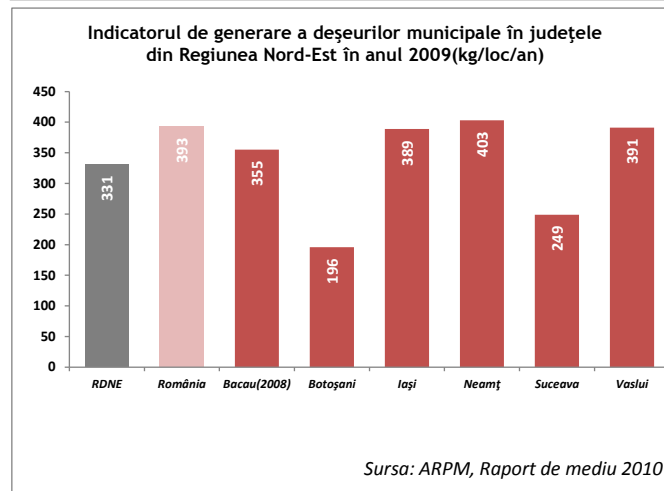
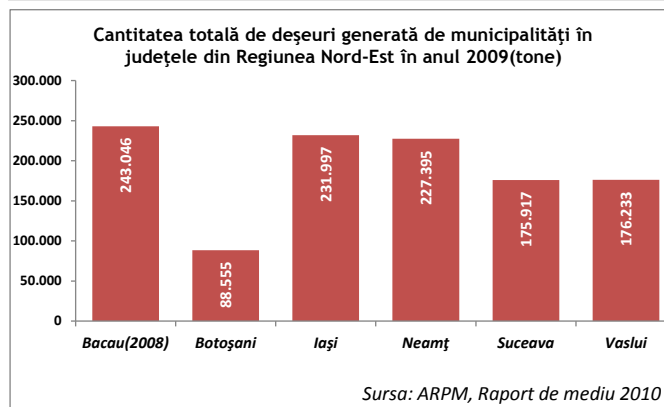
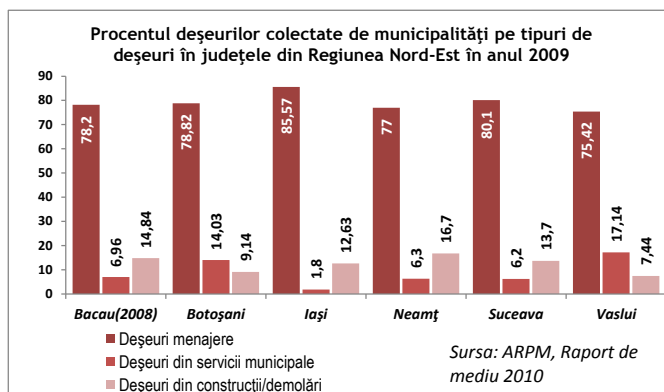
La nivel regional, principalele probleme de mediu privesc:

- ✓ proasta gestionare a deșeurilor industriale și menajere(colectare neselectivă, gradul redus de valorificare și/sau tratare a deșeurilor, depozitare inadecvată sub aspectul amplasării și amenajării haldelor, existența depozitelor de rumeguș pe malurile cursurilor de apă, de-a lungul căilor rutiere);
- ✓ despăduriri, cu implicații în accentuarea alunecărilor de teren;
- ✓ fenomene de eroziune a solului, ce afectează în principal, partea de est a regiunii;
- ✓ poluarea locală sau zonală determinată de: activități industriale cu impact asupra aerului, apei, solului; trafic (insuficiența sau inexistența unor cai rutiere ocolitoare) cu impact asupra aerului și nivelului de zgomot; aglomerări urbane, cu impact asupra aerului(centrale termice pe combustibil lichid), apelor(stații de epurare de capacitate insuficientă) și solului(deșeuri); fermele zootehnice cu impact asupra apei și solului; infrastructura fizică în domeniul protecției mediului.

Din punct de vedere al severității problemelor / aspectelor de mediu identificate în Regiunea de Dezvoltare Nord Est de către Agenția Regională pentru

protecția mediului, situația centralizată în ordinea descrescătoare a rezultatelor ierarhizării problemelor este următoarea:

- ✓ Poluarea apelor de suprafață datorită evacuărilor de ape uzate din industrie;
- ✓ Degradarea fondului forestier;
- ✓ Lipsa managementului coerent și eficient al ariilor naturale protejate;
- ✓ Poluarea apelor de suprafață datorită evacuării apelor menajere neepurate sau epurate necorespunzător de la stațiile de epurare din zonele urbane;
- ✓ Utilizarea unor sisteme neperformante în captarea, transportul, tratarea și distribuția apei potabile;
- ✓ Mari suprafețe agricole și numeroase localități expuse riscului inundațiilor datorită lipsei sau ineficienței lucrărilor hidrotehnice de apărare împotriva inundațiilor;
- ✓ Intensificarea fenomenului de eroziune și degradare a terenurilor
- ✓ Diminuarea și degradarea spațiilor verzi intraurbane și periurbane și distribuția neuniformă a spațiilor verzi și a zonelor de agrement în mediul urban;
- ✓ Nerespectarea regulamentului de urbanism privind delimitarea zonelor rezidențiale de cele comerciale și neexistența unor zone tampon între zonele industriale și zonele rezidențiale în orașe și municipii;
- ✓ Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere și exploatarea în condiții de risc a depozitelor de deșeurii menajere în mediul urban;
- ✓ Lipsa unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile;
- ✓ Poluarea atmosferei generată de traficul rutier.

CAPITOLUL VIII - Disparități urban-rural

Aspecte cheie

- Din numărul total de născuți vii, 42,6% au fost înregistrați în mediul urban și 57,4% în mediul rural.
- Rata sporului natural în localitățile rurale este de -3,1‰, iar în localitățile urbane de 1,3‰.
- În mediul urban este înregistrată o durată medie a vieții cu 1,96 ani mai mare decât în mediul rural.
- În mediul urban, gradul de îmbătrânire demografică este cu 18,6% mai redus față de mediul rural;
- Trei sferturi din întreprinderi funcționează în mediul urban și doar un sfert în mediul rural.
- În mediul urban densitatea întreprinderilor este de 4 ori mai ridicată decât în mediul rural.
- Disparitățile urban-rural sunt foarte evidente la analiza indicatorilor din domeniul sănătății, toți indicatorii analizați înregistrând valori mult mai favorabile în mediul urban.
- 95,7% dintre localitățile urbane au rețea de distribuție a apei, în timp ce doar 59,1% din localitățile rurale au acces la această utilitate.
- În anul 2009, în Regiunea Nord-Est doar 29,75% din populația rurală era deservită de serviciu de salubritate, în timp ce în mediul urban procentul era de 85,98%.
- Din punct de vedere al cantității de deșeuri generate și necolectate în mediul rural se înregistrează o valoare mai favorabilă a acestui indicator față de mediul urban.
- Județul Botoșani înregistrează cea mai mică diferență a acestui indicator între mediul urban (0,530) și rural (0,419).
- Referitor la procentul numărului de șomeri în total populație rurală se constată că acesta este mult mai ridicat decât procentul șomerilor în total populație urbană.

Demografie

Din prisma indicatorilor demografici, între mediul rural și cel urban din regiune se remarcă diferențe notabile, unele firești, ce țin de tipul locuirii (ex: densitatea demografică) și altele care semnaleză diferențe importante legate de nivelul de trai, educație, dezvoltare economică etc.

Din numărul total de **născuți vii**, 42,6% au fost înregistrați în mediul urban (16.576 născuți vii) și 57,4% în mediul rural (22.292 născuți vii).

În mediul urban **rata natalității** este 10,4‰, iar în mediul rural 10,5‰.

În ceea ce privește numărul de **persoane decedate** la nivel regional, 66,5% au fost loc în mediul rural și 33,5% în mediul urban. Cauza ponderii mai ridicate a numărului de decese a populației din mediul rural este, în mod cert, gradul mai avansat de îmbătrânire demografică.

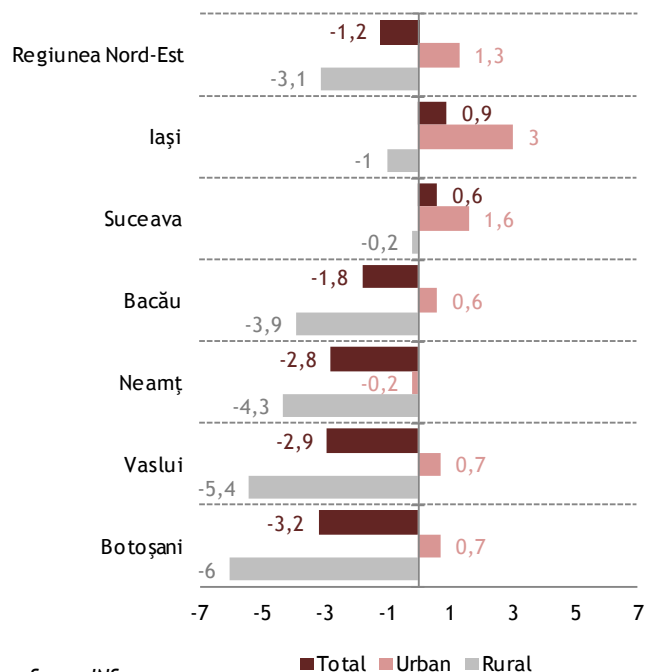
Rata mortalității în localitățile rurale din regiune este de 13,6‰, în timp ce în localitățile urbane este de 9,1‰.

În ceea ce privește numărul de **decedați sub 1 an**, 71,7% s-au înregistrat în mediul rural și 28,3% în mediul urban. **Rata mortalității infantile** este de 11,2‰ per total regiune, fiind mai ridicată în mediul rural decât în mediul urban (14‰, față de 7,4‰).

La nivel regional, în toate cele șase județe componente în mediul rural se înregistrează **spor natural** negativ. Per total, scăderea populației din anul 2010 a fost cauzată și de acest factor, sporul natural în localitățile rurale fiind de -6.527 persoane. Mediul urban reușește să compenseze în mică măsură acest deficit, înregistrându-se un spor natural de +2.044 persoane. Singurul județ în cadrul căruia sporul natural a fost negativ și în localitățile urbane este Neamț (-49 persoane).

Peste jumătate de valoarea sporului natural din mediul urban (55,8%) s-a datorat dinamicii demografice din județul Iași (spor natural de 1.140 persoane).

Rata sporului natural al populației în Regiunea Nord-Est, în anul 2010

Sursa: INS

Rata sporului natural în Regiunea Nord-Est este de -1,2‰, existând totodată diferențe între situația din mediul urban și cea din mediul rural. Rata sporului natural în localitățile rurale este de -3,1‰, iar în localitățile urbane de 1,3‰.

Nu există nici un județ care să prezinte rate pozitive ale sporului natural atât în mediul urban, cât și în mediul rural, însă există județe cu rate negative în ambele medii: Neamț urban -0,2‰, Neamț rural -4,3‰.

Disparități există și în ceea ce privește **durata medie a vieții** în localitățile rurale și urbane din regiune. Astfel, în mediul urban este înregistrată o durată medie a vieții cu 1,96 ani mai mare decât în mediul rural. Această situație nu este, însă, valabilă în toate județele regiunii. Singurul județ care face notă discrepantă acestei stări este Suceava, unde durata medie a vieții în mediul urban este de 74,15 ani, iar în mediul rural de 74,34 ani.

La nivel regional **deficitul de forță de muncă** va fi mult mai ridicat în mediul urban, unde rata de înlocuire a

forței de muncă este de 599,8‰ (estimând un deficit pe piața forței de muncă pe termen mediu de aproximativ 40%). În mediul rural rata de înlocuire a forței de muncă este de 926,8‰, ceea ce înseamnă că deficitul de forță de muncă pe termen mediu va fi minor, având în vedere parametrii actuali ai fenomenelor demografice.

Analizând situația **gradului de dependență al populației** pe medii de rezidență observăm că în toate județele regiunii se înregistrează un grad mai mare de dependență în mediul rural, ca urmare a ponderii mai ridicate a populației tinere în totalul populației stabile. Astfel, în anul 2010 gradul de dependență al populației a fost de 342,9‰ în mediul urban și de 580,4‰ în mediul rural.

La nivel regional, **gradul de îmbătrânire a populației** în anul 2010 este de 818,8‰. Există, însă, diferențe destul de semnificative între nivelul de îmbătrânire a populației din mediul rural față de populația din mediul urban. Astfel, în localitățile rurale din Regiunea Nord-Est, la 1000 de tineri cu vârsta de 0-14 ani revin 878,7 persoane vârstnice de peste 65 de ani. În același timp, în mediul urban numărul de vârstnici raportat la cel al tinerilor este cu 18,6% mai redus (grad de îmbătrânire de 715,1‰).

Din numărul total de **stabiliri de domiciliu** din anul 2010, 63,1% s-au realizat în mediul rural și 36,9% în mediul urban.

Soldul schimbărilor de domiciliu este negativ în mediul urban (-9.707 persoane) și pozitiv în mediul rural (+3.993). Totuși, în două județe din regiune numărul persoanelor care au plecat cu domiciliul din mediul rural îl depășește pe cel al persoanelor care au sosit cu domiciliu, creând un sold negativ: Vaslui -600 persoane și Botoșani -258 persoane.

Spre deosebire de stabilirile de domiciliu, în cazul **stabilirilor de reședință** o pondere mai ridicată a fost înregistrată în mediul urban (71,6%), decât în mediul rural (28,4%).

În mediul rural, soldul **stabilirilor cu reședința** este de -8.053 persoane, în mediul urban soldul este de +823 persoane.

În mediul urban soldul **schimbărilor de reședință** este pozitiv doar în județul Iași (+3.941 persoane) și județul Suceava (+96 persoane). Pe de altă parte, în mediul rural soldul este negativ la nivelul tuturor județelor componente ale Regiunii Nord-Est.

Economie

Analizată din prisma activității întreprinderilor, dezvoltarea economică a regiunii prezintă diferențe majore între mediul rural și mediul urban.

Din punct de vedere al **numărului de întreprinderi** active din regiune, trei sferturi din întreprinderi funcționează în mediul urban (36.788 întreprinderi) și doar un sfert în mediul rural (12.254 întreprinderi). Județul care a concentrat cea mai mare parte a întreprinderilor active și în cadrul căruia aceste disparități economice se accentuează este județul Iași: 82,1% din întreprinderi în mediul urban și 17,9% în mediul rural. În județul Vaslui concentrarea întreprinderilor active în mediul urban este mai accentuată decât la nivel regional (80,1%), ceea ce reliefează dificultățile economice întâlnite în mediul rural.

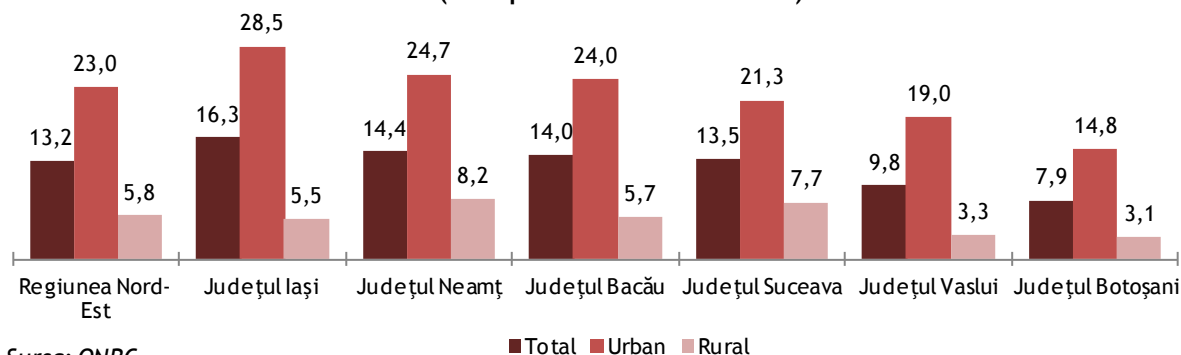
În rândul județelor în cadrul cărora distribuția întreprinderilor active pe medii este ceva mai echilibrată intră județul Neamț (64,7% întreprinderi în mediul urban și 35,3% în mediul rural) și județul Suceava (67,5% întreprinderi în mediul urban și 32,5% în mediul rural).

Prin raportare la populația existentă, în mediul urban **densitatea întreprinderilor** este de 23‰, în mediul urban valoarea înregistrată este de circa 4 ori mai scăzută (5,8‰).

În județul Neamț se înregistrează cea mai mare densitate a întreprinderilor în mediul rural (8,2‰), acesta fiind urmat de județul Suceava (7,7‰), județul Bacău (5,7‰), județul Iași (5,5‰), județul Vaslui (3,3‰) și județul Botoșani (3,1‰).

Astfel, în toate județele din regiune putem vorbi de o concentrare a întreprinderilor în localitățile urbane. De altfel, acest aspect a fost semnalat și în cadrul focus-

Densitatea întreprinderilor active din Regiunea Nord-Est, în anul 2010 (întreprinderi/1.000 locuitori)

Sursa: ONRC

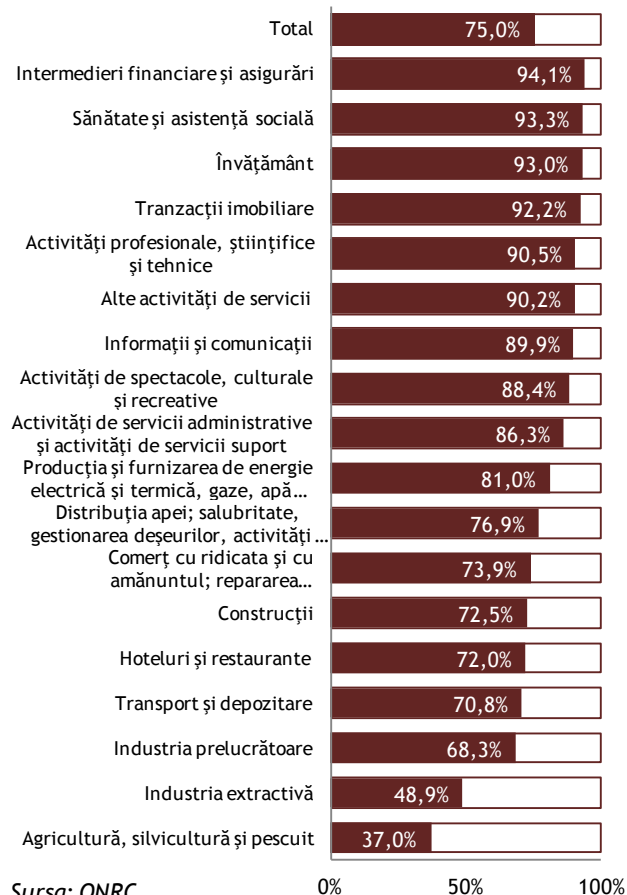
grupurilor și întâlnirilor de lucru organizate în vederea elaborării acestui studiu.

Un alt fenomen indicat de participanții la aceste evenimente a fost acela al dezvoltării economice mai accentuate a comunelor din vecinătatea marilor orașe, în detrimentul altor localități rurale din județ. Avem, însă, de a face cu două categorii distincte de întreprinderi: cele care își mută doar sediul social în mediul rural în scopul plătirii unor impozite mai reduse și cele care își deschid/mută întreaga activitate în comunele din apropierea orașelor din cauza aglomerării excesive din mediul urban, a lipsei terenurilor sau a prețurilor prea ridicate a acestora. O urmare directă a acestui fenomen este creșterea bugetului local al acestor comune, astfel încât de multe ori astfel de localități rurale ajung să dispună de un buget local mai consistent decât al unor localități urbane din regiune.

Diferențe între mediile de rezidență se observă și din prisma tipologiei activităților desfășurate de întreprinderile locale active. În timp ce în mediul urban nivelul de diversificare economică este mai ridicat, în mediul rural întreprinderile active sunt orientate, predominant, spre sectoare precum: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, Industria prelucrătoare, Construcții și Agricultură, silvicultură și pescuit. Aceste sectoare sunt responsabile și pentru cea mai mare parte a locurilor de muncă din mediul rural.

Per ansamblu, în aproape toate sectoarele economice din regiune este semnalată polarizarea întreprinderilor în mediul urban, în detrimentul localităților rurale. Excepție fac doar Agricultură, silvicultură și pescuitul, unde doar 37% din întreprinderi își desfășoară

Ponderea întreprinderilor din mediul urban din totalul întreprinderilor din Regiune, pe sectoare, în anul 2010

Sursa: ONRC

activitatea în mediul urban, și Industria extractivă, unde 48,9% din unități își desfășoară activitatea în mediul urban.

Există sectoare economice prezente aproape în totalitate doar în mediul urban: Intermedieri financiare și asigurări (94,1% din întreprinderi în mediul urban), Sănătate și asistență socială (93,3% din întreprinderi în mediul urban), Învățământ (93,0% din întreprinderi în mediul urban), Tranzacții imobiliare (92,2% din întreprinderi în mediul urban), Activități profesionale, științifice și tehnice (90,5% din întreprinderi în mediul urban), Alte activități de servicii (90,2% din întreprinderi în mediul urban), Informații și comunicații (89,9% din întreprinderi în mediul urban), etc.

Per ansamblu, 80,1% din cifra totală de afaceri din regiune se datorează întreprinderilor active din mediul urban (43.541,7 milioane lei RON) și doar 19,9% întreprinderilor active din mediul rural (10.796,3 milioane lei RON).

În anumite județe concentrarea cifrei de afaceri totale în mediul urban este foarte aproape de 90%: județul Vaslui (87,6%), județul Bacău (87,3%) și județul

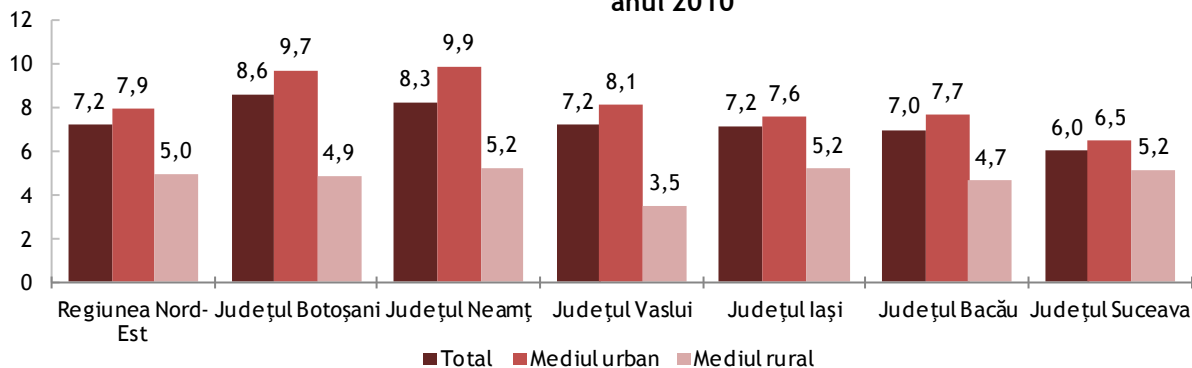
Botoșani (85,8%). La polul opus de află județul Neamț, unde 70,3% din cifra totală de afaceri a fost realizată de întreprinderile din mediul urban și 29,7% de întreprinderile din mediul rural.

În ceea ce privește cifra de afaceri pe întreprindere activă în Regiunea Nord-Est, în anul 2010 valoarea medie a fost de 1.108 mii lei, ușor mai ridicată în mediul urban (1.184 mii lei) decât în mediul rural (881 mii lei).

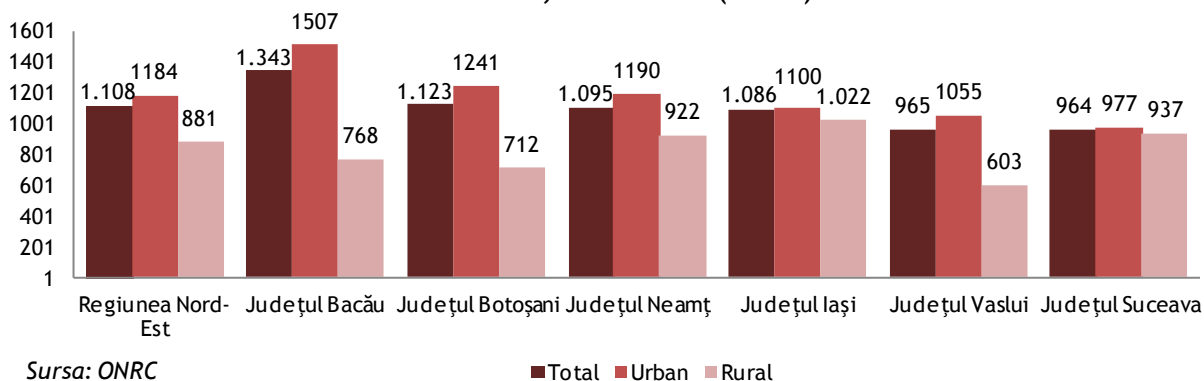
Cea mai mare parte a salariaților înregistrați în Regiunea Nord Est își desfășoară activitatea în întreprinderile active din mediul urban: 292.211 persoane (82,8%). În cadrul întreprinderilor active din mediul rural sunt active doar 60.789 persoane, reprezentând 17,2% din numărul mediu de salariați.

Numărul mediu de salariați al unei întreprinderi este mai ridicat în mediul urban decât în mediul rural (7,9 salariați/întreprindere, față de 5 salariați/întreprindere).

Numărul mediu de salariați pe întreprindere activă în Regiunea Nord-Est, în anul 2010

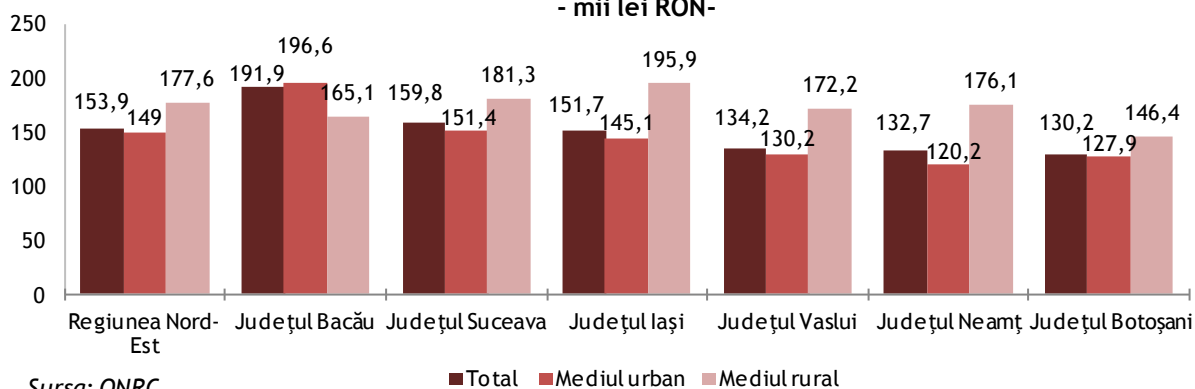
Cifra medie de afaceri pe întreprindere activă economic din Regiunea Nord-Est, în anul 2010 (mii lei)

Sursa: ONRC

■ Total ■ Urban ■ Rural

Productivitatea muncii în Regiunea Nord-Est (cifra de afaceri/număr salariați) - mii lei RON-

Deși județul Botoșani se clasează pe ultima poziție din regiune în funcție de numărul de întreprinderi active și în funcție de cifra totală de afaceri acestora, media de salariați pe întreprindere reprezintă maxima regională (8,6 salariați/întreprindere).

Alte județe unde numărul mediu de salariați pe întreprindere activă este superior valorii medii regionale sunt: Neamț (8,3 salariați/întreprindere), Vaslui (7,2 salariați/întreprindere) și Iași (7,2 salariați/întreprindere). În județul Bacău o întreprindere deține o medie 7 salariați, iar în județul Suceava 6 salariați.

În toate județele regiunii în mediul urban se înregistrează un număr mai ridicat de salariați/întreprindere decât în mediul rural. În mediul urban din județul Neamț se înregistrează cel mai mare număr de salariați/întreprindere (9,9 salariați), cea mai scăzută valoare din cadrul acestui segment fiind înregistrată în localitățile urbane din Suceava (6,5 salariați/întreprindere).

În mediul rural, cel mai scăzut număr de salariați pe întreprindere este înregistrat în județul Vaslui (3,5 salariați), în timp ce cea mai ridicată valoare este prezentă în mai multe județe din regiune: Neamț (5,2 salariați/întreprindere), Iași (5,2 salariați/întreprindere) și Suceava (5,2 salariați/întreprindere).

Nu în toate județele productivitatea muncii deține o valoare mai ridicată în mediul rural, excepție făcând județul Bacău unde cifra medie de afaceri pe salariat în

mediul rural este 16% mai redusă decât valoarea înregistrată în mediul urban (165,1 mii lei, față de 196,6 mii lei).

Cea mai ridicată productivitate a muncii în mediul rural este înregistrată în județul Iași (195,9 mii lei/salariat) și în mediul urban în județul Bacău (196,6 mii lei/salariat).

Echipare edilitară

Deși s-au înregistrat progrese foarte importante în ultima perioadă, între mediul rural și mediul urban încă se mențin diferențe semnificative în ceea ce privește echiparea edilitară. Deși situația în mediul urban nu este nici pe departe favorabilă, mediul rural necesită încă investiții majore în rețelele de utilități de bază: alimentare cu apă potabilă și canalizare.

În anul 2011, în 343 de localități din regiunea Nord Est există rețea de distribuție a apei potabile, din care 44 municipii și orașe (95,7% din total localități urbane) și 299 comune (59,1% din total comune).

În intervalul de timp 1990-2011, mediul rural a raportat o extindere însemnată a rețelei de distribuție a apei potabile, rețeaua extinzându-se de 5,4 ori (+2.914,8 km rețea). Și în mediul urban rețeaua de distribuție a apei potabile s-a extins, dar nu cu aceeași intensitate, procentul de extindere fiind de 50,3% (+1.211,7 km rețea). În ultima perioadă, acest lucru s-a datorat în special programelor finanțate de Uniunea Europeană.

La nivel regional sunt raportate doar două orașe care nu dispun de rețea de distribuție a apei potabile: Cajvana și Milișăuți din județul Suceava, la nivelul anului 2011. La nivelul mediului rural ponderea localităților care dispun de o rețea de distribuție a apei potabile este mult mai scăzută, variind între 33,7% și 78,8%.

În județul Suceava, 65 de comune, dintr-un total de 98 de comune nu dispuneau în anul 2011 de rețea de distribuție a apei potabile. Ponderea comunelor care dispun de rețea de distribuție a apei potabile, în acest județ, este de doar 33,7%.

Următoarele județe din regiune, unde ponderea localităților rurale care dispun de rețea de apă potabilă este scăzută, sunt județul Botoșani (57,7% dintre comune), județul Iași (60,2% dintre comune) și județul Neamț (60,3% dintre comune).

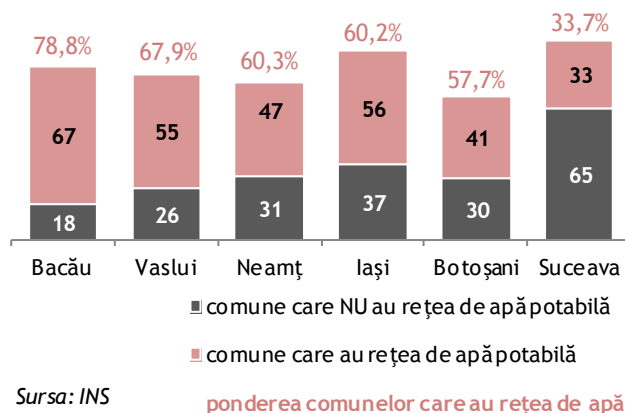
Rețeaua de canalizare din mediul urban reprezintă 87,0% din total, la nivel de regiune. Județele unde peste 90,0% din rețeaua de canalizare este în mediul urban sunt: Botoșani (93,8%), Neamț (92,0%) și Vaslui (90,3%).

În județul Iași ponderea rețelei de canalizare din mediul urban este de 87,7%, în județul Suceava de 84,1% și în județul Bacău de 81,0%.

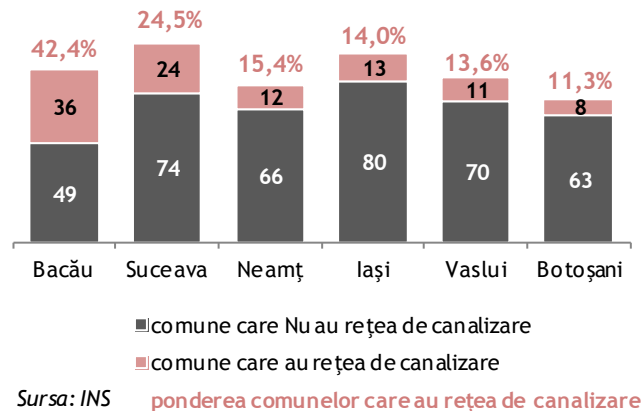
Mediul rural se confruntă cu o rețea de canalizare deficitară, doar 20,6% dintre comune beneficiind de o astfel de rețea, în anul 2011.

Ponderea cea mai scăzută a comunelor care au rețea de canalizare se înregistrează în județele: Neamț (15,4% comune au rețea de canalizare), Iași (14,0%), Vaslui (13,6%) și Botoșani (11,3%).

Numărul de comune din regiunea Nord Est care dispun de rețea de distribuție a apei potabile, în anul 2011

Numărul de comune din regiunea Nord Est care dispun de rețea de canalizare, în anul 2011

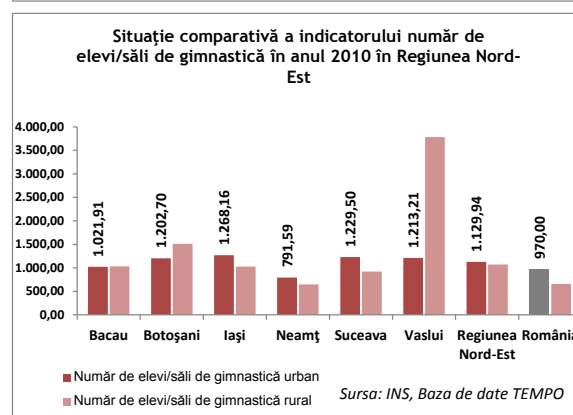
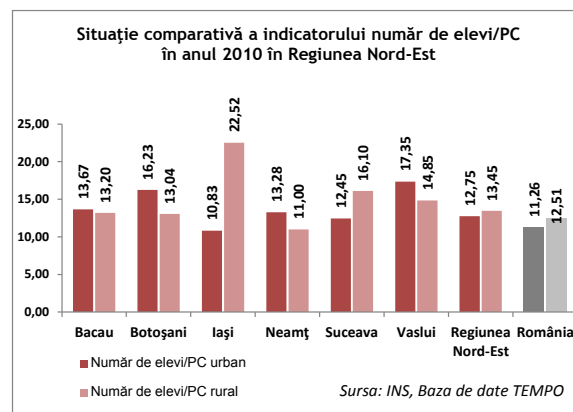

Servicii publice

Educație

Analiza indicatorilor din domeniul educației reliefează o serie de disparități între mediul urban și cel rural, astfel:

- ✓ Indicatorul număr elevi/PC indică faptul că în județele Iași și Suceava numărul de elevi/PC este mai mare în mediul rural decât în cel urban, iar în județele Bacău, Botoșani, Neamț și Vaslui situația este inversă. La nivel regional nu există o discrepanță semnificativă urban-rural între numărul de elevi/PC.
- ✓ Indicatorii număr elevi/atelier școlar, număr elevi/laborator evidențiază o discrepanță accentuată între mediul urban și cel rural, în defavoarea mediului rural.
- ✓ Indicatorul nr. elevi/săli de clasă și cabinete școlare este favorabil mediului rural. Cea mai mare discrepanță pe acest indicator se înregistrează în județul Iași.

	Nr. elevi/ Săli de clasă și cabinete școlare		Număr de elevi/PC		Număr de elevi/ atelier școlar	
	urban	rural	urban	rural	urban	rural
Bacău	36,31	27,04	13,67	13,20	514,74	1.444,94
Botoșani	34,63	26,04	16,23	13,04	566,99	1.033,26
Iași	42,42	29,85	10,83	22,52	428,21	1.189,26
Neamț	31,00	24,72	13,28	11,00	568,32	794,42
Suceava	38,62	26,33	12,45	16,10	576,59	1.838,55
Vaslui	36,20	27,45	17,35	14,85	548,44	2.447,88
Regiunea Nord-Est	37,63	27,04	12,75	13,45	505,61	1.291,51
România	38,76	25,91	11,26	12,51	544,09	1.477,13

	Număr de elevi/săli de gimnastică		Număr de elevi/ laborator		Număr de elevi/ teren de sport	
	urban	rural	urban	rural	urban	rural
Bacău	1.021,91	1.032,10	177,72	264,78	890,90	790,20
Botoșani	1.202,70	1.510,15	230,75	284,52	968,02	713,89
Iași	1.268,16	1.027,09	85,98	347,63	1.177,58	891,95
Neamț	791,59	647,75	167,91	195,83	714,98	576,77
Suceava	1.229,50	919,27	171,68	270,12	844,51	1.036,27
Vaslui	1.213,21	3.783,09	216,41	533,51	1.380,55	1.300,44
Regiunea Nord-Est	1.129,94	1.069,31	134,86	290,21	971,59	840,39
România	970,00	658,10	137,18	219,72	1.018,90	649,34

Sănătate

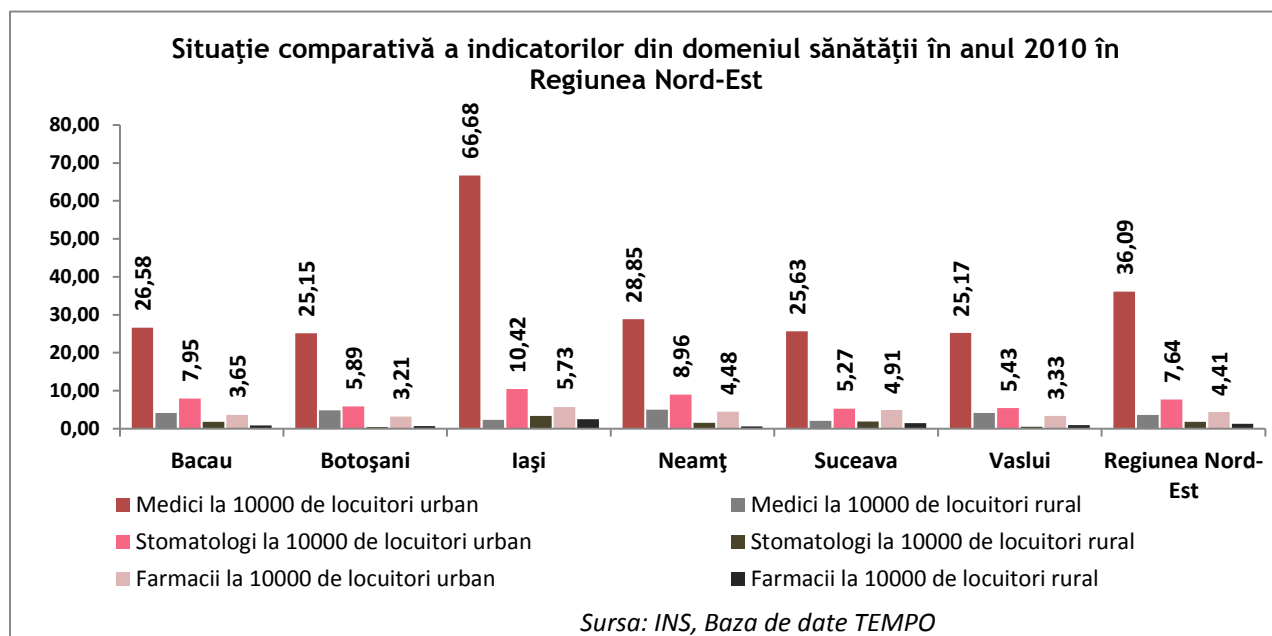
Disparitățile urban-rural sunt foarte evidente la analiza indicatorilor din domeniul sănătății, toți indicatorii analizați înregistrând valori mult mai favorabile în mediul urban.

Cele mai mari diferențe se înregistrează la *indicatorul medici la 10.000 locuitori* în județul Iași (valoare în mediul rural -2,28, valoarea în mediul rural - 66,68). Această diferență apare în contextul în care municipiul Iași este un important furnizor de servicii de sănătate la nivel național.

Acest indicator înregistrează o discrepanță foarte mare urban-rural și în județul Suceava.

Indicatorul stomatologi la 10.000 locuitori înregistrează cele mai mari discrepanțe urban-rural în județele Botoșani și Vaslui, în timp ce indicatorul farmacii la 10.000 locuitori evidențiază discrepanțe în județele Neamț și Botoșani.

	Medici la 10000 de locuitori			Stomatologi la 10000 de locuitori			Farmacii la 10000 de locuitori		
	Total	urban	rural	Total	urban	rural	Total	urban	rural
Bacău	14,30	26,58	4,16	4,58	7,95	1,79	2,27	3,65	0,84
Botoșani	13,33	25,15	4,84	2,71	5,89	0,42	2,04	3,21	0,69
Iași	32,50	66,68	2,28	6,70	10,42	3,40	4,20	5,73	2,46
Neamț	14,02	28,85	5,03	4,32	8,96	1,51	2,22	4,48	0,63
Suceava	13,37	25,63	2,10	3,33	5,27	1,88	3,01	4,91	1,46
Vaslui	12,86	25,17	4,17	2,56	5,43	0,53	1,98	3,33	0,91
Regiunea Nord-Est	17,84	36,09	3,60	4,30	7,64	1,77	2,77	4,41	1,25

Salubritate

În anul 2009, în Regiunea Nord-Est doar 29,75% din populația rurală era deservită de serviciu de salubritate, în timp ce în mediul urban procentul era de 85,98%.

În județul Vaslui exista cea mai mare diferență între procentul populației deservite în mediul rural(0,08%) și cea din mediul urban(57,97%).

Un grad redus de acoperire a mediului rural exista și în județele Neamț(15,14%) și Bacău(18,11%).

Din punct de vedere al cantității de deșuri generate și necolectate în mediul rural se înregistrează o valoare mai favorabilă a acestui indicator față de mediul urban.

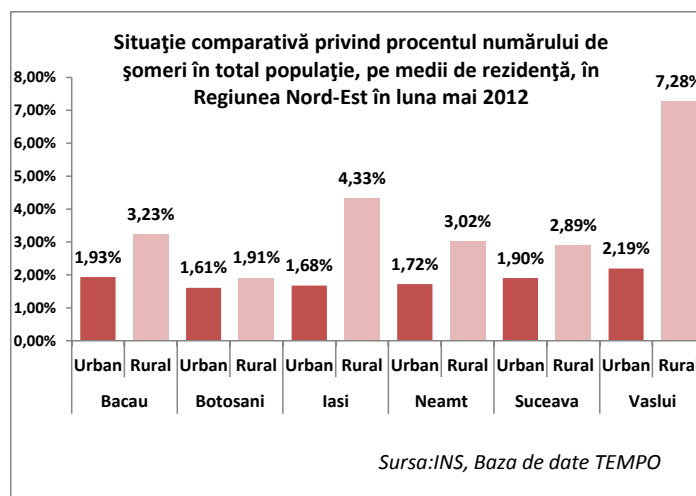
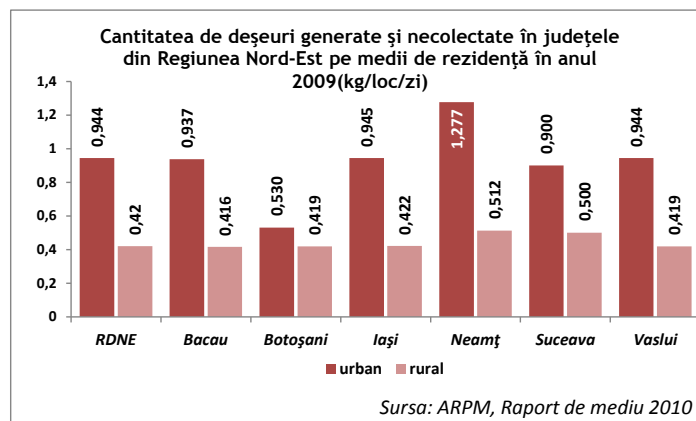
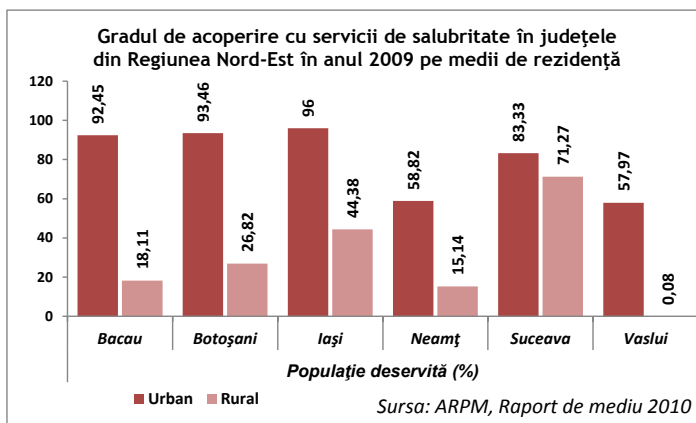
Județul Botoșani înregistrează cea mai mică diferență a acestui indicator între mediul urban (0,530) și rural (0,419).

Social

Referitor la procentul numărului de șomeri în total populație rurală se constată că acesta este mult mai ridicat decât procentul șomerilor în total populație urbană.

Cele mai mari diferențe se găsesc în județul Vaslui, unde numărul șomerilor reprezintă 7.28% din totalul populației rurale și în județul Iași unde acest procent atinge în mediul rural 4,33%.

Cele mai mici disparități urban-rural ale acestui indicator se regăsesc în județul Botoșani și Suceava.

CAPITOLUL IX - Concluzii și recomandări

Regiunea Nord Est prezintă importante disparități în profil teritorial, între județele componente, între localități de același tip și din prisma dihotomiei urban-rural, sub aspectul majorității domeniilor de interes: economic, social, infrastructură, mediu, servicii publice etc. Se remarcă interconexiunile dintre aceste domenii, cel mai clar exemplu reprezentându-l legătura dintre domeniul economic și situațiile din sfera socială, cele legate de mediu (ex: poluare), dezvoltarea infrastructurii etc.

Dezvoltare economică

Din punct de vedere economic există diferențe clare între județele regiunii. Județele Iași și Bacău dețin împreună jumătate din PIB și jumătate din cifra de afaceri regională. La polul opus, județele Vaslui și Botoșani raportează probleme economice majore, înregistrând cel mai scăzut nivel al PIB/locuitor din țară.

Doar un sfert din întreprinderile regionale provin din mediul rural, de unde și procentul de aproape 80% deținut de mediul rural din totalul șomerilor.

În perioada următoare, se pot delimita specializări definitorii pentru județele regiunii, cu toate că în cadrul acestora există zone care fac notă discordantă. Potențial clar de specializare economică spre domeniul agricol prezintă județele Botoșani, Iași și Vaslui, dar situația județului Iași este influențată decisiv de municipiul Iași, care are potențial de dezvoltare în domenii precum IT&C, sănătate, învățământ. Județele Suceava și Neamț au căpătat în ultima perioadă un profil turistic din ce în ce mai accentuat, care trebuie susținut în perioada următoare. Județului Bacău nu îi poate fi atribuită o specializare clară; zona de vest a județului poate fi dezvoltată din punct de vedere turistic, cu toate că a reprezentat polul industrial al județului; zona de est are caracter agricol, activitățile din acest domeniu părând a fi singura opțiune pentru acest areal.

Aspecte demografice

Din punct de vedere demografic, județul Iași are cea mai numeroasă populație stabilă, municipiului Iași datorându-i-se aproximativ 40% din volumul demografic

județean. Județele Bacău și Suceava au populații apropiate numeric, cu aproximativ 100.000 pers. mai reduse față de județul Iași dar cu circa 150.000 pers. mai numeroase față de județul Neamț.

Sporul natural al regiunii este negativ, cu excepția județelor Iași și Suceava, toate celelalte 4 județe raportând rezultate negative ale acestui indicator. Diferențe semnificative se observă, din prisma sporului natural, între mediul urban și mediul rural. În județul Botoșani, pentru mediul rural, rata sporului natural este de -6% iar în județul Vaslui de -5,4%. Cea mai bună situație a sporului natural în mediul rural este cea aferentă județului Suceava (-0,2%), fiind singurul caz când rata sporului natural crește peste -1% în mediul rural. Doar județul Neamț înregistrează valori negative pentru mediul urban, în restul județelor rata sporului natural fiind pozitivă. În județul Iași se înregistrează cea mai ridicată valoare a indicatorului analizat: 3%.

Unul dintre fenomenele demografice care se manifestă cel mai stringent la nivelul regiunii Nord Est și care trebuie abordat cu seriozitate este îmbătrânirea demografică. Deși afectează întreg teritoriul regiunii, se observă breșe cu situații mai puțin grave, în special în apropierea orașelor mari și mijlocii. Situațiile cele mai negative se observă în mediul rural din județul Neamț, în jumătatea de nord a județului Botoșani, estul județului Vaslui și în sud-estul județului Bacău. Din prisma potențialului de reînnoire demografică, județele de vest ale regiunii prezintă situația cea mai nefavorabilă.

Îmbătrânirea demografică aflată în curs de accentuare este un indicator clar al necesității dezvoltării pe termen scurt și mediu a capacității serviciilor de asistență socială și medicală orientate spre populația vârstnică, fără a neglija totuși celelalte segmente.

Disparități urban-rural

Disparitățile urban-rural sunt cele mai evidente din prisma dezvoltării economice, dar ecarteri majore sunt observate și din punctul de vedere al disponibilității rețelelor de utilități, al situației infrastructurii rutiere, al serviciilor publice de bază (ex: serviciile de sănătate) etc. Per total, atractivitatea mediului rural este foarte redusă, aspect ce se manifestă în migrarea

spre orașe sau în migrația externă în special a tinerilor din mediul rural. Rezultatul constă în accelerarea îmbătrânirii populației din mediul rural superior celei din mediul urban.

Servicii publice

Majoritatea administrațiilor publice din Regiunea Nord-Est raportează deficit de personal, deficit accentuat în special în mediul urban. Soluția evidentă ar fi alocările suplimentare pentru angajarea de personal, în special personal dedicat absorbției fondurilor structurale. Totuși, în contextul limitărilor create de legislația națională, la nivel local sau regional nu există pârgii pentru rezolvarea acestui neajuns care influențează negativ capacitatea administrativă și calitatea serviciilor publice furnizate.

În sectorul public există diferențe semnificative între indicatorii privind situația financiară a județelor Iași și Bacău și cea a județelor Botoșani și Vaslui. Pentru reducerea disparităților interjudețene, se recomandă acordarea prioritizată a subvențiilor, zonele mai sărace având nevoie stringentă de sprijin.

Numărul total de pasageri transportați cu mijloacele de transport în comun din regiune s-a diminuat în perioada 1990-2010. Concomitent, numărul de autovehicule înregistrate a crescut foarte mult, iar poluarea aerului din orașe a crescut direct proporțional. Dezvoltarea transportului în comun este o măsură foarte eficientă de reducere a poluării cauzate de autovehicule. În acest sens se recomandă elaborarea unor politici regionale de stimulare a transportului public pentru reducerea poluării în zonele urbane.

Cea mai importantă problemă a transportului public local în Regiunea de Nord-Est o reprezintă înnoirea parcului auto. Se recomandă sprijinirea autorităților locale din regiune în procesul de înnoire a parcului auto pentru transportul public de călători, în special pentru mijloace de transport ecologice, și pentru creșterea procentului mijloacelor de transport mai puțin poluante. De asemenea, se recomandă sprijinirea dezvoltării transportului public în toate județele din regiune, în prezent situația regională cu privire la transportul public urban fiind dominată de județul Iași.

În privința principalelor probleme cu care se confruntă sistemul de educație la nivelul Regiunii Nord-Est, pe primul loc se află infrastructura de clădiri insuficientă sau degradată, cu toate că proiecte importante de reabilitare și chiar construcție au fost desfășurate în ultimii ani. Din prisma acestor aspecte, se remarcă situația nefavorabilă a județului Vaslui, unde se recomandă dotarea unităților de învățământ cu PC-uri și amenajarea unor săli de sport.

Județul Iași este principalul furnizor de servicii de sănătate în Regiunea Nord-Est, existând disparități semnificative față de celelalte județe. Județele Botoșani și Vaslui sunt cele mai defavorizate la acest capitol.

Dintre principalele probleme cu care se confruntă sistemul de sănătate la nivelul Regiunii Nord-Est, pe primul loc se află dotările și echipamentele, aspect raportat ca deficitar în special în județele Suceava, Neamț și Bacău. Insuficiența infrastructurii medicale este, de asemenea, o problemă stringentă, în special pentru județele Bacău, Iași și Neamț. Insuficiența resurselor umane a fost raportată ca prioritară pentru județele Vaslui, Suceava și Iași.

Diferențe majore din prisma furnizării serviciilor de sănătate se remarcă și între mediul urban și cel rural, atât din cauza problemelor de reprezentare teritorială a unităților medicale dar și a accesibilității unităților sanitare dinspre mediul rural.

Deși este un domeniu puternic centralizat, în pofida măsurilor punctuale de descentralizare, în domeniul sănătății se recomandă abordarea unor politici regionale de dezvoltare a serviciilor medicale vizând îmbunătățirea aspectelor ce țin de infrastructură și dotare, păstrarea forței de muncă specializate, dezvoltarea centrelor de excelență și asigurarea serviciilor medicale de bază calitative pentru întreg teritoriul regional.

Mediu

Principalele probleme legate de mediu sunt poluarea atmosferică din orașe, insuficiența acoperirii cu servicii de salubritate, capacitatea redusă a instalațiilor de epurare a apei uzate, reducerea importantă a

suprafețelor de pădure, expunerea istorică a unor zone la inundații sau alunecări de teren etc. În zonele cu pretabilitate ridicată pentru agricultură (culturi de câmp), se manifestă efectele poluării istorice cauzate de îngrășămintele chimice (ex: Botoșani, Vaslui). Necesitatea activităților de reîmpădurire este remarcată în special în cazul județelor Botoșani, Bacău, Iași și Vaslui, iar măsurile de reabilitare a terenurilor degradate sunt necesare în special în județul Bacău.

Importante disparități se observă în regiunea Nord Est din prisma acoperirii cu servicii de salubritate. Manifestându-se în special în mediul rural (mediul urban este acoperit în proporție de 85,98% iar mediul rural doar 29,75%), această problemă este cauzată de insuficiența dotărilor necesare la nivelul serviciilor de salubritate existente și de lipsa serviciilor de profil care să deservească zone importante din regiune. O problemă stringentă este insuficiența numărului și distribuției teritoriale a depozitelor conforme de deșeuri. Situația regională legată de acest aspect se va ameliora în anii următori, în urma finalizării investițiilor demarate în regiune.

În prezent, deșeurile colectate nu sunt valorificate sau sunt valorificate insuficient. Se recomandă formularea unor politici regionale legate de acest aspect, în sensul sprijinirii activității de reciclare a deșeurilor valorificabile economic, sub rezerva că se menține necesitatea unor măsuri legislative naționale în acest sens.

Activitatea de conștientizare și educare a populației din regiunea Nord Est cu privire la principiile colectării selective a deșeurilor, a reducerii cantității generate de deșeuri etc. au fost deja demarate, în regiune existând mai multe exemple de succes în acest sens. Totuși, eficiența acestor măsuri a fost influențată negativ de lipsa infrastructurii și a serviciilor specializate de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor.

Localitățile urbane din regiunea Nord Est trebuie să rezolve în perioada imediat următoare îndeplinirea țintei europene de 26 mp spații verzi amenajate pe cap de locuitor. În prezent, doar 6 orașe din regiune îndeplinesc acest obiectiv.

Social

La nivelul Regiunii Nord-Est se înregistrează discrepanțe majore în ceea ce privește rata șomajului. Deși în toate județele situația șomajului este problematică, județul Vaslui înregistrează o situație alarmantă. Efectele sunt vizibile în prezent dar problemele generate de acest aspect vor escalada accelerat pe termen mediu și lung din prisma serviciilor sociale, a serviciilor medicale, a forței de muncă etc.

În perioada următoare, politicile regionale de susținere a dezvoltării economice vor trebui să vizeze în special crearea de noi locuri de muncă. Județul Vaslui va trebui să prezinte o prioritate deosebită față de celelalte județe.

Cele mai multe probleme de ordin social raportate în Regiunea Nord Est reprezintă, în fapt, efecte ale problemelor de ordin economic. Spre exemplu, 41% dintre copiii din România care au părinți plecați în străinătate provin din județele Regiunii Nord Est. Măsurile de dezvoltare economică vor avea rezultate imediate și în sfera socială, în special în ceea ce privește șomajul, ajutoarele sociale pentru familii aflate în situații de risc etc.

Adresa: Str. Lt. Drăghescu, nr. 9
Oraș: Piatra Neamț
Cod Poștal: 610125
Telefon: +40 233 218071; +40 233 224168; +40 233 210159
Fax: +40 233 218072
Email: adrnordest@adrnordest.ro

ADR [®]
Agentia pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

www.adrnordest.ro